

ELÄKKEENSAAJAELÄMÄÄ

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry

1973–2023

Tekijä: Leena Heikkilä

Sisällys

ESIPUHE	12
KIRJAIDEAN ”ÄITI”	13
ELÄKKEENSAAJIEN LAULU	15
YHDISTYSTOIMINNAN HISTORIAA	16
KUN ELÄKELÄISIÄ EI OLLUT	20
SOSIAALITURVA PUUTTUI	22
KANSANELÄKELAKI TULEE	23
KESKUSLIITON PERUSTAMINEN	25
Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n suomenkieliset piirit:	27
UUSIMAA	28
UUSMAALAISTEN LAULU	30
ELÄKKEENSAAJIEN KESKUSLIITON UUDENMAAN PIIRI	31
Vuoden 1973 toimintakertomuksesta	32
PERIAATTEITA	35
ALKUTAIVAL	36
PUOLIVÄLISSÄ VIITTÄKYMMENTÄ	38
Kurssitoimintaa	38
Matkailua	40
Juhlia	40
Kilpailuja	42
UUDELLA VUOSITUHANNELLA	44
Hyvän elämän eväät	50
Eliniän pidentyminen	51
Vanhusneuvosto	52
Sanomalehdistä poimittua	52
Toimitilakysymys	54
Jokapäiväinen leipämme	55
KYMMENLUVUN KYNNYKSELLÄ	56

Toimintasuunnitelmia ja tavoitteita	57
EVÄITÄ EDUNVALVONTAAN	59
Palveluseteli hyvä renki, mutta huono isäntä	60
VANHUSPALVELULAKI	62
Eläkeläisyhdistysten jäsenet parhaita asiantuntijoita	64
PENK JA EETU	66
TIEDOTUSTOIMINTA	68
KOULUTUS	69
KOKOUSKUULUMISIA	74
KULTTUURIA	76
Konsertteja syyspiristeeksi	82
MERKKIPÄIVIÄ	84
KIRKKOPÄIVÄ	86
Matti Hellstenin puhe kirkkopäivillä 13.10.2009	87
KILPAILUSTA TOISEEN	91
Nahkapalloille kyytiä	91
Joukkuemölkyn piirimestareita:	94
Tikanheiton piirimestareita:	95
Pilkkimistä ja rannalta ongintaa	96
LOVIISANLAHDEN RANNALLA	97
Kalansaaliita kautta aikojen	98
Kalastuksen piirimestareita	98
VIRKISTYSPÄIVÄ	103
PUHEENJOHTAJIA	105
KOLME MATTIA	105
Matti Färling	105
Matti J. Laine	107
Matti Hellsten	109
Matti muistelee	110

LEENA RUUSUNEN	111
SEPPO FAHLSTRÖM	113
MENEEKÖ ELÄKKEENSAAJILLA HYVIN?.....	117
ELÄKELÄISKÖYHYYS SUOMESSA.....	120
Eroon eläkeläisköyhyydestä	121
Toimeksianto.....	122
Kotitalousvähennys	123
Omaishoito	124
SOTE-SEURANTARYHMÄ.....	125
Uhkana ikääntyneiden kaltoin kohtelun ja eriarvoisen kohtelun laillistaminen	127
Sote-ratkaisu Uudenmaan näkökulmasta –	128
KEHITTÄMISTYÖRYHMÄ.....	129
POIKKEUKSELLINEN AIKA	131
Vetoomus päättäjille.....	134
KORONAKERTOMUKSIA	135
TULEVAISUUDEN NÄKYMIÄ	139
MITÄ YHDISTYKSET ANTAVAT?.....	143
Me-henkeä ja toimintaa	144
Kerhoissa puhalletaan yhteen hiileen	145
Liike on lääke.....	146
Vapaita paikkoja esiintyjille ja matkaajille	146
ESPOONLAHDEN ELÄKKEENSAAJAT RY.....	150
HAKUNILAN SEUDUN ELÄKKEENSAAJAT RY	155
HANKONIEMEN ELÄKKEENSAAJAT RY.....	157
HYVINKÄÄN ELÄKKEENSAAJAT RY	161
Ahjon eläkeläisten kerho Hyvinkään Eläkkeensaajiin	165
HYVINKÄÄN TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEENSAAJAT RY....	166
INKOON ELÄKKEENSAAJAT RY	169

ITÄ-HAKKILAN ELÄKKEENSAAJAT	171
JOKELAN ELÄKKEENSAAJAT RY	173
JÄRVENPÄÄN ELÄKKEENSAAJAT RY	179
KARAKALLION ELÄKKEENSAAJAT RY	182
KARJAA-PINJAISTEN ELÄKKEENSAAJAT RY	189
KARKKILAN ELÄKKEENSAAJAT RY	192
VIELÄKÖ MUMMO KUTOO SUKKA HÄMÄRÄSSÄ?	194
Kauklahden Eläkkeensaajat -yhdistykselle 5.9.1996	195
KERAVAN ELÄKKEENSAAJAT RY	197
KESKI-UUDENMAAN TYÖKYVYTTÖMYYS- ELÄKKEENSAAJAT RY	201
KIRKKONUMMEN ELÄKKEENSAAJAT RY	202
KLAUKKALAN ELÄKKEENSAAJAT RY	207
KORSON ELÄKKEENSAAJAT RY	210
LEPPÄVAARAN ELÄKKEENSAAJAT RY	214
LOHJAN ELÄKKEENSAAJAT RY	219
LOVIISAN ELÄKKEENSAAJAT RY	223
LÄNSIMÄEN JA RAJAKYLÄN ELÄKKEENSAAJAT RY	224
LÄNSI-VANTAAN ELÄKKEENSAAJAT RY	227
MYYRMÄEN ELÄKKEENSAAJAT RY	229
MÄNTSÄLÄN ELÄKKEENSAAJAT RY	232
NUMMELAN ELÄKKEENSAAJAT RY	233
NURMIJÄRVEN ELÄKKEENSAAJAT RY	235
POHJOIS-ESPOON ELÄKKEENSAAJAT RY	238
PORNAISTEN ELÄKKEENSAAJAT RY	241
PORVOON ELÄKKEENSAAJAT 50 VUOTTA VUONNA 2018.....	244
PORVOONSEUDUN ELÄKKEENSAAJAT RY	246
SIMONKYLÄN ELÄKKEENSAAJAT.....	250
SIPOON ELÄKKEENSAAJAT RY	252

TAPIOLAN ELÄKKEENSAAJAT RY	254
TIKKURILAN SEUDUN ELÄKKEENSAAJAT RY.....	258
TUUSULAN ELÄKKEENSAAJAT RY	261
ARVON MEKIN ANSAITSEMME	263
Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n virkailijat 1973– 1999	264
Piiritoimikunnan varsinaiset tai varajäsenet 1973–1999:.....	265
Toimihenkilöt 2000–2022	268
Piiritoimikunnan/hallituksen jäsenet ja varajäsenet:	272
Hopeiset ansiomerkit:	276
EKL:n myöntämät suuransiomerkit:	277
Tunnustusmitalit:	278
Standaarit: vuosi n:o.....	280
Eläkkeensaajien Keskusliitto ry:n liittokokouksissa luottamustehtäviin valitut Uudenmaan piirin jäsenet:	281
LÄHDEAINEISTO	285
Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n arkisto	285
Internet	286
Muut lähteet.....	286
Kirjoittajat:	287
Lehdet	288
Kuvamateriaali	288

Syyskokous Käpylässä.

Virkistyspäivä Kisakalliassa 21.9.2012.
(Kuvat: piiriyhdistyksen kotisivut.)

ESIPUHE

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n viisikymmenvuotinen taival on pitkä ja kunnioitettava kaikkine vaiheineen ja tapahtumineen. Puolen vuosisadan merkkipaalu häämötti vasta heikosti tien päässä, kun puheenjohtaja Leena Ruusunen sai ajatuksen piiriyhdistyksen historian saattamisesta kansien väliin. Kuultuaan kirjoittamisharrastuksestani ja taitoihini luottaen Leena kääntyi kirja-asiassa puoleeni. Piirihallitus siunasi puheenjohtajan esityksen. Aikaa kirjan tekemiseen varattiin runsaasti, koska tiesimme nykyeläkeläisten kiireet. Ja aika kuluu kuin siivillä. Totesimme, että asioihin on paras tarttua ennemmin kuin myöhemmin.

Piiriyhdistyksen toiminnan selvittämiseksi käytettävissä oli arvokasta materiaalia: pöytäkirjoja, toimintasuunnitelmia ja vuosikertomuksia sekä mapeittain muita asiapapereita vuosikymmenien ajalta. Historiikkia varten oli tutkittava myös aiheeseen liittyvää yleistä yhdistys- ja eläkehistoriaa.

Tehdyt päätökset selvisivät pöytäkirjojen pykälistä melko hyvin. Onneksi toiset sihteerit olivat olleet monisanaisempia kuin toiset, mikä on tutkijan kannalta hyvä asia. Pyysin myös jokaiselta jäsenyhdistykseltä perustietoja toiminnasta ja erityisesti toivoin jäsenten omia kirjoituksia ja muisteluita sekä valokuvia elävöittämään tekstiä. Kokemukseni mukaan arkistojen kätköistä löytyy kiinnostavia ja nostalgisia asioita, joista voi olla jopa iloa pölyisten papereiden penkojille.

Kirjoitusharrastukseni alkoi, kun jäin pois työelämän oravanpyörästä. Työvuosia olisi ollut vielä jäljellä, joten monet palkkapussit jäivät saamatta. Mutta vain harvoin olen katunut päätöstä, sillä kirjoittaminen ja toimintani paikallisyhdistyksessä sekä EKL:n Uudenmaan piiriyhdistyksessä ovat antaneet paljon mielekästä tekemistä sekä uutta sisältöä elämään ja joukon uusia ystäviä.

Kiitän Leena Ruususta, piirihallitusta, työvaliokuntaa, piirin jäsenyhdistyksiä sekä kirjoittajia, avustajia, oikolukijoita ja kaikkia, jotka ovat tuoneet kortensa kekoon. Heidän panoksensa on merkittävä tämän työn tekemisessä.

Toivon, että tämä historiikki on kiinnostava, elävä ja luettava teos.

Hyvinkäällä 15.11.2018

Leena Heikkilä

KIRJAIDEAN ”ÄITI”

*Leena Ruusunen
Käpylän työväentalossa 7.12.2018
jättäessään puheenjohtajan tehtävät.*

(Kuva: Leena Heikkilä.)

Olen syntynyt Padasjoella Hämeessä. Synnyinkotini on vielä olemassa, ja veljeni Matti asuu siellä. Elämä on suonut mahdollisuuden, että olemme voineet rakentaa lapsuusmaisemiin kesämökin. Siellä on myös Haukkavuori, jonne Sirkka-sisareni kanssa kiipesimme sunnuntaiaamuisin kirkon- kelloja kuuntelemaan. Padasjoen, Kuhmoisten ja Asikkalan kellot kutsuivat väkeä kirkkoon. Nämä kunnat ovat Päijänteen rannalla, ja äänihän kuuluu vettä pitkin hyvin. Silloin ei muita ääniä ollut kovinkaan paljon.

Isämme kuoli neljävuotispäivänäni. Äiti jäi leskeksi seitsemän, neljän ja yhden vuoden ikäisten lasten kanssa vuonna 1944. Oli sota-aika.

Lapsuudestani muistan, että oli turvallista, ja koskaan ei tarvinnut mennä nälkäisenä nukkumaan. Aina oli leipää ja tavallista ruokaa. Äiti oli vahvasti uskonnollinen ja uskoi, että elämä kantaa.

Lapsuudessani on kaksi tapahtumaa, jotka ovat ohjanneet elämäni kulkua. Ensimmäinen niistä tapahtui kesällä 1945, kun Padasjoen kunnan köyhäinhoitolautakunnan puheenjohtaja tuli meille. Äidin kertoman mukaan tämä ilmoitti, että kunta ottaa kotimme Ala-Taipaleen, koska kunta oli maksanut meille puoliorvoille kunnanavustusta yhden kerran.

Äiti kertoi suuttuneensa ja uhanneensa lyödä miestä sen ajan yleisavaimella, joka oli varsiluuta. Äiti käveli yöllä kaksitoista kilometriä oikopolkuja pitkin hyvien ystäviensä luo ja lainasi heiltä rahaa sen verran kuin kunta oli avustanut. Seuraavana päivänä hän käveli neljätoista kilometriä ja vei rahat Padasjoen kunnantalolle ja ilmoitti, että lapsilta ei viedä kotia.

Olin jo aloittanut supistetun kansakoulun Kellosalmen koulussa. Aikuiset puhuivat, että Idin-setä on punainen. Asia mietitytti kovin. Mitä se tarkoittaa? Tein usein koulumatkalla mutkan ja kävin katsomassa, kuinka punainen hän on. Hän ei ollut sen punaisempi kuin toisetkaan. Istuin pöydän ääressä, setä toisella puolella, ja hän puhui minulle kuin aikuiselle. Ja mikä parasta! Hänellä oli hyviä omenoita.

Myöhemmin punaisuus selvisi. Hän oli muurari ja SKDL:n jäsen. Idin-setä oli hyvä ihminen, ja kunnioitan häntä suuresti. Elämässäni on kulkenut mukana hänen oppinsa:

”Kaikilla ihmisillä pitää olla ihmisarvo.”

Fiskarissa 12.2.2019

Leena Ruusunen

ELÄKKEENSAAJIEN LAULU

Vaikka kauas taakse jäivät nuoruusvuodet nuo,
vaikka tiellemme jo varjon illan hämy luo.
::Silti joka huomen aina uusi on.
Pilven takaa loistaa säde auringon::

Hiuksillamme on jo kyllä ajan hopeaa,
selkää särkee, jalkaa koskee, rintaa ahdistaa.
::Mutta mitäs noista, tää on elämää.
Varmaan vaira kerran sentään hellittää::

Näin on hyvä, eikä totta. Päivä kerrallaan.
Nyt jo hiukan löysin rantein me vain otetaan.
::Tien me lasoitimme käydä nuorison.
Heidän vuoronsa nyt työtä jatkaa on::

(Sävellys: Kaarle Lehtinen.)
(Omistettu Eläkkeensaajien Keskusliitolle.)

YHDISTYSTOIMINNAN HISTORIAA

Yhdistyksessä ei olla koskaan yksin. Yhdistykset koostuvat ihmisistä, joilla on jokin yhteinen harrastus tai kiinnostuksen kohde ja pyrkimys parantaa jäsentensä elämänlaatua. Yhdistysten syntymiseen ja toimintaan ovat kautta aikain vaikuttaneet yhteiskunnan aatteelliset, sivistykselliset, poliittiset, taloudelliset ja sosiaaliset muutokset. Yhdistystoiminta kattaa nykyisin lähes kaikki elämänaalueet.

Yhdistykset ovat itsenäisiä, valtiosta riippumattomia ja taloudellista voittoa tavoittelemattomia kansalaisjärjestöjä. Rahoitus saadaan osittain yksityiseltä, osittain julkiselta hallinnolta. Yhdistykset ovat pääasiallisia kolmannen sektorin toimijoita, jotka hoitavat varsin merkittävän osan yhteiskunnallisista asioista. Lukemattomat järjestöjen aktiivijäsenet tekevät pyyteettömästi korvaamatonta vapaaehtoistyötä ajamansa asian puolesta.

Yhdistystoiminnalla on Suomessa pitkät perinteet, ja sen sanotaan olevan edelleen kansan salainen voimavara. Kansallisen identiteetin vahvistuessa 1800-luvun lopulla alkoi kansalaistoiminnan aikakausi, jolloin maahamme muodostui vapaaehtoisten kansalaisjärjestöjen muodostama kansalaisyhteiskunta. Kansallistunne voimistui ihmisten oppiessa hoitamaan yhteisiä asioita kansanliikkeiden sekä kansalais- ja osuustoiminnan parissa.

Yhdistysten tarkoitus oli ennen kaikkea kansan sivistäminen ja ohjaus niin sanottujen hyvien harrastusten pariin. Näin erilaiset vapaaehtoiset kansalaisjärjestöt olivat vahvasti mukana kansakuntamme rakentamisessa.

Suomea sanotaan hyvästä syystä yhdistysten ja järjestöjen luvatuksi maaksi. Patentti- ja rekisterihallituksen mukaan Suomessa oli vuoden 2020 alussa noin 106900 rekisteröityä yhdistystä.

Ensimmäinen yhdistyslaki säädettiin vuonna 1919. Hallituksen viimeisin lakimuutosesitys julkaistiin vuonna 2021. Laki tullee voimaan vuonna 2022. Rekisteröidyn ja rekisteröitymättömän yhdistyksen ero määritellään laissa. Rekisteröidyllä yhdistyksellä on oikeus hankkia nimiinsä omaisuutta, tehdä sitoumuksia ja olla asianosaisena tuomioistuimessa.

Yhdistystoiminnasta on säädetty Suomen perustuslaissa:

Jokaisella on yhdistymisvapaus. Yhdistymisvapauteen sisältyy oikeus ilman lupaa perustaa yhdistys, kuulua tai olla kuulumatta yhdistykseen ja osallistua yhdistyksen toimintaan. Samoin on turvattava ammatillinen yhdistymisvapaus ja vapaus järjestäytyä muiden etujen valvomiseksi.

Yhdistysten edeltäjiä olivat 1700–1800-lukujen vaihteessa perustetut sivistysseurat ja niitä seuranneet hengelliset seurakunnat. Ne pyrkivät auttamaan ihmisiä ja tuomaan esiin tuolloin vallinneita epäkohtia. Kaupunkilaisrouvien yhdistykset ryhtyivät tekemään työtä köyhien ja turvattomien lasten puolesta perustamalla kouluja ja lastenkoteja. Yhdistystoiminnan historian tärkein vuosiluku on 1831, jolloin perustettiin Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Suomen autonomian, Venäjän suuriruhtinaskunnan, yhtenäistämisen- ja venäläistämistoimet alkoivat laantua ja yhteiskunnallinen toiminta alkoi vapautua keisari Aleksanteri II:n noustua valtaistuimelle vuonna 1855. Teollistumisen vuosikymmeninä, 1860–1870, liikenneolot kehittyivät rautaja maanteiden sekä kanavien rakentamisen myötä. Talous kohentui myös metsien arvonnousun ansiosta. Kansakouluasetus annettiin vuonna 1866 ja kirjastoja ja suomenkielisiä sanomalehtiä perustettiin. Elinkeinovapaudesta säädettiin asetuksella vuonna 1879.

Myös muutto- ja yhdistymisvapaus helpottuivat. Yhdistyksiä oli saanut perustaa vuosisadan puolivälistä lähtien vain keisarin luvalla, mutta vuonna 1883 senaatin talousosasto eli kotimainen hallitus sai oikeuden myöntää perustamislupia ja vahvistaa yhdistysten säännöt.

Keski-Euroopasta tuli Suomeen terveyden ja liikunnan puolesta puhuva kasvatusfilosofia, joka innosti kansalaisia. Kaikkialla maassa alkoi syntyä sivistyneistön, lähinnä opettajien ja pappien perustamia raittiusyhdistyksiä, vapaapalokuntia sekä nuoris- ja urheiluseuroja, joiden tarkoitus oli kilpailuineen, kirjastoineen, näytelmäkerhoineen ja iltamineen pitää huolta kansalaisten sivistämisestä ja terveyden elämäntapojen noudattamisesta.

Suurin ja tärkein 1800-luvulla syntynyt joukkojärjestö oli Rahtiuden Ystävät. Nuorisoseurat ja työväenyhdistykset kirivät rahtiuseurojen ohi vasta 1900-luvun alkupuolella. Liikkeen aikomuksena oli kasvattaa rahtiita ja ahkeria kansalaisia. Lähes jokainen suomalainen otti asian ajaakseen.

Raittiusyhdistysten jäsenistä kaksi kolmasosaa oli pienten kaupunkien työväestöä ja käsityöläisiä. Vuoden 1905 suurlakon jälkeen kaupunkiyhdistysten väki alkoi vetäytyä liikkeestä ja työväestö siirtyä puolueensa omiin raittiusyhdistyksiin.

Vuonna 1919 voimaan tulleen kieltolain avulla pyrittiin saamaan kansan moraali kuntoon. Mutta vaikutus oli täysin päinvastainen. Virosta ja muista Baltian maista käynnistyneen salakuljetuksen seurauksena alkoholin kulutus nousi satoja prosentteja. Jopa tiukkaa raittiusväkeä nähtiin hoippuvan humaltuneena kaduilla ja kylien raiteilla. Alkoholin myynnin kieltävä laki kumottiin vuonna 1932. Suomalaisista seitsemänkymmentä prosenttia äänesti kumoamisen puolesta.

Ensimmäiset poliittisesti ja yhteiskunnallisesti merkittävimmät työväenyhdistykset aloittivat toimintansa Helsingissä ja Vaasassa vuonna 1883. Maaseutuväestön siirtyessä työhön kaupunkeihin työväenluokka kasvoi voimakkaasti ja sääty-yhteiskunta murentui. Työväenyhdistyksiin liittyi tehdastyöläisiä, käsityöläisiä ja ammattityöntekijöitä.

Tehdastyöläisten elintaso nousi maaseudulla eläjiin verrattuna, mutta puutteita ja epäkohtia oli silti paljon. Pahimpia niistä oli lapsityövoiman käyttö. Ammattiyhdistysliikettä, joka olisi ajanut työväen asioita, ei ollut. Niinpä yhdistysten tavoitteena oli valistaa työläisiä työoloihin liittyvissä kysymyksissä sekä edistää yhteistyötä ja sivistystä. *Työmies*-lehti jakoi tietoa uusien yhdistysten jäsenille useissa kaupungeissa.

Työväenyhdistykset joutuivat toimimaan työnantajien kontrolloimina. Kun työväestö alkoi perätä oikeuksiaan, yhteistyö särkyi. Työväen edustajain kolmannessa kokouksessa Turussa vuonna 1899 työväestö sanoutui irti ylemmien yhteiskuntaryhmien valvonnasta ja perusti Suomen Työväenpuolueen. Puolueen keskeisimpiä tavoitteita olivat yleinen ja yhtäläinen äänioikeus ja kahdeksan tunnin työpäivä. Forssan kokouksessa vuonna 1903 nimi muutettiin Sosialidemokraattiseksi puolueeksi (SDP).

Vuosisadan vaihteessa, kun täydelliset Suomen venäläistämistoimet alkoivat, kokoontumisoikeutta kiristettiin, ja se muuttui luvanvaraiseksi. Keisari myönsi yhdistysten perustamislupia vain poikkeustapauksissa. Vuoden 1905 suurlakon jälkeen syntyi vielä yli tuhat uutta yhdistystä valtiopäivien hyväksyttyä lain kokoontumis- ja yhdistymisvapaudesta. Sen jälkeen seurojen ja järjestöjen määrä vakiintui. Sosialidemokraattisessa puolueessa oli 85 000 jäsentä ja maamiesseuroissa, jotka olivat suurimpia joukkojärjestöjä, 20 000.

Kun ensimmäisen maailmansota syttyi, yhteiskunnallinen toiminta pysähtyi, ja yhdistymisvapautta rajoitettiin. Vuoden 1916 eduskuntavaaleissa sosialidemokraatit saivat 103 edustajapaikkaa ja hallitukseen kuusi puolueen jäsentä. Seuraavan vuoden alussa kansalaisten vapaudet palautuivat, ja työväestö alkoi esittää kiivaammin vaatimuksiaan. Elintarvikepula ja suurtyöttömyys johtivat mielenosoituksiin, lakkoihin sekä yhteenottoihin ja lopulta luokkakaartien perustamiseen ja kansalaissotaan.

Yhdistymis- ja kokoontumisvapaus ei ollut enää itsestäänselvyys vuoden 1918 koittaessa. Työläisväestön yhdistystoiminta kiellettiin ja yhdistysten omaisuus takavarikoitiin valtiolle. Vuoden lopussa toimintakielto kuitenkin purettiin. Luokkaristiriidat vaikuttivat yhdistystoimintaan. Sodan osapuolet värväsivät yhdistyksistä väkeä omiin joukkoihinsa, ja työväenyhdistysten jäsenmäärä väheni painostuksen ja äärivasemmistolaiseksi leimautumisen takia.

Toisen maailmansodan jälkeen, kun Suomea jälleenrakennettiin, kansalaisjärjestöt olivat harvinaisen aktiivisia. Oikeistomielisiä yhdistyksiä lakkautettiin kolmisen tuhatta, mutta vasemmistolaisia kansalaisjärjestöjä perustettiin miltei saman verran. Syntyi myös joukko uusia sivistys-, opinto- ja nuorisojärjestöjä. Useimmat järjestöt toimivat kaupungeissa ja isommilla paikkakunnilla, joten maaseutuväestö tahtoi jäädä väkisinkin syrjään.

Suomen elintaso alkoi kohota ja nykyaikaistua 1950-luvun lopulla. Tekniikan kehitys autoineen ja televisioineen vaikutti yhdistystoimintaan: ihmisiltä ei enää liennyt aikaa vapaaehtoistyöhön yhtä paljon kuin ennen. Kansalaistoiminnan lama päättyi seuraavan vuosikymmenen loppupuolella.

1970-luku oli vahvaa yhteiskunnallisen järjestötyön aikaa. Länsimaisen vasemmistoradikalismin aika synnytti aktiivisuutta ammattiyhdistyksissä ja poliittisissa puolueissa. Satojen perustettujen yhdistysten joukossa olivat myös eläkeläisyhdistykset. Kun politikointi alkoi vähentyä 1980-luvulla, nuoret jäsenet vieraantuivat puoluetoiminnasta.

Nykyinen yhdistystoimintamalli, jossa yhdistykset ovat julkisen sektorin yhteistyökumppaneita, on 1980-luvulta. Vapaaehtoistyön varassa toimivilla yhdistyksillä ja järjestöillä on suuri merkitys harrastusmahdollisuuksien tarjoajana kansalle sekä monien erilaisten kansaa kiinnostavien asioiden toteuttamisessa ja etujen valvonnassa.

Maamme lukuisat eläkeläisjärjestöt keskittyvät pääasiassa jäsenistönsä fyysisen ja psyykkisen kunnon ylläpitämiseen sekä sosiaalisen kanssakäymisen mahdollistamiseen yksinäisyyden tunteen torjumiseksi.

KUN ELÄKELÄISIÄ EI OLLUT

Vanhusten asema 1800-luvun Suomessa oli huono. Tuolloin eläkeläisiä ei ollut – oli vain vanhuksia, vaivaisia ja elättejä. Talonpoikaisperheet pystyivät huolehtimaan omista vanhuksistaan, mutta monien säätyihin kuulumattomien, joita oli väestöstä noin kahdeksankymmentä prosenttia, toimeentulo perustui parempiosaisten armeliaisuuteen ja jopa kerjuulla kulkemiseen pitkälle 1900-luvun puolelle.

Talollisten vanhojen isäntien ja emäntien sekä naimattomien sisarusten ja heikko-osaisten sukulaisten asuminen ja toimeentulo hoidettiin syytinki-sopimuksella nuoren polven ottaessa ohjat käsiinsä ja lunastaessa tilan. Sopimuksessa määritelty vuotuinen syytinki takasi taloudellisesti turvattun vanhuuden tilan edellisille haltijoille.

Ote askolalaisen Heikkilän isännän naimattoman veljen syytinki-sopimuksesta vuodelta 1857:

Tilan omistaja antaa minulle vuosittain kuolemaani asti seuraavan eläkkeen: Kolme kappaa rukiita ja viisitoista kappaa ohria, yksi tynnyri kauroja, neljä kappaa vehniä, viisi kappaa herneitä, yksi neljäsosa tynnyriä suoloja, kaksi tynnyriä perunoita, kaksi naulaa humaloita, kolme leiviskää suolasilakoita, yksi leiviskä palvattua sianlihaa ja yhtä paljon palvattua naudanlihaa, kymmenen naulaa voita, kymmenen naulaa venäläistä lehtitupakkaa, yhden parin rasvanahkasaappaita, yhden parin rasvanahkakenkiä, yhden kappaleen pellavapaitoja ja kaksi rohdinlankapaitaa samoin villakintaita ja sukkia, turkit ja muut arkipäivän vaatteet menekin mukaan ja joka toinen vuosi sarkaisen pitkän takin ja yhden parin sarkahousuja. Asunnoksi kamari, kylliksi puita lämmitykseen ja valaistukseen, erityisesti oleskella sekä vapaasti käyttää leivintupaa ja saunaa tarpeen mukaan: järjestää maata muutamien satojen kaalintaimien istutukseen: antaa hevonen kirkolle ja huolehtia muista välttämättömistä matkoista.

(Naula = n. 425 g, kappaa = 5,5 l, leiviskä = 8,5 kg, tynnyri = 164,9 l)

Köyhäinhoito toteutettiin 1800-luvun alkupuolella ruotuihin perustuvana vaivaishoitojärjestelmänä. Ruoduksi sanottiin maaseudulla kahden–kuuden talon muodostamaa ryhmää, joka veloitettiin järjestämään köyhäinhoito. Ruodussa kuljettaminen tarkoitti hoidettavien siirtämistä talosta toiseen, joskin jotkut hoidokit saattoivat pysyä samassa talossa elämänsä loppuun saakka. Hoitopäivät määräytyivät talon koon mukaan. Ruotu vastasi kustannuksista, ja ruotumestari valvoi järjestelmän toimivuutta. Itsenäisesti asuville köyhille annettiin tietty määrä elintarvikkeita.

Huono-osaisille annetut monenlaiset nimitykset, kuten ruotumummot ja -ukot, kirkonvaivaiset, huutolaiset, kylänkiertolaiset ja loiset, osoittivat heidän yhteiskunnallisen asemansa. He olivat armopalojen syöjiä. Vanhojen ja sairaiden kohtelu riippui täysin talonväen asennoitumisesta. Ne, jotka vielä pystyivät työhön, maksoivat sillä elantonsa. Mutta työtä saatettiin teettää kohtuuttomasti ottamatta huomioon huollettavan ikää ja terveydentilaa.

Huutolaisjärjestelmä eli elätehoito syrjäytti ruotuhoidon. Lähes kaikissa Suomen pitäjissä vaivaisten sijoittaminen tapahtui vaivaishuutokauppojen kautta. Hoidon tarpeessa olevat lapset sekä erityistä hoitoa ja huolenpitoa tarvitsevat ihmiset myytiin vuodeksi kerrallaan niille talollisille, jotka antoivat halvimmat tarjoukset. Kruunu maksoi palkkiota sijoituspaikkojen isännille.

”Orjamarkkinoita” paheksuttiin yleisesti ja niiden pito kiellettiin vuonna 1891. Huutolaisjärjestelmä oli huono ratkaisu, koska lapsi tai vaivainen voitiin repäistä irti tutusta elämämpiiristä, kauas sukulaisistaan ja ystävistään. Vastuuta säätyjen ulkopuolisten vanhusten hoidosta yritettiin vältellä kaikin tavoin ja selvitä mahdollisimman pienin kustannuksin.

Vuonna 1879 säädettiin vaivaishoitolaki, jonka perusteella kunnat saivat mahdollisuuden rakentaa vaivaistaloja. Vuosina 1887–1893 rakennettiin valtion tuella yhdeksänkymmentä vaivaistaloa alle kymmenen aikaisemmin rakennetun lisäksi. Näihin hoitolaitoksiin sijoitettiin suuri osa jatkuvaa hoitoa tarvitsevista.

Köyhäinhoitolaki tuli voimaan vuonna 1922 ja velvoitti jokaisen kunnan rakentamaan kunnalliskodin tai liittymään osakkaaksi kahden tai useamman kunnan yhteishankkeeseen. Vuosikymmenen loppuun mennessä kunnalliskoteja erillisine sairausosastoineen oli rakennettu 325.

SOSIAALITURVA PUUTTUI

Maailman ensimmäiset sosiaalivakuutuslait säädettiin 1880-luvulla Saksassa. Toimiessaan valtakunnankanslerina vuosina 1871–1890 Otto von Bismarck uusi merkittävästi keisarikunnan sosiaalilainsäädäntöä. Yhteiskunnan vastakohtaisuuksia pyrittiin vähentämään sairaus-, työkyvyttömyys- ja tapaturmavakuutuslaeilla ja vanhuuseläkkeellä.

Saksan lakien takana oli teollistumisen myötä syntyneen työväenluokan heikko asema. Työväestön työaika oli pitkä, työolosuhteet epäterveelliset ja työttömyys alati uhkana. Lainsäädännön avulla väestö pyrittiin pitämään tyytyväisenä vallitsevaan yhteiskuntajärjestykseen. Lakien tarkoituksena oli myös estää sosialismin leviäminen, sillä sosialistit aiheuttivat kovasti huolta Bismarckille. Rautakanslerin esimerkkiä seurattiin melko pian muualla Euroopassa ja Pohjoismaissa.

Suomessa eläketurvan järjestämiseksi tehtiin esityksiä jo 1860-luvun valtiopäivillä. Vuosisadan loppupuolella joukko Suomalaisen puolueen (vanhasuomalaiset/suomettarelaiset) johtomiehiä tutustui Saksan uuteen sosiaalipolitiikkaan, tarkkaili Euroopan sosiaaliturvan tilannetta ja totesi sosiaalivakuutuksen tarpeen ja kehittämisen akuutiksi kysymykseksi myös Suomessa. Uudet ehdotukset jäivät kuitenkin mietinnöiksi, koska Suomesta puuttui parlamentarismi, ja Venäjän hallitsijalla oli sananvalta. Säädettyjä lakeja ei saatu hyväksytyiksi autonomian loppuaikana.

Työväenyhdistyksistä kasvanut Suomen Työväenpuolue esitti vuoden 1899 perustavassa kokouksessaan työväestön turvaksi pakollista vanhuuden vakuutusta. Puolueen ajaman yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden toteuduttua Suomen naiset saivat äänioikeuden vuonna 1906 ensimmäisenä Euroopassa ja kolmantena maailmassa. Sosiaaliset kysymykset tulivat esille entistä enemmän uusien äänestäjien myötä.

Nykyisen lakisääteisen eläketurvan juuret ovat sääty-yhteiskunnan ajalta. Virkamiesten eläkkeet perustuivat virka-asemaan ja olivat sidottuina viranhoidon ja virkatalon tuottoon, ja virkamiehet pysyivät tehtävässä usein kuolemaansa saakka.

Sosiaalivakuutusta, joka kohdistuisi koko kansaan, ryhdyttiin pohtimaan Suomen itsenäistyttyä. Se ei kuitenkaan ottanut tuulta alleen maatalousvaltaisessa maassa. Vasemmistolla puolestaan ei ollut kansalaissodan jälkeen niin paljon kannatusta, että olisi voinut lähteä hanketta toteuttamaan. Toimenpiteisiin päästiin vasta 1930-luvun lopulla pahan lamakauden hellitettyä.

Ennen kansaneläkelain voimaan tuloa sosiaaliturvan piirissä oli vain kourallinen ihmisiä, jotka kuuluivat joidenkin yritysten eläkekassoihin. Muuten vanhoista ja työkyvyttömistä huolehtivat perheet, sukulaiset ja kuntien köyhäinhoito.

KANSANELÄKELAKI TULEE

Vuonna 1910 eduskunnassa tehtiin eläkelakia koskeva anomus, mutta vasta vuonna 1937 hyväksyttiin koko väestöä koskeva kansaneläkejärjestelmä. Laki tuli voimaan vuonna 1939. Sen toimeenpanoa varten perustettiin eduskunnan valvoma, itsenäinen Kansaneläkelaitos.

Kansaneläkejärjestelmään sisältyi pakollinen kansaneläkevakuutus 18–65-vuotiaille. Eläketurva perustui henkilökohtaisiin eläkesäästötileihin. Kansaneläke koostui vakuutusmaksujen säästö pääomasta muodostuneesta peruseläkkeestä sekä valtion ja kuntien maksamista lisäeläkkeistä. Eläkesäästötilien toinen tehtävä oli opettaa kansa säästämään.

Työkyvyttömyyseläkkeitä, joiden saaminen edellytti kolmen vuoden vähimmäissäästöaikaa, alettiin maksaa vuonna 1942. Vanhuuseläkkeitä ryhdyttiin maksamaan vasta vuonna 1949, vaikka vakuutusmaksuja oli kerätty kaikkina kymmenenä välivuotena.

Uusi kansaneläkelaki kaikkine epäkohtineen ei saavuttanut tavoitteitaan. Kahden prosentin vakuutusmaksu ei kattanut eläketurvaa, ja iäkkäimmät henkilöt jäivät lain ulkopuolelle. Lisäksi sota-ajan inflaatio nakersi rahan arvoa. Kansaneläkejärjestelmän uudistamista alettiin pohtia vuonna 1945.

Laki, joka saatiin aikaan vuonna 1956 yhdessä vasemmistopuolueiden ja ammattiyhdistysliikkeen kanssa, lähti eri lähtökohdista kuin vanha kansaneläkelaki. Uudessa laissa edut olivat osittain samansuuruiset kaikille, osittain ne määräytyivät arvioitun huollon tarpeen mukaan.

Mutta tämäkään järjestelmä ei täyttänyt kansalaisten tarpeita. Työelämästä pois siirtyneistä tuli väliinputoajia. Aikaisemmin työeläketurva oli hoidettu työntajien ja työntekijöiden yhteisesti perustamista eläkekassoista ja virka-eläkkeiden leski- ja orpokassoista. Joillakin ammattikunnilla oli ollut omia eläkekassoja. Niinpä 1960–1970-luvuilla ryhdyttiin kehittämään työeläke- ja kansaneläkejärjestelmää.

Lähinnä työmarkkinajärjestöjen yhteistyöllä luotiin työeläkejärjestelmä, jossa eläkkeet perustuvat työntekijän työssäoloajan ansiotasoon. Heinäkuun 1. päivänä vuonna 1962 tulivat voimaan yleinen yksityisalojen työeläkelaki TEL ja lyhytaikaisia työsuhteita koskeva LEL. Seuraavana vuonna säädettiin sairausvakuutuslaki.

Työeläkelain säätämisestä alkoi kolmikymmenvuotinen kausi, jolloin eläke-etuja laajennettiin. Eläkeläisiä oli tuolloin vähän vakuutettuihin verrattuna, jonka vuoksi rahoituspohja oli hyvä uudistusten tekemiselle. Eläke-etuja täydennettiin perhe-eläkkeellä vuonna 1967. Kuntien, valtion ja kirkon virkaeläkkeet uudistettiin. Myös yrittäjät ja maatalousyrittäjät saivat omat eläketurvansa. Työttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläke tulivat voimaan vuonna 1971.

Työeläke, kansalaisten merkittävin lakisääteinen peruseläke, sisälsi alussa vain vanhuus- ja työkyvyttömyysturvan, mutta jo 1970-luvun alussa se oli muuttunut lähes nykyisen kaltaiseksi. Seuraavalla vuosikymmenellä eläkejärjestelmään lisättiin yksilölliset varhais- ja osa-aika-eläkkeet sekä työhön kannustavat kuntoutuseläkkeet. Työeläketurvan puutteita on korjattu erilaisilla lakisääteisillä järjestelyillä.

Nykyinen lakisääteinen eläketurva muodostuu työeläkkeestä ja asumiseen perustuvasta kansaneläkkeestä sekä takuueläkkeestä. Kansaneläkkeen ja takuueläkkeen tarkoituksena on taata vähimmäiseläke sellaiselle eläkkeensaajalle, jonka työeläke lyhyen työuran tai matalan ansiotason vuoksi jäänyt vähäiseksi tai jolla ei ole oikeutta työeläkkeeseen lainkaan. Työeläkkeen tarkoituksena on turvata työssäoloaikana saavutetun kulutustason kohtuullinen säilyminen eläkkeelle siirryttäessä ja eläke aikana.

(Eläketurvakeskus)

KESKUSLIITON PERUSTAMINEN

Eläkeläisten järjestäytyminen alkoi 1950-luvun alkupuolella vanhusten toimikunnista. Tuolloin työelämän jättäneiden toimeentulo perustui vuoden 1939 kansaneläkelakiin tai jäi peräti sosiaalihuollon varaan. Eläkeläisten keskuudessa ilmeni vahvaa joukkohenkeä, joka rohkaisi järjestäytymään ja vaatimaan parempaa eläketurvaa.

Vanhusten toimikunnista kehittyi vuonna 1959 kommunistien luotsaama Eläkeläiset ry. Tarkoitus oli ryhtyä vanhusten edustajaksi puolueväristä välittämättä. Ennen yhdistyksen perustamista vanhusten virkistyksestä huolehtivat seurakunnat ja Vanhustyön Keskusliitto.

Eläkeläiset ry:n vastapainoksi sosialidemokraattiset eläkeläiset ryhtyivät 1960-luvun alussa perustamaan etujensa ja oikeuksiensa parantamiseksi nopeasti kehittyviä eläkkeensaajayhdistyksiä suurimpiin kaupunkeihin ja eläkeläisten lukumäärän kasvaessa myös maalaiskuntiin. Veikko Perälahti Hyvinkään yhdistyksestä on todennut: ”Tämä kamppailu sai ajoittain varsin kiihkeät ilmenemismuodot, missä ei paljon armoa anottu, jos ei annettukaan.”

Kaukana toisistaan olevat yhdistykset totesivat tarvitsevansa yhteisen kattojärjestön pitääkseen langat käsissä. Kun sosialidemokraattinen puolue-toimikunta myönsi määrärahan keskusyhdistyksen perustamiseen, saapuivat Helsingin, Turun, Tampereen, Porin ja Kuopion yhdistysten edustajat Kansaneläkkeensaajien Keskusliiton perustavaan kokoukseen Helsingin työväentalolle 18.2.1962.

Keskusjärjestön tavoitteena oli valvoa ja ajaa jäsenyhdistystensä kansaneläkkeensaajien yhteisiä etuja ja oikeuksia, tehdä valistustyötä yleisen mielenkiinnon herättämiseksi kansaneläkekysymyksiä kohtaan.

”Ettei näy riittävän se, että nyt kansaneläkettä nauttivat ovat aikaansaaneet kansaneläkejärjestelmän, vaan heidän on omiin yhdistyksiinsä ja keskusliittoonsa järjestäytyneinä myös valvottava tämän järjestelmän kehittämistä nykyistä enemmän tarkoitustaan vastaavammaksi”, entinen kansanedustaja Tuomas Bryggari lausui.

Kansaneläkkeensaajien Keskusliiton perustavassa kokouksessa sovittiin, että keskusjärjestön tärkein tehtävä on yhdistysten perustaminen. Liitto vetosi kirjeitse useamman kerran SDP:n yhdistyksiin ja kunnallisjärjestöihin ja pyysi auttamaan kansaneläkkeensaajien yhdistysten perustamisessa:

Eläkkeensaajien oma järjestötoiminta on vähintään yhtä tärkeää kuin mikä muu järjestötoiminta hyvänsä. Nuorempien tulisi auttaa vanhuksia yhdistysten perustamisessa.

(EKL/Vastavedosta vetovoimaksi)

Liittoon kuului vuoden 1963 lopussa 18 paikallisyhdistystä, joissa oli 1377 jäsentä. Ensimmäisessä liittokokouksessa vuonna 1964 oli edustettuna 21 yhdistystä. Uusia syntyi vuosi vuodelta enemmän. Esimerkiksi vuonna 1967 perustettiin 11 uutta yhdistystä. Vuonna 1970 luku oli jo 79 ja jäsenmäärä 12 757.

Kansaneläkkeensaajien Keskusliiton nimi muutettiin Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:ksi (keskusliitto, liitto, EKL) vuonna 1966. Oman jäsenlehden julkaiseminen tuli puheeksi vuonna 1967 joidenkin yhdistysten alkaessa kysellä omaa äänenkannattajaa huolehtimaan tiedotuksesta. Mutta aika ei ollut vielä lehdelle otollinen. Asiasta lähetettiin yhdistyksille kysely kesällä 1970. Vaikka mutkia oli matkassa, niin jo saman vuoden marraskuussa ilmestyi neljä kertaa vuodessa toimitettavan *Eläkkeensaaja*-lehden näytenumero.

Keskusliitto järjesti Tampereella vuonna 1966 ensimmäiset retkeilypäivät ”omaksi virkistykseksemme ja saadaksemme vaihtelua joskus yksitoikkoiseen eläkkeensaajan arkipäivään”.

Paikallisyhdistysten määrän jatkaessa kasvua todettiin myös piirijärjestöt tarpeellisiksi. Eläkkeensaajien Keskusliiton edustajakokous päätti vuonna 1971, että niitä perustetaan pääasiassa vaalipiirijakoa noudattaen.

Ensimmäiset piirijärjestöt syntyivät vuonna 1971 Helsinkiin ja Ouluun. Organisaation käynnistyttyä myös maakunnat saivat äänensä kuuluviin. Parin seuraavan vuoden aikana piirijärjestöjä alkoi jo olla kautta Suomen. Piirijärjestön säännöt hyväksyttiin Helsingissä vuonna 1971 pidetyssä kuudennessa varsinaisessa liittokokouksessa. Alueellisia piirijärjestöjä on nykyisin 15, suomenkielisiä 14 ja ruotsinkielinen, PCF:s Svenska Distrikt.

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n suomenkieliset piirit:

Helsingin piiri
Hämeen piiri
Keski-Suomen piiri
Kuopion piiri
Kymen piiri
Lapin piiri
Mikkelin piiri
Oulun piiri
Pirkanmaan piiri
Pohjanmaan piiri
Pohjois-Karjalan piiri
Satakunnan piiri
Uudenmaan piiri
Varsinais-Suomen piiri

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry on kuulunut vuodesta 1972 saakka Eläkkeensaajien Pohjoismaiseen Yhteistyötoimikuntaan, joka on puolestaan jäsenenä Euroopan suurimmassa eläkeläisjärjestössä FERPA:ssa.

Ylintä päätösvaltaa Keskusliitossa käyttää liittokokous, joka valitsee liittohallituksen puheenjohtajan ja jäsenet. Liittohallitus hoitaa juoksevat asiat ja vastaa toiminnasta sääntöjen ja liittokokouksen päätösten mukaan.

Liittovaltuusto, joka on EKL:n kerran vuodessa kokoontuva ylin päättävä elin, valitaan myös liittokokouksessa. Valtuuston varsinaisena tehtävänä on käsitellä ja hyväksyä vuosikertomus ja tilinpäätös edelliseltä toimintakaudelta, myöntää vastuuvapaus hallituksen jäsenille, hyväksyä kuluvan vuoden toimintasuunnitelma ja talousarvio, käsitellä valtuustolle osoitetut esitykset sekä päättää muista kokouskutsussa mainituista asioista.

UUSIMAA

Uudellemaalle alkoi tulla harvaa asutusta 800-luvun jälkeen. Erämaa-kaudella seutu oli mäkistä ja karua autiomaata, ei lainkaan otollista alkavalle maanviljelykselle. Mutta Salpausselän harjun takana elelevät etelähämäläiset erämiehet osasivat käyttää korpimaan anteja hyödykseen kalastamalla lohia Vantaanjoen kuohuvissa koskissa, metsästämällä Uuden-maan laajoilla korpimailla ja myymällä haluttuja turkiksia etelärannikon kauppapaikoilla.

Viikinkien kauppareitti idän markkinoille kulki Suomenlahden pohjoisrantaan myöten, Porvoonjoen suupuolen editse ja Vuoksen vesistöä pitkin Karjalaan ja Venäjälle. Laivat kuljettivat väestölle muun muassa suolaa, turkiksia, rautaa ja aseita. Helppokulkuista Porvoonjokea myöten oli pääsy myös kauas sisämaahan kaupantekoon. Rannikon asukkaiden alituisena pelkona olivat mereltä tulevat hyökkääjät, merirosvot, jotka ryöstivät purjehtivia viikinkialuksia.

Aikojen kuluessa Uudenmaan asutus eteni ja tiivistyi. Vuonna 1334 Ruotsi-Suomen kuningas Maunu Eerikinpoika antoi kirjelmän, jossa luvattiin uudisasukkaille verohuojennuksia ja oikeus periä hylättyjä takamaita. Tuolloin nuoria talonpoikia alkoi siirtyä Etelä-Hämeestä uudisraivaajiksi kuninkaan lupaamille maille. Uusimaa jaettiin 1370-luvulla läntiseen Raaseporin linnalääniin ja itäiseen Porvoon linnalääniin. Porvoon kaupunki perustettiin n. vuonna 1380.

Uudenmaan rannikko on ollut perinteisesti ruotsinkielistä seutua johtuen sinne aikoinaan asettuneista Ruotsista tulleista uudisasukkaista. Sisämaassa on puhuttu hämäläis- ja lounaismurteita. Uudellemaalle on tullut väestöä myös Karjalasta. Karjalaisuuden vaikutus näkyy nykyisinkin muutamissa uusmaalaisissa murteissa.

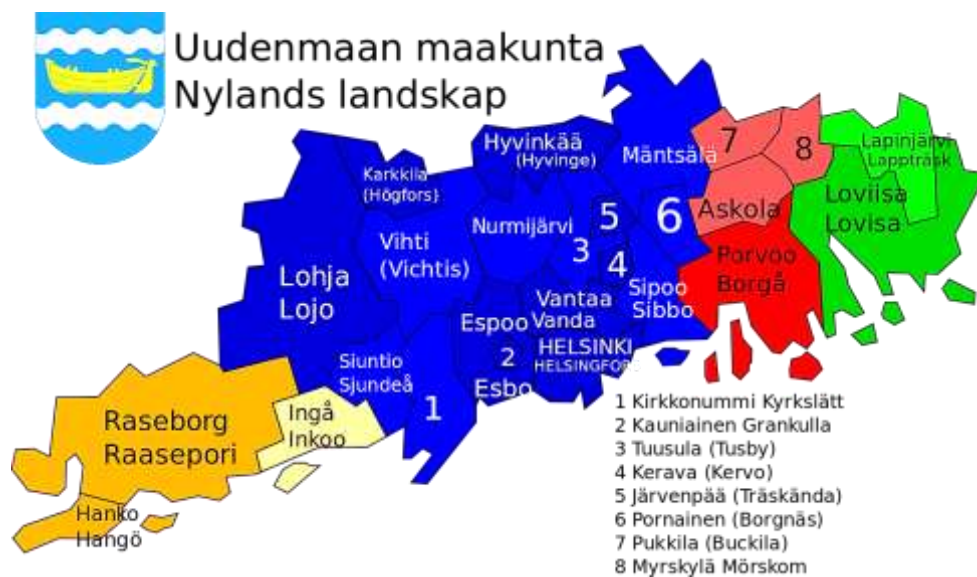
Uudenmaan rannikolle tuli kauppiaita, käsityöläisiä, kalastajia ja muita ammatinharjoittajia myös Virosta ja Saksasta. Saksalaiset hansakauppiaat perustivat jokien suille useita kauppapaikkoja. Virolaisia on siirtynyt Suomeen useaan otteeseen. Venäläisten valloitettua Tallinnan 1700-luvulla sen asukkaita pakeni maahamme joukoittain.

Uusmaalaiset ovat saaneet tottua ja sopeutua aikojen kuluessa monenlaisiin naapureihin ja vaihteleviin oloihin. Kahnauksiakin on ollut, ennen kuin uusmaalaisen heimo syntyi.

Uusmaalaisia luonnehditaan hämäläisiä vilkkaammiksi ja iloisemmiksi, mikä selittynee väestön epäyhtenäisyydestä, idän ja etelän naapureilta saaduista vaikutteista.

Uusimaa on ylivoimaisesti Suomen runsasväkisin ja tiheimmin asuttu maakunta. Uudenmaan maakunnassa asuu lähes kolmekymmentä prosenttia suomalaisista. Väkiluku oli vuoden 2021 syyskuun lopussa 1 711 538 henkeä.

Uusimaa jakaantuu neljään seutukuntaan ja 26 kuntaan, joista kolmesta on kaupunkia: Espoon kaupunki, Helsingin kaupunki, Hyvinkään kaupunki, Järvenpään kaupunki, Karkkilan kaupunki, Kauniaisten kaupunki; Keravan kaupunki, Kirkkonummi, Lohjan kaupunki, Mäntsälä Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Siuntio, Tuusula, Vantaan kaupunki; Vihti, Hangon kaupunki, Inkoo, Raaseporin kaupunki, Askola, Myrskylä, Pukkila, Porvoon kaupunki, Loviisan kaupunki ja Lapinjärvi.

(Wikipedia/Uudenmaan maakunta.)

UUSMAALAISTEN LAULU

Missä maat on mainiommat, vetreämmät veet,
sadat saartaa niemet, lahdet rakkaampaata rantaa!
Missä virrat viehkeämmät, salmet seljanteet,
maa ja meri aulihimmin aarteitansa antaa!
Uusmaa Suomen kruunussa on helmi kirkkahin,
täällä kukkaan puhkeaapi tiede, taidekin,
täällä on Suomen pää ja sydän, into hehkuvin,
lempi lämpöisin.

Jäykkänä ja pystypäin, kuin luoto meressä,
ajan aallokossa seisoo uusmaalainen kansa;
vapauden tunto sykkii lasten veressä,
valppahana vainon torjuu, oikeus turvanansa.
Suomen siskosarjassa on nuorin Uusimaa;
parhaan työmme, lempemme ja laulumme se saa.
Uusmaa, nimes uljahana kannaa aikain taa,
meidän Uusimaa!

(Sävel: Jean Sibelius.)

(Sanat: Kaarlo Terhi.)

ELÄKKEENSAAJIEN KESKUSLIITON UUDENMAAN PIIRI

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry (Uudenmaan piiri, piiriyhdistys, piiri) perustettiin Helsingissä 6.3.1973. Uudenmaan alueella toimi tuolloin kolmetoista yhdistystä, jotka liittyivät piiriyhdistyksen jäseniksi. Perustamissopimuksen allekirjoittivat Espoon, Kauklahden, Korson ja Tikkurilan Seudun Eläkkeensaajat. Vuoden aikana piirijärjestöön liittyivät vielä Hyvinkään Eläkkeensaajat ja Pohjois-Espoon Eläkkeensaajat.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry ilmoitettiin yhdistysrekisteriin 30.3.1973 ja se hyväksyttiin 13.6.1973 numerolla 113 553. Y-tunnus on 1471778–2.

Sääntöjen mukaan piiritoimikuntaan sai kuulua vähintään viisi ja enintään kymmenen jäsentä. Piiritoimikunta valitsi keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Ensimmäinen piiritoimikunta:

puheenjohtaja	Niilo Sjögren	Tikkurilasta
varapuheenjohtaja	Reino Syrjänen	Tikkurilasta
sihteeri	Holger Ekström	Leppävaarasta
rahastonhoitaja	Toivo J. Lindberg	Jokelasta
jäsenet	Alvar Hulden	Lohjalta
	Ester Karlsson	Espoosta
	Uuno Nieminen	Korsosta.

Jäsenyhdistysten määrän kasvaessa piiritoimikunta laajeni kymmenjäseniseksi, jollaisena se toimi vuodet 1974–1982. Uudet mallisäännöt, joiden mukaan piiritoimikunnassa saa olla puheenjohtaja ja 5–12 jäsentä ja henkilökohtaiset varajäsenet, hyväksyttiin vuonna 1981. Vuosina 1982–1984 piiritoimikunta koostui puheenjohtajasta sekä kymmenestä jäsenestä ja vuodesta 1985 alkaen puheenjohtajasta sekä kahdestatoista jäsenestä. Jäsenten osallistuminen piiritoimikunnan kokouksiin 1980-luvulla oli lähes sataprosenttinen. Työvaliokuntamenettely ei ollut tuolloin käytössä.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry on suurin Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n suomenkielisistä piireistä.

Vuoden 1973 toimintakertomuksesta

Yleistä

Tämä kertomus on ensimmäiseltä piirin toimintavuodelta eikä siltäkään koko vuoden ajalta sillä piiriyhdistyshän, perustettiin alkupuolella vuotta eli maaliskuun 6 pv.1973. Perustamistilaisuus, oli kutsuttu koolle Eläkkeensaajien Keskusliiton toimesta ja oli tätä kutsua noudattanut ilahduttavan runsas osanottajamäärä, olihan kutsua noudattanut 13 yhdistystä 29 edustajalla.

Kun alustavan puheenvuoron piiriyhdistyksen tarpeellisuuden ja sille kuuluvista toimintamuodoista oli selostuksen antanut liiton Toiminnanjohtaja Aarre Lauliainen päätettiin yksimielisesti Uudenmaan piiriyhdistys perustaa. Kaikki paikalla olleet yhdistyksien edustajat ilmoittivat yhdistystensä liittyvän heti perustamaansa piiri-järjestöön. Lyhyen toimintakauden takia ei mitään erikoisempaa vielä ole saatu aikaan, kun järjestön perustamiseen liittyvät alkutoimet ovat esim. vieneet myös osan toiminta-ajasta.

Piiritoimikunnan kokoukset.

Piiritoimikunta on kertomusvuoden aikana kokoontunut 9 kerta ja on pidettyihin pöytäkirjoihin kertynyt 76 pykälää.

Toimikunnan jäsenet ovat osallistuneet pidettyihin kokouksiin seuraavasti

Niilo Sjögren	9 kertaa	Tikkurilan yhdistys
Holger Ekström	9 ”	Leppävaaran ”
Uuno Nieminen	9 ”	Korson ”
Toivo Lindberg	8 ”	Jokelan ”
Ester Karlsson	7 ”	Espoon ”
Reino Syrjänen	7 ”	Itä-Hakkilasta ”
Alvar Hulden	5 ”	Lohjan ”

Kokoushuoneena olemme saanut luvan käyttää Helsingin Sos.dem piiritoimikunnan neuvotteluhuonetta, josta ei ainakaan toistaiseksi ole tarvinnut maksaa vuokraa mistä kiitoksemme ko. piiritoimikunnalle ja sen toimistohenkilökunnalle.

Sääntömääräiset kokoukset.

Syyskokous pidettiin HTY:n A salissa 16 päivänä marraskuuta kello 13.00. Kokouksessa oli edustettuina 12 yhdistystä 26 edustajalla. Tässä kokouksessa käsiteltiin säännöissä määrätyt asiat, joista tärkeimpinä voitaneen pitää hyväksyttyä toimintasuunnitelmaa ja talousarviota koska nämä olivat ensimmäiset piiriyhdistyksen aloittamassa toiminnassa. Perustavassa kokouksessa valittu piiritoimikunta valittiin yksimielisesti uudestaan.

Piirin jäsenveroksi hyväksyttiin 0,50 penniä. Lisäksi käsiteltiin kaikki muutkin sääntömääräiset asiat.

PÖYTÄKIRJA Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri-nimiseen yhdistykseen perustavasta kokouksesta, joka pidettiin Paasiravintolan saliin nro 7 Helsingin kaupungissa maaliskuun 6. päivä 1973. Kello 12.00. Läsnä oli 29 osallistujaa.

1 §

Kokouksen avaus

Kokouksen avasi Eläkkeensaajien Keskusliiton puheenjohtaja Arre Laukkanen ja tervehdys kaikille.

2 §

Virkallisain valinta

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Eino Sjöberg ja kirjuri Yrjö Peltonen.

3 §

Ohjelmistoa hyväksyminen

Valmistavan toimikunnan laatima esityslista hyväksyttiin.

4 §

Alustus piirijärjestön perustamisesta

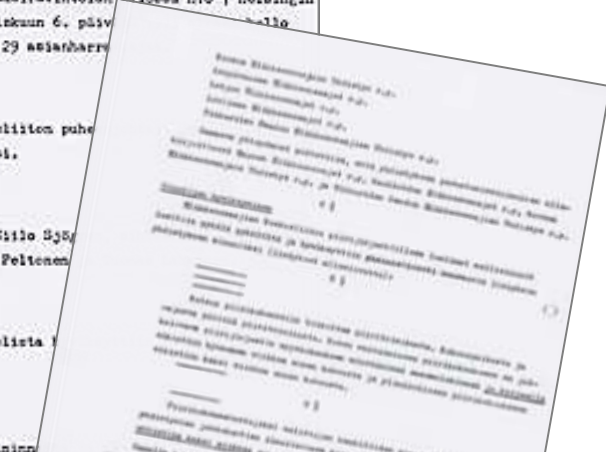
Alustuksen eläkkeensaajien yhdistystoiminnan toiminnanjohtaja Arre Laukkanen ehdotti, että alueella olevien Eläkkeensaajien Keskusliiton piirijärjestö perustettaisiin. Alustuksen kannatettiin yksimielisesti piirijärjestön perustamista.

5 §

Piirijärjestön perustaminen

Yksimielisesti päätettiin perustaa Uudenmaan Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri. Tämä yhteydessä ilmoittivat seuraavaksi perustettuun piirijärjestöön:

- Espoon Eläkkeensaajat r.y.
- Itä-Uusikaupungin Eläkkeensaajat r.y.
- Jokelan Eläkkeensaajat r.y.
- Järvenpään Eläkkeensaajat r.y.
- Kaivoksesta Eläkkeensaajat r.y.
- Kauklahden Eläkkeensaajat r.y.
- Keravan Eläkkeensaajien Yhdistys r.y.
- Keski-Hyvinkään Eläkkeensaajat r.y.

Yhdistyksen puolesta allekirjoitettiin 10 kappaleen jäsenkirjeen kanto.

6 §

Piirijärjestön perustaminen

Yhdistyksen puolesta allekirjoitettiin 10 kappaleen jäsenkirjeen kanto.

7 §

Kokouksen lausuminen

Yhdistyksen kokouksesta ja muut tiedotukset päätettiin julkistaa "Eläkkeensaaja"-lehdessä ja kirjallisuudessa.

8 §

Yhdistyksen rekisteröiminen

Yhdistyksen ilmoittamisen yhdistysrekisteriin päätettiin jättää keskusliiton tehtäväksi.

9 §

Kokouksen lausuminen

Yhdistys päätti liittyä jäseneksi Eläkkeensaajien Keskusliitto r.y:hyn.

10 §

Kokouksen lausuminen

Piirijärjestön toimintasuunnitelman laatiminen alustettiin päätettiin jättää johtokunnan tehtäväksi.

Päätettiin ilmoittaa jäsenyhdistyksille, että piirijärjestöille suoritettava piirivero on maksettava vuosittain loppuun mennessä.

Toimintasuunnitelman Arre Laukkanen lausui yhdistyksen tervehdys Eläkkeensaajien Keskusliiton piirijärjestöjen puolesta ja toivotti piirijärjestöjen työllä parhaita menestyksiä. Puheenjohtajan vielä yhdistyksen puolesta lausuminen ja osallistuminen osiin ilmoittamiseksi päätettiin kutsua kalle 15.00.

Vuorokausi

Arre Laukkanen
Puheenjohtaja

Yrjö Peltonen
Kirjuri

Olemme tarkistaneet tässä pöytäkirjassa ja kokouksesta on kokouksen puolesta ja siinä tehtyjen päätösten mukaisesti.

Helsingin maaliskuun 25 päivänä 1973.

Yrjö Peltonen
Arre Laukkanen

(Kuvat: Leena Heikkilä.)

Muut tilaisuudet.

Piirijärjestön aktiivisuutta silmällä pitäen kutsui piiritoimikunta piirin alueella toimivien yhdistysten johtokuntien yhteisen neuvottelu tilaisuuden teemalla ”Tutuksi tullaan”. Tämä pidettiin Keravan Työväenyhdistyksen talossa syyskuun 7. päivänä, alkaen klo. 14.00. Tätä tilaisuutta voitaneen pitää hyvin onnistuneena, sillä osallistuihan siihen 12 yhdistystä 54 edustajalla. Keskustelun aiheena oli valittu ”Miten varat saadaan yhdistysten toimintaan”. Keskustelu oli erittäin vilkasta, jonka päätteeksi esitettiin kysymyksiä, miten piiriyhdistys rahoittaa toimintansa. Tämän keskustelun tuloksena oli että eräät yhdistyksien edustajat päättivät tehdä sopivaksi katsomiaan lahjoituksia piirin toiminnan tukemiseksi.

Eläkkeensaajien Keskusliitto järjesti marraskuun 3–4 päivinä tilaisuuden Vesangalla, joka oli tarkoitettu puheenjohtajille ja sihteereille, Tässä tilaisuudessa olivat Niilo Sjögren ja Holger Ekström edustamassa Uudenmaan piiriä.

Edustukset.

Piiriyhdistys kuuluu jäsenenä Eläkkeensaajien Keskusliittoon ja on sen kokouksissa piiriyhdistyksen edustajana Ester Karlsson Espoon Eläkkeen.

Tiedotustoiminta.

Yhdistyksen tilaisuuksista on ilmoitettu kirjelmillä sekä Suomen Sosiali-demokraatin ”Muistilista! palstalla.

Taloudellinen toiminta.

Suurimpana tuloryhmänä on Eläkkeensaajien Keskusliiton lahjoittama 400 markan suuruinen avustus sekä useiden yhdistyksien tekemät lahjoitukset. Yksityiskohtaisempi selostus taloudesta selviää annettavasta tilikertomuksesta jonka loppusumma päättyy 883,86.

Lopuksi.

Edellä olevassa olemme selostaneet piiriyhdistyksemme toimintaa ja kiitämme kaikkia niitä, jotka tavalla tai toisella ovat avustaneet ja muutenkin edesauttanut yhdistystämme tänä ensimmäisenä toimintavuotena. Edellä olevassa kertomuksen jätämme arvoisan piirikokouksen käsiteltäväksi ja arvosteltavaksi niin kuin edellä esitetty aihetta antaa.

Piiritoimikunta.

PERIAATTEITA

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n perustehtävä on ollut koota Uudenmaan alueella toimivat Eläkkeensaajien Keskusliiton jäsenyhdistykset jäsenikseen sekä tukea ja ohjata niiden toimintaa tarpeiden mukaan. Piiriyhdistys on pyrkinyt luomaan edellytykset jäsenyhdistysten yksittäisten jäsenten sosiaaliselle kanssakäymiselle. Se on kannustanut jatkuvaa itsensä kehittämiseen tarjoamalla monipuolisia kulttuuri- ja harrastustoimintoja, jotka ylläpitävät ja parantavat ikäihmisten fyysistä ja henkistä kuntoa. Jäseniä on kannustettu myös suomalaisen kansanperinteen vaalimiseen ja ottamaan huomioon kansainvälisyys ja solidaarisuus muuttuvassa maailmassa.

Piiriyhdistys toimii jäsenlähtöisesti, ihmisläheisesti ja Eläkkeensaajien Keskusliiton arvokulttuurin mukaisesti. Se tukee eläkepoliittisena etujärjestönä liiton asettamia eläkepoliittisia sekä toiminnallisia tavoitteita ja päätöksiä ja seuraa tarkasti niiden toteutumista. Jotta mahdollisimman hyviä tuloksia saataisiin aikaan, toiminnan on oltava käytännönläheistä, uudistuskkyistä ja ammattitaitoisesti hoidettua. Piiriyhdistyksen tehtäviä on hoitanut piiritoimikunta, nykyinen hallitus.

Hallituspaikkojen ja kokousedustajien lukumäärät perustuvat yhdistysten jäsenlukumääriin. Sääntömääräisen syyspiirikokouksen valitsema kollektiivinen elin muodostuu jäsenyhdistysten esittämistä, aluejaon mukaan tasapuolisesti valituista ehdokkaista. Hallitus valitsee keskuudestaan työvaliokunnan ja suorittaa sen jäsenten kesken tehtävien jaon. Sääntö-määräisissä kevä- ja syyspiirikokouksissa käsitellään sääntöjen määräämät asiat ja otetaan kantaa ajankohtaisiin eläkepoliittisiin kysymyksiin. Hallitus laatii piiriyhdistyksen nimissä esityksiä ja kannanottoja edunvalvonta-tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vuoden 1985 syyspiirikokouksessa hyväksyttiin aluejakosuositus. Piiri jaettiin kuuteen alueeseen: Pohjois-Uusimaa, Länsi-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Itä-Uusimaa, Espoon alue ja Vantaan alue. Kultakin alueelta valittiin piiritoimikuntaan kaksi jäsentä ja heille varajäsenet. Vuonna 2015 määritelty aluejako käsittää Länsi-Uusimaan, Keski-Uusimaan, Itä-Uusimaan sekä Espoon ja Vantaan alueet.

ALKUTAIVAL

”Piiritoimikunnan kokouksia pidettiin useimmiten Helsingin Työväentalolla, mutta myös eräiden toiminnaltaan läheisten järjestöjen tiloissa, jotka järjestöt tällöin yleensä ovat osoittaneet vieraanvaraisuutta kahvi- tai ruokatarjoilun muodossa”, Maijaliisa Alatalo kirjoitti vuonna 1998 laatimassaan Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n 25-vuotishistoriikissa.

Piiritoimikunta kokoontui kahdeksan–kymmenen kertaa vuodessa. Vakiintuneen käytännön mukaan kevätpiirikokoukset pidettiin 1980-luvulla maakunnassa jonkun jäsenyhdistyksen isännyydessä ja syyspiirikokoukset Helsingin työväentalolla. Arkkitehti Karl Lindahlin suunnittelema jugend-tyylinen Helsingin työväentalo, Paasitorni, valmistui vuonna 1908 työväestön kokous- ja vapaa-ajanviettopaikaksi.

Piirin jäsenyhdistysten määrä kasvoi 25 toimintavuoden aikana useiden jäsenhankintakilpailujen siivittämänä alun 14:stä 42:een. Henkilöjäsenmäärä nousi tasaisesti noin parista tuhannesta 6465:een. Vuonna 1992 piiriyhdistykseen kuului yksi yhdistys, jonka jäsenmäärä nousi yli neljänsadan. Neljässä yhdistyksessä oli yli kolmesataa, seitsemässä yli kaksisataa ja 19 yhdistyksessä yli sata jäsentä 25-vuotismerkkipaalan aikaan. Alle sadan jäsenen yhdistyksiä oli kaksitoista.

”Täytyy kuitenkin muistaa, että pientenkin joukossa on hyvin ahkerasti toimivia yhdistyksiä”, Maijaliisa Alatalo totesi.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiriyhdistys osoitti erityistä aktiivisuutta eläkkeensaajien asemaa ja etuja koskevien asioiden hoidossa. Se teki lukuisia aloitteita keskusliitolle, eduskuntaryhmille, valtion viranomaisille, SDP:lle sekä puolueen Uudenmaan piirille, Helsingin Puhelin-yhdistykselle ja Osuusliike Elannolle. Piiriyhdistys osallistui myös EKL:n koko maata käsittäviin juhliin, tapahtumiin ja mielenosoituksiin.

Piiriyhdistys tuki keskusliiton toimintaa osallistumalla sen 10-, 25-, 30- ja 35-vuotisjuhlakeräyksiin. Keskusliiton ostettua Virroilta kurssi- ja lomapaikaksi entisen pappilan vuonna 1974, sen korjaustöihin osallistui talkooväkeä piirin yhdistyksistä. Kunnostustyöt kestivät kaksi vuotta.

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n 40-vuotisjuhlat pidettiin Helsingin jäähallissa. Piiriyhdistys osallistui omalta osaltaan järjestelyihin ja ohjelman tuottamiseen. Jäsenyhdistyksiä aktivoimalla saatiin muun muassa kaksisataa tanssijaa esittämään taitavaa osaamistaan.

Eläkkeensaajien Uudenmaan Piiri ry:n yhteistoiminta Helsingin ja Etelä-Hämeen piiritoimikuntien kanssa alkoi laivaseminaarien muodossa 1990-luvulle mentäessä. Viiden piirin risteilystä ryhdyttiin puhumaan, kun ruotsinkieliset ja Pirkanmaan piiri tulivat joukkoon mukaan. Uudenmaan ruotsinkielisiin eläkkeensaajajärjestöihin pidettiin yhteyttä toimittamalla yleiskirjeet ja mahdollistamalla osallistuminen puheenjohtajien neuvottelutilaisuuksiin. Piiriyhdistys oli mukana myös Eläkkeensaajien pohjoismaisessa yhteistoiminnassa.

Piiriyhdistyksen toiminta kehittyi myönteisesti koko neljännesvuosisadan ajan. Talous perustui keskusliiton myöntämiin toiminta-, kurssi- ja matka-avustuksiin, omiin juhla-, arpajais- ja matkailutoimintatuottoihin, korkotuloihin ja piiriveroon eli jäsenmaksutuloihin sekä säästäväisyyteen. Yhdistyksiltä perittiin aluksi piiriveroa 0,50 markkaa/jäsen/vuosi ja vuodesta 1980 alkaen yksi markka. Vuonna 1984 vero nostettiin 1,50 markkaan. Nykyisin maksu on 1,50 euroa.

Oman lipun Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry sai elokuussa vuonna 1979. Lippu vihittiin SDP:n maakuntajuhlilla Pohjan kunnassa. Vihkijänä toimi keskusliiton toiminnanjohtaja Aarre Lauliainen. Uudenmaan läänin vaakunalla varustetun viirin piiriyhdistys hankki vuonna 1997. Hopeisia ansiomerkkejä alettiin myöntää vuonna 1988.

Keskusliiton pitkäaikaisen puheenjohtajan Hilkka Häkkinen marraskuussa 1997 laatiman muistion mukaan piiritoimikunta vaati, että keskusliitolla, jolla oli tuolloin 6500 jäsentä Uudellamaalla, tulisi olla edustus hallituksen kaavailemassa eläkeneuvostossa.

Piiriyhdistyksen juhlavuonna 1998 kevätpiirikokouksen puhuja, EU:n parlamentin jäsen Reino Paasilinna kertoi, että Suomen kokonaisvauraus on kasvanut, ja että maamme on rikkaampi kuin koskaan ennen. Siitä huolimatta sosiaaliedut Suomessa olivat alle Euroopan keskitason.

PUOLIVÄLISSÄ VIITTÄKYMMENTÄ

Kurssitoimintaa

”Pelkkä kokouksissa paikallaan istuminen ja puheenvuorojen kuunteleminen ei ole mistään kotoisin.”

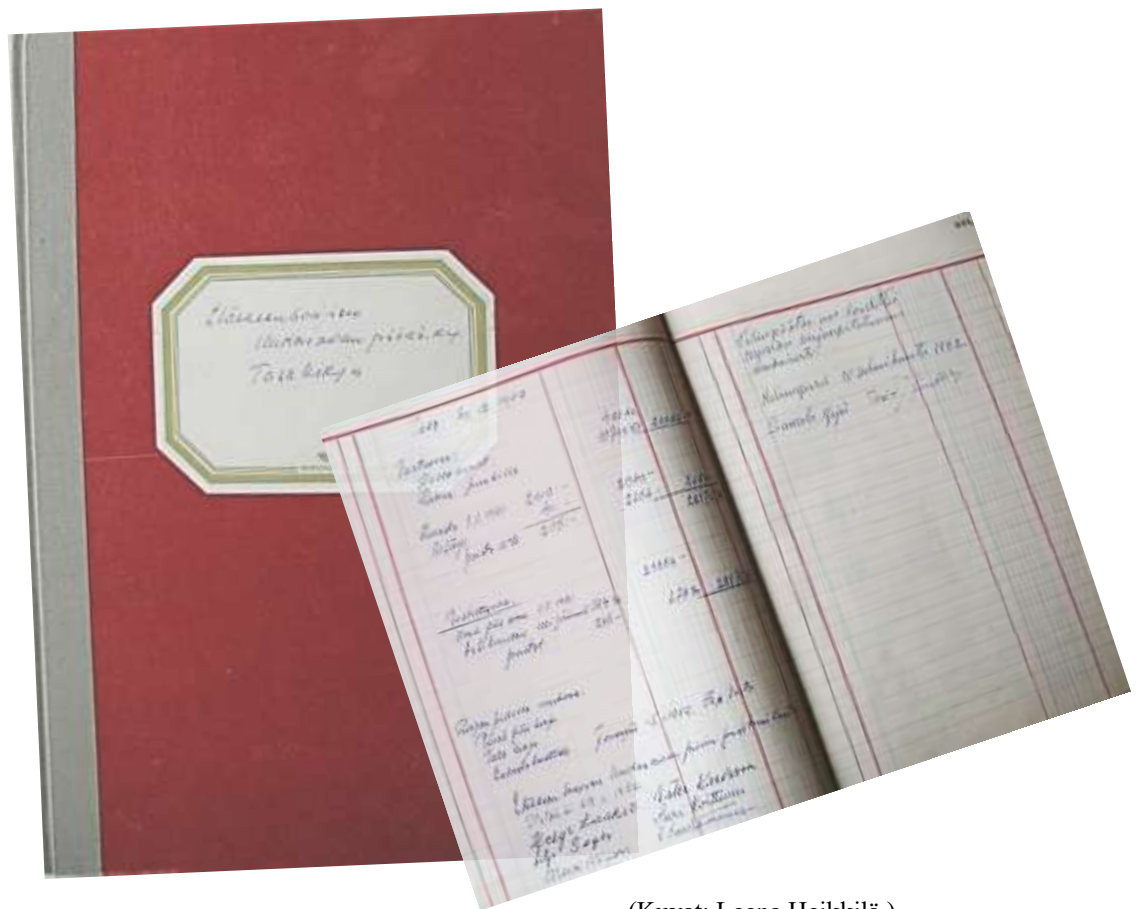
Tätä mieltä oli Eläkkeensaajien Keskusliiton ensimmäinen, osa-aikainen jäsenyhdistysneuvoja Anni Vallanti. Hän kehotti aloittelevia yhdistyksiä luopumaan kokoustensa jäykähköstä virallisuudesta ja käynnistämään mieluummin erilaisia toimintamuotoja sekä pitämään tilaisuuksia, joihin asiantuntijat toisivat uutta tietoa ja selvittäisivät jäsenkuntaa askarruttavia kysymyksiä. Erityisesti Anni Vallanti korosti liikunnan merkitystä. Hänen mielestään voitaisiin saada vaikkapa kävelyharrastuksen avulla yhä useampi jäsen osallistumaan yhdistystoimintaan ja tuntemaan itsensä sitä kautta tarpeelliseksi.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n toimintaan on alusta alkaen kuulunut jäsenyhdistyksille kohdistettu kurssitoiminta. Piiri järjesti 1970-luvulla ja 1980-luvun alkupuolella kymmeniä kursseja yhdistysten puheenjohtajille, sihteereille, rahastonhoitajille ja järjestötoiminnan kursseja yhdistysten uusille aktiivijäsenille. Tervalamella, Sos.dem. Raittiusliiton lomakodissa, samoin kuin Korsossa, Järvenpäässä, Nummelassa, Porvoossa, Keravalla ja Helsingissä pidettiin käsityö-, tanhu- ja askartelukursseja niille, joilla oli kyseisiä taitoja ja tarpeeksi tarmoa ja harrastusta asiaan.

Keskusliiton myöntämät kurssiavustukset pyrittiin kohdistamaan EKL:n kurssikeskuksissa järjestettäviin kursseihin. Näin piiriyhdistys pystyi helpottamaan jäsenyhdistysten kustannuksia lomakeskuksessa järjestettyjen viisipäiväisten järjestö- ja ohjelmatoimintakurssien osalta.

Maijaliisa Alatalo harmitteli kuitenkin 25-vuotishistoriikissa:

”Tuntuu, kuin kurssitoiminta saisi laimenemisen merkkejä, kun viime vuosina on muutamia kursseja jouduttu jopa perumaan osanottajien vähyyden vuoksi.”

(Kuvat: Leena Heikkilä.)

Jäsenjärjestöjen suuren määrän takia piiriyhdistyksen johdolla ei ollut riittävästi käytännön mahdollisuuksia yhteydenottoihin. Niinpä 1980-luvulla alettiin kutsua piiritoimikunnan ja jäsenyhdistysten puheenjohtajat yhteis-palaveriin. Seuraavalla vuosikymmenellä tapaaminen muutettiin 24 tunnin laivaristeilyksi.

Merihenkisiin seminaareihin pyrittiin saamaan päteviä luennoitsijoita kertomaan eläkeläisiä koskevista ajankohtaisista asioista. Tukholmaan suuntautuvat laivaseminaarit osoittautuivatkin suosituiksi ja tuloksellisiksi tapaamismuodoiksi. Piirin ja jäsenyhdistysten yhteydenpitoa helpottivat yleiskirjeet, piiritoimikunnan ja jäsenyhdistysten toimihenkilöluettelot ja osaltaan myös piiritoimikunnan jäsenten osallistuminen yhdistysten vuosijuhliin.

Matkailua

Piiriyhdistys ryhtyi järjestämään 1970-luvulla jäsenistölleen suuren suosion saavuttaneita ulkomaanmatkoja Skandinavian maihin ja jopa Saksaan ja Hollantiin saakka sekä virkistysmatkoja sukulaiskansan pariin kylpylöistään kuuluisaan Viroon. Lappiin suuntautuneista ruskamatkoista tuli vakiintunut käytäntö 1980-luvun loppupuolella. ”Kotomaamme koko kuva ja sen ystävälliset äidin kasvat” näyttäytyivät reippaalle matkailuväelle kolmi-päiväisellä kiertojelulla kesällä 1997. Koivuranta ja Rajaniemi tarjosivat joukolle yösijan.

Seitsemänkymmentäluvulla alkanut matkailubuumi tuli kuitenkin tiensä päähän jäsenyhdistysten ryhtyessä järjestämään omia koti- ja ulkomaanmatkoja ja käyttämään Ykkösmatkojen tarjoamia palveluita.

Piiriyhdistyksen nimissä viimeiset kylpylämatkat tehtiin vuonna 2004 tutuksi tulleeseen Viroon ja Venäjän Siestarjoelle, jossa oli käyty jo kerran aikaisemmin. Kahtena edellisenä vuonna oli kylvetty pariin otteeseen Virossa, pienen ja idyllisen Pärnun kaupungin kylpylöissä.

Juhlia

Omia juhlia piiriyhdistys on järjestänyt vuodesta 1974 lähtien. Perinteeksi ovat muodostuneet kevät- ja syysjuhlat, joita pidettiin alkuaikoina Helsingin työväentalolla. Sitten juhlien järjestäminen delegoitiin maakuntaan, halukkaille jäsenyhdistyksille. Järjestelyvastuu oli kuitenkin piiritoimikunnalla, ja näin ollen piiriyhdistys sai pitää juhlien tuoton. Juhlien ohjelmisto koostui lähes poikkeuksetta jäsenyhdistysten monipuolisten ohjelmaryhmien ja niiden yksityisten jäsenten taitavista esityksistä. Jopa tanssimusiikki pystyttiin hoitamaan omatoimisesti. Juhlapuhujina oli niin keskusliiton johtohenkilöitä, demarikansanedustajia kuin valtionhallinnon johtavia virkamiehiä.

Piiriyhdistyksen kehotuksesta jäsenyhdistykset pyrkivät resurssiensa mukaan vuorotteleman niin sanottujen hiljaisten päivien järjestämisessä. Nimi muutettiin myöhemmin kirkkopäiväksi. Suosittu tapahtuma keräsi vuosittain satoja osallistujia.

Kesäjuhlia on järjestetty vain muutaman kerran: Mustikkamaalla vuonna 1976 yhdessä Helsingin piirin kanssa ja Lohjalla pari vuotta myöhemmin sekä vuonna 1984. Toiminnan alkuaikoina vietettiin myös vuosittaisia maakuntajuhlia, jotka olivat suurmenestys. Syysjuhliin vuonna 1974 myytiin 850

pääsylippua. Viisi vuotta myöhemmin sosiaaliministeri Sinikka Luja-Penttilän ollessa juhlapuhujana paikalla oli yli 900 kuulijaa. Toimiessaan Eläkkeensaajien Keskusliiton puheenjohtajana vuosina 1987–1993 hän osallistui useisiin piirin ja sen jäsenyhdistysten tapahtumiin. Luja-Penttilälle oijennettiin Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n standaari 25-vuotisjuhlassa vuonna 1998. Suuransiomerkki myönnettiin vuonna 1991.

*Käpylän työväentalo
Helsingin työväentalo.*

(Kuvat: Google)

Juhlien yhteydessä järjestettiin yleensä arpajaiset. Vaikka yleisömäärä ei enää myöhemmin kohonnutkaan ennätyslukemiin, arpajaisilla oli siitä huolimatta suuri merkitys piiriyhdistyksen taloudelle. Aikojen saatossa myös pääsylippujen hinta kipusi kolmesta markasta kahteenkymmeneen.

Ikäihmisten vuonna 1999 järjestettiin Keravalla ”Täydenkuun tapaus”. Teemana oli eduskuntavaalit. Jäsenyhdistykset viettivät muiden ikäihmisjärjestöjen ja kuntien kanssa ”Yhdessä yli ikärajojen” -juhlia, joissa jäsenet esiintyivät yhdessä nuorten ja lasten kanssa.

Merkkivuosiaan Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry on juhlistanut viiden vuoden välein. Viisivuotispäivää vietettiin Helsingin Työväenyhdistyksen isossa salissa, samoin kuin 15-, 20- ja 25-vuotispäiviä. Kymmenettä toimintavuotta juhlittiin poikkeuksellisesti Espoon Dipolissa.

Yhdistetty kevät- ja 25-vuotisjuhlatilaisuus alkoi tervehdysten vastaanotolla Helsingin Työväenyhdistyksen talon pienessä juhlasalissa. Kutsuvieraita saapui SDP:sta, Eläkkeensaajien Keskusliitosta, Viking Line:lta, Keski-Uudenmaan Osuuspankista ja toisista eläkeläisjärjestöistä. Kauppa- ja teollisuusministeri Antti Kalliomäki lähetti piiriyhdistykselle onnitelussähkeen. Alustavan ohjelman mukaan tervetuloitovotuksen esitti piiriyhdistyksen puheenjohtaja Kauko E Waris ja juhlapuheen piti Pertti Hietala. Taiteilija Tarja-Tuulikki Tarsala esitti lausuntaa. Muu ohjelma kansantansseineen, kuorolauluineen ja kavalkadeineen hoitui Korson, Tuusulan, Espoon, Helsingin ja Järvenpään Eläkkeensaajien voimin.

Kilpailuja

Piiriyhdistys on järjestänyt tikanheittokilpailuja kesäisin 1980-luvun alusta lähtien. Keskusliiton kilpailuihin piiri on osallistunut omalla joukkueella. Suositut pilkkikilpailut ja Boccia-peli ovat jääneet osaksi jäsenyhdistysten toimintaa.

Mestarikisat pidettiin Jokelan työväentalolla vuonna 1994. Taitojaan esittelivät laulajat ja lauluryhmät, kuorot, soittajat, lausujat sekä lausunta-, näytelmä- ja liikuntaryhmät. Piirin edustajat pärjäsivät hyvin myös ”Suvi-Lysteissä” Jyväskylässä samana vuonna. Tapiolan Eläkkeensaajat voitti liikuntaryhmäsarjan, Espoon Eläkkeensaajat peittosi lauluillaan muut lauluryhmät ja Nurmijärven Eläkkeensaajat tuli toiseksi lausunta- ja näytelmäsarjassa.

Eläkkeensaajien Keskusliiton puheenjohtaja Sinikka Luja-Penttilä juhlapuhujana Korson Eläkkeensaajien juhlassa vuonna 2001.

(Kuva: Korson Eläkkeensaajat ry:n arkisto.)

(Kuvat: Leena Heikkilä.)

MUISTIHANNOJA

Hilkka Häkkinen Hyvinkään Eläkkeensaajat ry:stä ehti olla vain pari vuotta Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n piiritoimikunnan jäsen ennen kuin hänet vuonna 2002 valittiin Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n puheenjohtajaksi. Häkkinen nimitettiin kunniapuheenjohtajaksi Oulun liittokokouksessa vuonna 2011 Uudenmaan piirin esityksestä.

Eläkepolitiikka oli aina esillä piiritoimikunnan kokouksissa järjestöneuvos Hilkka Häkkinen muistelee:

Kansaneläkkeen pohjaosan poistoa, joka tapahtui asteittain 1990-luvun loppupuolella, vastustettiin melkein jokaisessa piiritoimikunnan kokouksessa. Samoin vastustettiin taitetun indeksin hyväksymistä. Taitetun indeksin ongelmaksi poliittiset päättäjät näkivät sen kalleuden suurten ikäluokkien siirtyttyä eläkkeelle.

EKL:n toiminnanjohtaja Teuvo Ikonen kertoi, että suurten ikäluokkien siirtyttyä eläkkeelle kustannukset kasvaisivat yli 700 miljoonaa markkaa. Palkansaajat eivät ole halukkaita nostamaan työeläkemaksujaan, joten parannuksia eläkkeensaajille ei ole näkyvissä. Taitetun indeksin korjaamista on vaadittu kohta yli 20 vuotta.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n jäsenyhdistykset olivat hyvin edustettuina Käpylän työväentalossa vuonna 1999 pidetyssä eläke-

poliittisessa seminaarissa, jossa käsiteltiin eläketuloon liittyviä leikkauksia. Kansleri Kauko Sipponen esitti kiinnostavassa alustuksessaan, että perustuslain tulisi taata eläketurvan suoja. Sipponen kiinnitti huomiota myös eläketurvaan vaikuttaviin terveydenhuollon järjestelyihin:

Valtiosääntöoikeuden periaate on, että muutos ei saa heikentää kohtuuttomasti voimassa olevaa etuutta. Työeläkkeet katsotaan maksetuksi etuudeksi, jolla on omaisuuden suoja. Kansaneläkkeet puolestaan katsotaan sosiaalisiksi etuudeksi, jolla ei ole omaisuuden suojaa.

Jos leikataan, niin yleensä viisi prosenttia vuodessa on raja, jonka yli ei mennä, koska lopulla on omaisuuden suoja. 65-vuotiaiden indeksin leikkaus on ollut kolme prosenttia kolmen vuoden aikana. Vuonna 1995 omaisuudensuojalakia rikottiin, kun leikkaus eläkkeisiin oli yli viisi prosenttia (taitettu indeksi). Eläkeläisten pitäisi vaatia, että eläkkeet nauttivat kaikissa tilanteissa perustuslain suojaa ja että valtion taloudellinen tila ei niitä heittele.

UUEDELLA VUOSITUHANNELLA

”Suomi on vauras maa ja kansatalous kansainvälisesti hyvällä tasolla, mutta hyvinvointi on jakautunut epätasaisesti. Eläkkeensaajien ja työelämässä mukana olevien tuloerot kasvavat eläkevuosina”, keskusliiton toiminnanjohtaja Teuvo Ikonen julisti vuoden 2003 kevätpiirikokouksessa.

Myös Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry oli huolissaan eläkkeiden kehityksestä, eläkeläisten ostovoimasta, terveydenhuollosta ja yhteiskunnallisten palveluiden kehittymisestä.

Piiriyhdistys kääntyi useasti eduskuntaryhmien Uudenmaan kansanedustajien, ministerien ja päättäjien puoleen ajankohtaisissa vanhusväestöä koskevissa asioissa. Tavoite oli eläkkeensaajien tulotason ja ostovoiman heikkenemisen pysäyttäminen muihin tulonsaajiin verrattuna.

Edunvalvontatavoitteita:

- Köyhyysrajalla elävien eläkettä on korotettava tasokorotuksella.
- Kansaneläkkeiden jälkeenjäneisyys on korvattava vuosittain.
- Ylimääräisen SAVA -maksun korotettu osa on poistettava.

- Indeksijärjestelmä, jossa otetaan huomioon 80 % elinkustannuksista mutta ansiotulokehityksestä 20 % on saatava oikeudenmukaiseksi.
- Eläketulot on tunnustettava jatkopalkkaluonteiseksi tuloksi.
- Eläketulonsaajien verokohtelu on saatava tasapuoliseksi palkansaajien kanssa.
- Ikääntyneiden sosiaali- ja terveyspalvelut on turvattava.
- Yksinäisyyttä on vähennettävä.
- Palvelumaksuja ja omavastuuta on alennettava.

Piiriyhdistyksen vuosien 2000–2001 toimintakertomuksista ilmenee taistelu asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kevät- ja syyspiirikokousten mielenilmaisut toimitettiin yhteiskunnallisille päättäjille henkilökohtaisesti. Yksi toimintavuoden 2000 keskeisimmistä vaatimuksista oli eläkkeensaajien ylimääräisen sairausvakuutusmaksun alentaminen valtion seuraavan vuoden talousarviossa ja sen poistaminen kuluvan vaalikauden aikana.

Eläkkeensaajilta sairaskuutusmaksun korotettu osa on lama-vuosien menoleikkaus, josta lopultakin on päästävä eroon. Sen jatkaminen virheellisellä rinnastuksella palkansaajien työeläkevakuutusmaksuun on eläkkeensaajien harhaanjohtamista.

Syyskokous vaatii myös kansaneläkkeen pohjaosan leikkauksen lopettamista. Kansaneläkkeen pohjaosaa on nakerrettu vuodesta 1996 alkaen. Samaan aikaan kansantuote on kasvanut historiallisen nopeaa vauhtia, optioita ja osinkoja jaetaan tolkkottomasti. Eikö olisi korkea aika lopettaa eläkkeensaajien kurittaminen ja auttaa myös heidän taloudellista selviytymistään suomalaisessa yhteiskunnassa.

(Julkilausumasta vuonna 2000)

Toimintavuoden aikana eläkkeensaajien tulokehityksen osalta esitetyt vaatimukset tuottivat tyydyttävän tuloksen. Sairausvakuutusmaksu aleni 0,5 prosenttia mahdollistaen maksun poistamisen vaalikauden aikana. Kansaneläkkeiden ja työeläkkeiden indeksitarkistukset nostivat eläkkeiden ostovoimaa kohtuullisesti. Sen sijaan kansaneläkkeen pohjaosan leikkauksen pysäyttäminen ei toteutunut. Kokonaisuudessaan verotus keveni noin yhdeksällä sadallatuhanella eläkkeensaajalla.

Syyspiirikokous päätti antaa tukensa erityisesti Virpa Puistolle ja muille SDP:n kansanedustajille, koska nämä olivat esittäneet valtion vuoden 2001

budjettiin eläkkeensaajien sairausvakuutusmaksuun 0,7 prosentin alennusta hallituksen esittämän 0,3 prosentin sijasta.

Vuoden 2000 kunnallisvaalien tiimoilla jäsenyhdistykset kutsuivat tilaisuuksiinsa ehdokkaita ja saivat näin esitettyä kunnille vaatimuksiaan ja tavoitteitaan. Kunnanvaltuustoihin valittiin tuolloin 25 Uudenmaan piirin jäsenyhdistyksien jäsentä.

Vuosi 2001 oli YK:n yleiskokouksen julistama vapaaehtoistyön vuosi. Eläkkeensaajien vapaaehtoistoiminta ja sen merkitys saivat runsaasti huomiota mediassa ja valtakunnallisissa tapahtumissa.

Piiriyhdistyksen kevätkokouksen alustaja, Eläketietokeskuksen sosiaali-sihtööri Veikko Simpanen totesi suomalaisen eläkejärjestelmän olevan taloudeltaan hyvin hallinnassa seuraavien vuosikymmenien ajan, vaikka eläkeläisten määrä tuleekin kasvamaan.

Piirikokous antoi julkilausuman, joka toimitettiin Uudenmaan sosiaalidemokraattisille kansanedustajille ja eduskuntaryhmälle. Se otettiin vastaan myönteisesti, ja tiedotusvälineet julkaisivat sen näyttävästi. Piirikokous tuki Keskusliiton asettamia eläkepoliittisia tavoitteita.

Eläkepoliittisten tavoitteiden lisäksi kevätpiirikokous esitti, että kuntiin on perustettava vanhusneuvosto tai vastaava elin seuraamaan vanhusten hoitoon liittyvien palvelujen kunnallista kehitystä ja tarvetta. Kokous kehotti jäsenjärjestöjä huomioimaan myös toiminta-alueillaan asuvat ikääntyvät maahanmuuttajat kutsumalla nämä kulttuuri- ja opinto-tilaisuuksiin kummijärjestön ominaisuudessa.

Päällimmäiseksi edunvalvontaa koskevaksi asiaksi nousi kansaneläkkeen pohjaosan kahteen kertaan leikkaamisen kompensatiokeskustelu. Vuoden 1996 lainsäädännön muutoksen seurauksena kansaneläkkeen pohjaosasta tehtiin työeläkevähenteinen. Lain muutos aiheutti pienissä työeläkkeissä eläketulon pienenemistä enimmillään yli kymmenen prosenttia. Syyspiirikokous piti tärkeimpänä pientä ansioeläkettä saavien kompensatiota.

Syyspiirikokouksen eläkepoliittisessa kannanotossa palattiin kahteen kertaan leikatun kansaneläkeosan kompensatioon. Hyvitys koskisi noin 115000 eläkkeensaajaa. Piirikokous käsitteli myös tulokehitystä, joka indeksikorotusten ja 1990-luvun säästöleikkausten takia jäi viimeisen kymmenen vuoden aikana jälkeen muusta tulokehityksestä noin viisitoista prosenttia. Jälkeenjääneisyys olisi korvattava tasokorotuksella.

”Tuloksien saaminen vaatii aktiivisuutta koko EKL:n järjestökentältä vuoden 2002 aikana”, toimintakertomuksessa todettiin.

Espoo 28.2.2004

EKL:n Uudenmaan Piiri ry:n kevätkokous 2004

Arvoisat kokouksen osanottajat

Eläkkeensaajia on kuritettu ja kurjistettu jo monien vuosien ajan, kuten kokousedustajat tietävätkin. Viimeinen tuntuva kurjistus oli vuoden 2004 alussa tullut indeksikorotus; palkansaajat 2,4 % ja eläkeläiset 1,29 %.

Jatkossa on ehkä odotettavissa EU:n taholta jatkotoimenpiteitä.

Ulpu Iivarin kirjoitus Uutispäivä Demarissa ”TEL järjestelmä turvattava jatkossakin” jo pelottelee. Hänen mukaansa oli hyvä, että perustuslakipäätös siirtyi ja voimme varmistaa turvatun jatkon TEL järjestelmässä. Kuka takaa turvatun jatkon?

Kesällä on tulossa EU-vaalit. Se edellyttää, että jo ehdokkaat ja sittemmin myös valituksi tulleet parlamentin jäsenet valistetaan myös eläkeläisiä koskeissa asioissa. Pahoin pelkäämme, etteivät Hallitusten välisen konferenssin HVK:n osanottajat ajattele niin vähäistä sakkia, kuin eläkeläiset ovat.

Tarkkuus perustuslakipäätöksen tekstissä edellyttää, että teksti on myös eläkeläisjärjestöjen seurannassa. Edellytämme, että päättävissä asemissa olevat edunvalvojamme paneutuvat tähän. Olemme vastuussa omasta ja tulevista eläkeläispolvista tällä tärkeällä hetkellä.

Tervehtien

Tapiolan Eläkkeensaajat ry

*Maire Tommola
Maire Tommola
puheenjohtaja*

*Asta Järvenpää
Asta Järvenpää
sihteeri*

Vuoden 2004 kevätpiirikokouksessa puheenjohtaja Matti Färling painotti piiriyhdistyksen talouden kannalta yhdistysten aktiivisuuden merkitystä tapahtumien järjestelyissä. Puheenjohtaja toivoi myös, että kunnallisvaaliehdokaslistoille saataisiin eläkkeensaajayhdistysten jäseniä ehdolle kattava määrä. Piirikokous päätti aktivoida yhdistysten kunnallisvaaliehdokkaiden asettamista ja seurata myös vaalien äänestysaktiivisuutta.

Piiriyhdistyksen jäsenistön mielipiteitä ja Eläkkeensaajien Keskusliiton eläkepoliittisia tavoitteita annettiin tiedoksi kunnanvaltuutetuille, lautakuntien jäsenille ja virkamiehille. Jäsenyhdistyksiä kehoitettiin hoitamaan yhteyksiä kunnanisiin, jotta kunnat voisivat luoda yhdistyksille mahdollisimman hyvät toimintaedellytykset.

*Eläkkeensaajajärjestöissä vastuullisesti työskentelevien luottamus-
henkilöiden on kehitettävä hyvät yhteydet päätöksenteko-
järjestelmiin ja virkamiehiin, niin että tämän verkostoitumisen
avulla eläkeläisten ääni tulee kuulluksi kaikilla kuntien palveluista
vastaavien tasolla.*

(Syyspiirikokouksen kannanotto 2004.)

Yhtenä edunvalvontatavoitteena oli saada jokaiseen kuntaan vanhusneuvosto tai vastaava elin ikäihmisten ja viranomaisten yhteistyön kehittämiseksi sekä pitkäjänteinen vanhustyön palveluohjelma. Vaatimus oli esitetty jo edellisen vuoden edunvalvontatavoitelistassa. Kuluvan vuoden

syyspiirikokouksen kannanotossa vanhusneuvostojärjestelmän mainittiin levinneen jo laajasti maamme kuntiin ja toiminnan tuloksien olleen arvokkaita ikäihmisten palveluiden kehittämisessä.

Vanhusneuvolat tuovat säästöjä

Vanhusneuvolatoiminta olisi yhteiskunnalle suurin myönteistä taloudellista tulosta tuottava perusinvestointi maassamme. Yhteiskunnan kannalta on taloudellisesti kannattavaa ja inhimillisesti oikeuden mukaista kehittää ikäihmisille vanhusneuvolajärjestelmä, joka suorittaisi ajoissa ikääntyvien ihmisten terveystarkastukset ja antaisi ohjausta sairauksien välttämiseksi ja henkisen ja fyysisen kunnon pitämiseksi tasolla, joka mahdollistaisi asumaan oma-aloitteisesti ilman yhteiskunnan raskaampia tukitoimia.

(Syyspiirikokouksen kannanotto 2004.)

Piiriyhdistys esitti myös, että kuntien olisi ryhdyttävä riittävän ajoissa valmistautumaan suurten ikäluokkien ikääntymiseen ja hoito- ja hoivapalveluiden tarpeeseen. Tarpeet ennakoimalla ja vanhusneuvolatoiminnan avulla kunnat voivat helpottaa ikäihmisten selviytymistä omissa kodeissaan mahdollisimman pitkään. Piirikokous päätti seurata asian kehittymistä ja järjestää seminaarin yhdistysten vanhusneuvostoissa toimiville jäsenille.

Vuoden 2004 syyspiirikokouksen julkilausuma/poliittinen kannanotto toimitettiin medialle, Uudenmaan vaalipiirin sosialidemokraattisille kansanedustajille ja eduskunnan sosialidemokraattiselle ryhmälle sekä yhdistysten välityksellä kuntien päättäjille.

Puoluesihteeri, kansanedustaja Eero Heinäluoma vastasi kannanottoon:

”Kiitokset lähettämästänne julkilausumasta. Eläkkeensaajien eduista huolehtiminen on meidän yhteinen asiamme.”

Edellisenä vuonna syyspiirikokous oli antanut kiitokset Lipposen hallitukselle, koska se oli pitänyt lupauksensa ja poistanut SAVA-maksun. Kevätpiirikokous oli vuoden 2002 julkilausumassa vaatinut eläkeläisten ylimääräisen sairausvakuutusmaksun alentamista vuoden 2003 valtion talousarviossa samalle tasolle palkansaajien kanssa.

Vuoden 2005 liittokokouksessa käsiteltiin Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n tekemä aloite. Sen mukaan liitto sai tehtävän selvittää kuntien vanhusneuvolatoimintaa.

Vuoden koulutusristeilypuhuja, puoluesihtööri Eero Heinäluoma esitti, että eläkeläisten äänen kuulumiseksi olisi muodostettava eläkeläisneuvosto ja että eläketulovähennystä tulisi nostaa ja terveyspalveluita parantaa.

”Eläkkeensaajien ostovoiman aleneminen estettävä”, syyskokouksessa julistettiin ja vedottiin indeksijärjestelmän palauttamiseen lähemmäksi puoliväli-indeksiä, jolloin elinkustannus- ja palkkakehityksellä olisi samanlainen painoarvo eläkeindeksiä laskettaessa – 80/20 % laskemalla eläkkeensaajat jäävät jatkuvasti jälkeen muista tuloryhmistä.

Vuonna 2006 Espoon, Vantaan, Nurmijärven, Pornaisten ja Sipoon yhdistysten edustajat kävivät esittelemässä kokousväelle ajankohtaiset tilanteet kuntiens vanhusneuvostojen osalta.

Hyvän elämän eväät

Referaatti: Leena Heikkilä

Vuoden 2005 liittokokouksen ikäpolvipoliittisen ohjelman nimenä oli ”Hyvän elämän eväät”. Ohjelmassa todettiin väestön ikärakenteen muuttuneen ja pidentyneen iän olevan hyvinvointiyhteiskunnan suuri saavutus. Kolme viimeistä vuosikymmentä toi keskimäärin yhden vuoden lisää aikuisväestön elinikään, mikä merkitsee toimintakykyisten vuosien lisääntymistä. Työelämän jälkeinen ”kolmas ikä” on uudenlaisen aktiivisuuden aikaa, jolloin etsitään vapaa-aikaan uutta tekemistä ja sisältöä.

Kolmannen iän jälkeen tulee vielä ”neljäs ikä”, jossa avun ja palvelujen tarve lisääntyy. Myös tähän ikään tulisi kuulua aktiivinen toiminta, hyvinvointipalvelut ja sosiaalinen verkosto. Yhdessä harrastaen ja toinen toistaan tukien ihmisten kesken rakentuu luottamus, vaikka heidän elämäntapansa, sosiaalinen taustansa, koulutuksensa tai kulttuurinsa eroaisikin toisistaan. Sosiaalisessa kanssakäymisessä yksi tärkeä lenkki on ikäihmisten yhdistystoiminta.

Julkisessa keskustelussa on ”eläkepomme” eli vanhuusmenojen kasvun pelätty murentavan hyvinvointivaltion. Suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtyminen ei kuitenkaan uhkasi vuonna 2004 tehdyn verotulotutkimuksen mukaan kansantalouden kehitystä. Eläkeläiset ovat taloudellinen kuluttajapotentialiaali ja yhteiskunnan voimavara, jota tulee käyttää yhteiskunnan

edelleen kehittämiseen. Sen vuoksi eläkkeelle jäävien toimintakyvyn säilyttämiseen ja aktiivisuuden hyödyntämiseen on panostettava.

Turvattomuus, yksinäisyys ja sairaudet lisäävät huolta palveluiden saatavuudesta. Julkisilla palveluilla on laaja kannatus ikäihmisten keskuudessa. Jotta palvelujen saatavuus olisi turvattu, kuntien palvelujärjestelmää ja valinnanmahdollisuuksia tulee kehittää.

Eliniän pidentyminen

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n vuoden 2005 syyspiirokokous vetosi Uudenmaan kuntiin, että niissä varauduttaisiin hyvissä ajoin riittävillä budjettivaroilla eliniän pidentymisen aiheuttamiin muutoksiin. Vanhempien ikäryhmien määrä kasvaa huomattavasti, mikä merkitsee runsasta hoito- ja hoivapalvelujen tarpeen kasvua.

Vanhusneuvolatoiminnalla voidaan ennaltaehkäistä pitkäaikaissairanhoidon ongelmien kasaantumista ja helpottaa vanhusten selviytymistä omissa kodeissaan mahdollisimman pitkään. Laitoshoidon lisääntyvään tarpeeseen on myös varauduttava, koska ”neljännen iän” saavuttaneet tarvitsevat joka tapauksessa jossain vaiheessa ympärivuorokautista hoitoa.

Liittokokouksessa 2008 annetussa julkilausumassa vaadittiin jokaiseen kuntaan perustettavaksi vanhusneuvola ikäihmisten aseman turvaamiseksi sekä määräaikaisten terveystarkastukset jokaiselle eläkkeensaajalle.

Piiriyhdistys jätti selvitettäväksi ja selvityksen jälkeen käyttöön otettavaksi vanhusnevolajärjestelmän. Sen avulla eläkeläisväestö saataisiin kattavasti ennaltaehkäisevän terveydenhuollon piiriin.

Vuonna 2014 piiriyhdistys vaati kuntiin vanhusasiamiestä. Liittokokousaloitteessa 2017 se esitti, että laissa säädettäisiin jokaiselle kunnalle sekä mahdollisesti perustettaville maakuntien palvelulaitoksille velvollisuus perustaa vanhusasiamiehen virka ja toimia yhteistyössä vanhusneuvostojen ja ikääntyneen väestön yhdistysten kanssa.

Vanhusneuvosto

Kunnallinen vanhusneuvosto on kunnan viranomaisten, vanhus- ja eläkeläisjärjestöjen sekä muiden ikäihmisten parissa toimivien yhteistyöelin, osallistumis- ja vaikuttamisväylä. Vanhusneuvosto voi tehdä esityksiä, aloitteita ja antaa lausuntoja muun muassa sosiaali- ja terveyspalveluista, iäkkäiden asumisesta, elinympäristöstä, virkistystoiminnasta, liikunnasta ja heidän suoriutumisestaan päivittäisistä toiminnoista. Vanhusneuvostot ovat auttaneet kuntien päättäjiä tunnistamaan vanhenevan väestön elinolot.

Vanhusneuvostoihin kuuluu yleensä eläkeläis- ja muiden järjestöjen edustajia ja kunnan työntekijöitä eri toimialoilta. Puheenjohtajana on useimmiten eläkeläisjärjestön edustaja. Vanhusneuvostot tulivat vanhuspalvelulain säätämisen myötä ja kuntalain määräyksellä lakisääteisiksi.

Sanomalehdistä poimittua

Uudenmaan eläkkeensaajat huolissaan vanhusväestön arvostuksesta

Väestötilastot osoittavat vanhusväestön nopeata kasvua. Kunnat joutuvat tarkistamaan resurssejaan vanhustenhoidon ja yleensä ikääntyvän väestön palvelujen järjestämisessä. Viime aikoina on keskusteluun noussut mm. Tampereen Koukkuniemen pitkäaikais-hoitolaitoksen hoitajavaje. Se ei ole ainoa huolenaihe.

Eläkkeensaajien Keskusliiton EKL:n Uudenmaan piirin vanhusneuvostoseminaarissa ilmaistiin monelta taholta huoli yleensä ikäihmisten arvostuksen tilasta. Vanhusneuvostoja on Uudenmaan kunnissa 28:ssä. Kuntia on 34. Vanhusneuvostojen asema vaihtelee kunnissa melkoisesti. Se myös huolestutti seminaarin osanottajia.

Viiden erilaisen uusmaalaisen kunnan vanhusneuvostojen edustajat valottivat seminaarissa ajankohtaista tilannetta oman kuntansa kohdalla. Maan toiseksi suurimman kunnan, Espoon, todettiin hoitaneen vanhusneuvostonsa kautta ikääntyvän väestön asioita esimerkillisen tehokkaasti. Myös monissa muissa alueen kunnissa on ikäihmisten asioita saatu vietyä päätöksenteon tasolle,

mutta on vielä paljon tehtävää, jotta vanhusväestön arvostusta kunnallisessa päätöksenteossa saataisiin kohennettua.

Seminaarissa todettiin, että vanhusväestön on vaikea saada edustajiaan valtuustoihin, saati sitten eduskuntaan. Siksi on pyrittävä vaikuttamaan omalla paikkakunnalla, sillä voimalla kuin eläkkeensaajilla on. Vanhusneuvostot ovat eräs hyvin tärkeä kanava saada ikäihmisten asioihin ja arkipäivän elämään parannusta.

Seminaari korosti kaikkien eläkeläisjärjestöjen yhteistyön merkitystä. Omilla vaikuttamisen kanavilla saamme oman kuntalaisnäkemysesiin. Tärkeätä on lisätä eläkeläisjärjestöjen yhteiskunnallista painoarvoa.

(Keski-Uusimaa 22.4.2006.)

Uudenmaan eläkkeensaajat haluavat muutosta

EKL:n Uudenmaan piirin syyskokous vaatii työeläkkeiden indeksijärjestelmän muuttamista siten, että ansiotulojen kehitys otetaan huomioon 30 %:sti ja elinkustannukset 70 %:sti. Nykyisellä, 20–80 systeemillä eläkkeensaajat jäävät jatkuvasti jälkeen ostovoiman kehityksessä.

Uudenmaan eläkkeensaajat tukevat liittonsa EKL:n pyrkimyksiä, jotka parantavat eläkkeensaajien elämää. Nyt ovat lähinnä yli 75-vuotiaat ja varsinkin tuon ikäiset naiset jäämässä todelliseen köyhyysloukkuun, koska heille ei ole kertynyt työeläkettä juuri ollenkaan tai hyvin vähän. Heidän kansaneläkkeensä on todella pieni, jolla ei kohonneiden asumis- ym. kustannusten vuoksi tule toimeen.

Uudenmaan eläkkeensaajat vaativat myös kuntien vanhusneuvostojen asemaan vahvistusta. Vanhusneuvostot on saatava lakisääteisiksi. Vanhusneuvostot ovat oikein käsitettyinä tärkeä voimavara kunnallishallinnossa asiantuntijaelimenä.

Uudenmaan eläkkeensaajat kysyvät myös huolestuneina, ovatko kunnat varautuneet riittävästi vanhusten määrän nopeaan kasvuun ja sen myötä vanhusten huoltoon ja hoivaan sekä erityisesti ennalta ehkäisevän toiminnan edellytyksiin.

Matti. J. Laine

(Vartti 28.11.2007, Sano se -palsta.)

Hellsten varoittaa tulotason laskusta

Eläkkeensaajilla ohdakkeinen tie

Eläkkeensaajien keskusliiton Uudenmaan piirin syyskokouksen avauspuheen-vuorossa puheenjohtaja Matti Hellsten totesi, että ensi vuosi ei tule olemaan eläkkeensaajille ruusuinen.

'Eläkkeet nousevat enimmillään vain muutaman euron tai ei lainkaan. Kun samaan aikaan kuntien veroja ja muita maksuja nostetaan, johtaa tämä siihen, että

pääosalla eläkkeensaajista reaalin tulotaso laskee. Kuntien talousahdinko johtaa helposti myös siihen, että palvelujen riittävyys ja laatu vaarantuvat', Hellsten muistuttaa.

'Nyt jos koskaan tarvitaan erillistä vanhuspalvelulakia, jolla määritellään selkeät kriteerit sekä palvelujen laadulle että määrälle. Meidän tulee aktiivisesti seurata, että asia etenee ripeästi ja että tulevan lain sisältö on riittävän täsmällinen ja kuntia velvoittava', hän toteaa.

Hellsten vaati myös eläkkeensaajien vaikutusmahdollisuuksien parantamista. Tätä varten esimerkiksi vanhusneuvostojen asemaa tulee vahvistaa ja perustaa erillinen vanhusasiamiehen virka.

(Aamuposti 11.12.2009.)

Toimitilakysymys

Useiden Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n jäsenyhdistysten monipuolista toimintaa ovat haitanneet jopa pahasti pienet tai muuten epämukavat toimitilat. Ongelmat ovat tulleet esille keskusteltaessa toimintamahdollisuuksista ja niiden kehittämisestä. Liian kalliiden tilojen vuoksi kaikkia haluttuja toimintoja ei ole ollut mahdollista järjestää, koska vapaaehtoistyötä tekevien yhdistysten talous perustuu lähinnä jäsenmaksutuloihin ja muihin kerättäviin maksuihin. Myös yhdistysten jäsenhankinta kärsii toimitilaongelmien takia.

Piiriyhdistys vetosi kirjelmällä kunnanhallitukseen riittävän suurien ja kohtuuhintaisten tai mieluiten maksuttomien toimitilojen saamiseksi. Eläkeläisjärjestöillä ei ole resursseja hankkia käyttöönsä tiloja kaupallisilta toimijoilta ylivoimaisten kustannusten takia. Tiloilta vaadittiin, että ne olisivat käytettävissä viikoittain. Niiden pitäisi myös sijaita niin, että liikuntarajoitteisetkin ikäihmiset voisivat niitä käyttää.

Kirjelmässä tehtiin tiettäväksi vireästi toimivien yhdistysten monipuolinen liikunta- ja kulttuuritoiminta, joka vahvistaa fyysistä ja sosiaalista kuntoa ja parantaa ikäihmisten elämänlaatua. Ja ennen kaikkea: pitkällä aikavälillä se tuo kunnille taloudellista säästöä.

Keskusliiton puheenjohtaja Hilka Häkkilä kirjoitti *Helsingin Sanomien* mielipidepalstalla asiasta kuntavaalien alla vuonna 2008:

Kuntien ja järjestöjen järkevällä yhteistyöllä on mahdollista antaa monelle ihmiselle iloa elämään sekä parantaa olennaisesti heidän elämänlaatuaan.

Osa yhdistyksistä taistelee ryhmien olemassaolon puolesta joka vuosi. Toimintoja on jopa jouduttu lopettamaan toimitilavuokrien takia.

On selvää, että kunnat eivät pysty tulevaisuudessa korvaamaan palkallisella henkilökunnalla sitä työtä, jota eläkeläisjärjestöjen tuhansiin nousevat vertaisohjaajat tekevät.

Toimitilavuokrilla ja liikuntapalvelujen käyttömaksuilla on kuitenkin varsin vähäinen merkitys kuntien talouksille. Ikäihmisille suunnatuilla palveluilla tai toiminnoilla säästetyt laitoshoitopaikat toisivat toimitiloista perimättä jääneet maksut kunnille taatusti takaisin korkojen kera ja moneen kertaan.

Jokapäiväinen leipämme

Keväällä 2008 eläkkeensaajia puhutti peruselintarvikkeiden hinnan nousu. Esimerkiksi leivän, maidon ja rasvojen hinnat olivat nousseet vuoden edellisen vuoden aikana reilusti yli kymmenen ja kaikki elintarvikkeet kuusi prosenttia. Ruokalaskun odotettiin kasvavan viitisen prosenttia kuluvana vuonna. Lisäksi olivat tulossa palvelumaksujen korotukset. Seuraavaksi vuodeksi kaavailtu arvonnalisäveron alennuskaan ei jättäisi mitään eläke-läisten kukkaraan.

Eläkkeensaajien Keskusliitto totesi hintojen nousun kurittavan eläkkeensaajia ja vaati palvelumaksujen sekä terveydenhoitomaksujen korotuksista luopumista. Valtuuston kannanotossa sanottiin:

”Hintojen korotukset ajamassa vähävaraiset suomalaiset kuilun partaalle. Annettu on lusikalla ja takaisin otetaan kunnan soppakauhalla. Eläkkeisiin tulleet indeksitarkistukset on syöty jo aikoja sitten.”

Olemme viime viikkoina saaneet lukea lehdistä, kuinka voimakkaasti nyt istuva hallitus on parantanut eläkkeensaajien taloudellista asemaa.

Me eläkkeensaajat emme parhaalla tahdollakaan tunnista itseämme joukosta, jonka taloudellista asemaa olisi parannettu. Jo toteutunut ruoan hintojen poikkeuksellisen voimakas nousu, juuri päätetyt palvelumaksujen korotukset sekä monet muut arkielämään liittyvät hintojen korotukset ovat jo ennakolta syöneet kaikki luvut korotukset.

Negatiivista kierrettä korostaa – jo sinänsä epäoikeudenmukainen taitettu indeksi, jonka rakenne ei vastaa eläkkeensaajan arkea vaan rankaisee häntä erityisesti terveyspalvelujen käytön takia. Tulevat palvelujen korotukset on sidottu indeksiin. Sen sijaan

KELA:n kautta maksettavia erilaisia etuuksia ei ole eikä näillä tiedoin myöskään jatkossa tulla sitomaan indeksiin.

Tällainen menettely on kaikilla tavoin tarkasteltuna epäoikeudenmukaista. Se romahduttaa mm. lääkekorvaukset tasolle, joka ei vastaa alkuunkaan sitä mitä korvausjärjestelmällä aikanaan tarkoitettiin.

(Kevätpiirikokouksen kannanotto.)

KYMMENLUVUN KYNNYKSELLÄ

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry on pyrkinyt kautta aikain tukemaan liittoa ottamalla toimintasuunnitelmiinsa useita projekteja. ”Kunnossa kaiken ikää”, ”Iätön ikiliikkuja”, ”Ruoka on puoli terveyttä”, ”Hyvän elämän eväät” ja ”Yhdistys näkyy ja kuuluu” -kampanjoiden avulla sekä erilaisin viestinnän keinoin piiriyhdistys on tehnyt jäsenyhdistysten toimintaa tunnetuksi ja kasvattanut niin omaa kuin liitonkin jäsenmäärää. Yhdistys näkyy ja kuuluu -kampanjan pääpaino oli yhdistysten julkisuus-kuvan monipuolistaminen.

Yhdistys on myönteisessä mielessä julkkis

Järjestötoiminnan toimintaohjelmaan vuosiksi 2008–2010 piiriyhdistys merkitsi seuraavat kehitettävät asiat, jotka oli vahvistettu liittokokouksessa, Yhdistys näkyy ja kuuluu -ohjelmassa:

- Päivitetään jatkuvasti kotisivuja ja jatketaan yhdistysten toimihenkilöiden tietokone- ja sähköpostikoulutusta.
- Vaaditaan kunnilta kunnollisia toimitiloja ja toiminta-avustuksia, jotta toimintaa voidaan monipuolistaa.
- Ryhdytään järjestämään eläkkeellesiirtymisvalmennusta ay-järjestöjen kanssa.
- Käännetään jäsenkehitys nousuun.
- Pyritään samaan lisää arvostusta yhdistysten toimintaan ja merkitykseen.

- Katsotaan, että yhdistysten toiminta on hyvin järjestettyä, monipuolista ja innostavaa.
- Annetaan apua vastuunottoon ja sitoutumiseen.
- Järjestetään koulutusta uusille luottamushenkilöille.
- Järjestetään koulutusta tiedotustoimintaan.
- Pyritään saamaan liiton koulutuksen kurssikiintiöt täyteen.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry jatkoi toimintaansa entisin, vakiintunein muodoin uuden vuosikymmenen koittaessa. Toimintasuunnitelma perustui keskusliiton ”Täyttä elämää yhdistyksissä 2008–2011”-suunnitelmaan, piiriyhdistyksen omiin sääntöihin ja syyskokouksen tekemiin päätöksiin.

Edellisenä vuonna oli panostettu entistä enemmän koulutukseen ja tiedottamiseen, mutta kaikkia hyviä ideoita ei kuitenkaan ollut voitu toteuttaa. Toimintaa ohjasivat osaltaan kuntavaalit, yhteiset tavoitteet vaali-kaudelle, EU-vaalit, aluejakokysymys, liittokokousasiat ja pankkitoiminta liian korkeine palvelumaksuineen. Ja ikuinen indeksikysymys.

Koska Uudenmaan piiri on Eläkkeensaajien Keskusliiton suurin piiri, sen olisi pitänyt näkyä aiempaa enemmän julkisuudessa. Näkyvyyden parantamiseksi ja toiminnan kehittämiseksi hankittiin kannettava tietokone ja dataprojektori, joita myös jäsenyhdistykset saattoivat lainata. Piiriyhdistyksen lippu ja roll-up-esiteline olivat niin ikään yhdistysten käytettävissä.

Hyvän taloustilanteen vuoksi toiminnan kehittämiseksi oli uudelle vuosikymmenelle lähdettäessä paremmat mahdollisuudet kuin aikaisemmilla kausilla. Jäsenmaksun korotus 1,50 euroon vuonna 2008 vahvisti taloutta. (Vuonna 2005 jäsenmaksu nousi 0,70:stä yhteen euroon.) Koulutustoiminta päätettiin toteuttaa omakustannushinnoin tai niin, että piiriyhdistys kompensoisi hiukan kurssimaksuja. Jäsenmaksujen lisäksi ei muita tuloja juurikaan ollut.

Vuoden 2010 alussa Uudenmaan piiriin kuului 39 jäsenyhdistystä. Henkilöjäsenmäärä oli 6074 – vuoden lopussa 6285. Nettokasvu oli 211 jäsentä. Pienimmässä yhdistyksessä oli 19 ja suurimmassa 504 jäsentä. Yhdistyksissä oli keskimäärin 161 jäsentä.

Toimintasuunnitelmia ja tavoitteita

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry pyrkii tukemaan ja ohjaamaan jäsenyhdistystensä toimintaa ja ideoimaan ja järjestämään voimavarojensa mukaan houkuttelevia tilaisuuksia, jotta jäsenistö saataisiin osallistumaan entistä aktiivisemmin.

Yksi tärkeimmistä edunvalvonnan muodoista ja piirin tavoitteista on yhdistysten henkilöjäsenten kuuleminen. Tiedot heidän toiveistaan ja tarpeistaan pyritään viemään tiedoksi laajemmille foorumeille. Piiri on aloitteellinen yhteistyökysymyksissä ja tekee aktiivista yhteistyötä sellaisten tahojen kanssa, joiden tavoitteet tukevat sen toimintaa.

Uuden vuosikymmenen alun tavoitteita:

- taitetun indeksin muuttaminen ja kansaneläkkeiden tasokorotus
- eläkkeensaajatoiminnan tunnettavuuden lisääminen
- jäsenmäärän lisääminen ja sitä kautta edunvalvonnan tehostuminen
- piirin toiminnan/tiedotustoiminnan kehittäminen, jotta kokouksissa päätetyt asiat voidaan hyvin toteuttaa
- yhdistysten toimitilakysymyksen eteenpäin vieminen niin tilojen saannin kuin kustannusten osalta
- piirin kuulumisen 2011 liittokokouksessa.

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen on keskeinen edunvalvontatyön osa. Vuonna 2010 syyspiirokokous vaati yhdenvertaisuutta sairauksien hoitoon ja eriarvoisuuden poistamista.

Koska lääkäri- ja tutkimusaikojen huono saatavuus ja kohtuuttoman pitkät odotusajat aiheuttavat eläkeläisväestölle suuria vaikeuksia ja paljon kärsimystä, kokousväki vaati julkisen terveydenhuollon palvelujen välitöntä lisäämistä Uudenmaan kuntien perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa. Julkisten palveluiden supistamissuunnitelmat lisääisivät ihmisten eriarvoisuutta.

Piiriyhdistys lähetti jäsenyhdistyksilleen yksityiskohtaisen kyselyn kuntien ja kaupunkien tilanteista seuraavissa ikäihmisiä koskevissa asioissa:

- omaishoito
- palveluasuminen

- vanhuspalvelulaki, vanhusneuvostot ja vanhusneuvolat
- vanhusasiamies
- ennalta ehkäisevä terveydenhoito
- toimitilakysymykset
- seniorikorttien käyttöönotto
- palvelusetelin käyttöön liittyvät ongelmat.

EVÄITÄ EDUNVALVONTAAN

Otteita vt. puheenjohtaja

Taisto Vihkon kirjoituksesta

Eläkkeensaaja-lehden piiriesittelypalstalla

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry suoritti vuonna 2011 kyselyn hankkiakseen taustatietoja vanhusasiamiehestä, seniorikortista ja vanhusneuvolasta edunvalvontaa varten.

Kyselyn mukaan varsinaista vanhusasiamiestä ei ollut missään kunnassa. Vanhuksia palvelevat toiminnot oli organisoitu eri tavoin asukasmäärien mukaan. Isoissa kunnissa ne oli eriytetty omiksi yksiköiksi. Seniorikortti oli käytössä vain muutamassa Uudenmaan piirin alueen kunnassa. Useat kunnat antoivat eläkeläisalennuksia uimahalleihin, kuntosali- ja jumppamaksuihin. Ikärajat kortin saantiin vaihtelivat 65–70 vuoteen. Laajin käyttöalue oli Espoossa, jossa seniorikortti otettiin käyttöön jo vuonna 2007.

Varsinaisia vanhusneuvoloita ei kyselyn mukaan kunnissa ollut, mikä saattoi johtua vanhusneuvolakäsitteen epämääräisyydestä ja täsmentämättömyydestä. Kolmessa kunnassa, Mäntsälässä, Vantaalla ja Espoossa, oli vanhuksia palveleva info ja muita toimintamuotoja.

Useimmat Uudenmaan Piirin alueen kunnat eivät olleet kiinnittäneet suurtakaan huomiota vanhuspalveluihin. Myös edunvalvonta oli usein jäänyt vanhusten ja heitä palvelevien järjestöjen, kuten Eläkkeensaajien Keskusliiton varaan.

Vaikka tehty selvitys on useilta osiltaan vain suuntaa osoittava, on sen antama kuva vanhuspalvelujen tilasta antanut lisäpontta Uudenmaan piirille ryhtymään toimenpiteisiin asian korjaamiseksi.

Ainoana koko maan tilanteeseen vaikuttavana keinona voidaan nähdä velvoittavan, subjektiivisia oikeuksia luovan vanhuspalvelulain säätäminen mahdollisimman pian. Tämä näkemys on nähdäkseni yleistynyt koko eläkkeensaajaväestössä.

Palveluseteli hyvä renki, mutta huono isäntä

EETU ry:n teettämän ”Huomisen Kynnyksellä” -tutkimuksen mukaan yhdeksi suurimmista uhaksi nousi sosiaali- ja terveyspalvelujen riittämättömyys. Suomalaiset pelkäävät, etteivät he vanhetessaan saa tarvitsemaansa hoitoa.

Merkittävää oli, että vasta eläkeikää lähestyvät olivat siitä enemmän huolissaan kuin yli 70-vuotiaat. Nousevia huolenaiheita olivat myös taloudelliset vaikeudet. Eikä se ole ihme, sillä tämä suomalainen yhteiskunta hakee hyvinvointipalvelujen uusia toimintamuotoja markkinatalouden pelisäännöillä.

Kuntien talouden heikentymisen myötä taloudellista ja toiminnallista vastuuta siirretään nyt yhä enemmän ikääntyvälle ihmiselle itselleen.

Palveluseteli on tullut mukaan kuntien sosiaali- ja terveyspalvelujen maksupolitiikkaan. Setelin hyvyttä mainostetaan sillä, että se tuo asiakkaalle valinnan mahdollisuuden ja että palvelutarpeiden lisääntyessä kuntien resurssit eivät riitä riittävien palvelujen tarjoamiseen.

Näin asia varmaan kunnissakin mielletään, mutta huolenaiheita löytyy.

Kun kuntien tarjoamia perinteisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita siirretään yksityiselle palveluntuottajalle, pelkona on, että samalla julkiset palvelut heikkenevät.

Lain mukaan kunnat päättävät palvelusetelijärjestelmän käyttöönotosta ja siitä, mihin palveluihin seteliä käytetään. Kunta hyväksyy myös palvelujen tuottajat.

Eniten sosiaali- ja terveyspalveluja tarvitsevat ikääntyneet vanhukset, joiden eläketaso on tänä päivänä vielä suhteellisen matala. Pienillä tuloilla elää myös moni näitä palveluja tarvitseva lapsiperhe tai työtön.

Heille yksityisen palvelujen tuottajan hintataso voi olla niin korkea, ettei pienituloisella ole taloudellisia mahdollisuuksia ostaa tarvitsemiaan palveluita, vaikka setelin saisikin. Silloin hän hakee palvelut kunnan järjestämien palvelujen kautta ja ensimmäinen kohde on usein terveyskeskus.

Mikäli kunnat tulevaisuudessa liiaksi luottavat sosiaali- ja terveyspalveluissa palveluseteliin ja yksityisiin markkinoihin eivätkä tarpeeksi kehitä omia palveluita, silloin Suomessa on hyvin nopeassa tahdissa terveys- ja sosiaalipalveluissa kahdet markkinat.

Pienituloisen saa jonottaa palveluita, kun hyvätuloinen käyttää palvelusetelinsä yksityisellä puolella ja saa ilman jonotuksia tarvitsemansa palvelut.

Palvelulupausten ja todellisten palvelujen saannin kuilu ei voi enää kasvaa. Ikääntyessäkin huomisen päivän pitäisi olla sellainen, ettei se tule yöuniin.

*Hilkka Häkklä
Hyvinkää 27.9.2010*

Millaisia palveluja piirin pitäisi tarjota jäsenille?

Piirien toiminnassa tulee lisätä edunvalvonnan osuutta. Esimerkiksi niin, että piiri itse on aktiivinen toimialueensa kuntiin päin tai sitten niin, että piiri tuottaa yhdistyksille taustatietoa asioista, joita sitten yhdistys voi viedä eteenpäin omassa kunnassaan.

Piireillä on myös oma tehtävänsä jäsenistön yhteishengen luomisessa. Sen puitteissa alueen yhdistysten kanssakäyminen on luontevaa ja helppoa. Piirien tulisi mahdollisuuksien mukaan järjestää laajempia alueen jäsentapahtumia.

Myös koulutus on toiminta-alue, jossa piireillä on oma tehtävänsä. Piirin toimesta tapahtuva koulutus on lähellä jäseniä, ja se voidaan yleensä järjestää melko edullisesti.

*Matti Hellsten
Eläkkeensaaja-lehti 4/2011*

VANHUSPALVELULAKI

Vuosien 2013–2015 edunvalvonnan painopisteeksi muodostui vanhuspalvelulaki, joka tuli voimaan 1.7.2013, ja sen toteutumisen seuranta.

Uuden lain tavoitteena on varmistaa, että iäkkäät ihmiset saavat yksilöllistä, tarpeittensa mukaista hoitoa ja huolenpitoa yhdenvertaisesti koko maassa laadukkaiden sosiaali- ja terveyspalvelujen avulla.
(Google)

”Jotta riittävät ja laadukkaat palvelut kyetään tarjoamaan kaikille vanhuksillemme, uudistamme esityksemme erillisen vanhuspalvelulain säätämisestä”, Eläkkeensaajien Keskusliiton hallituksen kannanotossa sanottiin vuonna 2009.

Piiriyhdistyksessä vanhuspalvelulakia alettiin käsitellä keskusliiton puheenjohtaja Matti Hellstenin johdolla vuoden 2012 koulutusristeilyn edunvalvontaosiossa. Vanhuspalvelulain sisältö ja vanhusneuvostot olivat yhtenä aiheena myös seuraavan vuoden muutoksenhallintaseminaarissa. Tavoitteena oli saada Uudenmaan vanhusneuvostoilte yhteinen työohjelma vaalikaudeksi eli neljäksi vuodeksi. Lisämerkitystä antoivat kuntavaalit.

Tuntuu, että yhteiskunnassa ei ole muuta pysyvää kuin muutos. Myös yhdistystoiminnassa ja osallistumisessa siihen on tapahtunut suuri muutos viimeisten 10–15 vuoden aikana.

(EKL Uudenmaan Piiri ry:n seminaarit ja koulutus.)

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n yhteistyö Uudenmaan Sosialidemokraatit ry:n kanssa käynnistyi vuonna 2013. Keskeisenä aiheena oli vanhuspalvelulaki ja siihen liittyvät toimenpiteet ikäihmisten palvelussa.

Vanhuspalvelulakityöryhmä, johon kuuluivat piirihallituksen jäsenet Jarkko Rahkonen, Aarno Järvinen ja Viljo Smed, teki valmistelutyön ja esityksen. Työryhmä laati neljän vuoden työohjelman.

Poliittisiin päättäjiin aiottiin vaikuttaa puoluejärjestön, puolueen kunnallisjärjestöjen ja vanhusneuvostojen kautta ja päätettiin seurata kuntien ja kaupunkien talousarvioita ja kuinka niissä huomioidaan vanhusten asiat. Vaaleissa äänestettäisiin oman ikäisiä ehdokkaita.

Käpylässä vuonna 2014 pidetty vanhuspalvelulakiseminaari kohdistettiin Uudenmaan kuntien vanhusneuvostojen jäsenille ja varajäsenille, kunnanvaltuutetuille, asiasta kiinnostuneille luottamushenkilöille ja Eläkkeensaajien Keskusliittoon kuuluvien yhdistysten jäsenille. Asiantuntijoiksi kutsuttiin Uudenmaan Sosialidemokraatit ry:n hallituksen puheenjohtaja Anne Karjalainen, kansanedustaja Anneli Kiljunen, Eläkkeensaajien Keskusliiton valtuuston puheenjohtaja Arja Ojala ja puheenjohtaja Matti Hellsten sekä johtaja Päivi Voutilainen sosiaali- ja terveysministeriöstä. Vanhuspalvelulakityöryhmän tekemän kyselyn tulokset esiteltiin ja niistä keskusteltiin. Lopuksi listattiin kipeimmät ongelmat.

Seminaarissa käsiteltiin:

- Lain tulevaisuutta ja haasteita, ja miten laki niihin vastaa
- Mitä keinoja ja velvoitteita laki antaa vanhusneuvostoilta
- miten laki velvoittaa luottamushenkilöitä ja virkamiehiä
- miten keskusliitto seuraa työtä ja tukee kuntapäättäjiä?

Piiriyhdistys perehdytti kiinnostuneita vanhuspalvelulain sisältöön ja sen toimimiseen myös Porvoon ja Vantaan koulutusseminareissa. Saman vuoden Tukholman koulutusristeilyseminaarissa lakiin liittyviä kysymyksiä selvittivät Aarno Järvinen ja Jarkko Rahkonen.

Ikäystävällinen yhteiskunta kykenee tarjoamaan kaikille iäkkäille mahdollisimman terveen ja toimintakykyisen ikääntymisen sekä turvaamaan elämän loppuvaiheessa tarvittavan turvan ja huolenpidon. Vanhuspalvelulaki antaa raamit ikäystävällisen yhteiskunnan rakentamiselle.

(Terveiden ja hyvinvoinnin laitos.)

Eläkeläisyhdistysten jäsenet parhaita asiantuntijoita

”Eläkeläisyhdistyksethän edustavat jäsenistönsä kautta ikäihmisten parasta arjentuntemusta”, Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piirin puheenjohtaja Leena Ruusunen korosti *Etelä-Uusimaan* haastattelussa vuonna 2013 vanhuspalvelulain tultua voimaan. ”Saimme vihdoin vanhus-palvelulain, joka tuo lakisääteiseksi myös kuntakohtaiset vanhusneuvostot.”

Eläkeläisjärjestöt haluavat osaavaa väkeä vanhusneuvostoihin

”Eläkeläisjärjestöissä on kuitenkin huoli siitä, millaisia jäseniä neuvostoihin valitaan. Kuntien vanhusneuvostoihin on turvattava kullakin paikkakunnalla toimivien keskeisten eläkeläisyhdistysten edustus”, Ruusunen sanoi. ”On tärkeää, että neuvostoihin valitaan vanhuksien asioista parhaiten tietäviä ja osaavia ihmisiä, muuten koko homma vesittyy.”

Vanhusneuvostojen asettaminen ja niiden organisointi on ollut kunnille aikaisemmin vapaaehtoista. Uuden vanhuspalvelulain mukaan kunnilla on velvollisuus asettaa vanhusneuvostot ja ottaa ne mukaan ikääntyneitä kuntalaisia koskevien asioiden suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan.

Myös Piirien Eläkeläisjärjestöjen Neuvottelukunta, PENK, joka on tutustunut vanhustenhuoltoon useissa Etelä-Suomen kunnissa, vaati kuntia antamaan vanhusneuvostoilta toimintaresurssit ja vaikutusmahdollisuudet ikäihmisten asioiden päätösten teossa.

”Tutustumiskäynneillä tuli selväksi, että vanhustenhuollossa ja asioiden hoitamisessa ei ole yhtä totuutta, vaan jokainen kunta on kehittänyt oman mallinsa. Kunnat hoitavat asiat omalla tavallaan, ja ne hoituvat hyvin. Tietysti asioissa on aina kehittämisen varaa yhteiskuntamuutoksen ja esimerkiksi kuntaliitosten myötä. Yhteistä on myös se, että rahaa ei ole missään ainakaan liikaa”, Leena Ruusunen totesi.

Työvaliokunta 2014: vasemmalta puheenjohtaja Leena Ruusunen, varapuheenjohtaja Viljo Smed, sihteeri Maire Suomi, taloudenhoitaja Leena Heikkilä, liikunta- ja kilpailuvastaava Toivo Hämäläinen, koulutusvastaava Aarno Järvinen ja tiedottaja Kari Närhi.

Hopeisen ansiomerkin ja kukat Leena Ruusulle luovuttivat Viljo Smed ja Leena Heikkilä.

(Kuvat: Veikko Toivonen)

PENK JA EETU

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry on jäsenenä Uudenmaan Piirien Eläkeläisjärjestöjen Neuvottelukunnassa, PENK, joka perustettiin vuonna 2006. Muut jäsenjärjestöt ovat: Eläkeliiton Uudenmaan piiri ry, Eläkeläiset ry:n Uudenmaan Aluejärjestö, Kristillisten Eläkeliiton Uudenmaan piiri ry, Svenska pensionärsförbundet rf ja Uudenmaan Kansallinen Senioripiiri ry.

Neuvottelukunnan tavoitteena on ollut vanhuspalvelulain, vanhusneuvostojen ja vanhusneuvolajärjestelmän aikaansaaminen, sosiaali- ja terveyspalveluiden riittävyyden ja laadun tarkkailu, eläkkeiden ostovoiman parantaminen, ikäihmisten arvostuksen kohottaminen ja yhdistysten toimitilakysymykset. Vaalipiirin kansanedustajien ja eduskuntaryhmien vuosittaisissa keskustelutilaisuuksissa neuvottelukunta on jättänyt kannanottoja keskeisiin eläkeläisiä koskeviin asioihin.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:llä oli vuonna 2009 vetovastuu PENK:ssä. Piiriä edustivat puheenjohtaja Matti Hellsten ja sihteeri Pentti Hakala. Miehet tekivät parhaansa aktivoitakseen neuvottelukunnan toimintaa ja pyrkivät saamaan keskustelut tuloksia tuottaviksi ja vuorovaikutteisemmiksi. Tärkeimpiä asioita olivat seniorikorttien saaminen käyttöön, matkavakuutusten yhdenvertaisuus ja vanhusneuvostokysymys. Kansanedustajapaneeli järjestettiin Mäntsälässä.

Vuonna 2014 vetovastuu lankesi jälleen Eläkkeensaajille. PENK:in puheenjohtajana toimi Leena Ruusunen, jäsen oli sihteeri Marja Leppänen. Ensimmäisessä kokouksessa keskusteltiin ikäihmisten arvostuksen kohottamisesta julkisuudessa ja peräänkuulutettiin asennekasvatusta, jotta eläkeläisten panos yhteiskunnan ylläpitäjinä ja kehittäjinä sekä veronmaksajina mielletäisiin voimavaraksi eikä rasitteeksi.

Vuosina 2015–2022 Eläkkeensaajia ovat edustaneet Leena Ruusunen, Maire Suomi, Marja Leppänen, Seppo Fahlström ja Irma Uhlenius. Vuonna 2020 vetovastuu oli jälleen Eläkkeensaajilla. Käsiteltäviksi asioiksi kirjattiin eläkeläisköyhyys, eriarvoisuus, yksinäisyys ja koronapandemian seuraukset.

PENK:n roolista ja toiminnan kehittämisestä on käyty keskusteluja ja todettu, että virallinen status puuttuu. Neuvottelukunnalla on kuitenkin mandaatti tuoda esiin ison eläkeläisjoukon näkemyksiä ja mielipiteitä

Myös Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry perustettiin vuonna 2006. Sen toiminta on antanut Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:lle mahdollisuuden tehdä edunvalvontatyötä. Eläkeliitto ry, Eläkeläiset ry, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, Kansallinen Senioriliitto ry, Kristillinen Eläkeliitto ry ja Svenska pensionärsförbundet rf ovat sen kuusi perustajajäsentä.

EETU ry:n jäseninä on 1200 paikallisyhdistystä, 70 alueyhdistystä ja yli 300000 henkilöjäsentä. Vuosittaiseen toimintaan kuuluu vaikuttaminen valtion budjettikehitykseen ja lausuntojen antaminen ikäihmisiä koskevissa kysymyksissä. Päätökset tehdään hallinnossa yksimielisesti.

Järjestön arvostus mutta samalla myös työmäärä on kasvanut. Työtä teetti vanhuspalvelulain valmistelu ja seuranta sen vaikutuksesta päätöksentekoon.

EETU ry ei tee kiinteää yhteistyötä paikallisten PENK-yhteistyöelinten välillä. Jokainen paikallisyhdistys ja piiri käyttävät omaa liittoaan vaikutuskanavana yhteydenpidossa. Etujärjestö pyrkii löytämään parhaita tapoja parantaakseen jäsenjärjestöjen paikallisyhdistysten näkyvyyttä ja asemaa.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n jäsenyhdistys Lohjan Eläkkeensaajat ry valittiin EETU ry:n pilottiyhdistykseksi vuonna 2015. Piiriyhdistys teki aloitteen soteuudistusasiassa vuonna 2016. Siihen yhtyivät kaikki Uudenmaan PENK:n jäsenjärjestöt. EETU:lle esitettiin soteuudistuksesta seuraavaa:

- Maakunnille siirtyviä sote-asioita hoitamaan perustetaan lainsäädäntöön perustuvat maakunnalliset vanhusneuvostot tai vastaavat.
- EETU kehittää omaa organisaatiotaan niin, että sillä on maakunnassa toimielin, joka on maakunnallisten vanhusneuvostojen taustalla, niin kuin nyt varsin yleisesti on tilanne kunta-kohtaisissa vanhusneuvostoissa.
- Toimii niin, että nykyisiä kuntakohtaisia vanhusneuvostoja ei lakkauteta.
- Uudenmaan piirin PENK voisi olla hyvä malli maakunnallisten toimielinten rakenteeksi.
- Mukana olisi vain EETU:n järjestöjä.

TIEDOTUSTOIMINTA

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n sisäinen tiedotus hoidettiin vielä 2000-luvun alkupuolella tiedotuskirjein. Sähköposti tuli käyttöön vuonna 2005. Lähitulevaisuuden asetettiin tavoitteeksi voida lähettää tiedotukset kaikille yhdistysten nimeämille henkilöille sähköpostin välityksellä. Nykyisin vain muutamalle yhdistykselle lähetetään kirjepostia.

Piiriyhdistyksen kannanotoista ja ajankohtaisista asioista tiedotettiin alueen sanomalehdissä. Myös *Demarin* yhdistykset -palstalla ilmoiteltiin. *Eläkkeensaaja*-lehti oli ja on edelleen tiedotuskanava, jossa yhdistykset voivat kertoa toiminnastaan. Lehdessä julkaistaan kokouskutsut, ja kerran vuodessa Uudenmaan piirin omat sivut. Lehden toimitusneuvostoon 2014–2021 on kuulunut piirin tiedottaja Kari Närhi. Hänet valittiin tehtävään myös seuraavan liittokokouksen ajaksi.

Ensimmäinen maininta kotisivuista ja Werkkoviestijöistä oli pöytäkirjassa vuonna 2003. Piiritoimikunnan jäsen Erkki Weurlander laati kotisivut vuonna 2006 osoitteessa www.renkitupa.

Nykyisiltä monipuolisilta ja hyvin hoidetuilta kotisivuilta, joista vastaa tiedottaja Kari Närhi, löytyvät kaikki yhdistysten tarvitsemat tiedot piiriyhdistyksen toiminnasta sekä lomakkeet, uudet tiedotteet, pöytäkirjat ja asiapapereita usean vuoden ajalta jne. Jäsenhuoneeseen ja hallituksen sivuille pääsy vaatii kirjautumisen. Tunnuksena on piiriyhdistykselle ilmoitettu sähköpostiosoite ja salasana.

Kari Närhi auttaa yhdistyksiä, jos kotisivut tai muut tietokoneasiat aiheuttavat ongelmia.

Sivujen käyttäjäryhmät:

- nimetyt pääkäyttäjät
- hallitus – puheenjohtaja ja varsinaiset jäsenet
- hallituksen varajäsenet
- toiminnantarkastajat
- jäsenet – yhdistysten puheenjohtajat ja sihteerit
- yhdistys – hallituksen jäsenillä pääsy jäsenhuoneeseen.

KOULUTUS

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n koulutustoiminta on pyritty toteuttamaan jäsenyhdistysten toivomusten ja tarpeiden mukaisesti. Koulutustilaisuuksia on järjestetty yhdessä Eläkkeensaajien Keskusliiton ja Työväen Sivistysliitto TSL:n kanssa. Uuden vuosituhannen alussa TSL:n kerhoiksi oli ilmoittautunut noin 1500 Keskusliiton jäsenyhdistysten opintokerhoa. Myös Uudenmaan alueella opintokerhotoiminnan todettiin olleen hyvin runsasta ja jäsenistölle henkisesti tervehdyttävää sosiaalista toimintaa.

”Vertaisohjaajien kurssit ovat erinomainen tapa tavata muita kerhonetäjiä. Hyvinvoinnin lisäksi osallistujat saavat työkaluja ryhmien ohjaamiseen”, keskusliiton järjestöjohtaja Petra Toivonen sanoi puhuessaan koulutustilaisuudessa.

Piiriyhdistys on aktivoinut yhdistystensä henkilöjäseniä osallistumaan opintokursseille ja seminaareihin. Tavoitteena on ollut nostaa yhdistysten johtohenkilöiden, kerhojen vetäjien ja muiden aktiivitoimihenkilöiden tieto- ja taitotasoa, mikä puolestaan auttaa kehittämään monipuolista toimintaa yhdistyksissä ja sitä kautta parantaa yksittäisten jäsenten elämänlaatua. Näillä tavoitteilla uuden vuosituhannen alkupuolen teemaksi muotoutui:

Yhdistys on ykkönen

Käpylän työväentalon käyttöä piiriyhdistyksen koulutus- ja kokous-paikkana on painotettu erityisesti. Vuonna 1925 valmistunut työväentalo rakennettiin talkootyönä alueen työväestön tarpeisiin. Rakentamisidean saivat Työväen urheiluliittoon kuuluvat Käpylän Urheilijat. Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n omistukseen talo siirtyi 1.1.1998 580000 markan hinnasta. Korjaustöiden arvioitiin maksavan noin 1,2 miljoonaa markkaa.

Merkittävässä kulttuuriympäristössä sijaitseva työväentalo on tullut tutuksi vuosikymmenien aikana jäsenyhdistysten aktiivijäsenille muun muassa piiriyhdistyksen sääntömääräisissä kevät- ja syyskokouksissa samoin kuin piiritoimikunnan/hallituksen kokouksissa.

Käpylän työväentalon sali on täytynyt yhdistysväestä lukemattomissa koulutustilaisuuksissa: puheenjohtajien, sihteerien ja muiden aktiivisten toimijoiden koulutus- ja neuvottelupäivillä, kirjanpidon- ja taloushallinnon-kursseilla, toimintaseminaareissa, järjestötyökursseilla; matkavastaavien koulutustilaisuuksissa, opinto-ohjaajien peruskursseilla ja ohjelmatoiminta- ja senioritanssikursseilla. Keskusliitto hankki kursseja varten työväentalon koulutusluokkaan kaikki tarvittavat opetusvälineet.

Kolmipäiväistä järjestötoiminnan kurssia, joka ajoittuu aina syyspuolen toimintakauteen, ryhdyttiin järjestämään Eläkkeensaajien Keskusliitto ry:n loma- ja kurssikeskus Rajaniemessä vuonna 2006. Kutsussa pyydettiin ottamaan mukaan väljät asut, koska oli tarkoitus harrastaa yhdessä liikuntaa niin sisällä kuin ulkonakin. Näin on tapahtunut jatkossakin. Illanviettoa varten toivottiin jokaisen mieltävän pieniä ohjelmanumeroita. Kaikki flyygeliä pienemmät soittopelit sai ottaa mukaan.

Koska Rajaniemen koulutuspäiville osallistuu lähinnä yhdistysten aktiiveja, nimi haluttiin muuttaa selkeämmäksi. Yhdistysjohdon päivistä päädyttiin lopulta Yhdistysaktiivien päiviin.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Helsingin Piiri ry osallistui ensimmäisen kerran Rajaniemen kurssille ja koulutusristeilylle vuonna 2012. Viime vuosina monet Käpylän koulutustilaisuudet ovat olleet yhteisiä.

Merelle menevän mieli

Yhdistysten toimihenkilöille tarkoitetut Tukholmaan tai Tallinnaan kevät-talvisin suuntautuneet koulutusristeilyt ja seminaarit ovat olleet suosittuja. Laivaseminaareihin on osallistunut vuosittain noin 60–170 henkilöä. Ruotsin suunta on saanut aina enemmän kannatusta, koska luennot on voitu aloittaa jo laivan ollessa satamassa. Merimatkan aikana asioiden käsittely on hoitunut erinomaisesti mennessä tullen.

Luentojen aiheet ovat olleet monipuolisia. Esimerkiksi piiritoimikunnan ja jäsenyhdistysten puheenjohtajien ja sihteerien koulutusristeilyllä. Vuonna 2001 ihmisen ikuisen oppimisen puolesta puhui keskusliiton koulutus-sihtööri Hillervo Perttunen. Painopiste oli tuolloin ATK- koulutuksessa ja viestinnässä. Yhdistysten toivottiin panostavan koulutukseen oppiakseen käyttämään tietojärjestelmiä, jotka olivat vauhdilla tulossa palvelualoille. Monilla oli jo käytössä kännyköitä, ja niitä piti oppia käyttämään ja hyödyntämään tehokkaasti.

Miksi Suomi itsenäistyi? Asiaa valotti emeritusprofessori Martti Turtola koulutusristeilyllä vuonna 2017. Juhlavuoden jälkeen muisteltiin monin tavoin Suomen historian murheellisinta tapahtumaa sisällissotaa ja siitä selviytymistä. Piiriyhdistys otti asian esille koulutusseminaarissa. Dosentti Tapio Bergholmin luennoi aiheesta: ”Suomen sisällisota – muuttuvat tulkinnat”.

Piiriyhdistyksen vuoden 2020 seminaariristeily onnistuttiin pitämään maaliskuussa juuri ennen kuin Suomen saavuttaneen koronapandemian karanteenimääräykset tulivat voimaan. Seminaarin poliittisen katsauksen piti Erkki Tuomioja. Luentojen aiheita olivat: ”Varaudu vanhuuteen” ja ”Edunvalvonta valtuutus ja hoitotahto”.

Viime vuosituhannen lopulla Uudenmaan Eläkkeensaajat löysivät piilevät matkailugeeninsä. Suomenlahden ja Itämeren aalloilla seilattiin *Silja Europa*, *Gabriella*, *Mariella*, *Rosella*, *Norlandia* ja *Romantika* -nimisillä risteilyaluksilla sekä edesmenneellä *m/s Finnjetillä*, joka valmistuessaan vuonna 1977 oli maailman suurin ja nopein autolautta.

YK:n kansainvälistä ikäihmisten vuotta 1999 juhliittiin risteilemällä koulutuksen ja virkistysmerkeissä seitsemän eri kertaa. Vuosi aloitettiin perinteisellä koulutusristeilyllä, johon osallistui 125 henkilöä. Parin kuukauden kuluttua kokoustamista jatkettiin viiden piirin ”Tähti”-risteilyllä sekä kevätristeilyllä Tukholmaan, josta käsin tehtiin retki Gripsholmin linnaan. (Kustaa Vaasan vuonna 1537 rakennuttama linna on ollut useasti vankilana. Suomen herttua Juhanan riitaannuttua kuningas Eerik XIV:n kanssa herttua telkesi kuninkaan ja tämän suomalaisen puolison Kaarina Maununtytären linnaan useiksi vuosiksi.)

Piiriyhdistyksen ja jäsenyhdistysten matka Finnjetillä Saksan Rostockiin, kiertoajelu Berliinissä sekä käväisy Tallinnassa poistulomatkalla kruunasi matkailuvuoden. Vanhaa kunnon Finnjetä suosittiin vielä syyspuolellakin kahdella Tallinnaan tehdyllä matkalla. Jouluristeily Tukholmaan päätti 1900-luvun.

Tallinnassa on ollut tilaisuus koulutusseminaarien ohessa tehdä ostoksia ja osallistua kulttuurielämään – käydä taidemuseoissa ja teatteriesityksissä. Ruotsissa, laivan seisoessa keskipäivän satamalaiturissa, risteilyväki on voinut tutustua Tukholman vanhaan kaupunkiin, jaloitella ikkunaostoksilla Drottninggatanilla, tutkailla kaupunkinäkyelmiä kiertoajelulla bussin ikkunan läpi tai tutustua ennakolta sovittuihin kohteisiin ja nähtävyyksiin. Joinakin vuosina on otettu etukäteen yhteyttä ruotsalaiseen eläkejärjestöön ja saatu kuulla heidän kuulumisiaan.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n yhdistysväki on voinut tavata muiden Eläkkeensaajapiirien edustajia keskusliiton edunvalvonta- ja juhlaristeilyillä. Liiton 50-vuotisjuhlaristeilyllä kyydittiin noin 2300:a

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry	
Järjestötoiminnan kurssi 17.10. – 19.10.2012 Rajaniemen lomakeskus, Virrat	
Ohjelma	
Keskiviikko 17.10.	
13.00	Saapuminen, majoittuminen kahvi
14.00	Avaus, puheenjohtaja Leena Ruusunen
14.30	Kokoustoiminta ja sen käytännöt, Erkki Partanen
	• valmistelu
	• kokoustilanteet
	• jälkikäteiset toimenpiteet
15.45	Kokoustehtäviä, Erkki Partanen
	• harjoituksia
	• ryhmätyöskentelyä
16.30	Päivällinen
17.30	Ryhmitöiden purku
19.00	Iltakahvi
Torstai 18.10.	
08.00	Aamiainen
09.00	Työnjako yhdistyksen toiminnassa, Petra Toivonen
	• monessa mukana vai keskittymistä omin osaamisalueisiin
	• delegoinnin taito
10.00	Täyttä elämää yhdistyksissä järjestötoiminnanohjelma
	• yhteisvoimin vaikutetaan, piiri - yhteistyön moottori
11.00	Lounas
12.00	Yhteinen liikuntatunti
13.00	Vuorovaikutuksessa – positiivinen ajattelu
14.00	Päiväkahvi
14.30	Tiedottaminen, Toive Tynjälä
	• tiedotteet, lehtijutut
	• Eläkkeensaajaan kirjoittamisesta
16.30	Päivällinen
17.30	Sauna
19.00	Iltakahvi ja illoviitto, (laulua, soittoa, vitsejä, sketsejä...) Ota mukaasi ideoita ja varusteta!
Perjantai 19.10.	
08.00	Aamiainen
09.00	Piirin omat asiat, Leena Ruusunen
11.00	Lounas
Kotimatka alkaa n. klo 12.00	
Kurssin ohjaaja Leena Ruusunen	
Kouluttajat Erkki Partanen, Petra Toivonen, Toive Tynjälä	
Kurssin järjestäjät EKL ry ja TSL ry:n Opintokeskus	
syysh-12	

ympäri Suomen saapunutta Eläkkeensaajaa kahdella laivalla. Uudenmaan piiristä risteilylle osallistui 341 jäsentä. Keskusliiton suuri jäsenristeily Tukholmaan hienoine oheisretkineen tehtiin marraskuussa 2017. Vuoden 2019 risteily jouduttiin perumaan viime hetkellä lakon takia.

Keväistä menoa Siekkisjärvellä.

Syksyinen Rajaniemi.

(Kuvat: Aarre Häkkilä.)

KOKOUSKUULUMISIA

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry on pyrkinyt saamaan sääntömääräisiin kevät- ja syyskokouksiin mutta myös joihinkin hallituksen kokouksiin asiantuntijoita puhumaan eläkkeensaajia koskettavista ajan-kohtaisista asioista ja vastaamaan mieltä askarruttaviin kysymyksiin.

Tuoreimmat terveiset pääkallonpaikalta on tuonut joko Eläkkeensaajien Keskusliiton puheenjohtaja, toiminnanjohtaja, järjestösihteeri, varapuheenjohtaja tai sosiaalipoliittinen asiantuntija. Piirihallituksen kokouksissa terveiset on välittänyt piirin koulutusvastaava ja liiton varapuheenjohtaja Aarno Järvinen.

Jättäessään Keskusliiton tehtävät järjestösihteeri Erkki Partanen tiedotti: ”Haluan kiittää liittoa, piirejä ja kaikkia aktiivitoimijoita ystävyydestä sekä yhteisistä hetkistä eläkkeensaajien fyysisen, henkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn edistämisessä. Toivon, että välitätte kiitokset myös aktiivitoimijoille.”

Koulutustilaisuuksissa on aikojen saatossa käynyt esitelmöimässä joukko arvovaltaisia henkilöitä: ministeri Sinikka Luja-Penttilä, kirjailija ja EU-parlamentin jäsen Reino Paasilinna, kauppa- ja teollisuusministeri Antti Kalliomäki, pääministeri Paavo Lipponen, puoluesihteeri/kansanedustaja Eero Heinäluoma; valiokuntaneuvos Pentti Arajärvi, ministeri Sinikka Mönkäre, suurlähettiläs/kansanedustaja Ralf Friberg, oikeusministeri Leena Luhtanen, kansanedustajat Susanna Rahkonen ja Matti Saarinen sekä valtiotieteen tohtori Kimmo Kiljunen.

Viimeisimpiä tietoja valtakunnan politiikasta koulutusristeilijöille ja kevätpiirikokouksiin ovat tuoneet kansanedustajat Merja Kuusisto, Maarit Feldt-Ranta sekä Antti Lindman useamman kerran. Syyspiirikokouksessa vuonna 2013 Lindman muistutti kokousväkeä sosialidemokratian periaatteista ja perinteistä. Hän puhui valtion ja kuntien talouden hoidosta sekä siitä, millä toimenpiteillä kuntataloudet saataisiin kuntoon.

Pankkipalvelujen kalleus ja niiden väheneminen huolestutti vanhusväestöä pitkään. Asia oli piiriyhdistyksen korjattavien asioiden listalla lähes vuosittain.

Finanssialan Keskusliiton viestintäpäälikkö Kristiina Siikalan teemana piirihallituksen kokouksessa oli: ”Karkaavatko pankkipalvelut?”

”Pankit katoavat -
eihän eläkeläinen rahaa tarvitse
eli miten selviät murroksesta.”

Vanhusneuvostojen edunvalvontatyöstä on käynyt kertomassa Uudenmaan Sosialidemokraattien Anne Karjalainen. Suomen Kuntaliiton varatoimitusjohtaja, poliitikko ja entinen ministeri Tuula Haatainen valotti puolestaan sosiaali- ja terveydenhuoltolain uudistuksia Kuntaliiton näkökulmasta.

Kun Työväen Sivistysliitto TSL muutti vuonna 2014 opintokerhojen ja kurssitoiminnan tukiperusteita melko radikaalisti, se aiheutti epätietoisuutta ja päänvaivaa yhdistyksissä. Pirjo Stenberg TSL:sta ohjeisti piirikokouksen osanottajia tulevista muutoksista. Kansan Sivistysrahaston toiminnasta ja apurahojen myöntämismahdollisuuksista kertoi piirihallitukselle rahaston asiamies Ulla Vuolanne.

Eläkkeensaajien Keskusliiton vuonna 2012 käynnistyneen viisivuotisen ”Elinvoimaa”-projektin teema oli ”Täyttä elämää hyvissä käsissä”. Hanke, joka sisälsi teeman jokaiselle vuodelle, oli suunniteltu mielen hyvinvoinnin tukemiseksi. Liiton järjestöjohtaja Petra Toivonen muistutti ”Käskynkkä”-ystävätoiminnasta, yhdessäolosta, yhteistyöstä sekä vertaisohjaajakursseista piirin järjestäytymiskokouksessa vuonna 2015. ”Paas poiketen” -kampanjan avulla pyrittiin elvyttämään kyläilykulttuuria. Kyläilijät verryttelivät kirjoitustaitojaan kertomalla vierailuista reissuvihoissa.

Seuraavan vuoden kokouksissa keskusliiton puheenjohtaja Matti Hellsten ja toiminnanjohtaja Timo Kokko toivat esiin huolensa ikäihmisten elämää heikentävistä epäkohdista: pienistä eläkkeistä ja yksinäisyydestä.

Vuoden 2017 syyspiirikokouksessa presidenttiehdokas Tuula Haatainen piti avajaispuheen. Hän käsitteli tasa-arvoista yhdessä rakentamisen yhteiskuntaa. EKL:n valtuuston puheenjohtaja Arja Ojalan katsaus eläkeläisten yhteiskunnallisesta tilanteesta vuoden 2018 syyskokouksessa oli hauskan värikäs.

Kansanedustaja Aki Lindén puolestaan toi esiin uuden hallituksen haasteet hoivapalveluissa ja arvoalinnoissa kevätkokouksessa 2019. Syyskokouksessa Petra Toivonen esitteli ”Eläköön Elämä” -jäsenhankintakampanjaa, joka alkoi ystävänpäivänä vuonna 2020, mutta keskeytyi ikävästi koronapandemian takia.

KULTTUURIA

Perustamisesta lähtien Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry on järjestänyt jäsenilleen vuosittaiset kevät- ja syysjuhlat. Joinakin vuosina, kun juhlien järjestäjäyhdistystä ei ole löytynyt, on juhlittu vain syksyllä ja kevätjuhlan tilalle on pyritty saamaan aikaan kulttuurikatselmus.

Osallistujamäärät kertovat juhlien suosiosta. Viihtyisää iltapäivää on lähtenyt viettämään keskimäärin kuusisataa henkeä – enimmillään seitsemäsataa, kun Loviisan Eläkkeensaajat otti vuonna 2003 juhlat järjestääkseen. Seuraavana vuonna, kun kevätjuhla oli Espoonlahden Urheiluhallissa, juhlijoina oli noin kolme sataa. Silloin todettiin, että keväinen lauantapäivä, jolloin ihmiset jo pyrkivät menemään mökeilleen, ei ole paras mahdollinen ajankohta yhteiselle kokoontumiselle.

Osallistujamäärät ovat vuosien saatossa jonkin verran pienentyneet, mutta huikkeitä ne ovat olleet. Kun Raaseporissa pidettiin kevätjuhlat vuonna 2011, paikalle saapui 480 henkilöä ja Tapiolan Eläkkeensaajat ry:n järjestämiin syysjuhliin noin viisisataa henkilöä samana vuonna.

Muita 2000-luvun juhlapaikkoja ovat olleet: Tikkurilan Urheilutalo, Järvenpään Seuratalo ja Järvenpää-talo useita kertoja, Korson Monitoimikeskus Lumo ja Lohjan Tanhuhovi. Juhlia on pidetty myös Nurmijärvellä ja Porvoossa. Järjestäjinä ovat olleet paikalliset yhdistykset.

Juhlastradeilla on nähty vuosikymmenien aikana lukematon määrä yhdistysten harrastusryhmien taidokkaita musiikki- ja tanssiesityksiä, kuorolaulua, runonlausuntaa ja sketsejä. Usein juhlien päätteeksi on pantu orkesterin tahdissa jalalla koreasti kuin iltamissa ikään. Juhla-arpajaisten tuotolla yhdistykset ovat saaneet peitettyä järjestelyistä aiheutuneita kuluja.

Juhlaohjelmistoon on kuulunut yleensä kyseisen kaupungin tai kunnan edustajan tuoma tervehdys ja EKL:n puheenjohtajan tai toiminnanjohtajan juhlapuhe tai jopa valtiovallan edustajan puhe.

Myös sääntömääräisten piirikokousten alkuun on ollut tapana sisällyttää pieni kulttuuriosuus. Tapa otettiin käyttöön vuonna 2005.

Sääntömääräisiä piirikokouksia ovat piristäneet esityksillään muun muassa seuraavat jäsenyhdistysten esiintyjät:

Matti. J. Laine, Kerava	Lauri Viita/”Luominen”
Me tytöt, Porvoo	lauluyhtye
Leena Närhi ja Pirkko Vuorinen, Leppävaara	runot: ”Isoäiti Maria” ”Taavetti Turpeinen” laulut: ”Tiet” ja ”Syyslaulu”
Aini Lehtinen, Tapiola	runo
Pohjois-Espoon Eläkkeensaajat	lauluja ja lausuntaa
Aili Pekola	runo: ”Pallokentällä”
Aatamit ja Eevat, Kirkkonummi	lauluja
Kisällit, Keski-Espoo	
Seppo Salminen	haitarin soittoa
Nummelan Eläkkeensaajat	kuoro
Espoonlahden Eläkkeensaajat	runonlausuntaa
Leila Grönroos ja	piano
Risto Björkman	laulu
Retrotytöt, Leppävaara	laulu
Kajauttajat, Tikkurila	kuoro
Laulusiskot, Hyvinkää	kuoro
Maire Sievinen ja Tuire Bagge, Myyrmäki	laulua ja lausuntaa
Trubaduuri Seppo Heimolinna	musiikkia

Kulttuurikatselmuksia on järjestetty jäsenyhdistysten harrastuskerhojen ja yksittäisten jäsenten esiintymis- ja kädentaitojen esille tuomiseksi useina vuosina: Jokelassa vuonna 2000, Vantaan Länsimäen koululla 2003, Ruskatalossa, Espoon Kalajärvellä 2004, Hyvinkääsalissa 2005, Keravan Keuda-talossa talossa 2007, Loviisassa 2010 ja Porvoossa vuonna 2018.

Jokelan kulttuurikatselmuksessa oli 18 yhdistyksestä 33 ohjelmaryhmää ja 340 esiintyjää. Länsimäen ja Rajakylän Eläkkeensaajien järjestämässä kulttuuritapahtumassa oli puolestaan 24 eri ryhmää, 128 esiintyjää ja 79 esitystä. Yhdistysten jäseniä on osallistunut myös Veteraanien kulttuuri-kilpailuihin.

Mäntsälän Eläkkeensaajien ideoimana ja järjestämänä pidettiin piirin syyskauden avajaiset ensimmäistä kertaa lavatanssien merkeissä Mäntsälän

suurlavalla vuonna 2006. Tanssin lisäksi luvassa oli muutakin ohjelmaa ja arpajaiset. Vieraita kutsuttiin Hämeen, Kymen ja Helsingin piireistä.

Orkesterin tahdittamat lavatanssit kello 12–16 olivat suuri menestys. Yli neljänsadan Eläkkeensaajan tanssijalkaa vipatti. Puffetista sai ostaa kahvia, limua, pullaa ja kuumia makkaroitu.

Mäntsälän tansseista tuli uusi toimintamuoto, jokasyksyinen traditio. Paikka vaihtui myöhemmin Mäntsälän Seurojentaloksi.

Uudenmaan piirillä kulttuurikatselmus

Lokakuun puolivälissä pidettiin jo kolmannen kerran Uudenmaan piirin kulttuurikatselmus Pohjois-Espoon Kalajärvellä.

Aikaisempien vuosien runsas osanotto tapahtumaan oli saanut järjestäjät nyt rajaamaan aiheiksi

- yksinlaulut, lauluryhmät ja kuorot
- sketsit ja pienoishäytelmät
- soittajat yksin ja ryhmissä.

Valitettavasti flunssa-aalto teki tepposensa ja muutamia kuoroja jäi saapumatta, mutta katselmuksen taso oli kuitenkin korkea, osiltaan aivan ammattilaisten tasoa. Merkille pantavaa oli, että esim. sketsien käsikirjoitukset olivat omaa käsialaa ja antoivat näin monen tasoista kuvaa osaamisesta yhdistyksissä.

Esityksiähän ei arvosteltu, vaan valittu tuomaristo arvioi esitykset ja antaa niistä esiintyjille kirjallisen palautteen.

Tapahtuman aikana keskusteltiin katselmuksen kehittämisestä jatkossa. Esille tuli sen muuttaminen vaikkapa kilpailuksi, meissä on tuota kilpailuhenkeä. Esitettiin myös ajatus levittää tapahtumaa materiaaliselle puolelle eli ottaa mukaan kädentaitoa: käsitöitä ja askartelun tuloksia esille, myös maalauksia ja miksei valokuvia.

Hannu Juvani

Porvoonseudun Eläkkeensaajat ry

(Eläkkeensaaja-lehti 2005.)

Porvoon kulttuurikatselmus 2018

Raadissa: Tuulikki Immonen, Porvoon harrasteteatteri, Heli Heiskanen, Porvoon Seudun Eläkkeensaajat ja Matti J. Laine, Keravan Eläkkeensaajat.

Yksinlaulua:

Keravan Eläkkeensaajat

Markku Liimatainen/”Satumaa”

Karaokesäestys! Muuten hyvä esitys.

Järvenpään Eläkkeensaajat

Sirkka Suonpää-Väänänen

Varma ja rauhallinen esitys. Sopi hyvin äänelle. Kitarasäestys.

Korson Eläkkeensaajat

Erkki Holopainen/”Ystävälle”

Leppoisaa kuultavaa.

Riitta Pynnönen/”Vain yksi päivä”

Mukava pieni tarina. Kaunis selkeä ääni.

Porvoonseudun Eläkkeensaajat

Birgit Hast/”Tosca” (kaipaus) Toivo Pönnin säestyksellä.

Rutinoitunut esittäjä. Hyvin harjoiteltu. Hyvä asento.

Rivitanssi:

Korson Eläkkeensaajat

Enemmän tarkkuutta rivien koossapysymiseen. Näyttävät asusteet.

Keravan Eläkkeensaajat

Tanssin riemu ja hymyt saavat näkyä. Rivit suoriksi! Jännittyneisyyttä.

Runonlausunta:

Loviisan Eläkkeensaajat

Elvi Sainonen/”Suven lintu”

Hyvä rytmi. Mikrofonin olisi auttanut asiaa.

Myyrmäen Eläkkeensaajat

Maire Sievinen/"Viimeinen valssi"

Ilmeikäs, elävä esitys ja kiva tarina.

Rekola-Koivukylän Eläkkeensaajat

Tuula Suominen/"Minun mummoni"

Voisi esittää ilman vanhaa poljentaa. Ei paperia! Muistamista!

Loviisan Eläkkeensaajat

Runoryhmä Iltatähdet/"Pekkolan perheessä"

Elävyyttä esitykseen! Painotuksiin huomiota! Paatos pois!

Lauluryhmät ja kuorot:**Loviisan Eläkkeensaajat, Huumorilössi**

Voimaa naisten ääniin! Lisää harjoitusta! Hyvä tulee.

Porvoon Eläkkeensaajat, Laulavaiset, säästys sellolla ja hanurilla.

Tempo laski välillä. Lisää miesääniä! Volyymia!

Korson Eläkkeensaajat

Hyvää kuultavaa. Tiivis ryhmä, äänet soivat, mainio johto. Harjoitus kuului.

Myyrmäen Eläkkeensaajat

Tutut kansanlaulut sujuivat. Säästys olisi voinut olla vaimeampaa.

Keravan Eläkkeensaajat

Epätasaista. Jotkut lauloivat liian kovaäänisesti. Lisää harjoittelua!

Leppävaaran Eläkkeensaajat, Retrotytöt

Huippuesitys. Äänet soivat kuin paras instrumentti. Ei tarvitse säästystä.

Rekola-Koivukylän Eläkkeensaajat

Hieman hätäistä. Hyvä säästys. Tempoon huomiota! Antakaa soida!

Tikkurilan Seudun Eläkkeensaajat

Tukkipoikia, uittoaikaisia lauluja ja teatraalisuutta. Pirstävä. Tanssia lisää.

Hyvinkään Eläkkeensaajat, Laulusiskot

Hyvät äänet. Harjoittelu näkyy ja kuuluu. Parani edetessään.

Sketsit:**Korson Eläkkeensaajat**

Ajankohtainen aihe ikäihmisillekin. Repliikit liian pitkiä. Selkeämpi puhe!

Pornaisten Eläkkeensaajat

Mainiota pantomiimia. Punainen lanka. Hauska esitys.

Loviisan Eläkkeensaajat, Huumorilössi

Yritystä oli, mutta luonnetta lisää.

Keravan Eläkkeensaajat

Komediallinen esitys, miksei myös farssi. Ei papereita! Harjoittelua!

Tikkurilan lauluryhmä.

Leppävaaran Retrotytöt.

(Kuvat: Leppävaaran Eläkkeensaajien kotisivut.)

Konsertteja syyspiristeeksi

Neljän piirin risteilyjen jäätyä pois ohjelmasta Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry lähti etsimään uutta kulttuurimuotoa ja tapaa toteuttaa yhteinen kokoontuminen.

”Monia vaihtoehtoja punnittiin ja lopulta päädyttiin yhteisen konsertin järjestämiseen vuosittain. Kun vielä löytyi yhteistyökumppaniksi Tuotanto J-P Mainos Oy, uskaltauduttiin ensimmäisen konsertin järjestämiseen vuonna 2013”, piiriyhdistyksen matka- ja kulttuurivastaava Marja-Liisa Nykänen kertoi *Eläkkeensaajat*-lehdessä.

Neljän piirin yhdistysten jäsenille lähdettiin markkinoimaan ”Virran viemää” -konserttia, kunnianosoitusta Olavi Virran elämäntyölle, joka käsitti 601 levytettyä laulua, joista tangoja oli 136. Konsertin ohjelmisto koostui Virran tunnetuksi tekemistä iskelmämusiikin klassikoista.

Helsingin Kulttuuritalossa pidetty konsertti sai innostuneen vastaanoton. Arkkitehti Alvar Aallon suunnitteleman talon 1400-paikkainen Aalto-sali täyttyi ääriään myöten kahdessa esityksessä. Pelkästään Uudenmaan piiristä tuli yli kuusisataa jäsentä kuulemaan Sami Heinonen & Cairo -orkesterin, Jussi Raittisen ja Milana Misicin esittämiä ikivihreitä sävelmiä. Käsikirjoituksen oli tehnyt Heikki Kahila, konsertin juonsi Janne Porkka.

Uudenmaan piiriyhdistyksen organisoima tapahtuma innosti seuraavana vuonna Hämeen piiriä. Lähes kaksituhatta musiikinystävää Etelä-Suomesta sai nauttia ”Ääneen elettyä” -konsertista Lahden Sibeliusalossa. Uudenmaan piiri kunnostautui jälleen yli kuudensadan jäsenen voimalla.

Heikki Kahila oli tämänkin konsertin ”isähahmo”. Ohjelmisto koostui musiikista Kahilan elämän varrelta: nuoruuden iskelmistä, tanssilavamuistoista, ”Lauantain toivotuista” ja ”Sävelradiosta” tutusta musiikista. Kapellimestarina toimi Jani Uhlenius, tahti oli ”Sävelten silta” -sektetin.

”Kovin otti herkälle, lähes itku silmässä. Liekö menneen nuoruuden haikailua”, kirjoitti Hämeen piiriyhdistyksen puheenjohtaja Ritva Nummela *Eläkkeensaaja*-lehdessä. ”Meidän kaikkien Heikki esitti tarinansa uskottavasti ihanalla äänellään, hyvien taiteilijavieraiden höystämänä. Kuulimme Lea Lavénia, Pasi Kaunistoa, Matti Heinivahoa ja Kai Lindiä. Lisäksi tanssipari Jussi Väänänen ja Katja Koukkula hurmasi katsojat mahtavilla tanssiesityksillä.”

Vuonna 2015 kulttuuritapahtuman järjestämien lankesi Kymen piirille. Haminan Bastionille oli saatu itse Danny viihdyttämään Eläkkeensaaja-joukkoa.

Legendaarinen ”Iso D” eli eläkeikäinen Ilkka Lipsanen jutusteli yleisölle suosikkilaulujensa lomassa ja pyöritti kuusikymmenluvun alussa alkanutta Danny Show’ta entisellä tyyllillä kahden taustalaulaja/ tanssijaneitosen kera. Vierailijoiksi oli kutsuttu aikaisemmista konserteista tuttu Sami Heinonen ja edellisvuoden tangokuningatar Heidi Pakarinen. Tapahtuman yllätys oli Pakarisen pieni tytär lauluineen. Kesäinen ajankohta ei ollut konsertille paras mahdollinen, sillä Uudenmaan piiristä osallistui vain 204 henkilöä.

Lokakuuisena sunnuntaina 2016 Sami Heinosen orkesteri toi Kulttuuritalon lavalle mukanaan ”Aikamiehet” ja ”Iltatuulen viestin”. Artistitarjonta oli monipuolinen: Konsertin aloitti yhdeksänvuotias Heidi Kumpulainen ”Finlandia”-hymnillä, säestäjänä toimi Matti Reittamo. Tangokuningatar Arja Koriseva esitti yllätysnumerona Eino Leinon runoon sävelletyn ”Nocturnen” pianistin säestämänä. Tenori Jouni Nikulan ohjelmisto sisälsi Georg Otsin tunnetuimpia lauluja. Edellisistä konserteista tuttu Remu Aaltonen tyyliitteli rock- ja pop -albumiltaan biisit ”Täysikuu” ja ”Buona Sera”, mutta pohti leikkillisesti Aikamiehiin siirtymistä.

Suomi 100 -juhlavuotena Kulttuuritalo täyttyi vielä voimissaan olevan legendaarisen ”Dallapé” -orkesterin nostalgisesta musiikista. Ja nostalgialta ei välttytty seuraavanakaan vuonna. Vanhojen Suomi-filmien musiikista päästiin nauttimaan Lahden Sibeliustalossa. Reino Helismaan ja Toivo Kärjen musiikista koottu konsertti vuonna 2019 ei sen sijaan innostanut entiseen tapaan. Lappeenranta esityspaikkana lienee ollut liian kaukana.

Työväen Musiikkitapahtumaa on markkinoitu jäsenyhdistyksille oma-toimiretkenä. Vuonna 2013 Valkeakosken tapahtumassa Eläkkeensaajien Keskusliitolla oli oma nimikkokonsertti ”Tehtaan” pilli soi”, jossa musisoi Jussi Raittinen. Kaikki, jotka sinä vuonna täyttivät 70 vuotta, saivat tilaisuuteen ilmaislipun. Sillä pääsi tutustumaan juhla-alueeseen ja sen musiikkianttiin.

Maaliskuun puolivälissä 2020 yhdistysväki sai nauraa ”Sydän puhdasta kultaa” -näytelmän hupaisille käänteille Korson Monitoimikeskus Lumossa. salissa, mutta kaikki muut suunnitellut kulttuuritapahtumat peruuntuivat kokoontumisrajoitusten myötä. Myös ”Sylvi ja huru-ukot” -näytelmä esitettiin Lumon salissa 389 katsojalle marraskuussa 2021. Koronarajoitusten höllennyttyä piiriyhdistyksen kulttuurivastaava Jouko Koskinen lähetti yhdistyksille kutsun Korson Eläkkeensaajien perinteisiin ”Kevätkarkeloihin” huhtikuussa 2022. Syksyllä Lumosalissa musisoi Jori Otsa & Mah’orkka. Luvassa on myös Abbaa.

MERKKIPÄIVIÄ

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n täyttäessä 35 vuotta vuonna 2008 Lohjan Eläkkeensaajat ry otti tehtäväkseen juhlallisuuksien järjestämisen Anttilan koulun Laurentius-salissa. Piiriyhdistyksen jäsenet toivotettiin tervetulleiksi Eliaksen maisemiin kalevalaisen runon muodossa.

*Oravat ojentelihe
lehväseltä lehväselle;
tuohon kärpät kääntelihe,
aloillen asettelihe.
Hirvet hyppi kankahilla,
ilvekset piti iloa.*

*Heräsi susikin suolta,
nousi karhu kankahalta
petäjäisestä pesästä
kutiskosta kuusisesta.
Susi juoksi suuret matkat,
karhu kankahat samosi.*

Tervehdysten, onnittelujen ja kahvitarjoilun jälkeen juhlan avauksen suoritti piirin puheenjohtaja Matti Hellsten. Tapiolan Eläkkeensaajien ”Varttuneet”-tanhuryhmä esitti Tapani Luhtarannan säestäessä Leena Kaskelan ohjaaman sarjan keskisuomalaisia tanhuja. Runoja lausui Liisa Karjalainen Nummelan Eläkkeensaajista. ”Synnyinmaan laulu” ja ”Meri” olivat Lohjan Eläkkeensaajien lauluryhmä ”Lolan” panos juhlien onnistumiselle. Kuoroa johti Armas Toivonen ja säesti Finn Andersson. Juhlapuheen piti kansanedustaja Matti Saarinen.

Kiljava Opisto valittiin juhlapaikaksi, kun piiriyhdistys tuli toimineeksi neljäkymmentä vuotta. Juhlintaan osallistui kuutisen sataa henkilöä jäsenyhdistyksistä. Syntymäpäiväjuhlat saivat osallistujilta paljon kiitosta hyvän organisoinnin, monipuolisen ja tasokkaan ohjelman ja parhaan ikinä syödyn lohikeiton ansiosta. Sopan joukkoon oli ujutettu kunnon loraus kermaa. Juhlapuhuja Eero Heinäluomalle ojennettiin muistoksi piirin puheenjohtaja Leena Ruususen neulomat 47-numeroiset villasukat.

EKL Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry

Kutsumme Teidät ystävällisesti
40 - vuotisjuhlaamme
Kiljayan opistoon
Kotorannantie 49, Kiljava
lauantaina 13.4.2013
klo 13.00

Ruokailu ja kahvitarjoilu
klo 10.45 – 12.30
Tervehdysten vastaanotto
klo 11.30 – 12.30

Mahdolliset maksut
Uudenmaan piiri koulutustoimintaan
tukemisten osalle
F173 1720 3000 2156 53

V.p. 25.3.2013 myönteä
Matti-Liisa Nykänen 050 324 7011
tai ryhtymäsi pöytäsi

n Uudenmaan piiri ry
40 v
1973 – 2013

Ohjelma

Tervetuloa	Uudenmaan laulu
Tervehdyk	Puheenjohtaja Leena Rannanen
Runo	Aleksis Kivi: Kaukainen Ella Korhola
Musiikkia	Kallioan Viuhkorkestari
Tervehdykset	Namujärven seurakunta Namujärven laulu EKL Eläkkeensaajien Keskusliitto ry Kiljayan opisto
Laulua	Namujärven ja Kluakkolan Eläkkeensaajien kuoro Solistina Anni Gröndhal
Johduspuhe	Eduskunnan puhemies Eero Heikkilä
Musiikkia	Kallioan Viuhkorkestari
Kansantansit	Juhlaväen Kansantansiryhmä Varmuudet Ohjauksena Leena Korhola, Säestäjänä Tapio Laitanen ja Matti Piihonen
Kevytlaulu	Mummo Esittäjänä Hapenmäen kotioija
Musiikkia	Kallioan Viuhkorkestari
Hyvä kotonaan	Vieraspuheenjohtaja Viljo Smed
Eläkkeensaajien laulu	
Tilaisuuden johtaa Matti J. Laine	

(Kuvat: Leena Heikkilä.)

KIRKKOPÄIVÄ

Kirkkopäivä on piiriyhdistyksen ja yhdistysten välistä, näkyvää yhteistyötä. Aluksi kirkkopäiviä kutsuttiin hiljaisiksi päiviksi, mutta aikojen saatossa nimi on muuttunut. Näitä suosittuja tapahtumia on pyritty järjestämään kerran vuodessa syys- tai kevätkaudella jäsenyhdistysten toimesta. Piiri-yhdistyksen henkilöjäsenillä on näin ollut oivallinen tilaisuus tutustua erilaisiin kirkkoihin, niin arvokkaisiin keskiaikaisiin kuin moderneihinkin pyhättöihin. Kirkkopäivätapahtumasta on kiittäminen järjestäjäyhdistyksiä mutta myös seurakuntia, joiden myötävaikutuksella on toteutettu onnis-tuneita juhlia jo vuosikymmenien ajan.

”Se on ikään kuin syyskauden avaus kerhotoimintaan ja yhdessä viihtymiseen, tarpeeseen olla lähellä toista ihmistä”, piiriyhdistyksen puheenjohtaja Matti Färling luonnehti tapahtumaa vuonna 2004.

Kirkkopäivä on rauhallinen hetki eläkeläiskiireiden keskellä. Yhteisestä tapahtumasta välittyy tunne, että kuulumme johonkin suurempaan joukkoon kuin vain ympärillämme oleva perhe tai ystäväpiiri. Kun on saanut tavata tuttuja ja haastella kirkonmäellä kuin ennen muinoin, tapahtumaa voi muistella hyvillä mielin vielä kotiin päästyäkin.

Kirkkopäivän aloittaa jumalanpalvelus. Messun päätyttyä kirkkokansa siirtyy ruokailemaan ja odottamaan varsinaisen juhlan alkua.

Kirkkojuhlan aloittaa isäntäyhdistyksen puheenjohtaja lausumalla avaus-sanat, joiden jälkeen on ollut tapana laulaa yhteisesti jokin isänmaallinen laulu. Kaupungin/kunnan ja seurakunnan samoin kuin piiriyhdistyksen edustajat esittävät kirkkopäivillä omat tervehdyksensä.

Kulttuuripitoinen ohjelma koostuu järjestäjäyhdistyksen ja sovitusti muidenkin yhdistysten jäsenten esittämästä musiikista, kuorolaulusta, yksinlaulusta ja lausunnasta.

Juhlan lopuksi lauletaan hengellinen laulu tai ”Eläkkeensaajien laulu”.

Matti Hellstenin puhe kirkkopäivillä 13.10.2009

Arvoisat läsnäolijat, hyvät eläkkeensaajat

”Sydämellisesti tervetuloa minunkin puolestani tähän jo perinteeksi muodostuneeseen piiriin Kirkkopäivään!

Tällä hetkellä keskeinen puheenaihe on talous ja sen huolestuttava tilanne. Talous on toki myös eläkkeensaajille erittäin tärkeä aihe – niin oma talous kuin julkinen talous, etenkin kuntien osalta. Kuntien taloudellinen ahdinko merkitsee myös meille ongelmia erityisesti kuntien kyvyssä tuottaa välttämättömiä palveluja ikäihmisille. Tuntuu vahvasti siltä, että meitä käsitellään tässä tilanteessa välttämättömänä pahana, taakkana, josta kuntien tulisi jollakin tavalla selvitä.

Asioilla on kuitenkin puolensa. Usein unohtuu se, että me olemme kotikunnillemme myös merkittävä ja vakaa veronmaksajajoukko. Sen lisäksi suuri joukko ikäihmisiä toimii omaishoitajina. Tämä merkitsee kunnille mittavia säästöjä muissa hoivakuluissa. Työelämään vaikutamme siten, että ei ole vähäinen se isovanhempien joukko, joka hoitaa sairaita lapsia työssäkäyvien vanhempien puolesta.

Viime aikoina on lisääntynyt käytäntö, jossa jo eläkkeellä olevia kutsutaan erilaisten sijaisuuksien hoitajiksi. Tätä taustaa vasten ei ole kohtuutonta odottaa, että meihin suhtauduttaisiin edes hieman arvosta-vammin kuin nykyään usein tuntuu tapahtuvan.

Taloudelliset asiat ovat tärkeitä. Ne eivät kuitenkaan ole, eivätkä saa olla elämän koko sisältö. Elämään kuuluu paljon muutakin.

Tällaisia muita tärkeitä asioita ovat vaikkapa

- ystävät
- erilainen sosiaalinen kanssakäyminen
- liikunta ja
- monet muut vastaavanlaiset asiat.

Tämä Kirkkopäivä on hyvä esimerkki siitä, että toimintamme voi olla hyvinkin monenlaista. Tällainen monipuolinen toiminta tarjoaa mielekästä

osallistumista monenlaisia ja hyvinkin erilaisia asioita ja arvoja painottaville jäsenillemme.

Eläkkeensaajayhdistysten toiminta pitää sisällään hyvin monenlaisia asioita. Edunvalvonta edustaa siinä tavallaan kovia arvoja. Se on välttämätöntä. Näinä aikoina sen merkitys vielä korostuu. Se ei kuitenkaan yksin riitä.

Erittäin suuri osa yhdistystemme toiminnasta on monimuotoista sosiaalista kanssakäymistä. Sillä on monia tavoitteita. Yksi hyvin keskeinen asia on torjua yksinäisyyttä ja sen myötä tulevaa syrjäytymisen uhkaa sekä ylläpitää kaikinpuolista toimintakykyä. Tällainen syrjäytyminen on valitettavasti tänä päivänä hyvin yleistä.

Ne eläkkeensaajat, jotka ovat aktiivisesti mukana yhdistystoiminnassa, eivät niinkään ole syrjäytymisvaarassa. Pahin tilanne on heillä, jotka eivät ole mukana toiminnassamme. Meidän – ja muidenkin toimijoiden – suuri haaste onkin se, että miten saada mukaan ne eläkkeensaajat, jotka eivät ole missään mukana. Mistä ja miten me heidät voimme tavoittaa?

Me emme varmastikaan tee työtä yhdistyksissä sen vuoksi, että odottaisimme siitä kiitosta. Vähintäänkin kohtuullista olisi kuitenkin se, että yhteiskunta – erityisesti kunnat – edes ymmärtäisivät toimintamme tärkeyden. Ilman tätä yhdistystemme aktiivista toimintaa monen eläkkeensaajan sekä henkinen että fyysinen toimintakyky rapautuisi hyvinkin nopeasti.

Näin arvioiden tällaisella sosiaalisella toiminnalla on hyvinkin suuri taloudellinen arvo – puhumattakaan sen inhimillisistä arvoista. Perustellusti voi väittää, että sellaista kuntien viranhaltijajoukkoja ei koskaan löydy, jolla voi korvata yhdistyksissä tapahtuvaa vapaaehtoistyötä. Tällä työllä on siis niin sanottu sosiaalinen tilaisuus. Toivon, että aktiivit yhdistyksissä jaksavat jatkossakin tehdä tätä työtä.

Näyttää siltä, että kuntien talousahdinko on johtamassa siihen, että eläkkeensaajajärjestöjen panosta ikäihmisten hoivatyössä oltaisiin lisäämässä. Tämä on kehityssuunta, jota tulee harkita hyvin tarkasti. Toivotan vielä kerran kaikki osallistujat piirin puolesta sydämellisesti tervetulleeksi tähän Kirkkopäivään.”

Kirkkopäiväväkeä Hyvinkäällä 2009.

(Kuva: Leena Heikkilä.)

Kirkkopäivät Pornaisissa 2015.

(Kuva: piirin kotisivut.)

Kirkkopäivien järjestäjää ei ole joka vuosi löytynyt. Viime aikoina myös kävijämäärät ovat pienentyneet. Vielä 2000-luvun alkuvuosina ne olivat kunnioitettavan suuret.

Vuosi	järjestäjä	Osallistujia
1998	Loviisan Eläkkeensaajat	
1999	Espoonlahden kirkko	450
2000	Karjaa-Pinjaisten Eläkkeensaajat	370
2001	Mäntsälän Eläkkeensaajat	470
2002	Porvoon Eläkkeensaajat	600
2003	Nurmijärven Eläkkeensaajat	600
2004	Hyvinkään Eläkkeensaajat	300
2005	Klaukkalan Eläkkeensaajat	400
2006	Espoon Eläkkeensaajayhdistykset	740
2007	Mäntsälän Eläkkeensaajat	400
2008	Nummelan Eläkkeensaajat	300
2009	Hyvinkään Eläkkeensaajat	270
2010	ei pidetty	
2011	ei pidetty	
2012	Mäntsälän Eläkkeensaajat	117
2013	Hankoniemen Eläkkeensaajat	100
2014	Espoon Eläkkeensaajayhdistykset	350
2015	Pornaisten Eläkkeensaajat	100
2016	Karkkilan Eläkkeensaajat	120
2017	ei pidetty	
2018	ei pidetty	
2019	Mäntsälän Eläkkeensaajat	60–70
2020	Ei pidetty	
2021	Ei pidetty	
2022	Porvoonseudun Eläkkeensaajat ry	45–50

(Kuva: Leena Heikkilä.)

KILPAILUSTA TOISEEN

Liikunnalla on suuri merkitys ikäihmisten fyysiselle ja psyykkiselle hyvinvoinnille. Ikääntyessä ihminen hidastuu, jäykistyy ja tulee kömpelömmäksi, eivätkä aistit ole enää niin teräviä kuin ennen. Monipuolinen liikunta edistää terveyttä ja toimintakykyä. Se parantaa elämänlaatua ja antaa henkisiä voimavaroja. Tutkimusten mukaan nykyeläkeikäiset harrastavat liikuntaa aktiivisemmin kuin edeltäjänsä.

Asiantuntijat suosittelevat välttämään paljoa istumista ja paikallaan oloa. Käveleminen ja seisominenkin ovat parempia tapoja kuin nojatuolissa istuminen. Vähäinenkin ja kevyt liikunnan lisäys vaikuttaa terveyteen. Jopa puolen tunnin päivittäinen kävely pudottaa ennenaikaisen kuoleman riskiä. Kävely onkin yksi suosituimmista ja helpoimmista ikäihmisten liikuntamuodoista. Lihaskunnan ylläpitämiseksi tulisi kuitenkin harrastaa kuntosaliharjoittelua ja kotivoimistelua.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry pyrkii pitämään liikunta- ja kilpailutoiminnan avulla yllä jäsenyhdistystensä ikäihmisten toimintakykyä, terveyttä ja hyvinvointia. Liikuntaharrastuksen tukemiseksi piiriyhdistys järjestää kilpailuja suosituimmiksi osoittautuneissa lajeissa ja aktivoi jäsenyhdistyksiä osallistumaan myös EKL:n kisoihin. Kilpailut antavat näkyvyyttä niin piirille kuin yhdistyksillekin. Yhdistyksiin on saatu vireitä ja osaavia liikuntaohjaajia EKL:n koulutustoiminnan avulla.

Eri urheilulajeihin osallistuneiden määrä on noussut 2010-luvun alun noin neljästä ja puolesta sadasta yli kuudensadan. Ykkössijalle on kivunnut boccia-peli, jonka osanottajamäärä on lisääntynyt yli sadalla henkilöllä. Toiseksi yltävät kalastuskilpailut ja kolmanneksi piiriyhdistyksen virkistyspäivän yhteydessä käytävät mölkky- ja tikkamestaruuskisat.

Nahkapalloille kyytiä

Tarkkuuspeli Boccia, joka on läheistä sukua petanquelle, houkuttelee selvästi eniten väkeä monine vuosittaisine kilpailuineen. Bocciaa pelataan sisällä nahkaisilla palloilla tai pehmeillä muovipalloilla ja ulkona kovilla.

Peli kehitettiin 1900-luvun loppupuoliskolla Pohjois-Euroopassa, mutta sitä pidetään italialaisperäisenä lajina, mikä johtuu nimisekaannuksesta. Italiassa on kaksi kansallista kuulapeliä, volo ja raffa. Jälkimmäisestä käytetään eri yhteyksissä nimitystä boccia, mutta kyseessä on eri peli. Suomalaiset pelisäännöt ovat Invalidien Urheiluliiton kehittämät.

Boccia-peli on suosittua eläkeläisten keskuudessa, sillä se sopii hyvin ikäihmisten liikuntamuodoksi. Jokaisella on oma pelityylinsä, mutta kaikki muunnelmat ovat sallittuja. Heitto vaatii keskittymistä, ja silloin kannustajat hiljenevät. Hyvistä suorituksista annetaan aina kunnon taputukset.

EKL:n Uudenmaan Piiri ry:n ensimmäiset sisäboccian joukkuekilpailut järjestettiin 31.10.1997 Porvoossa. Mukana oli tuolloin 27 kolmen hengen joukkuetta. Porvoosta kehittyikin myöhemmin bocciapelaajien pesäpaikka.

Porvoonseudun ja Porvoon Eläkkeensaajien taitavat toimitsijat ovat perehtyneet pelin sääntöihin ja järjestäneet vuosittain sisä-, ulko- ja pari-boccian mestaruuskisoja, joihin on osallistunut kerralla 18–30 joukkuetta. Porvoossa on ratkottu myös henkilökohtaisia mestaruuksia ja järjestetty tuomari- ja toimitsijakursseja. Kalevi Kousa, aikanaan Tikkurilan Seudun Eläkkeensaajien puheenjohtaja, toimi piiriyhdistyksessä ylituomarina. Hän oli suorittanut Keskusliiton ylituomarikurssin Keitelerannassa vuonna 2004. Piiriyhdistys on järjestänyt Kalevi Kousan muistokilpailuja, joissa ratkotaan ulkoboccian henkilökohtaiset mestaruudet.

Mestareita: Hannu Hotanen ja Paavo Föhr Karkkilan Eläkkeensaajista, Jorma Laukka, Pornaisista, Jouko Lumme, Kauko Mähönen ja Seppo Sivonen Hakunilasta, Reino Purmonen Porvoosta ja Grigorij Rumbin Järvenpäästä. Hannu Hotanen voitti vuonna 2012 kolmannella kiinnityksellä kiertopalkinnon omakseen. Vuonna 2016 kilpailuun lisättiin naisten sarja. Sen voittajia ovat: Kerttu Lehtonen Järvenpäästä, Kielo Bergman Porvoosta ja Tuula Pettersson Myyrmäestä. Vuonna 2022: Pirkko Murronmaa ja Tapio Katela.

***Boccia ei sovi hätähouduille
Eläkkeensaajien Uudenmaan piirin mestaruuskilpailuissa
tärkeintä on huumori.***

(Keski-Uusimaa 4.3.2006.)

Keravan squashalli oli tuolloin täyttynyt 27:stä kilpailevasta ja voittoa tavoittelevasta joukkueesta. Yhdistyksen puheenjohtaja Laine ennusti, että luultavasti bocciakilpailuissa joudutaan tulevaisuudessa järjestämään alkukarsinnat, koska innokkaita osallistujia on niin paljon.

Jokelan Eläkkeensaajien joukkueen kapteenin Kalle Kupiaisen mukaan pelistä selviää ottamalla rennosti, mutta myös piristeiden avulla. ”Jo kahden tunnin pelaamisen jälkeen on pakko siemaista kuppi kahvia”, Kupiainen sanoi. Hän kertoi, että pulssi kiihtyy, kun vastustaja nakkaa hyvin.

”Ei tässä mitään iloa olisi, jos ei vähän jännittäisi. Tuuria tarvitaan!”, huudahti Porvoonseudun Eläkkeensaajien Berit Westerlund ja keskittyi heittoonsa, josta tulikin nappisuoritus. ”Tämä on ihan tuurissaan. Minulla ei ole mitään tyyliä. Joskus tuuria on, joskus ei. Epäonnistumisista selvittään hurtilla huumorilla.”

Sisäboccian joukkuemestaruuskilpailut on käyty Porvoon Kokonhallissa lukuun ottamatta Keravan Areena-hallin poikkeusta. Eniten voittoja on kerännyt Porvoon Eläkkeensaajat, joka sai vuonna 2019 kiertopalkinnon omakseen kolmannella kiinnityksellä. Lohjan Eläkkeensaajat sai palkinnon omakseen kolme vuotta aikaisemmin. Joukkuemestareita ovat myös Hakunilan, Karkkilan ja Porvoonseudun Eläkkeensaajat.

Ulkoboccian joukkuemestaruuskisoja ovat järjestäneet useat yhdistykset. Palloja on heitelty Karkkilan Harjun, Keravan Sompion sekä Länsimäen-Rajakylän ja Kaivokselan kentillä, Martinlaakson ja Tikkurilan urheilupuistossa, Simonkylässä, Järvenpäässä ja Loviisassa. Myyrmäen Eläkkeensaajat on ollut voittoisin. Se toi vuonna 2017 kolmannella kiinnityksellä kotiin kiertopalkinnon, josta oli kilpailtu 13 vuotta. Perässä pinkovat Porvoonseudun, Porvoon, Hakunilan, Simonkylän ja Karkkilan Eläkkeensaajat.

Pariboccian piirimestareita: Karkkilan Eläkkeensaajien Hannu Hotanen, Paavo Föhr, Pentti Heikkonen ja Antero Koivuniemi, Hakunilan Eläkkeensaajien Raija Hynninen ja Jouko Lumme, Lohjan Eläkkeensaajien Mauri Metso ja Ossi Tuominen; Porvoonseudun Eläkkeensaajien Raili Välimaa, Maila Hallikainen ja Aulis Kantola, Porvoon Eläkkeensaajien Reino Purmonen ja Esko Huotari sekä Hyvinkään Eläkkeensaajien Mauri Oksa ja Reino Parviainen.

Sisäboccian henkilökohtaisia mestaruuskisoja on järjestetty Kokonhallissa vuodesta 2016 alkaen. Ensimmäiseen kisaan osallistui 62 pelaajaa.

2016:	Raija Hynninen	Hakunilan Eläkkeensaajat
	Pentti Sergejeff	Järvenpään Eläkkeensaajat
2017–2018	Raili Välimaa	Porvoonseudun Eläkkeensaajat
	Paavo Föhr	Karkkilan Eläkkeensaajat
2019	Anja Kinnunen	Karkkilan Eläkkeensaajat

2019–2020	Alpo Kosamo	Porvoon Eläkkeensaajat
2020	Kaija Temmilä	Pornaisten Eläkkeensaajat
2021	Soili Andsten	Hyvinkään Eläkkeensaajat
	Paavo Föhr	Karkkilan Eläkkeensaajat
2022	Maj-Britt Sännälä	Porvoon Eläkkeensaajat
	Mauri Oksa	Hyvinkään Eläkkeensaajat

Tikanheitto, mölkky ja keilailu

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piirin joukkue osallistui vuonna 2000 Keskusliiton järjestämiin tikkamestaruuskilpailuihin Rajaniemessä ja sijoittui hopealle. Viimeiset piirin jäsenyhdistysten väliset tikanheiton mestaruuskisat käytiin Nummolan sekä Länsimäen ja Rajakylän Eläkkeensaajien kesken ja 15 kisaajan voimin vuonna 2002. Nummolan Eläkkeensaajat sai voitollaan kiinnityksen kiertopalkintoon. Edellisvuonna Lohjan Eläkkeensaajien lahjoittaman kiertopalkinnon oli voittanut omakseen Nummolan Eläkkeensaajat. Kisassa Länsimäen ja Rajakylän Eläkkeensaajien joukkueen I-ryhmän tikat lensivät hopealle ja II-ryhmän pronssille. Tikanheiton ja mölkyn mestaruuskisoja käydään nykyisin virkistyspäivän yhteydessä.

Valkon Eläkkeensaajien isännöimät keilailun mestaruuskisat käytiin vuonna 2000 Loviisan keilahallissa samoin kuin Keskusliiton järjestämät kisat kuusi vuotta myöhemmin. Piiriyhdistyksen joukkue osallistui kisoihin. Kisojen jälkeen ryhdyttiin harkitsemaan piiriyhdistyksen omien keilailun mestaruuskisojen järjestämistä. Niitä pidettiin Lohjalla vuosina 2008–2010.

Joukkuemölkyn piirimestareita:

2011	Porvoonseudun Eläkkeensaajat
	- Purmonen, Kantola, Ahola
2012	Tapiolan Eläkkeensaajat
	- Aino Hananen, Martti Pulkkinen, Olavi Karlström
2013	Porvoonseudun Eläkkeensaajat
	- Reino Purmonen, Lea Palomäki, Tom Johansson
2014	Nurmijärven Eläkkeensaajat
	- Pekka Suomalainen, Esko Lilja, Raija Heimonen
2015	Leppävaaran Eläkkeensaajat
	- Eero Tanninen, Kaarina Piispa, Helka Forsman

2016	Leppävaaran Eläkkeensaajat - Erkki Sirainen, Ritva Svenskberg, Maija Ainonen, Leif Forsman
2017	Leppävaaran Eläkkeensaajat (kiertopalkinto omaksi) - Tuula Konttila, Ritva Svenskberg, Tuula Sirainen
2018	Inkoon Eläkkeensaajat - Edvard Trebs, Lippo Hausalo, Ari Järvinen
2019	Porvoon Eläkkeensaajat - Roger Rask, Alpo Kosamo, Topi Hämäläinen

Tikanheiton piirimestareita:

2011	Raili Välimaa Mauri Metso 36 pistettä kiertopalkinto haltuun.	Porvoonseudun Eläkkeensaajat Lohjan Eläkkeensaajat
2012	Tuulikki Nikulainen Reino Purmonen	Lohjan Eläkkeensaajat Porvoonseudun Eläkkeensaajat
2013	Riitta Laurila Reino Purmonen	Länsimäen-Rajakylän Es Porvoonseudun Eläkkeensaajat
2014	Tuulikki Nikulainen Leif Forsman	Lohjan Eläkkeensaajat Leppävaaran Eläkkeensaajat
2015	Tuulikki Nikulainen Tuulikki Nikulainen 37 pistettä Raimo Ranta-Aho	Lohjan Eläkkeensaajat kiinnitys kiertopalkintoon Lohjan Eläkkeensaajat
2016	Helga Forsman Raimo Ranta-Aho	Leppävaaran Eläkkeensaajat Lohjan Eläkkeensaajat
2017	Laina Halme Raimo Ranta-Aho	Järvenpään Eläkkeensaajat Lohjan Eläkkeensaajat
2018	Irmeli Nilsson Reino Purmonen	Inkoon Eläkkeensaajat Porvoon Eläkkeensaajat
2019	Marja Sillanpää Raimo Ranta-Aho	Espoonlahden Eläkkeensaajat Lohjan Eläkkeensaajat
2022	Asta Uttu Pertti Lindberg	Nurmijärven Eläkkeensaajat Järvenpään Eläkkeensaajat

Pilkkimistä ja rannalta ongintaa

Loviisan rannat tuttuja eläkkeensaajaonkijoille, itäuusmaalainen sanomalehti otsikoi vuonna 2004. ”Ja kalaa nousee varmasti”, piiriyhdistyksen kilpailutoiminnasta vastaava Kaimo Koponen vakuutti.

”Tänne tulevat kalat Venäjän pohjukasta, kirkkaammasta vedestä nauttimaan”, Loviisan Eläkkeensaajien puheenjohtaja Viljo Savolainen arveli rannaltaonginnan mestaruuskisojen alkajaisiksi ja toivotti samalla 49 kilpailijaa tervetulleeksi harrastuksen pariin, myös talvella Suomenlahden jäälle. Loviisan Eläkkeensaajat otti tuolloin voitot kotiin niin miesten kuin naisten sarjassa sekä joukkuekisassa. Miesten sarjan suurin saalis, jonka nappasi Terho Reimo, painoi 2,529 kg. Naisten sarjan mestaruuden voitti Kyllikki Ruotsalainen 2,604 kg:n painoisella kalalla. Joukkuekisassa hopealle kiri Mäntsälän Eläkkeensaajat. Seuraavana vuonna Loviisan pilkkimestaruuskisojen kilpailukutsussa osallistujia houkuteltiin: ”Kaikki kalat hyväksytään ja potkukelkka sallitaan”. Saalista saapuikin tavoittelemaan lähes kuusikymmentä pilkkijää 33 yhdistyksestä.

Loviisan ja Lohjan Eläkkeensaajat ovat lähes vuorovuosina ottaneet vastuun kalastuskilpailujen järjestelyistä. Ne eivät kuitenkaan ole Uudellamaalla ainoita paikkoja, joissa piiriyhdistyksen kalastuskisoja on järjestetty. Hangon, Hyvinkään Kytäjärven, Porvoonjoen ja Mäntsälän Hunttijärven vesillä ja jäillä on onnistuttu saamaan melkoisia kalansaaliita.

Kisojen osallistujamäärä on vaihdellut viidenkymmenen molemmin puolin. Kilpailuihin on osallistunut vuosittain yhteensä noin 130 henkilöä. Tapana on ollut palkita jokaisen sarjan kolme parasta kalastajaa piirimestaruusmitalein. Mitalien lisäksi on jaettu palkintoja naisten sarjassa viidelle ja miesten sarjassa kymmenelle parhaalle.

Piiriyhdistyksen hallitus otti vuonna 2013 kantaa kalastuslakiin tuleviin muutoksiin koskien yli 65-vuotiaiden kalastusmaksuvapautta. Mieliä jätettiin Keskusliitolle ja myös kansanedustajiin otettiin yhteyttä. Asia tuli esille jälleen maaliskuussa 2017 Kalatalouden Keskusliiton vaatiessa kalastonhoitomaksun ulottamista yli 65-vuotiaisiin.

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry vastusti jyrkästi vaatimusta.

LOVIISANLAHDEN RANNALLA

Kirjoittaja: Anja Husu
Loviisan Eläkkeensaajat ry
taloudenhoitaja/matka-, teatteri- ja keittiövastaava

”Loviisan Eläkkeensaajat on usean vuoden ajan ollut järjestäjänä EKL:n Uudenmaan Piiri ry:n rannaltaonginta kilpailuissa Loviisanlahden rannalla. Kilpailut on pidetty Loviisan Sahaniemessä. Niin kuin nimikin jo sanoo, on paikalla ollut saha, ensimmäinen jo 1800-luvulla. Viimeinen lopetettiin 1960-luvulla. Nyt paikalla on vain pieni punainen koppi, joka toimii kansliana. Suuria suunnitelmia on alueelle vuosikymmenten varrella ollut, mutta ne eivät ole toteutuneet. Niin oli nytkin, kun 2017 kisoja suunniteltiin ja kummasteltiin, missä ne voitaisiin pitää. Sahaniemessä ne jälleen pidettiin, koska kaupungin omistaman alueen suunniteltu kauppa ei toteutunut.

Kilpailupäivänä, aikaisin aamulla, käydään merkitsemässä paikat, n. 50 kpl, jotka sitten ilmoittautumisen yhteydessä arvotaan, ja pystytetään pieni kahvipuffee, josta aamukahvit voi ostaa ennen kilpailua. Aamulla aikaisin on jonkun kotona keitetty termarit täyteen kahvia.

Osanottajia on useampana vuonna ollut 40–50 välillä. Ilmatkin ovat useimmiten olleet suosiollisia. Onhan tuuli joskus tuivertanut ja ehkä vähän vettä ripauttanut, mutta eihän se kalamiehiä- ja naisia haittaa. Kun aloitusmerkki on annettu, niin heti heitetään siimat veteen. Kilpailuaika on neljä tuntia. Sillä aikaa, kun toiset onkivat, lähtevät emännät makkaranhakumatkalle ja valmistelevat grilliä kuumaksi, sillä kyllähän makkara jo maistuukin neljän tunnin jälkeen.

Kalat tuodaan punnitukseen kuka pienellä, kuka isommalla pussilla. Esim. vuoden 2017 miesten voittaja sai yli viisi ja naisten voittaja nelisen kiloa. Sitten seuraa palkintojen ja mitalien jako, ja kotimatka voi alkaa. Taas on saatu raitista ulkoilmaa ja nautittu kilpailujännityksestä ja kauniista loviisalaisesta merimaisemasta.”

Kalansaaliita kautta aikojen

Pilkki/henkilökohtaiset:

2019 Matti Paulamäki, Porvoon Seutu	15,205 kg
2003 Ossi Tuominen, Lohja	12,360 kg
2016 Antero Sundell, Nummela	11,730 kg
2005 Keijo Husu, Kerava	10,442 kg

Pilkkijoukkueet:

2003 Lohjan Eläkkeensaajat, miehet	28,480 kg
2012 Lohjan Eläkkeensaajat, naiset	18,945 kg
2005 Metallin Eläkkeensaajat, sekajoukkue	18,022 kg
2013 Nummelan Eläkkeensaajat, miehet	17,722 kg

Laituripilkki:

2017 Tauno Sundell, Lohja	9,700 kg
2014 Eija Sundell, Nummela	7,135 kg

Rannaltaonginta:

2006 Esko Ojanen, Mäntsälä	12,041 kg

Kalastuksen piirimestareita

Pilkki/henkilökohtaiset:

2011	Ensi Päivärinta	Lohjan Eläkkeensaajat
	Matti Holstrom	Lohjan Eläkkeensaajat
2013	Markku Marjomaa	Leppävaaran Eläkkeensaajat
	Eija Sundell	Nummelan Eläkkeensaajat
2014	Tuula Arila	Nummelan Eläkkeensaajat
	Pekka Lumme	Keski-Espoon Eläkkeensaajat
2015	Eija Sundell	Nummelan Eläkkeensaajat

	Arvo Oinonen	Porvoon Eläkkeensaajat
2016	Tuula Arila	Nummelan Eläkkeensaajat
	Antero Sundell	Nummelan Eläkkeensaajat
2017	Vaili Sundell	Lohjan Eläkkeensaajat
	Tauno Sundell	Lohjan Eläkkeensaajat
2018	Salme Pikkarainen	Nummelan Eläkkeensaajat
	Raimo Vallittu	Nummelan Eläkkeensaajat
2019	Tuula Arila	Nummelan Eläkkeensaajat
	Matti Paulamäki	Porvoonseudun Eläkkeensaajat
2020	Jäiden puuttuessa	laituripilkkikilpailuna
	Tuija Airaksinen	Lahti
	Pirjo Anttonen II	Nummelan Eläkkeensaajat
	Reijo Laurikainen	Nummelan Eläkkeensaajat
2022	Helena Mononen	Nummelan Eläkkeensaajat
	Jari Heikkonen	
	2. Juhani Harju	Nummelan Eläkkeensaajat

Laituripilkki:

2011	Eija Sundell	Nummelan Eläkkeensaajat
	Antero Sundell	Nummelan Eläkkeensaajat
2012	Eija Sundell	Nummelan Eläkkeensaajat
	Veijo Laaksonen	Mäntsälän Eläkkeensaajat
2013	Arja Tuomisto	Nummelan Eläkkeensaajat
	Antero Sundell	Nummelan Eläkkeensaajat
2014	Eija Sundell	Nummelan Eläkkeensaajat
	Antero Sundell	Nummelan Eläkkeensaajat
2015	Kirsti Heikkilä	Nummelan Eläkkeensaajat
2016	Tuula Arila	Nummelan Eläkkeensaajat
	Antero Sundell	Nummelan Eläkkeensaajat
2017	Eija Sundell	Nummelan Eläkkeensaajat
	Antero Sundell	Nummelan Eläkkeensaajat
2018	Eija Sundell	Nummelan Eläkkeensaajat
	Tauno Sundell	Lohjan Eläkkeensaajat
2019	Pirjo Anttonen	Nummelan Eläkkeensaajat
	Matti Paulamäki	Porvoonseudun Eläkkeensaajat
2020	Tuula Kallioma	Nummelan Eläkkeensaajat
	Reijo Laurikainen	Nummelan Eläkkeensaajat

2021	Pirjo Anttonen Raimo Vallittu	Nummelan Eläkkeensaajat Nummelan Eläkkeensaajat

Rannaltaonginta:

2011	Kyllikki Ruotsalainen Seppo Siltala Arvo Oinonen Erik Ahonen	Loviisan Eläkkeensaajat Lohjan Eläkkeensaajat Porvoon Eläkkeensaajat Loviisan Eläkkeensaajat
2012	Raili Eskola Antero Sundell	Nummelan Eläkkeensaajat Nummelan Eläkkeensaajat
2014	Pirjo Forsblom Antero Sundell	Porvoon Eläkkeensaajat Nummelan Eläkkeensaajat
2015	Tuula Arila Arvo Oinonen	Nummelan Eläkkeensaajat Porvoon Eläkkeensaajat
2016	Pirjo Forsblom Pentti Huhtaniitty	Porvoon Eläkkeensaajat Porvoon Eläkkeensaajat
2017	Pirjo Forsblom Arvo Oinonen	Porvoon Eläkkeensaajat Porvoon Eläkkeensaajat
2018	Pirjo Forsblom Antero Sundell	Porvoon Eläkkeensaajat Nummelan Eläkkeensaajat
2019	Tuula Arila Raimo Vallittu	Nummelan Eläkkeensaajat Nummelan Eläkkeensaajat
2021	Pirjo Forsblom Leif Walander	Porvoon Eläkkeensaajat Loviisan Eläkkeensaajat

Haasteottelu

Liikunnanedistämiskilpailut eivät ole ihan uusi juttu Uudenmaan piiri-yhdistyksessä. Jäsenyhdistyksiä on patistettu lähtemään liikkeelle ja osallistumaan aina, kun tilaisuuksia on järjestetty. Vuonna 2000 EKL:n vuoden teema oli ”Eiku liikkumaan”. Yhdistysten välisessä kilpailussa Jokelan Eläkkeensaajat pääsi hopeasijalle. Liikunnan haasteottelu ”Liikettä niveliin - vauhtia töppösiin” järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 2008.

Sauvakävelystä ylös ja ulos kuntoilemaan

Vuonna 2008 Loviisan Eläkkeensaajat haastoi piirimme yhdistykset sauvakävelykampanjaan. Liikkeellelähtö oli ihan kohtuullinen. Tilastoon kirjattiin 21 yhdistystä ja suorituksia 18757. Jatkossa liikuntamuotoja lisäiltiin, jolloin myös innostus ja osallistuminen kasvoivat tasaisesti saavuttaen 36 yhdistystä ja parhaillaan 38 piirin 39 yhdistyksestä vuonna 2012. Suoritusmäärät nousivat yli sadantuhannen.

Piirimme haastoi vuonna 2014 Liiton ’Ylös ja ulos kuntoilemaan’ -kampanjan kautta kaikki yhdistykset mukaan liikkumaan. Liitto tarkensi vielä lajeja, joista voi kirjata suoritus-pisteet. Piirin tavoite kampanjassa oli saada jäsenet ylös koti-sohvalta omatoimiseen liikuntaan ja pitämään huolta omasta kunnostaan, jotta jaksaisivat paremmin jokapäiväisissä toiminnoissa. Nyt voidaan todeta, että kilpailuvietti yhdistysten kesken on herännyt – kuka pääsee palkinnoille piirimme paremmuudessa.

Piiri toivoo kampanjalle jatkuvaa lisäinnostusta ja yhdistysten sisäistä keskustelua omissa porukoissaan jäsenten kunnan ylläpidon tärkeydestä.

Topi Hämäläinen

Loviisan Eläkkeensaajien ideoiman sauvakävelykampanjan kolme parasta olivat Korson, Jokelan sekä Länsimäen ja Rajakylän yhdistykset. Järjestäjä-yhdistys kiitti mukana olleita yhdistyksiä ja niiden jäseniä: ”Tällainen toiminta toteuttaa hienolla tavalla sitä ennalta ehkäisevän toiminnan tavoitetta, jota piirin toimesta on monissa eri yhteyksissä korostettu.”

Loviisan haasteesta lähtien kampanja on jatkunut täsmennetyin säännöin. Sijoitukset määräytyvät suhdeluvun mukaan, joka saadaan jakamalla

yhdistysten suorituskerrat jäsenmäärällä. Vuosi vuodelta osallistujamäärät ovat kasvaneet. Vuonna 2017 lohjalaiset voittivat kisan 25387 suorituksella ja 513 osallistujalla. Piirissä kirjattiin vuonna 2018 104520 suoritusta, suorittajia oli 2025. Syyspiirikokouksessa parhaalle piirille ja yhdistykselle eli Karkkilan Eläkkeensaajille ojennettiin EKL:n tunnustuskunniakirjat.

Piiriyhdistys palkitsee haastekisan viisi parhaiten menestynyttä yhdistystä Pauligin Juhla Mokka -kahvipaketein. Lisäksi kaikkien kampanjaan osallistuneiden kesken arvotaan viisi kahvipalkintoa. Voittokahveista ovat saaneet nauttia useimmin Kaivokselan, Kauklahden, Länsimäen-Rajakylän ja Keski-Espoon Eläkkeensaajat. Myös Jokelan, Rekolan ja Korson Eläkkeensaajat ovat kunnostautuneet kampanjassa. Koronavuosina 2020–2021 Pornaisten Eläkkeensaajat palkittiin liikuntahaasteen parhaana.

Vuonna 2013 liiton hallitus otti vastaan yhteistyöpyynnön ja haastoi liikuntakampanjaan yhdessä Uudenmaan piirin kanssa kaikki EKL-yhdistykset kautta maan. Liikuntahaaste on jatkunut valtakunnallisena.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry on ollut suurimpana piirinä voittoisa EKL:n valtakunnallisessa liikuntahaastekampanjassa. Piirin yhdistyksiä on sijoittunut usein kymmenen parhaan yhdistyksen joukkoon. Vuonna 2019 suoritukset hiukan vähenivät, ja Svenska Distrikt oli tuolloin paras piiri.

Topi Hämäläinen ilmoittamassa kampanjan voittajat.

(Kuva: Veikko Toivonen.)

VIRKISTYSPÄIVÄ

Neljä eteläistä eli Helsingin, Uudenmaan, Hämeen ja Kymen piirit ottivat tavoitteekseen järjestää vuoden 2007 syyskuussa terveysliikuntapäivän Pajulahden Liikuntakeskuksessa Nastolassa. Uusi toimintamuoto miellettiin tarpeelliseksi, kuntoa kohottavaksi ja mieltä virkistäväksi. Tapahtuma sai aikaan yleisöryntäyksen. Linja-autolasteittain yhdistysväkeä, kaikkiaan 1021 henkilöä oli lähtenyt aamutuimaan harrastamaan reipasta liikuntaa. Tapahtuma onnistui erinomaisesti.

Joukko kokoontui tekonurmelle, jossa päivä avattiin ”Yhteistä sykettä” - jumppahetkellä. Ohjelma oli suunniteltu niin, että jokainen saattoi valita itselleen mieluisaa ja sopivaa tekemistä. Lajeja oli listattu kaksikymmentä: vesijuoksua, jumppaa, tasapainoilua, venyttelyä, kuntosaliharjoittelua, sauvakävelyä...

Pelejä harrastavat saivat ottaa mittaa toisistaan mölkyn, petankin, kroketin, boccian ja jopa lauta- ja muistipelien parissa. Luennot käsittelivät muistin pätkimistä ja diabetesta. Järvellä saattoi soudella ja rantasaunoilla kylpeä. Ennen kotiinlähtöä oli vielä aikaa tanssahdella.

Uudenmaan piiriyhdistyksen ensimmäinen oma ulkoilutapahtuma eli Terveysliikuntapäivä pidettiin syyskuussa 2008 Kisakeskuksessa, Länsi-Uudellamaalla, Raaseporin kaupungissa. Kisakeskukseen palattiin omalla joukolla myös seuraavana vuonna. Molemmilla kerroilla osanottajia oli noin neljä sataa. Virkistyspäivästä tuli sittemmin vuosittainen perinne.

Vuodesta 2010 lähtien piiriyhdistyksen väki kokoontui viettämään liikunnallista syyspäivää Lohjalle, Kisakallion Urheiluopistoon, jonka osaava henkilökunta on ottanut Eläkkeensaajat ystävällisesti huomaansa hyvin suunniteltuine, ikäihmisille sopivine, ohjattuine sisäliikuntoineen, uintineen, luentoineen, laulattavine trubaduureineen, tansseineen ja maittavine ruokineen. Myös syysilmat ovat suosineet lähes poikkeuksetta ulkoilijoita.

Keski-Uusimaa -lehti kirjoitti virkistyspäivästä vuonna 2010. Piirin puheenjohtaja Matti Hellsten kuvasi toimittajalle tapahtumaa toteamalla: ”Päivän tarkoituksena on aktivoida ikäihmisiä liikkumaan. Täältä saa virikkeitä myös aivan uusien liikuntamuotojen harrastamiseen.

Sillä on tavattoman suuri merkitys. Sosiaalisilla vuorovaikutussuhteilla ja liikunnalla on todella tärkeä sairauksia ennaltaehkäisevä vaikutus”, Hellsten muistutti. ”Piirimme jäsenet ovat myös erittäin aktiivisia. Noin 30–50 prosenttia on mukana myös yhdistyksen toiminnassa”, puheenjohtaja kiitteli.

Virkistyspäivää vietettiin useita vuosia niin sanotusti perhepiirissä, kunnes vuonna 2014 osallistujien hiukan vähennyttyä mukaan houkuteltiin EKL:n Helsingin piiri.

Vuonna 2016 piiriyhdistys päätti palata juurilleen Kisakeskukseen. Virkistyspäivää edeltänyt öinen myrsky ja kaatosade lakkasivat kuin taikaiskusta linja-autojen saapuessa aamutuimaan urheilukeskuksen pihaan. Tapahtuma tuttuine ohjelmineen onnistui hyvin ja sai yhdistysväeltä paljon kiitosta. Seuraavana vuonna Kisakeskuksen virkistyspäivään osallistui helsinkiläiset mukaan lukien viitisen sataa reipasta eläkeläistä, mutta seuraavana vuonna väki väheni sadalla.

Kisakeskukselle lähdettiin etsimään vaihtoehtoa vuonna 2019. Lyhyen matkan, upean Salpauselän harjun ja kirkasvetisen Sääksjärven vuoksi valituksi tuli Nurmijärven Kiljavanranta. Paikka tarjosikin mahdollisuuden hyvin monipuoliseen toimintapäivään. Perinteisten aktiviteettien lisäksi päivään sisältyi muun muassa luontopolku, jossa tunnistettiin ja maisteltiin kasveja ja kuultiin, miten ne vaikuttavat hyvinvointiin. Kiljavanrannassa saavutettiin yleisöennätys, 614 osallistujaa. Palaute virkistyspäivästä oli kiitettävää, ja lähes saman tien lyötiin lukkoon vuoden 2020 pitopaikka: Kiljavanranta.

Elokuussa 2020 oltiin vielä toiveikkaita virkistyspäivän onnistumisesta ja lähetettiin kysely jäsenyhdistyksille osallistujamäärän selvittämiseksi, mutta koronapandemian takia tapahtuma jouduttiin siirtämään keväälle 2021. Mutta virus oli vielä tuolloinkin valloillaan ja esti virkistyspäivän toteuttamisen. Toukokuussa 2022 viruksen hellitettyä otettaan voitiin nauttia kevätpäivästä Kiljavanrannassa 367 virkistäytyjän voimalla.

PUHEENJOHTAJIA

KOLME MATTIA

Matti Färling

Jokelan Eläkkeensaajat ry:n puheenjohtaja, Tuusulan kunnanvaltuuston ja Uudenmaan liiton valtuuston jäsen Matti Färling valittiin Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n puheenjohtajaksi vuonna 2000. Färlingin vastuulla olivat myös kulttuuri- ja koulutusasiat sekä tiedotus.

Kulttuurikatselmusidea syntyi Jokelassa Färlingin miettiessä piiriyhdistyksen toimintaa. Hänen tavoitteenaan oli tehdä siitä jokavuotinen, eri puolilla Uuttamaata kiertävä tapahtuma. Puheenjohtaja Matti Färling sanoi *Kellokas*-lehden haastattelussa, että EKL:ssä toimiminen on sopiva sekoitus valtakunnallista ja kuntatason edunvalvontaa, elämälle käytevoimia antavaa sosiaalista toimeliaisuutta ja monimuotoista kulttuuri- ja harrastustoimintaa.

Matti Färlingin puheenjohtajuus päättyi vuonna 2004. Piiriyhdistys anoi hänelle EKL:n tunnustusmitalin vuonna 2005 ja luovutti standardin n:o 43 vuonna 2008. Färling liittyi Hyvinkään Eläkkeensaajat ry:n jäseneksi ja toimi yhdistyksen hallituksessa vuonna 2014.

Matti Färling

(Kuva: Aarre Häkkilä.)

Matti J. Laine

Matti Hellsten

Matti J. Laine

Muistumia EKL:n Uudenmaan piirin toiminnasta vuosina 2004–2007

”Eläkekauteni alkoi vuonna 2001, 61-vuotiaana. Vaikka pitkä työhistoria olikin ajoittain rankkaa aikaa, olin yli 40 vuoden ajan saanut olla mukana monessa mielenkiintoisessa yhteisössä ja tehdä yhteistyötä toisten ihmisten kanssa. Nuoresta lähtien toimiminen järjestöissä monissa puuhissa aiheutti myöhemmin senkin, että ei niistä hommista voinut pois olla. Siksikin oli luontevaa, että heti eläkkeelle siirryttyäni liityin Keravan Eläkkeensaajiin. Saman vuoden syksyllä panivat minut johtokuntaan ja seuraavana vuonna puheenjohtajaksi. En ihan osannut ajatella, mitä siitä seuraisi. Tietenkin jouduin heti piirikokoukseen, ja siellä minut valittiin piiritoimikuntaan (nämä ovat vanhojen sääntöjen mukaiset nimet noista elimistä). Vuonna 2004 siitä seurasi valinta piirin puheenjohtajaksi.

Seuraavat kolme vuotta (oikeastaan neljä vuotta) olivat työntäyteisiä, mutta hyvin mielenkiintoisia aikoja. Piiritoimikunnan jäsenet olivat täysillä mukana piirin toimintaa kehitettäessä ja antoivat oman panoksensa todella hyvin. Ensimmäiseksi piti tarkastella piirin taloustilannetta, joka oli pahasti alijäämäinen. Piiritoimikunta päätti, että kaikesta pitää säästää. Piirin järjestämät koulutusseminaarit laivalla muutettiin omakustanteiseksi eli piiri ei enää maksanut toimikunnan jäsenten osallistumisesta. Myös piiritoimikunnan jäsenten matkakuluista luovuttiin ja muitakin menoeriä karsittiin tai pienennettiin. Talous saatiin tasapainoon vajaassa kahdessa vuodessa. Kiitos siitä kuuluu erinomaiselle taloudenhoitajalle. Mirja Lehtonen piti tiukkaa taloudenpitoa ja opasti puheenjohtajaa.

EKL:n liittokokous lähestyi ja piti valita piirin edustaja liiton hallitukseen. Piirin kokousedustajien yhteiskokouksessa asiasta äänestettiin ja äänin 16–6 minut valittiin hallitukseen ehdolle, jonka liittokokous vahvisti. Tämän jälkeen on liiton hallituksessa ollut lähes poikkeuksitta piirin puheenjohtajat. Se onkin tärkeä väylä pitää piirit ajan tasalla liiton toiminnasta. Olin liiton hallituksessa kolme vuotta. Toinen tärkeä elin piirin kannalta oli valtakunnallisten eläkeläisjärjestöjen piirien yhteistyöelin PENK. PENK piti kokouksia lähes joka kuukausi ja järjesti seminaareja esimerkiksi eduskunnassa yhdessä uusmaalaisten kansanedustajien kanssa ajankohtaisista eläkeasioista.

Oman työlisänsä antoi piirin järjestökirjeiden postitus yhdistyksille. Piirin yhdistyksiä oli 37 ja se merkitsi melkoisen painavaa nippua kaksi kertaa vuodessa ennen kevät- ja syyskokouksia.

Piirin sihteerin Pentti Hakalan kanssa plarattiin monia kertoja keräten kaikki asiakirjat ja painettiin tarraosoitteet kuoriin ja kiikutettiin postiin. Tämä siis ennen kuin sähköpostista mitään tiedettiin. Paperitavara oli puhelimen lisäksi ainoa tapa saada tietoa perille.

Kursseja järjestettiin yhdessä Helsingin piirin kanssa muun muassa ohjelmatoiminnan merkeissä. Perinteiset vuosittain toistuvat tapahtumat olivat piirin kevät- ja syysjuhlat sekä kirkkopäivä. Järjestämisen ongelmana oli se, että piirin alueelta ei tahtonut löytyä niin suuria tiloja, että kaikki olisivat mahtuneet. Niinpä juhlia pidettiin mm. Tanhuhovin tanssipaikassa ja Mäntsälän suurlavalla. Kirkkopäivistä mieleen on jäänyt Espoossa pidetty juhla. Kirkko täyttyi ääriään myöten niin, että osa väestä seiso i tai istui lehterin portailla ja jotkut ihan eteisessä asti. Väkeä oli silloin koolla 640 henkeä.

Eräs suuri tilaisuus oli myös neljän piirin yhteinen liikuntapäivä Pajulahden liikuntakeskuksessa Nastolassa. Lähes 1500 eläkkeensaajaa tutustui moniin liikuntalajeihin ja tietenkin kavereihin yhden päivän aikana. Pajulahden henkilökunta teki parastaan. Jonotus katsottiin välttämättömäksi ja siitä selvittiin huumorilla. Piirien välillä oli yhteistyötä vielä kuuden (6) piirin risteilyllä vuonna 2005.

Kaikkiaan mielenkiintoista aikaa oli olla piirin toiminnassa. Kolmen vuoden jälkeen pyysin päästä vapaaksi, ja niinpä saimme uuden puheenjohtajan Matti Hellstenistä, joka valittiin sitten vähän myöhemmin koko liiton puheenjohtajaksi. Matti on tarmokkaasti vienyt liittoa eteenpäin eläkkeensaajien edunvalvonnassa ja liiton kehittämisessä. Mattia ennen liiton puheenjohtajana oli Hilikka Häktilä täältä Uudenmaan piiristä. Olemme kaikki edelleen mukana voimiemme mukaan.

Vuosista ja yhteistyöstä kiittäen.”

Matti J. Laine

(Kuva: Korson Eläkkeensaajien arkisto.)

Matti J. Laine poistui keskuudestamme talvella 2022.

Matti Hellsten

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:lle ryhdyttiin vuonna 2011 etsimään uutta puheenjohtajaa jatkamaan järjestöneuvos Hilkka Häkkinen pitkäaikaista ja ansiokasta työtä. Liiton toiminnassa puheenjohtajalla on keskeinen asema. Häneltä vaaditaan vankkaa näyttöä niin työelämästä, edunvalvontatyöstä kuin järjestötoiminnastakin sekä yhteistyötaitoa kenttätöissä ja kykyä kuunnella ja kohdata ihmisiä. Porvoon Eläkkeensaajat ry:n ja Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n puheenjohtajalla Matti Hellstenillä todettiin olevan tehtävään vaadittavat avut.

Porvoon Eläkkeensaajat ry:n jäseneksi Matti Hellsten liittyi oltuaan eläkkeellä pari vuotta ja miellettyään Eläkkeensaajat itselleen oikeaksi eläkeläisjärjestöksi. Eikä aikaakaan, kun hänet valittiin Porvoon yhdistyksen puheenjohtajaksi. Hellsten tuli piiritoimikunnan jäseneksi vuonna 2007, ja jo seuraavana vuonna hän otti vastaan piiriyhdistyksen puheenjohtajan pestin. Seuraava askel oli EKL:n hallituksen jäsenyys.

Hellstenin tehtyä toimikaudellaan arvokasta työtä piiriyhdistysväki alkoi yksimielisesti ja innokkaasti leipoa hänestä Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n puheenjohtajaa häneltä itseltään enempää kyselemättä. ”Lopulta asiaan piti ottaa kanta ja lähteä tosissaan mukaan”, Hellsten totesi *Eläkkeensaaja*-lehdessä.

Liittokokous, jossa Matti Hellsten valittiin puheenjohtajaksi seuraavaksi kolmeksi vuodeksi kuuden äänen erolla, pidettiin Oulussa 7.–8.6.2011. Vastaehdokkaana tiukassa ja tunteita kuumentaneessa puheenjohtajavaalissa oli Simo Paassilta. Ensimmäisen puheenjohtajakauden jälkeen Hellsteniä pyydettiin jatkamaan toimessa.

Hellsten on sanonut lähteneensä kilpaan mielellään. Puheenjohtajuus nuijittiin Jyväskylän liittokokouksessa 2014. Hän jättäytyi tehtävästä vuoden 2017 Lappeenrannan liittokokouksessa. Simo Paassilta valittiin liiton puheenjohtajaksi seuraavaksi nelivuotiskaudeksi.

”Kaiken kaikkiaan tämä matka EKL:n noikkamiehenä on ollut todella mielenkiintoinen, vaikka työ on ollut matkustamista ja lukemattomia juhlapuheiden pitämisiä ympäri Suomen. Oman kenttäväen tapaaminen ja ihmisten kanssa keskustelu on ollut antoisaa”, Matti Hellsten toteaa.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry anoi Hellstenille kultaista ansiomerkkiä. Se luovutettiin huhtikuussa vuonna 2013 piirin 40-vuotisjuhlassa Kiljavalla. Suuransiomerkki luovutettiin hänelle ruusun kera kevätpiirikokouksessa vuonna 2017.

Matti muistelee

”Jäin eläkkeelle kuusikymppisenä vuonna 2003 45 vuoden työrupeaman jälkeen. Eläkkeelle jäädessäni ei minulla ollut vähäisintäkään aikomusta lähteä mukaan mihinkään järjestötoimintaan. Olinhan sitä herkkua päässyt nauttimaan runsaat 30 vuotta. Joku tuttu Porvoosta kuitenkin huomasi, että olin jäänyt eläkkeelle ja patisti minua liittymään mukaan Porvoon Eläkkeensaajien toimintaan.

Siitä se sitten alkoi. Aika pian minut valittiin mukaan Uudenmaan piirin piiritoimikuntaan. Piiritoimikunta pohti sittemmin yhdessä seminaarissa, että mistä saataisiin seuraaja Laineen Matille, joka halusi luopua piirin puheenjohtajan tehtävästä. Olivat sitten päätyneet minuun, joka en ollut mukana. Eihän tällaisesta hienosta hommasta ilman mitään pätevää syytä voi kieltäytyä. Vaikka olin ollut palkkatyössä järjestöissä pitkään, oli piirin puheenjohtajuus hieno ja opettavainen kokemus.

Puheenjohtajakauteni alussa piirillä oli ongelmia talouden kanssa. Tämä johtui siitä, että tulot olivat aikaisemmin syntyneet erilaisista piirin nimissä järjestetyistä tapahtumista, joiden käytännön järjestäjinä olivat piirin eri yhdistykset. Tämähän tarkoitti käytännössä sitä, että yhdistys järjesti tapahtuman ja piiri otti ”voitot”.

Yhdistysten halukkuus tapahtumien järjestämiseen hiipui, ja niinpä piirissä tehtiin radikaali ratkaisu; jatkossa tapahtuman järjestävä yhdistys sai pitää tilaisuudesta saamansa tulot. Piirin talous ratkaistiin siten, että jäsenmaksua korotettiin radikaalisti. Päätös oli monelle pienelle jäsenyhdistykselle varmasti vaikea. Näin kuitenkin vakiinnutettiin piirin talous. Samalla päätettiin, että koulutustapahtumien hintoja alennetaan merkittävästi. Tällä pyrittiin vähän helpottamaan jäsenmaksun korotuksen aiheuttamia ongelmia.”

14.8.2019/Matti Hellsten

(Kuva: Facebook.)

LEENA RUUSUNEN

Leena Ruususen toiminta Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:ssä alkoi hallituksen jäsenenä vuonna 2010 Karkkilaissa pidetyn aluekokouksen päätöksellä. Vuoden kestäneet sihteerin tehtävät päättyivät, kun Leenan käteen annettiin puheenjohtajan nuija. Pitäessään läksiäispuheen syyskokouksessa vuonna 2018 Ruusunen kiitti menneistä seitsemästä vuodesta, jotka hän oli ollut puheenjohtajana.

Leena Ruusunen korostaa yhteistyön ja hyvän yhteishengen merkitystä. Monet hallituksen jäsenistä olivat hänelle tuttuja jo ammattiyhdistysliiketoimintoilta. Monet olivat puolestaan olleet pitkään mukana järjestötoiminnassa, joten tietotaito oli hallussa, ja yhteistyö sujui mutkattomasti. Leena sanookin, että tämä aika oli parasta hänen järjestöelämäurallaan.

Vuonna 2011 Leena Ruusunen valittiin liittohallituksen varajäseneksi, vuonna 2014 varsinaiseksi jäseneksi ja vuonna 2017 jälleen varajäseneksi. Piiriyhdistyksen hallitus hyväksyi työvaliokunnan esityksen puheenjohtaja Ruususen hopeisesta ansiomerkistä. Merkki luovutettiin vuoden 2014 kevätpiirikokouksessa.

Koronavuoden 2020 lopulla kahdeksankymmentä vuotta täyttävä Leena Ruusunen kertoo aloittaneensa työuransa opettajan kotiapulaisena. Se oli tyypillinen tyttöjen työ. Ennen naimisiin menoa hän työskenteli Padasjoella Länsi-Päijänteen Osuusliikkeen leipomossa. Pauli ja Leena Ruususen muutettua Fiskarsin kylään vuonna 1966 Leena jäi kotiin hoitamaan lapsia, kahta poikaa ja tyttöä.

Pohjan kuntaan valmistui vuonna 1970 Rissanen Oy:n uusi työvaate-tehdas, ja Leena päätti hakea sieltä töitä. Eikä aikaakaan, niin hänestä leivottiin tehtaan työsuojeluvaltuutettu ja pääluottamusmies. Samana vuonna hän liittyi Fiskarsin Sos.dem Työväenyhdistykseen.

Kunnallisvaalien alla Leenaa alettiin kysellä ehdokkaaksi, ja hän suostui. Läpimeno ei onnistunut, mutta hän sai luottamusmiehepaikan vanhainkodin

johtokunnassa. Seuraavissa kunnallisvaaleissa jo onnisti. Leena Ruusunen toimi Pohjan kunnanvaltuustossa peräti 34 vuotta. Perusturvalautakunnan puheenjohtajana hän oli 16 vuotta ja ehti olla Kevan hallituksessakin sekä ammatillisissa paikallisjärjestöissä.

Leena Ruusunen ansioihin kuuluu myös seurakuntatyöskentely 1970–1980-luvuilla Pohjan suomalaisessa seurakunnassa. Hän kuului kirkkovaltuustoon ja -neuvostoon sekä yhdessä ruotsalaisen seurakunnan kanssa seurakuntaneuvostoon. Seurakuntien yhdistyttyä hän on ollut valtuutettuna Raaseporin suomalaisessa seurakunnassa ja seurakuntaneuvostossa. Leena sanoo jättävänsä toimet vuoden 2022 lopussa.

Leena Ruusunen suoritti vuosina 1978–1979 Voionmaa opistossa kolme kuukautta ja Kiljavan opistossa seitsemän kuukautta kestäneet yhteiskunnallisen linjan kurssit. Leena sanoo opintojen antaneen hänelle itsevarmuutta, henkistä pääomaa sekä taidon hakea uutta tietoa vanhenevan ja muuttuvan tiedon tilalle. Opintojen aikana aviopuoliso Pauli hoiti kodin ja lapset. Nyt on Leenan vuoro auttaa Paulia omaishoitajana.

Vuosina 2003–2012 Leena Ruusunen toimi Karjaa-Pinjaisten Eläkkeensaajien taloudenhoitajana. Jätettyään piiriyhdistyksen hänelle lankesi oman yhdistyksen puheenjohtajan pesti.

Onko mikään muuttunut yhdistystoiminnassa näiden vuosien aikana? ”Ihmiset lähtevät mielellään mukaan retkille ja tapahtumiin, mutta heitä on vaikea saada sitoutumaan talkootyöhön. Ennen puhallettiin yhteen hiileen ja järjestettiin innokkaasti myyjäisiä – Karjaa-päivilläkin keitettiin puurot ja sopat. Yhteiskunta on muuttunut sen jälkeen, kun telkkari tuli kammarin nurkkaan”, Leena sanoo. ”Uusia toimijoita pitäisi saada, sillä vanhat eivät välttämättä kauan jaksa.”

Tärkeä asia Leena Ruususelle on ollut toiminta Punavankien muistomerkkihoitokunnassa, joka perustettiin vuonna 1983. Tammisaaren vankileirillä menehtyi kolmetuhatta punavankia. Laajennettu muistomerkki paljastettiin vuonna 1988. Siihen on kaiverrettu kuolleiden nimet ja henkilötiedot. ”Jokaisella nimellä on oikeus olla laatassa”, Leena sanoo. Vuonna 2018 hoitokunta järjesti 100-vuotistilaisuuden, johon kokoontui noin 3500 ihmistä mukaan lukien presidentti Tarja Halonen.

Punaisen Idin-sedän, pienen koulutyön ihmetyksen aiheen, opit ovat kantaneet Leena Ruususta läpi elämän. Ne ovat oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo.

(Haastattelu ja kuva: Leena Heikkilä.)

SEPPÖ FAHLSTRÖM

Seppo Fahlströmin elämän keskiössä on ollut perhe ja ay-liike, tarkemmin sanoen Sähköliitto. Niiden lisäksi hän toimi sähköasentajana ollen pitkiä aikoja nokkamiehenä. Oliko ensin muna vai kana, sitä on vaikea tietää, mutta toimiminen Sähköliiton tehtävissä osuu hyvin yksiin heikommasta huolehtimisen kanssa. Seppo oli ay-uransa huipulla toimiessaan edustajiston puheenjohtajana.

Pitkä luottamushenkilön ura tuotti Sepon arvojärjestykseen, aivan päällimmäisten joukkoon heikoimmista huolehtimisen. Liekö tämä tavoite tai elämään jäänyt toiminta-aukko tehnyt sen, että hän aloitti reippaan tehtävien oton Eläkkeensaajien toiminnassa. Vuosi Järvenpään Eläkkeen-saajissa tuotti kättä päälle sopimuksen edellisen puheenjohtajan, Viljo Smedin kanssa puheenjohtajapestin ottamiseen vuoden kuluttua.

Heti puheenjohtajakautensa alussa Seppo nosti edunvalvonnan tärkeään rooliin yhdistyksen toiminnassa. Yhdistys ei ole vain kokoontumisia eri harrastuksiin, vaan sen täytyy yhdessä muun liiton organisaatioiden kanssa puuttua eläkeläisten ongelmiin. Hänen puheissaan, sekä yksityisesti että

myös kaikilla foorumeilla, eläkeläisköyhyyden poistaminen nousi keskiöön. Haaste on kova ja sitä yrittävät monet muutkin, mutta tämän asian saattaminen kuntoon ajoi Seppo Fahlströmiä eteenpäin suurempiin saleihin. Seppo nousi Uudenmaan Piirin hallitukseen, ja nopeasti sen puheenjohtajaksi. Sekään ei Sepolle riittänyt taistelukentäksi, vaan hänet valittiin EKL:n hallitukseen. Nyt hänellä oli asemaa ja mahdollisuuksia vaikuttaa. Piirin puheenjohtajan asemasta hän kiersi lähes kaikkien piirin yhdistysten tilaisuuksissa ja puhui eläkeläisköyhyyden poistamisesta.

Seppo Fahlström suostui myös kunnallisvaaleihin ehdokkaaksi ja pääsi Järvenpään kaupunginvaltuuston varajäseneksi. Se antaa mahdollisuuden osallistua SDP:n valtuustoryhmän kokouksiin ja aktiivisuus siellä on sallittua, ja sen puutteesta Seppoa on mahdoton moittia. Eläkeläis-yhdistysten kokoontumispaikan säilyttäminen on mitä tärkeintä edun-valvontaa paikallisella tasolla ja sitä Seppo tekee valtuutettujen joukossa.

Nuorekas Fahlström on kovassa vauhdissa, ja koko yhdistys toivoo, että hän jaksaa vielä monia vuosia toimia yhdistyksen ja eläkeläisten pärjäämisen puolesta.

Kirjoittanut: Arvi Herttua
Järvenpään Eläkkeensaajat ry:n
varapuheenjohtaja

AARNO JÄRVINEN

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piirin pitkäaikainen hallituksen jäsen ja Jokelan Eläkkeensaajat ry:n puheenjohtaja, kauppatieteiden maisteri Aarno Järvinen on lähtöisin työläiskodista Tampereen Amurista. Muutto pääkaupunkiseudulle tuli eteen, kun hän aloitti opiskelut Helsingin Kauppakorkeakoulussa. Jokela on ollut Aarnon kotipaikka vuodesta 1987 lähtien.

Jokelan Eläkkeensaajien jäseneksi Aarno liittyi vuonna 2008, ja heti seuraavana vuonna hänestä leivottiin yhdistyksen puheenjohtaja. Piiri-hallituksen jäsenenä hän on ollut vuodesta 2009, koulutusvastaavana vuodet 2013–2021 ja varapuheenjohtajana vuoden 2017. Samana vuonna hänet valittiin Eläkkeensaajien Keskusliiton hallitukseen ja varapuheenjohtajaksi. Aarno luopui keskusliiton ja piiriyhdistyksen hallitustyöskentelystä vuoden 2021 lopussa, mutta on EKL:n valtuustossa Uudenmaan piirin edustaja.

Aarno Järvinen on ollut kiinnostunut yhteiskunnallisista asioista jo lukio-ajasta lähtien. Ylioppilaaksi hän kirjoitti Tampereen iltaoppikoulusta. Tuolloin hän toimi Iltaopiskelijain Liiton valtuuston puheenjohtajana. 1970-luvun kiihkeä ylioppilaspolitiikka vetäisi myös Aarnon mukaansa. Hänet valittiin Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan (KY) edustajistoon ja edelleen KY:n historian ensimmäiseksi sosialidemokraattiseksi hallituksen puheenjohtajaksi. Ekonomiksi valmistuttuaan Aarno Järvinen toimi KY:n Taloudellisessa Neuvottelukunnassa ja koulun suunnittelusihteerinä ja istui

Amer Yhtymän hallintoneuvostossa. Kauppa- ja kauppakorkeakoulusta hän siirtyi Ulf Sundqvistin johtaman opetusministeriön esittelijäksi.

Nuoren miehen ensimmäinen työpaikka oli Tampereen postikonttorissa. Postinkantajan työn keskeytti Suomen armeija, jonka jälkeen työ postissa ja Posti- ja lennätinhallituksessa jatkui. Aarno Järvisen yli neljäkymmenen vuoden työuraan mahtuu monia virkoja: Matkailun edistämiskeskuksen talouspäällikkyyys, jossa hän viihtyi kymmenen vuotta, Elinkeinohallituksen taloustoimiston päällikkyyys, Vientitakuulaitoksen apulaisjohtajuus sekä Valtiontakuukeskuksen talousjohtajuus. Finnvera Oyj:n talous- ja varatoimitusjohtajan pestistä hän jäi eläkkeelle vuonna 2008. Vielä vuonna 2012 Aarno toimi osan vuodesta Kiljavan Sairaala Oy:n toimitusjohtajana ja sen jälkeen kaksi vuotta sen hallituksen puheenjohtajana Tuusulan edustajana.

Kunnallispolitiikkaan Aarno Järvinen lähti mukaan vuoden 1980 vaaleissa. Hänet valittiin nuorisolautakunnan puheenjohtajaksi ja Keski-Uudenmaan Ammattikoulutusyhtymän, KEUDAN, hallituksen varapuheenjohtajaksi ja myöhemmin yhtymävaltuuston puheenjohtajaksi. KEUDA poiki vuosiksi luottamustehtäviä muun muassa Kauppaoppilaitosten Liitossa ja Laurean Ammattikorkeakoulussa.

Järvinen valittiin Tuusulan kunnanvaltuustoon kolmannella yrittämällä vuonna 1988. Sitä ennen hän oli ollut jo kauden sosiaalilautakunnan jäsen, yhteensä 12 vuotta. Kunnanvaltuustoon hänet on valittu kuusissa vaaleissa. Vuonna 2008 Aarno valittiin äänimäärän perusteella kunnanhallitukseen ja edustajaksi sosiaali- ja terveyslautakuntaan. Vaikka Aarno ei ole ollut ehdokkaana kaikissa vaaleissa, hän on toiminut monissa kunnallispolitiikan ympyröissä, kuten lautakunnissa, elinkeinoneuvottelukunnassa, Jokelan kehittämistoimikunnassa sekä Kiljavan sairaalan hallituksen jäsenenä Kun Keusote perustettiin ja Tuusulan sosiaali- ja terveyslautakunta lakkautettiin, Järvisestä tuli Hyvinvoinnin ja terveydenedistämislautakunnan puheenjohtaja. Vuoden 2021 kuntavaaleissa hän jättäytyi lautakuntatyöskentelystä, mutta sai Keusoten valtuustossa runsaan vuoden kestävästi pestin. Uusissa aluevaaleissa 215 ääntä riitti varapaikkaan.

Aarno Järvinen on ollut SDP:n jäsen vuodesta 1971 ja toiminut Jokelan työväenyhdistyksessä, Pohjois-Tuusulan Demareissa ja sos.dem kunnallisjärjestössä.

Yhdistyksen puheenjohtajana Järvinen on huolissaan aktiivisten toimihenkilöiden saatavuudesta. Kun uusia valitaan, heillä ei välttämättä ole kokemusta yhdistystoiminnasta eikä yhdistyksen historiasta ja perinteestä. Asioiden hoitaminenkin on tullut monimutkaisemmaksi.

”On nähtävillä, että yhä vähemmän halutaan sitoutua vahvasti johonkin toimintaan tai yhdistykseen mukaan. Eräänlainen pop-up-toiminta on kovasti muotia myös yhdistyksissä”, Aarno sanoo. Osaamista tarvitaan, koska yhdistystoimintaan liittyy myös byrokratiaa. Yhtenä keinona on koulutus, jota toimihenkilöille kyllä on tarjolla.”

”Jäsenten kuunteleminen vaikuttaa yhdistyksen menestymiseen”, Aarno vakuuttaa.

MENEEKÖ ELÄKKEENSAAJILLA HYVIN?

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan ja Helsingin piirien vuonna 2014 antaman julkilausuman huolenaiheina olivat Suomen taloudellisen tilanteen takia iäkkäisiin ja vähävaraisiin eläkkeensaajiin kohdistuvat palvelujen heikennykset ja etujen leikkaukset. Hallituksen seuraavalle vuodelle suunnittelema indeksijäädytys vähentäisi eläkeläisten ostovoimaa ja alentaisi pysyvästi eläketuloja myös tulevana vuosikymmeninä. Julki-lausumassa toivottiin eläkkeensaajia ja palkansaajia kohdeltavan verotuksen osalta tasapuolisesti.

Seuraavan vuoden kannanotossa Uudenmaan piiri vastusti hallituksen kurjistavaa leikkauspolitiikkaa. Hallitus ei luvannut eläkeläisille samoja verohuojennuksia kuin palkansaajille. Lisäksi se oli heikentämässä Kela-etuja, nostamassa veronkorotuksin asumiskustannuksia sekä alentamassa sairausvakuutuskorvauksia ja nostamassa palvelumaksuja. Eläkkeensaajien nöyryyttämisestä ei ollut luovuttu.

Haluamme korostaa, että erityisesti taloudellisesti vaikeina aikoina on kaikissa olosuhteissa pidettävä huolta kaikkein heikoimmassa asemassa olevista. Ikäihmisten elämän laatua ja arjen sujuvuutta voidaan edistää varmistamalla heille kohtuullinen toimentulo ja riittävät, helposti saavutettavissa olevat palvelut.

(Syyspiirikokouksen kannanotto 2015.)

Hallituksen budjettiriihen päätösten mukaisesti eläkkeensaajien asumistuesta oltiin leikkaamassa kuusikymmentä miljoonaa. ”Vaadimme, että eläkkeensaajien asumistuesta ei leikata yhtään!” piiriyhdistyksessä jyristiin pettyneenä.

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n ja Eläkeläiset ry:n Helsingin Kansalaistorilla 8.10.2015 järjestämään mielenosoitukseen osallistui parisen tuhatta eläkeläistä eri puolilta Suomea, noin seitsemänsataa uusmaalaista mukaan lukien. Suurtaapahtuma sai ansaittua julkisuutta tiedotusvälineissä:

Hallituksen päättämien, tulossa olevien leikkausten ja eläkkeensaajan asumistuen lopettamisen seurauksena ovat maamme eläkkeensaajat polttaneet pinnansa.

***Aina
heikomman
puolella!***

***Ei asumistuen
leikkaukselle!***

***Näpit irti
kukkarostamme!***

Korson Eläkkeensaajia mielenosoituksessa.
(Kuva: Korson Eläkkeensaajien arkisto.)

Hallitus peruu eläkeläisten asumistuen leikkauksen – Eläkejärjestöt riemastuivat: ”Tummaan päivään valoa”. Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä sanoo, että leikkaus peruttiin oikeudenmukaisuuden ja inhimillisyyden vuoksi, Helsingin Sanomat kirjoitti marraskuussa 2015.

Keskusliiton puheenjohtaja Matti Hellsten oli iloinen, että asumistuen leikkaus saatiin estettyä. Hän arvioi *Aamupostin* haastattelussa, että leikkaus olisi suurimmillaan ollut kaksisataa euroa kuukaudessa.

Tammikuussa 2017 Eläketurvakeskuksen kahdenkymmenen vuoden ajalta laatima selvitys antoi eläkeläisten keskimääräisestä toimeentulosta liian positiivisen kuvan. Kaikkien osalta se ei vastaa todellisuutta. Monien arjesta selviäminen on vaikeaa tukien leikkausten, kansaneläkeindeksin jäädytysten ja palvelumaksujen korotusten takia. Ja uusia köyhyysongelmaa lisääviä päätöksiä oli tiedossa.

Eläkeläiset elävät niukoilla tuloilla.

Suurin osa saa eläkettä noin 1100–1200 euroa kuukaudessa.

(Karkkilan Tienoo 29.9.2016.)

Karkkilan Eläkkeensaajien puheenjohtaja ja piirihallituksen jäsen Anja Kinnunen oli haastateltavana *Karkkilan Tienoo* -lehden tehdessä juttua eläkeläisköyhyydestä, joka on merkittävä ongelma Suomessa.

Maamme 1,5 miljoonasta eläkeläisestä köyhyysrajan (netto 1190 euroa kuukaudessa) alapuolella elää kaksikymmentä prosenttia yli 75-vuotiaista, kolmekymmentä prosenttia yli 80-vuotiaista ja 100-vuotiaista lähes puolet. Lähes 700 000 henkilöä saa alle 1000 euron kuukausieläkettä.

”Yksineläjien arki on tiukkaa, rahat menevät asumiseen ja ruokaan eli normaalilla eläkkeellä joutuu elämään kädestä suuhun. Eläkeläiset joutuvat jo nyt miettimään tarkasti rahan käyttöä. Muun muassa lääkekorvausten pienentyessä on riski, että osa eläkeläisistä ei pysty enää ostamaan kaikkia tarpeellisia lääkkeitä. Terveys vaarantuu, jos lääkkeitä jää ottamatta”, Anja Kinnunen pohti.

”Ostaako tällä viikolla ruokaa vaiko lääkkeitä ei ole vitsi, vaan monelle arkitodellisuutta”, keskusliiton puheenjohtaja Matti Hellsten totesi eläkeläisten toimeentulokamppailusta. ”Eläkkeensaaja ei ole harvinainen näky leipäjonoissa.”

Vaikka olisi pitkä työura takana, eläkkeet ovat alhaisia johtuen 1960-luvun eläkejärjestelmästä. Siitä ei ole hyötyä vanhemmille eläkeläisille. 1950-luvun kotiäideille ei ole kertynyt työeläkettä, vaan he elävät kansan-eläkkeen sekä asumis- ja toimeentulotukien varassa. Myös taitettu indeksi, jonka mukaan eläkkeiden suuruus määräytyy, vaikuttaa eläkeläisten talous-tilanteeseen.

Matti Hellstenin mukaan Eläkkeensaajien Keskusliitto ajaa sellaista työeläkeindeksin muutosta, joka suosisi pientä eläkettä saavia. Nykymalli suosii vahvasti hyvätuloisia eläkeläisiä.

”Eläkeläisten köyhyys on häpeäpilkku, jota ei paikata indeksikorotuksilla eikä köyhyyttä ratkaista työeläke- vaan kansaneläkejärjestelmän kautta, jonka perusosaa pitäisi nostaa.”

Hellsten oli tyytyväinen, että eläkeläisten köyhyydestä on tullut yleinen puheenaihe. Hän on ottanut sydämenasiakseen pienituloisten eläkeläisten aseman kohentamisen.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n syyspiirikokouksessa vuonna 2017 todettiin, että kaikkien arvioiden mukaan vuonna 2015 esitetyt pelot kansalaisten eriarvoisuuden lisääntymisestä toteutuivat. Kannanotossa vaadittiin, että Suomeen on laadittava toimenpideohjelma, jolla eläkeläisköyhien lukumäärä käännetään laskuun ja että pienituloisten tilanteen parantamiseksi on toteutettava kansaneläkkeen reilu tasokorotus.

Vuonna 2018 keväällä Uudenmaan ja Helsingin piirin hallitusten kutsuseminaari pidettiin eduskuntatalon Pikkuparlamentissa. Isäntänä toimi Eero Heinäluoma. Teemana oli ikäihmisten asumisen edellytykset sekä asiakasmaksut.

”Seuraavan vuoden eduskuntavaalien tulos antoi toiveita ikäihmisiä suosivasta politiikasta. Vuoden aikana ei kuitenkaan saatu vielä kovin suurta muutosta aikaan. Hallituksen päätös korottaa pieniä eläkkeitä viidelläkymmenellä eurolla oli kuitenkin lämmittävä kädenojennus”, 2019 vuosikertomuksessa sanotaan.

ELÄKELÄISKÖYHYYS SUOMESSA

”Köyhyyttä on ollut Suomessa iät ja ajat ja tulee myös olemaan. Nykypäivään asti kohderyhmät ovat olleet aika vakiot, mutta tulevaisuus tuo esiin uudet ikäluokat, sosiaaliryhmät ja kansallisuudet. Eläkeläisköyhyys poikkeaa muista ryhmistä siten, että se on meidän itsemme tekemä, poliittinen ratkaisu. Tyypillinen eläkeläisköyhä on yli 75-vuotias, yksin-elävä naispuolinen henkilö, joka saa vain kansaneläkkeen perusosan.

Kansaneläkkeensaajien Keskusliitto perustettiin vuonna 1962. Nimi muutettiin 1967 Eläkkeensaajien Keskusliitto ry:ksi, kun työeläkkeet tulivat kuvaan. Työeläkkeet ovat rahallisesti karanneet edelle, ja valtaosalla sen saajista asiat ovat alkaneet olla kunnossa. Onko eläkejärjestöissä mennyt mielenkiinto vain kansaneläkettä nauttivia kohtaan?

Eläkkeensaajien yhdistyksissäkin kansaneläkettä saavia on jäseninä. Voisi kuvitella, että esimerkiksi Eläkeläiset-liiton piirissä heitä on suurempi joukko. Miten nämä henkilöt näkyvät ja toimivat yhdistysten jäseninä? Voisi sanoa, että maan hiljaisina. He käyvät kokouksissa, tapaamisissa, juhlissa ja muissa paikallisissa tapahtumissa. Harvoin heitä nähdään maksullisilla matkoilla: teatterissa, tutustumismatkoilla, vierailuilla, kylpy-löissä tai kuntolomilla. Elämisen kustannukset ovat sellaista luokkaa, että pitää tarkoin laskea pääseekö yhteenkään tapahtumaan vuodessa.

Nämä jäsenet eivät suoraan kerro, miksi eivät ole mukana. Heille on yleensä tullut jokin tärkeä este, sairaus, lääkärisäkäynti... He eivät sano, että

ei ole varaa muutaman euron tai kympin ylimääräiseen tuhlaukseen. Ne, joilla on pieniä säästöjä, eivät tuhlaa vaan säästävät pahan päivän varalle.

Usein ikäihmisten on turvauduttava lapsiinsa, joita he myös tukevat vaikeuksissa. Varsinkin nykyisen digitalisaation aikana apua on pyydetty, jos ei ole osaamista eikä välineitä. Ystävät yhdistyksessä antavat juttu-seuraa, ja joskus saa kahvitkin ilmaiseksi.

Köyhyys on häpeällistä. Ja yhteiskunta syyllistää monelta osin, ikään kuin köyhyys olisi oma syy. Köyhyys sairastuttaa ja sairaus köyhdyttää. Nämä ovat pahimmat uhkakuvat.”

(Hannu Juvani 2017.)

Eroon eläkeläisköyhyydestä

Eläkkeensaajien Keskusliitto otti Lappeenrannan liittokokouksessa vuonna 2017 esille eläkeläisköyhyyden. Liitto oli kantanut asiasta huolta jo pitkään ja pitänyt sitä voimakkaasti esillä. ”Asia ei ole kunniaksi Suomelle. Maahamme on lopultakin laadittava toimenpideohjelma, jolla eläkeläisköyhien lukumäärä käännetään laskuun”, julkilausumassa vaadittiin.

Keskusliiton toiminnanjohtaja Timo Kokko kysyi *Eläkkeensaaja*-lehdessä: ”Suomi 100 – ja valtakunnassa kaikki hyvin?” Kokon mielestä luodaan kuvaa, että asiat ovat loistavasti tässä demokraattisessa ja tasa-arvoisessa maassa. ”Näin ei kuitenkaan todella ole. Täällä on viime vuosina mm. leikattu juuri kaikkein heikompiosaisilta.”

Tällä hallituskaudella tehdyt leikkaukset ja säästötoimenpiteet nakersivat pienituloisten ostovoimaa. Suunnitellut kansaneläkkeiden jäädytykset seuraavina vuosina kasvattavat puolestaan pelkoa eläkkeen riittävydestä. Valtaosalla eläkkeensaajista on kohtuullinen tai välttävä toimeentulo, mutta minimituloisia on silti kohtuuttoman suuri joukko. Monet joutuvat useasti turvautumaan toimeentulotukeen.

Keskusliiton kannan mukaan ongelmaa on lähdettävä ratkaisemaan kansaneläkkeitä korottamalla. Korotus takuueläkkeen tasolle korjaisi myös hyvin pientä työeläkettä saavien asemaa.

”Selvää on, että köyhyyttä ei poisteta kauniilla sanoilla. Se vaatii rahaa. Se edellyttää myös arvovalintoja. Voi kysyä, onko päättäjillä rohkeutta tehdä niitä.”

Vuonna 2018 julkistetussa kansainvälisessä vertailussa Suomen eläkejärjestelmä ylsi sijalle kolme. Eläkkeiden kehitys on ollut myönteistä kahdenkymmenen vuoden ajan, mutta eläkkeensaajien pienituloisuus on silti erittäin suuri ongelma.

Eläketurvakeskuksen kyselyssä ilmeni, että noin kymmenellä prosentilla eläkeläisistä on vakavia ongelmia toimeentulossa, puolella on vaikeuksia menojen kattamisessa ja kolmasosalle ei jää rahaa välttämättömien menojen jälkeen.

Toimeksianto

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n vuoden 2017 syyskokouksen yksimielisellä päätöksellä piirihallitus perusti työryhmän laatimaan keskusliiton hallitukselle esityksen toimenpiteistä eläkeläisköyhyyden poistamiseksi ja työeläkkeiden indeksitarkastusmenettelyn uudistamiseksi. Työryhmän vetäjäksi nimetty Veikko Simpanen ja jäsenet Seppo Fahlström ja Matti Hellsten perustelivat esityksessä lakisääteisen eläketurvan kehittämisen olevan välttämätöntä:

”Tullakseen Suomessa toimeen eläkeläisistä sadat tuhannet henkilöt tarvitsevat muita tuloja eläkkeensä riittämättömyyden vuoksi tai muita sosiaaliturvan tukimuotoja taloudelliseksi tuekseen. Hyväntekeväisyysavustukset ovat myös välttämättömiä kymmenien tuhansien eläkeläisten toimeentulon jatkuvaksi turvaksi.”

Eläkeläisköyhyyden vähentämiseksi työryhmä esitti täyden kansaneläkkeen nostamista kahdellasadalla eurolla kuukaudessa kahdelle vuodelle jakotettuna sekä kansaneläkeindeksin laskennan muuttamista seuraaman osin ansiokehitystä. Perusturvan korottaminen ei vaikuttaisi merkittävästi julkisen hallinnon menoihin eikä sen tasapainossa pitämiseen, vaan se vähentäisi muiden toimeentuloturvaluotojen tarvetta ja myös byrokratiaa.

Nykyinen prosentuaalinen indeksitarkistusjärjestelmä kasvattaa eläkeläisten tuloeroja vuodesta toiseen. Tuloerojen kasvua hillitsemään esitettiin työeläkeindeksikorotusten toteuttamisen uudistamista sekä naisia kaltoin kohtelevan indeksikorotustavan muuttamista. Keskisuurta työeläkettä korotettaisiin indeksilaskennan mukaisella prosenttimäärällä. Suurempia eläkkeitä korotettaisiin samalla prosenttimäärällä, mutta sillä olisi katto.

Korotus olisi kaksi kertaa keskiuuren eläkkeen indeksikorotus euroina. Keskiuuren pienempiä työeläkkeitä korotettaisiin keskiuuren työeläkkeen euromääräisellä nousulla. Euromääräinen indeksikorotus ei saisi nousta

prosentteina yli kaksinkertaiseksi keskiarvon korotusprosenttiin nähden. Perhe-eläkkeen indeksitarkistus: työeläkeindeksillä lasketun indeksin mukaisena prosenttikorotuksena.

Työryhmän lausunto eläkeläisköyhyyden poistamiseksi ja eläkejärjestelmän oikeudenmukaistamiseksi luovutettiin Eläkkeensaajien Keskusliiton hallitukselle ja jaettiin kokousedustajille toimitettavaksi edelleen tiedotusvälineille ja poliittisille päättäjille.

Kotitalousvähennys

Puheenjohtaja Seppo Fahlström sanoo yhdistysten olevan yhdessä vanhusneuvostojen ja piiriyhdistyksen kanssa avainasemassa epäkohtien esiintuomisessa. Fahlström toi esiin epäkohdan kotitalousvähennyksessä niiden eläkeläisten osalta, joilla ei ole lainkaan verotettavaa tuloa. ”Koska kotitalousvähennys tehdään suoraan verosta, ei ole oikeudenmukaista, että heikoimmassa asemassa olevia eläkkeensaajia syrjitään verottamattomuuden takia.”

Piiriyhdistyksen vuoden 2018 syyskokouksen julkilausumassa vaadittiin kotitalousvähennysmahdollisuus kaikille, myös niille, jotka eivät saa sitä tulojen vähäisyyden takia. Myös Eläkkeensaajien Keskusliitto vetosi tiedotteessaan hallitukseen: ”Kotitalousvähennystä tulee kehittää seuraavalla vaalikaudella”,

Kotitalousvähennyksen avulla iäkkäiden kotona asumista voitaisiin tukea. Vähennys lisäisi ostovoimaa ja antaisi paremman mahdollisuuden käyttää erilaisia kotipalveluja. Avun saaminen kotiaskareisiin saattaisi viivästyttää palveluasuntoihin joutumista. Kotipalveluiden käyttäminen alentaisi yhteiskunnan kustannuksia, ja sillä olisi yrityksille työllistävä vaikutus.

Julkilausumassa kaavailtiin lääkkeeksi muun muassa avustusta tai veronpalautusmenettelyä, joka vastaisi perusteiltaan ja määrältään kotitalousvähennystä. Piirikokous toivoi, että tästä yhteiskunnallisesta epäkohdasta käytäisiin keskustelua muissakin piireissä ja yhdistyksissä, jotta asiaan saataisiin korjaus.

Syksyllä 2019 hallitus kaavaili kotitalousvähennyksen leikkaamista. Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry:n delegaatio kävi jättämässä eduskuntaryhmien edustajille vuoden 2020 talousarviota varten kannanoton, jossa vaadittiin hallituksen suunnittelemien kotitalousleikkausten perumista.

”Tuki tulisi maksaa avustuksena niille, jotka eivät voi tehdä vähennystä verosta. Kotitaloustuki on säilytettävä vähintään nykyisellään, ja yli 75-vuotiaille se tulisi myöntää korotettuna.” Hallitukselta vaadittiin myös eläkeläisköyhyyden vähentämisohjelmaa ja indeksitarkastusta kansaneläkkeisiin.

Kun hallitus oli tekemässä päätöstä mahdollisesta kotitalousvähennyksen laajentamisesta vuonna 2021, keskusliitto vetosi, että myös maamme vähävaraiset otettaisiin huomioon.

Omaishoito

Omaishoidolla tarkoitetaan jonkun perheenjäsenen, vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön auttamista, tukemista ja hoivaamista, kun hän ei enää selviydy toiminnoistaan omin voimin. Omaishoitaja on omainen tai muu läheinen henkilö ja hoitotyö arkista perhe-elämää.

Omaishoitajaliiton mukaan Suomessa on 350000 omaishoitajaa, mutta kunnan kanssa vain noin 48000 omaishoitosopimuksen tehnyttä. Valtaosa heistä on eläkkeellä olevia naisia, jotka hoitavat useimmiten muistisairasta puolisoaan.

Omaishoitolaki edellyttää hoitajan olevan terve ja toimintakykyinen. Koska noin kolmesataatuhatta omaishoitajaa ei täytä kriteerejä, he putoavat laissa määrättyjen palvelujen, valmennuksen, koulutuksen, terveydenhuollon, tuen ja hoitopalkkion ulkopuolelle.

”Tilanne on arjen puurtajien näkökulmasta kohtuuton”, asiaa tutkinut Myyrmäen Eläkkeensaajien puheenjohtaja Jussi Särkelä sanoo.

”Yhteiskunta säästää puolitoista miljardia käytännössä vanhojen naisten työllä työstä.” (Hoitotyön laskennallinen arvo on noin kaksi miljardia.)

”On vaikea nähdä, että koulutettaisiin lisää tuhansia hoitajia ja muuta henkilökuntaa sekä perustettaisiin laitospaikkoja tarvetta vastaava määrä. 75-vuotiaiden osuus väestöstä kasvaa ja erityisesti muistisairaiden luku-määrä. Omaishoito tulee yhteiskunnalle entistä välttämättömämmäksi. On kaikkien etu pitää huolta omaishoitajista ja hyväksyä jokainen tosi-asiallisesti omaishoitajatyötä tekevä omaishoitajain piiriin.”

Kaikki omaishoitajat omaishoitolain piiriin

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry esittää, että Suomeen perustetaan komitea tai työryhmä valmistelemaan omaishoitolakia.

Lain tulee sisältää yksityiskohtaiset kirjaukset:

- omaishoitajille järjestettävistä palveluista
- omaishoidon palkkioiden korottamisesta
- jokaisen tosiasiallisesti läheisestään huolehtivan on kuuluttava
- lain piiriin.

(Syyspiirikokouksen 2021 kannanotto.)

SOTE-SEURANTARYHMÄ

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry perusti sote-uudistuksen seuranta- ja vaikuttamisryhmän, johon kuuluivat Veikko Simpanen, Espoon ja Helsingin alueelta, Juha Huotari Porvoon alueelta, Mirja Janerus Läntiseltä Uudeltamaalta, Aarno Järvinen Keski-Uudeltamaalta ja Jussi Särkelä Vantaan alueelta. Työryhmä luovutti maakunnan sote-asiamiehelle ja vanhuspalvelujen toteutusta valmistelevan asiantuntijaryhmän puheenjohtajalle keväällä 2017 laajan muistion Uudenmaan ikääntyvän väestön palvelutarpeista ja niiden huomioon ottamisesta maakuntasoten perustamisessa ja toiminnassa.

Uudenmaan väkimäärä samoin kuin eläkeläisten määrä korkeimpia ikäryhmiä myöten lisääntyy erittäin nopeasti. Ikäihmisten ja palvelutarpeen kasvun määrä täytyisikin pystyä ennakoimaan oikein talousarvioissa ja -suunnitelmissa. Myös investointitarpeet olisi ennakoitava, jotta rahoitus riittäisi palvelutarpeen tyydyttämiseen.

Maakunnan sosiaali- ja terveystalouden suurin käyttäjäkunta on eläkeläisväestö, joten juuri heidän tarvitsemien palvelujen määrää ja laatua tulisi kehittää. Tulisi huolehtia, että niin laitoshoidossa, palveluasumisessa kuin kotihoidossa, olisi riittävästi hoitohenkilökuntaa ja kiireetöntä aikaa, jotta vanhusten huonoa kohtelua ei esiintyisi. Ilmapiirin tulisi olla arvostava ja syrjimätön.

”Maakuntauudistuksen rakentamisvaiheen ratkaisuihin tulisi päästä irti yhteiskunnassamme valitettavan yleisestä ikääntyneistä ihmisistä väheksyvistä ja syrjivästä asenneilmapiiristä”, sote-työryhmä totesi muistiossaan.

Terveysasemalääkärien vastaanotoilla ja avoterveydenhoidossa olisi varattava enemmän aikaa oikeiden diagnoosien tekemiseen ja vanhusten oireyhtymien selvittelyyn. Ryhmä peräsi myös lääkäreille vuorovaikutuskoulutusta, koulutusta sairaiden ikääntyneiden kohtaamiseen. Palvelulaitoksissa tulisi olla riittävästi geriatria- ja psykiatriaan erikoistuneita lääkäreitä ja henkilöstöä. Maakunta voisi tarvittaessa yrittää vaikuttaa koulutuksen lisäämiseen ja lääkäreiden erikoistumiseen.

Palvelujen digitalisointisovellukset voivat johtaa ikäihmisten syrjintään. Tarvittavat palvelut pitäisi olla saatavissa jokaiselle henkilölle – rajoitukset ja ominaisuudet huomioon ottaen – yhdenvertaisesti, samanaikaisesti ja tarvittaessa avustetusti ilman sovellusten käyttöä.

Sote-työryhmä esitti muistiossaan, että eläkeläisten kuntoutustoiminnan organisoiminen tulisi tehdä osaksi Uudenmaan sote-toimintaa. Sairauksia ennalta ehkäisevä kuntoutustoiminta pitäisi yllä toimintakykyä pitempään ja alentaishi hoito- ja hoivamenoja tuntuvasti.

”Maakunta-soteen siirtymisellä ei saisi olla nykyisten asiakkaiden elämään haitallista vaikutusta”, sote-työryhmä toivoi.

Nykyisten jatkuvaa hoitoa tai hoivaa saavien asiakkaiden pitäisi saada olla nykyisessä palveluyksikössä, eikä kotipalveluhenkilöstö saisi vaihtua hallinnollisen muutoksen takia. ”Ikääntyneille henkilöille siirrot paikasta toiseen tai henkilöstön vaihtumiset ovat riskitekijöitä”, sosiaalineuvos ja työryhmän puheenjohtaja Veikko Simpanen kirjoitti *Eläkkeensaaja*-lehdessä. ”Hallinnollinen muutos tulisi toteuttaa siten, että muutosta asiakas huomaishi lainkaan, eikä hän missään tapauksessa kokishi sitä kielteisenä eikä tahtonsa vastaisena toimenpiteenä.”

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n sote-uudistuksen seuranta- ja vaikuttamisryhmä teki samalla esityksen vanhusasiamiehen viran perustamisesta kaikille maakuntauudistuksessa tuleville alueille. Asia oli esillä myös liittokokouksessa 2017.

Vanhusasiamiehen tehtävä olisi ikääntyvän väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämistoimenpiteiden ja palvelujen saatavuuden seuranta, laadun valvonta ja raportointi sekä neuvontapalvelut. Vanhusasiamies toimishi yhteistyössä kunnallisen ja maakunnallisen vanhusneuvoston sekä eläkeläisyhdistysten kanssa. Palvelujen tulishi olla maksuttomia.

Uudenmaan sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksuja ei saishi tulevaisuudessakaan korottaa Kela-indeksikorotusta enempää. Suuremmat korotukset johtaisivat siihen, että köyhyydessä ja maksuvaikeuksissa elävät

eläkeläiset joutuisivat tinkimään ravinnosta ja lääkeannoksista. Korotukset johtaisivat sairauksien pahenemiseen ja sitä kautta myös kustannusten nousuun.

Sotetyöryhmä laati vuonna 2020 lausunnon Uusimaa-PKS-Helsinki sote-erillisselvityksen loppuraporttiin ja kävi tapaamassa selvitysmies Kari Nenosta. Lausunto toimitettiin myös liittoon. Jos ja kun sotelaki valmistuu, piiri järjestää seminaarin.

Uhkana ikääntyneiden kaltoin kohtelun ja eriarvoisen kohtelun laillistaminen

Sote-uudistuksen seurantaryhmä, Simpanen, Huotari, Janerus, Järvinen ja Särkelä, totesi keväällä 2018 kansanedustajille toimitetussa selvityksessä, että Uusimaa on väestömäärältään liian suuri sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuuden hallintoalueeksi. Maakunnan ikääntyneiden määrä kasvaa nopeasti, joten esitetyn mallin mukaisesti sosiaali- ja terveyspalveluita ei voida tuottaa yhdenvertaisesti ja korkealaatuisesti. Myös valtiovallan suunnittelemaa kapitaatioperusteista rahoitusmallia pidettiin Uudellemaalle täysin sopimattomana.

Kapitaatiokorvauksella eli kiinteällä korvauksella tarkoitetaan rahamäärää, jonka maakunta maksaa sote-keskukselle kustakin niiden asiakkaaksi listautuneesta henkilöstä. Korvauksen määrään vaikuttavat esimerkiksi asiakkaan ikä, sukupuoli, sosioekonomiset tekijät ja hoidon tarve. Nämä ovat niin sanottuja kansallisia tarvetekijöitä, joilla painotetaan kustakin asiakkaasta maksettavaa korvausta.

(Google)

Sote-uudistuksen seurantaryhmän mukaan kapitaatioperusteinen maksu palveluntuottajille on ristiriidassa Suomen peruslain säädöksen kanssa. Perustuslain mukaan ”julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja jokaisella on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon”.

Ryhmä kyseenalaistaa esityksessään palvelusetelin ja henkilökohtaisen budjetin käytön ikääntyneiden hoidossa, koska niiden avulla voidaan johdatella ja vaikuttaa suoraan vanhusten mielipiteisiin. Henkilökohtaisen budjetin ja palvelusetelin euromäärän samoin kuin ikääntyneen henkilön terveydentilan muutoksien ja hoidontarpeen oikein arviointi on mahdotonta.

Vaarana on, että: ”nämä johtavat palveluntuottajan liiketoiminnan tuloksen tavoittelussa alihoitoihin, palvelun laadusta tinkimiseen ja asiakkaana olevan ikääntyneen henkilön kaltoin kohteluun.”

Sote-ratkaisu Uudenmaan näkökulmasta – mitä se tarkoittaa – mikä muuttuu – mikä ei

Aarno Järvisen muistio Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piirin 17.9.2021 järjestämästä sote-seminaarista:

”Seminaaria oli suunniteltu ainakin kolmen vuoden ajan, mutta sitä lykättiin aina, kun valtakunnallinen sote-ratkaisukin lykkääntyi. Kun lainsäädäntö vihdoinkin kesällä 2021 hyväksyttiin eduskunnassa, päätettiin seminaarikin pitää. Paikaksi valittiin Nikkilän juhlatalo Sipoossa. Se oli riittävän väljä, jotta silloiset koronarajoitukset saatettiin hyvin täyttää. Tilajärjestelyistä ja väliaikatarjoilusta vastasi Sipoon Eläkkeensaajat.

Alustajiksi seminaariin saatiin uuden lainsäädännön erittäin hyvin tuntevia asiantuntijoita. Sipoon kunnan tervehdyksen toi sosiaali- ja terveysjohtaja Leena Kokko. Luento-osuuden aloitti eduskunnan varapuhemies Antti Rinne otsikolla: ”Sote-lainsäädäntö tuli voimaan – mitä se tarkoittaa”.

Rinne selvitti uudistuksen tavoitteita, ja miten ne on tarkoitus toteuttaa. Hän puhui myös uudistuksen perustuslainmukaisuudesta, ja mikä siinä oli erityisen vaikeaa. Rinne kertoi myös, miten rahoitus, henkilökunnan asema ja kiinteistöasiat tulevat järjestymään, ja mikä HUS:n asema on jatkossa.

EKL:n sosiaalipoliittinen asiantuntija Eero Kivinen alusti aiheesta: ”Sote ikäihmisten näkökulmasta”. Hän käsitteli muun muassa kotiin saatavia palveluita, digitaalisia palveluita, asiakasmaksuja ja vanhusneuvostojen asemaa uudistuksessa, ja mihin ja miten EKL:n ja yhdistysten pitää erityisesti vaikuttaa.

Kuntaliiton hallituksen puheenjohtaja Joona Räsänen alustuksen aiheena oli pienten Uudenmaan kuntien asema muutoksessa sekä lähipalvelut ja ruotsinkielisten palveluiden asema. Kansanedustaja Antti Lindtman käsitteli ”Miten tästä eteenpäin” -puheenvuorossaan aluevaltuustojen valintaa ja tehtäviä sekä maakuntaverosta ja hyvinvointialueiden muista tehtävistä käytyä keskustelua ja valotti myös poliittisten erimielisyyksien taustoja.

Lisäksi luotiin katsaus Uudenmaan eri alueiden Keski-Uusimaa – Keusote, Länsi-Uusimaa, Itä-Uusimaa ja Vantaa-Kerava aluehallintoon siirtymisen valmistelutilannetta.

Alustukset herättivät runsaasti keskustelua ja mielipiteiden vaihtoa. Palautteena olikin, että vastaavanlainen seminaari tulisi järjestää arvioimaan aluehallintoon siirtymisen onnistumista eri alueilla. Seminaariin osallistui 46 henkeä Uudenmaan piiristä.”

KEHITTÄMISTYÖRYHMÄ

Piirin tehtävä on arvioida ja analysoida liiton toimintaa ja sitä vastaako se yhdistysten tarpeisiin. Lisäksi tulisi kiinnittää erityistä huomioita jäsenyhdistysten väliseen toimintaan. Lisäksi edellytetään, että piirihallitus selvittää jäsenkadon syitä ja ryhtyy toimiin ongelmien ratkaisemiseksi. Esitetään näille asioille oman työryhmän perustamista.

(Syyspiirikokouksen 2019 toimeksianto.)

Syyspiirikokouksen velvoitteen mukaan piiriyhdistys perusti kehittämistyöryhmän, johon valittiin viisi jäsentä hallituksesta: puheenjohtaja Seppo Fahlström, Kaija Viitakoski, Aarno Järvinen, Heli Heiskanen ja Erkki Partanen. Kolme ulkopuolista, Kaija Heinola, Marja Leppänen ja Pekka Granqvist, edustavat pientä, keskisuurta ja suurta yhdistystä.

Kehittämistyöryhmä kokoontui vuoden 2020 aikana kahdesti keskustelemaan keskusliiton, piiriyhdistyksen ja yhdistyksien välisestä yhteistyöstä sekä jäsenkadosta. Työryhmä laati ja lähetti yhdistyksille valmiin kehityskyselypohjan selvittääkseen, miten jäsenistö kokee keskusjärjestön, mitä siltä odotetaan ja miten kaukaiseksi koettu keskusjärjestö saataisiin tuotua lähemmäksi yhdistyksiä ja jäseniä.

Vastaajien tyytyväisyys keskusliittoon oli 3,4 pistettä viidestä. Sen edunvalvontaan ja informointiin ja *Eläkkeensaaja*-lehteen oltiin tyytyväisiä. Vastaajien mielestä lähentymistä tapahtuisi, jos liitto antaisi palautetta ja henkilöstö tekisi tutustumiskäyntejä yhdistyksiin.

Piiriyhdistyksen toimintaa kiiteltiin. Tapaamiset ja keskustelutilaisuudet ovat antoisia, mutta enemmän läsnäoloa yhdistysten toiminnassa toivottiin. Tyytyväisyyspisteet olivat 3,5. ”Miten saada uudet eläkeläiset kiinnos-

tumaan eläkeläisjärjestöistä?” oli varteenotettava kysymys. Ehdotettiin, että toimintaa pitäisi voida uudistaa uutta eläkeläissukupolvea kiinnostavaksi.

Piiriyhdistyksen haasteena ja tavoitteena onkin ohjata ja monipuolistaa yhdistysten toimintaa niin, että eri ikävaiheissa oleville jäsenille löytyy mielekästä tekemistä.

Vaikuttaako puoluepoliittinen tausta uusien jäsenten saamiseen? Vaikka yhdistykset ovat sitoutumattomia, mielikuvat silti vaikuttavat.

Kehittämistyöryhmän mukaan toimintaa ja keskustelua tulisi linjata eläkepoliittiseksi, ei puoluepoliittiseksi. Uusille jäsenille voitaisiin järjestää historian oppitunti ja kertoa nykytilanteesta.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n jäsenyhdistysten jäsenmäärä kasvoi vuonna 2018, mutta ei samassa suhteessa kuin alueen eläkeläisten määrä. Seuraavan vuoden alussa piirissä oli 36 jäsenyhdistystä ja 7463 henkilöjäsentä, mutta vuoden aikana määrä väheni sadalla. Jotta voitaisiin kääntää jäsenkehitys parempaan suuntaan, piirihallitus lähetti yhdistyksille kyselyn, jonka avulla selvitettiin jäsenkunnan ikäjakauma. Jäsenistä 50,7 prosenttia oli 71–80-vuotiaita.

Kehittämistyöryhmä pohti, miten jäsen saadaan pidettyä yhdistyksessä. Huomioon otettavia seikkoja ovat: uuden jäsenen vastaanotto, jäsenten kohtelu, huomioiminen kerhossa ja eroavan jäsenen haastattelu. Nykyinen ilmiö, lyhykestoinen, kahden-kolmen vuoden pituinen jäsenyys perustuu puolestaan johonkin yksittäiseen tapahtumaan. Sen hyöty jäsenelle on suurempi kuin jäsenmaksu. Kuinka tähän pitäisi suhtautua?

”Toimihenkilöiden jaksaminen on haaste, jos ei uusia toimijoita saada jäseniksi. Tulevaisuudessa eläkkeelle on jäämässä entistä pienempiä ikäluokkia, joten uhkana voi olla jäsenhankinnan ja erityisesti vastuutehtävistä kiinnostuneiden toimihenkilöiden mukaan saamisen vaikeutuminen” puheenjohtaja Seppo Fahlström kirjoitti *Eläkkeensaajassa*.

Koska toimihenkilöpula on ongelma monissa yhdistyksissä, tehtävät tahtovat keskittyä yksille ja samoille henkilöille. Esiin nousi kysymys toimihenkilöpankkien perustamisesta. Kahdeksan jäsenyhdistyksen aloite allekirjoitettiin ja osoitettiin Eläkkeensaajien Keskusliiton valtuustolle.

Keskusliiton suuri jäsenhankintakampanja ”Eläköön elämä!” käynnistyi 2020 vuoden alussa. Piiriyhdistyksen jäsenhankintasuunnitelman mukaan sen alueelle perustettiin viisi jäsenhankintaryhmää, jokaisessa on ainakin kolme jäsentä. Aluekokouksissa nimettiin ryhmien vastuuhenkilöt ja pohdittiin minkälaista yhteistoimintaa yhdistysten välillä voisi olla. Vai

kilpaillaanko jäsenistä? Jäsenhankintaryhmät päättivät yhteistapahtumista ja yhdistykset omista jäsenhankintamarkkinoistaan.

Tapahtumia varten piiriyhdistys hankki telttakatoksen seinineen, pari pöytää, A-aulun ja Roll-upin piirin tekstillä, joita yhdistykset voivat lainata tilaisuuksiinsa. Jäsenhankintakampanja ei päässyt alkamaan maaliskuussa 2020 alkaneen koronapandemian takia. Yhdistyksissä tapahtui huolestuttava jäsenkato kaksi vuotta kestäneen pandemian seurauksena.

POIKKEUKSELLINEN AIKA

Auringon koronan mukaan on nimetty kymmeniä viruksia, koska ne muistuttavat mikroskoopissa tähden ulointa kaasukehää. Niistä seitsemän voi tarttua ihmisiin. Niistä kolme aiheuttaa vakavan epidemian. Uusi, nopeasti leviävä virustyyppi Covid-19 havaittiin Kiinassa joulukuussa 2019. Sen pelättiin leviävän maailmanlaajuisesti, ja niin kävikin. Tautia tavattiin Euroopassa ja muualla maailmassa jo tammikuussa 2020. Koska tautiin ei osattu varautua, sitä vastaan ei ollut kehitetty rokotetta. Maaliskuussa maailman terveysjärjestö WHO määritteli Covid-19-taudin pandemiaksi.

Suomi määritteli Covidin yleisvaaralliseksi tartuntataudiksi. Hallitus julisti maahan poikkeusolot ja antoi suosituksen vältellä väkijoukkoja ja julkisia paikkoja. Urheilu- ja kulttuuritilat suljettiin. Yli 70-vuotiaiden, joita on suurin osa yhdistysväestä, katsottiin kuuluvan riskiryhmään, ja heidät veloitettiin välttämään kontaktia muihin ihmisiin mahdollisimman paljon.

”Omalta osaltamme haluamme vastata maan hallituksen ja terveysviranomaisten pyyntöihin, että kaikki tekevät voitavansa koronaviruksen leviämisen hidastamiseksi”, Eläkkeensaajien Keskusliitto tiedotti.

Ikäihmiset noudattivat karanteenimääräyksiä tunnollisesti ja eristäytyivät koteihinsa tuntien epävarmuutta ja turvattomuutta, mutta olivat esimerkkinä nuoremmille. Vanhusten pärjäämisestä oli huoli, kun tapaamisiin ei ollut lupaa. Kyselyjen mukaan monet olisivat tarvinneet lievitystä yksinäisyyteen. Puhumiseen oli suuri tarve, mutta elämäkokemus auttoi monissa tilanteissa. Olihan vaikeista ajoista selvitty ennenkin.

”Muistakaa, että kunnon ylläpitämiseksi ulkoilu on edelleen tärkeää ja suositeltavaa, kun sen voi tehdä itsenäisesti pitämällä lenkillä etäisyyttä toisiin”, piiriyhdistys kannusti.

Piiriyhdistyksen samoin kuin yhdistysten toiminnasta tuli näkymättömän vihollisen takia poikkeuksellista. Kun joukkotapahtumat kiellettiin toukokuun loppuun asti, toiminnot pysähtyivät. Piirihallituksen kokous 13.3.2020 ehdittiin pitää Käpylän työväentalossa, mutta seuraava järjestettiin jo sähköpostikokouksena. Sääntömääräinen kevätkokous siirrettiin syyskauden alkuun. Tautitilanteen oletettiin siihen mennessä hellittävän.

”Toukokuussa aloitin terveiseni sillä, että olemme poikkeustilanteessa. Valitettavasti tilanne ei ole paljon paremmaksi muuttunut. Kesästä saimme nauttia hiukan vapaammin”, puheenjohtaja Seppo Fahlström totesi syys-tiedotteessaan.

Syyskauden toiminta alkoi piiriyhdistyksessä ja yhdistyksissä turva-välejä noudattaen ja käsiä desinfioiden. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos suosittelee kasvomaskin käyttöä muiden ihmisten läheisyydessä oltaessa.

Piiriyhdistyksen hallituksen kokous pidettiin elokuun alussa Käpylässä. Noudattamalla väliaikaista yhdistyslakia 290/2020 kevätkokous voitiin kutsua koolle 28. elokuuta, mutta kokoukseen saattoi osallistua vain yksi edustaja kustakin yhdistyksestä.

Lokakuussa piirihallitus äänesti jäsenyhdistyksille tärkeästä asiasta, vuoden 2020 jäsenmaksujen perimisestä. Esityksiä oli kolme: 1. maksu peritään normaalisti, 2. peritään puolet eli 0,75 euroa/henkilöjäsen ja toinen puoli kompensoitaisiin piiritapahtumamaksuissa ja 3. jäsenmaksu ei peritä. Koronapandemian aiheuttaman supistuneen toiminnan vuoksi päätettiin jättää jäsenmaksut perimättä.

Koronatilanne alkoi huonontua syys-lokakuussa Euroopassa ja meilläkin. Marraskuun alussa, ennen uusia, kiristyviä rajoituksia, piirihallitus onnistui pitämään kokouksen, koska vain yli kahdenkymmenen henkilön tilaisuudet olivat kiellettyjä.

Sääntömääräinen syyskokous aloitettiin 27.11.2020 Käpylän Työväentalossa. Koronapandemiarajoitusten ollessa voimassa syyskokous avattiin ja keskeytettiin pöytäkirjantarkastajien valinnan jälkeen. Sen salli laki väliaikaisesta poikkeamisesta yhdistyslaista 677/2020. Kokouksessa olivat läsnä piirikokousedustajat: Matti Hellsten, Jussi Särkelä, Toivo Hämäläinen ja Arvi Herttua sekä puheenjohtaja Seppo Fahlström ja sihteeri Marja Leppänen. Asiat jätettiin käsiteltäviksi jatkokokouksessa myöhempänä ajan-kohtana. Syyskokouksen jatkokokous toteutui sähköpostikokouksena 10.–12.2.2021. Kokoukseen ilmoittautui 28 varsinaista piirikokousedustajaa, yksi/yhdistys.

Taudin pelättiin estävän perinteisen perhejoulun vieton. Puheenjohtaja Fahlström kehotti miettimään, miten voitaisiin välttää eriarvoisuuden ja

yksinäisyyden vaikutukset varsinkin henkilöihin, joilla ei ole lähellä ystäviä tai omaisia. Tilanne saattaisi vaikuttaa huonosti näiden ihmisten henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin.

Uutiset rokotteiden valmistumisesta vuoden 2020 loppupuolella valoivat ihmisiin toiveikkuutta.

Suomessa ensimmäinen rokotus annettiin 27. joulukuuta. Mutta pian alkoi maailmalta tulla tietoa viruksen uusista, entistä herkemmin tarttuvista muunnoksista

”Poikkeuksellinen aika vain jatkuu eikä kestosta ja rajoitusten sisällöstä kohta osaa selvästi kertoa kukaan. Olemme keskeyttäneet toistaiseksi kaikki kokoontumiset koronavirusepidemian leviämisen vähentämiseksi”, piiriyhdistys tiedotti maaliskuussa 2021.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto kielsi tartuntatautilain nojalla kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet. Vain kuuden henkilön kokoontumiset sallittiin, jos turvallisuus voitiin varmistaa. Piiriyhdistyksen kevätkauden kokoukset järjestettiin sähköposti- ja TEAMS-kokouksina.

Pääsiäisviikolla koronatilanne oli pahempi kuin koskaan. Tauti levisi määrättyillä alueilla kiihtyvästi, ja hallitus julkaisi lakiesityksen, jolla liikkumisvapautta rajoitettaisiin väliaikaisesti. Rokotusten jakamista hidasti rokotteiden huono saatavuus.

”Koetetaan vielä välttää koronaa ja muita ikäviä tilanteita ja odotetaan kevään valoisuuden auttavan omaehtoisen kunnon ylläpitämisessä”, piiri kannusti. Sääntömääräinen kevätkokous pidettiin sähköpostin välityksellä.

Toivottaessaan hyvää ja aurinkoista kesää puheenjohtaja Fahlström toivoi yhdistysväen keräävän voimia syksyä varten, sillä koronan arveltiin hellittävän otettaan ja toiminnan pääsevän taas täyteen vauhtiin.

Syyskauden 2021 kokoukset voitiin pitää jokseenkin hyvän tautitilanteen takia Käpylässä. Piirihallitus päätti lähettää *vetoimuksen päättäjille ikäihmisten toiminnan mahdollistamisesta. Kokousväki kertoi kuulumisia korona-ajasta. Monet totesivat yhdistysten jäsenmäärien vähentyneen, kun toimintaa ei ole ollut. Turun marraskuisen liittokokouksen valmistelut alkoivat.

Jouluajan lähestyessä alkoi uusi kurimus. Leviämisteholtaan ja tarttuvuudeltaan suureen Delta- sekä Omrikon-muunnokseen sairastui päivittäin tuhansia ihmisiä. ”Olemme valitettavasti erilaisten rajoitusten alaisia”, puheenjohtaja Fahlström totesi tervehdyksessään tammikuussa 2022.

”Tartuntamäärien suhteen koronakesä on ollut jopa raivoisa”, asian tuntijat totesivat elokuussa 2022. ”Sairastetut taudit ja neljännet rokotteet

pitänevät vaikean tautimuodon kuitenkin kurissa. Tartuntamäärät voivat silti pysyä korkeina.”

Vetoomus päättäjille

ARVOISA VASTAANOTTAJA

IKÄIHMISTEN TOIMINNAN MAHDOLLISTAMINEN

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan piirin hallitus on kokouksessaan 13.8.2021 kiinnittänyt vakavaa huomiota ikäihmisten toiminnan mahdollistamiseen ja toimintakyvyn ylläpitämiseen. Monet tarpeelliset ja ikäihmisille välttämättömät toiminnot ovat olleet keskeytyksissä pitkään koronan aiheuttamien rajoitusten vuoksi.

65 vuotta täyttäneet on rokotettu riittävän kattavasti. Heillä on suuri tarve palata normaaliin arkeen, koska pitkä eristäytymisen kausi on murentanut sosiaalisia kontakteja sekä aiheuttanut yksinäisyyttä ja psyykkisiä vaurioita.

Vetoamme päättäjiin ja vaikuttajiin, että ikäihmisten yhdistys-, harrastus- ja muu vertaistukitoiminta mahdollistetaan helpottamalla heidän kokoontumisrajoituksia sekä vapauttamalla käyttöön jo sovitut tilat tai järjestämällä muuten maksuttomat tilat heidän käyttöönsä.

Helsingissä 13.8.2021

EKL:n Uudenmaan piirin hallitus

Seppo Fahlström
puheenjohtaja

Irma Uhlenius
sihteeri

Kiitos pääministerille lähettämästänne Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piirin kannanotosta. Hyvä, että olittekin jo lähettänyt kannanoton myös sosiaali- ja terveysministeriöön, jonka vastuulle koronatoimet kokonaisuudessaan kuuluvat.

Ystävällisin terveisin,

Anu Hares

Hallinnollinen avustaja
Valtioneuvoston kanslia

KORONAKERTOMUKSIA

Miten koronasta selvittiin Tikkurilassa?

”Ensimmäiset merkit saimme koronasta mediasta, mutta vakavammat merkit tulivat EKL:n Uudenmaan ja Helsingin piirien 2.-4.3.2020 Tukholman opintomatkalta, jossa toimittaja Erpo Heinolainen mainitsi useita kertoja sanan korona. ”Entä, jos se muuttuu pandemiaksi, ja milloin rokote on valmis jne.” No sehän muuttui, ja rokotteita on otettu jo monta.

Ensimmäinen ja suurin vastoinkäyminen oli 21.3.2020, kun peruimme sille päivälle jo pitkään suunnitellun, valmiin ja monia piirin ja EKL:n hallituksen jäseniäkin koskettavan yhdistyksemme 50-vuotisjuhlan. Juhlat on sittemmin pidetty monessa erässä ja eri tavoin. Niin meni kevätkausi 2020 olemattomine jäsenhankintakampanjoinen ym. ohi.

Mutta syksyllä toiminta jatkui suurin toivein. Uskalsimme mennä lokakuussa Tikkurilan maalaismarkkinoille ja saimme muutaman uuden jäsenenkin. Umpimähkää emme järjestäneet. Se syksy oli rikkonainen ja joulukuu meni jo hiljaiselossa.

Samoin meni kevätkausi 2021, kunnes kesäkuussa rysäytettiin: 2.6. pidimme grillijuhlat Tikkurilankosken puistossa. 8.6. Salon Perniössä oli toiminnan laaja suunnitteluseminaari. Molemmissa oli runsaasti osallistujia. Allakka alkoi täyttyä ja väki oli innoissaan mukana. Optimismi lisääntyi vielä syksylläkin, kun aloitimme toiminnan bussiretkellä Vantaan Kuusi-järvelle. Sää ei suosinut, mutta pidimme kevätkokouksen, söimme, paistoitimme makkaraa ja nautimme.

Alkupalvi 2022 elettiin vielä koronarajoitusten mukana ja vasta tänään tätä kirjoitettaessa 14.2.2022 alkavat rajoitukset helpottaa. Odotamme innokkaina kerhojen, matkojen ja muiden yhdessä tekemisten alkua. Vuosi 2022 olkoon meidän.

Yhteenvetona voin todeta, että selvisimme hyvin koronasta. Syitä tähän ovat muun muassa jäsenistön joustavuus ja uskollisuus, ohjeiden noudattaminen, positiivinen suhtautuminen tulevaan, uuden tekniikan opettelu ja sen käyttöönotto ja huumorin viljely.”

Lassi Liljanto

Mäntsälän Eläkkeensaajat ry

”Meillä korona-aika on tuottanut erittäin suurta vahinkoa yhdistyksemme toiminnalle.

Meidän tulomme kertyvät pääasiassa, tansseista ja myyjäistuotoista. Normaalisti meillä on vuodessa neljät tanssit. Nyt kahtena vuonna olemme pystyneet järjestämään vai yhden vuodessa. Kahden vuoden aikana on jäänyt kuudet tanssit pois. Todella iso asia pienelle yhdistykselle.

Samoin emme ole voineet järjestää myyjäisiä kahteen vuoteen. Koska jäsenistömme on tosi iäkäs, niin meidän on otettava se huomioon yhdistyksenkin tilaisuuksissa. Siksi olemme pitäneet vaan käsityökerhoja silloin kun olemme voineet.

Näin meillä.”

Aija Lavikainen

Korson Eläkkeensaajat koronapiinan kynsissä

Vuoden 2020 toimintakertomuksesta:

”Koronavuosi on kohdellut meitä niin kuin muitakin ikäihmisiä kovin rajusti, kun lähes kaikki toiminta on ollut kiellettyä. Syksyn lyhyt aika antoi vähän valoa, kun kerhotoimintoja pystyttiin puoliteholla pitämään yllä. Ehkä nyt alkaneet rokotukset tuovat toivoa vuoteen 2021. Se on ehdoton edellytys vapaan kokoontumisen vuoksi.

Korona koetteli myös jäsenistöä, sillä 16.11.2020 sai 26 henkeä koronatartunnan laulukerhossa, ja 6 henkilöä oli sairaalassa. Muut parantuivat kohtuullisesti. Altistuneita tuosta tartunnasta tuli lisäksi 18 kpl. Yksi henkilö menehtyi (ei tästä tartunnasta) ja kaksi jäsenen puolisoa joista toinen tästä tartunnasta.”

- ”Tuntui tosi rajulta ja surkealta kun koko kevään ja alkukesän tapahtumat jäivät korona alle.
- Ilmassa on historian vapinaa sillä koko jäsenistö elää koronarajoitusten vuoksi hyvin yksinäistä ja rajoitettua elämää.
- Yhdistys piti rekisteriä rokotuksen saaneista ja vaikutti myös rokotuksen antajiin, jotta he hoitaisivat jäseniä.
- Jäsenhankintakampanja tyrehtyi juuri kun jäsenmäärä oli hyvässä kasvussa.
- Motto toiminnan lähtiessä käytiin: ”Positiivisesti eteenpäin”.

Leppävaaran Eläkkeensaajien koronamuistelua helmikuussa 2022

”Kun 11.3.2020 lopettelimme keskiviikkotapaamista Leppävaaran Elä ja Asu -talossa, emme aavistaneet, mitä tulossa oli. Tuo päivä oli viimeinen kerhopäivä vuonna 2020. Hieman huvitti, kun emäntien ja meidän muutaman vapaaehtoisen piti pyyhkiä pöytien lisäksi myös tuolien käsinojat desinfiointiliinoilla. Kerhon jälkeen jatkui osalle saman talon peilisalissa viikoittainen tasapainojumppa. Päivä olikin viimeinen, kun saimme kokoontua kyseisessä uudehkossa palvelutalossa, joka oli ollut koti-pesämme parin vuoden ajan.

Kyseisen päivän jälkeen alkoi varattujen matkojen ja kulttuuri-tapahtumien peruminen ja niistä tiedottaminen. Suurituloisin oli Tampereen teatterin ”Notre Damen Kellonsoittajan” jo maksettujen lippujen takaisin maksatus jäsenille. Yhtä henkilöä lukuun ottamatta osallistujilta saatiin tilinumerot takaisinmaksua varten. Kaunis kiitos rautahermoiselle matkamolle Leena Närhelle ja hänen siipalleen. Myös muita jo maksettuja retkiä maksettiin takaisin. Suurin ilonaihe oli kuitenkin kylpylämatkan onnistuminen Puhajärvelle Viron Otepäähän. Omassa kuplassa uskaltauduimme matkalle: omalla bussilla laivaan, ruokailu omassa loosissa ja samalla bussilla Otepäähän kylpylään. Siellä oli aluksi vain meidän ryhmämme, jolle oli järjestetty omat ruokailuajat. Hyvät hoidot, kauniit maisemat ja elokuinen sää hellivät meitä osanottajia. Ilo matkan onnistumisesta oli sitäkin suurempi, sillä moni lähti hieman epävarmoin mielin ulkomaille tuolloin elokuussa 2020. Vieläkin ovat muistissa yli 300-vuotias sotatammi, Otepään urheilukeskus, lenkkipolut, vanha kaunis spa-kylpylähotelli ja uiminen Puhajärven, jonka veden Dalai Lama on pyhittänyt 3.10.1991 matkallaan juuri itsenäistyneessä Virossa. Pandemian tartuntaluvut olivat alhaalla myös Latviassa, joten uskaltauduimme ostoksille Latvian puolelle paluumatkalla Tallinaan ja laivalle. Kylpylämatka oli kesän 2020 kohokohta monelle.

Kun viimein 21.10.2021 kokoonnuimme viikkotapaamisiin, paikkana oli Karakappelin kirkkosali. Kiitoksemme Leppävaaran seurakunnan kirkkoherra Kalervo Salolle, joka lupasi tilat käyttöömmme. Ohjelmat sopeutettiin muistaen, että olemme kirkkosalissa. Perinteiset syntymäpäiväjuhlat kakkuineen nautittiin vuonna 2021 pyöreitä täyttäneiden kunniaksi Karakappelin suuressa kokoustilassa marraskuussa. Tosin sielläkin kahdessa vuorossa turvaohjeet huomioon ottaen. Emännille riitti puuhaa järjestelyjen onnistumiseksi myös joulupuuron tarjoilussa joulun alla. Käsityökerhon varastossa olleita tuotteita myytiin sisääntuloaulassa muutaman kerran, sillä varsinaisia myyjäisiä emme pystyneet pitämään. Osa käsitöistä oli lahjoitettu edellisen vuoden joulun alla Pelastusarmeijan joulupataan. Myyjäistuotto jäi noin viiteen prosenttiin aiempien vuosien myynnistä.

Kaunis kiitos Karakappelin käytön mahdollisuudesta kahden kuukauden ajalta v. 2021. Osallistujia kahdeksassa torstain tapaamisessa oli yhteensä reilut 500 henkeä. Eniten alkuinnostuksessa sekä kakku- ja puurojuhlissa, vähiten syyskokouspäivänä 18.11.2021. Yhdistys kiitti Karakappelin auttavaista vahtimestaria joulukukkasin, samoin itse seurakuntaa.

Näillä näkymin pääsemme aloittamaan viikkotapaamiset samassa paikassa 17. helmikuuta 2022. Leppävaaran Palvelutalossa, joka on vakio-paikkamme ja joka on tiloiltaan sopivampi viikkotapaamisille ja eri kerhojen toiminnalle, jatkuu pitkittynyt lattiaremontti. Hallitus on kokoontunut sekä teams'inä että Sellon kirjaston tiloissa ja nyt myöhemmin Karakappelin yläsalissa.

Kesällä kokoonnuimme muutaman kerran ulkosalla telttakatoksessa Karakalliontie 4:n eli Närhien pihapiirissä. Kevätkokous 2020 pidettiin kuusi kuukautta myöhässä tarkkojen turvallisuusohjeiden saattelemana Espoon kaupungin osoittamassa kokoustilassa Espoon keskuksessa. Vuoden 2021 kevätkokous oli sähköpostikokous ja ajallaan. Saimme uusia kokemuksia asioiden hoitamisesta muuten kuin kasvokkain, kiitos tiedotta-jamme Kari Närhen. Jäsenistölle on tiedotettu yhdistyksen asioista sekä koronatilanteesta päivittämällä kotisivuja kiitettävän nopeasti sekä gsm-viestein. Kunnia- ja vapaaajajäseniä on muistettu niin syntymäpäivä- kuin joulutervehdyksillä.

Leppävaaran Eläkkeensaajat vietti 27.10.2021 toimintansa 50-vuotispäivää. Juhlatoimikunta harkitsi pitkään, miten pystyisimme juhlistamaan merkkipäivää. Pandemiatilanne siirsi varsinaisen juhlan vuodelle 2022. Aika ja paikka ovat edelleen auki. Saimme kuitenkin tuntumaa juhla-vuoteen, kun järjestimme joululounaan yhteyteen Lepolammen tunnel-malliseen ravintolaan pienimuotoisen 50-vuotisjuhlan 17.12.2021. EKL Uudenmaan piiriä edusti puheenjohtaja Seppo Fahlström, joka yhdessä Kari Närhen kanssa jakoi ansiomerkit ja kunniakirjat. Ruusut ojensi matkaemomme Leena Närhi. Entinen puheenjohtajamme Heikki Konttinen piti juhlapuheen ja kertoi yhdistyksen historiasta. Lepolammen kuuluisa joulupöytä sekä Vesa Karin miniorkesteri loihtivat juhlatunnelmaa. Tanhuryhmä Virkeät esitti jouluisen tanssiesityksen pitkäaikaisen kerhonvetäjänsä Leena Koskelan johdolla. Lopuksi ravintola antoi luvan muutamalle tanssipöytäryhmälle parketilla, tosin kasvomaskein. Paris-kunnat saivat tanssata ilman maskeja eli tarkkana oltiin. Meitä oli paikalla 98 henkeä ja meillä oli niin mukavaa.... Koronatodistukset tarkastettiin jo sisään tulovaiheessa. Kaikilta löytyi, oli printattua ja kännykkäversiota. Joulujuhlatapaaminen Lepolammella saattoi olla vuoden 2021 kohokohta monelle yhdistyksemme jäsenelle.

Leppävaaran eläkkeensaajien puolesta
Sirkka-Liisa Häggqvist

TULEVAISUUDEN NÄKYMIÄ

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:llä oli vuoden 2022 alussa 34 jäsenyhdistystä, ja niissä yhteensä 6369 jäsentä. Piiri tukee yhdistysten toimintaa järjestämällä koulutustapahtumia, kilpailuja ja kulttuurierintoja. Koronapandemian takia toiminta hiipui, mutta...

Yhdistyksen aktiivisen toiminnan ja toiminnan jatkuvuuden kannalta olisi toivottavaa, että koronan vaikutukset jäisivät vuonna 2022 mahdollisimman vähäisiksi ja järjestöjen toiminta palautuisi normaaliksi kaikilta osin. Ikääntyvät kaipaavat pitkän ajan jälkeen arkeensa toiminta- ja osallistumismahdollisuuksia sekä mahdollisuutta tavata läheisiään ja ystäviään.

(Toimintasuunnitelma vuodelle 2022.)

Piiriyhdistys pyrkii edunvalvontatyössä vaikuttamaan kansanedustajiin ja alueellisiin päättäjiin. Koska paikallisyhdistyksissä tiedetään akuutit ja muutosta vaativat asiat, piiriyhdistys kannustaakin yhdistyksiä ja myös vanhusneuvostoja tekemään yhteistyötä kuntien kanssa, jotta saataisiin parempia palveluja ja voitaisiin parantaa ikäihmisten elämänlaatua. Ikääntyminen täytyy nähdä voimavarana.

Tammikuussa 2022 pidettiin Sote-uudistuksen tuomat aluevaalit ja valittiin uusien hyvinvointialueiden aluevaltuustot. Hyvinvointialue on kunnista ja valtiosta erillinen julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto. Hyvinvointialue järjestää sille lailla säädetyt tehtävät.

Lakisääteisiä tehtäviä ovat toiminnan alkaessa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestäminen. Alueiden ansiosta palvelujen saatavuuden pitäisi parantua ja toiminnan sekä hallinnon tehostua. Piiriyhdistys kehottaa yhdistyksiä tekemään toiminta-alueillaan vahvaa eläkeläispolitiikkaa.

Yhdistysten tulisi suorittaa myös aktiivista jäsenhankintaa, koska pandemian aikana tapahtui ikävää jäsenkatoa. Yhdistystoiminnassa tarvitaan jatkossakin hyvinvoivia ja aktiivisia eläkeläisiä. Hiljattain eläkkeelle jääneissä olisi potentiaalia.

MISSÄ ON AIKA?

Tuuli kuljetti,
historian lehti kääntyi
ja tuli uusi lehti –
kirjoittamaton.

Historia ei voi toistaa itseään,
mutta tapahtumat toistuvat
saman tapaisina.
Niin samat on piirteet,
jokaisen sukupolven.

Muuttuessa uuteen aikakauteen,
mennyt ja tuleva kohtaavat,
aika sulautuu yksiin.
Juuri tänäänkin käy niin.

(Katri Huotari
Hyvinkään Eläkkeensaajat ry:n
sihteeri 2004–2006.)

JÄSENYHDISTYKSET 1999–2022

Ahjon Eläkeläisten kerho, lopettanut
Espoon Eläkkeensaajat, lopettanut
Espoonlahden Eläkkeensaajat

Hakunilan Seudun Eläkkeensaajat
Hankoniemen Eläkkeensaajat
Hyvinkään Eläkkeensaajat
Hyvinkään Työkyvyttömyyseläkkeensaajat, lopettanut 2018
Inkoon Eläkkeensaajat
Itä-Hakkilan Eläkkeensaajat
Jokelan Eläkkeensaajat
Järvenpään Eläkkeensaajat
Kaivokselan Eläkkeensaajat, lopettanut 2018 alusta
Karakallion Eläkkeensaajat
Karjaa-Pinjaisten Eläkkeensaajat
Karkkilan Eläkkeensaajat
Kauklahden Eläkkeensaajat
Keravan Eläkkeensaajat
Keski-Espoon Eläkkeensaajat, lopettanut 2016
Keski-Uudenmaan Työkyvyttömyyseläkkeensaajat
Kirkkonummen Eläkkeensaajat
Klaukkalan Eläkkeensaajat
Korson Eläkkeensaajat
Leppävaaran Eläkkeensaajat
Lohjan Eläkkeensaajat
Loviisan Eläkkeensaajat
Länsi-Vantaan Eläkkeensaajat, lopettanut 2019
Länsimäen ja Rajakylän Eläkkeensaajat
Myyrmäen Eläkkeensaajat
Mäntsälän Eläkkeensaajat
Nummelan Eläkkeensaajat
Nurmijärven Eläkkeensaajat
Olarin Eläkkeensaajat, lopettanut 2005 lopussa.
Orimattilan Eläkkeensaajat, siirtyi Hämeen piiriin 2001 alussa
Pohjois-Espoon Eläkkeensaajat
Pornaisten Eläkkeensaajat
Porvoon Eläkkeensaajat
Porvoonseudun Eläkkeensaajat
Rekolan Eläkkeensaajat
Simonkylän Eläkkeensaajat
Sipoon Eläkkeensaajat
Tapiolan Eläkkeensaajat, lopettanut 2020

Tikkurilan Seudun Eläkkeensaajat
Tuusulan eläkkeensaajat
Valkon Eläkkeensaajat, lopettanut 2005 alussa

Piirihallitus vuonna 2018.

Takarivi vasemmalta: Taisto Mäntynen/ Hakunila, Lassi Liljanto/Tikkurila, Aarno Järvinen/Jokela, Lauri Korkeakoski/Lohja, Veli Heikkilä/Rekola ja Marja Leppänen/Myyrmäki.

Keskirivi vasemmalta: Seija Lehtinen/Karakallio, Jukka Tammi/Kirkkonummi, Kaija Viitakoski/Espoonlahti, Matti

Leivoja/Pornainen ja Kari Närhi/Leppävaara. Eturivi vasemmalta: Anja Kinnunen/Karkkila, Heli Heiskanen/Porvoonseutu, Tuula Pesola/Klaukkala, Leena Ruusunen/Karjaa-Pinjainen, Leena Karhu/Pohjois-Espoo, Marja-Liisa Nykänen/Kerava ja Jorma Sulander/Tuusula.

Kuvasta puuttuvat: Ulla Kallio/Nummela, Erkki Partanen/Nurmijärvi, Sirkka Laaksonen/Simonkylä, Edvard Trebs/Inkoo ja Seppo Fahlström/Järvenpää.

(Kuva: Leena Heikkilä.)

MITÄ YHDISTYKSET ANTAVAT?

Työeläkelain tultua voimaan 1. päivä heinäkuuta vuonna 1962 eläkeläisyhdistysten perustaminen alkoi toden teolla ja nopealla tempolla. Tähän asti kansaneläkkeensaajien yhdistyksiä oli ollut vain kourallinen. Eri puolueet perustivat keskusjärjestönsä ja yhdistyksensä eläkkeelle siirtyvien puolesta-puhujiksi eli valvomaan eläkkeensaajien etuja ja palvelemaan jäsenistöä monin eri tavoin.

Eläkkeensaajien Keskusliiton vuonna 2007 tekemään ”Huomisen kynnyksellä” -kyselytutkimukseen vastanneista kaksikymmentä prosenttia mielsi eläkeläisjärjestöjen olevan edelleen liian poliittisia. Jokseenkin samaa mieltä olevia oli toinen mokoma. Noin kolmellakymmenellä prosentilla vastaajista ei ollut mielipidettä.

”Alkuaikojen reviirirajat ovat ajansaatossa hämärtyneet”, sanoo pitkään eläkeläisyhdistystoiminnassa vaikuttanut järvenpääläinen Viljo Smed.

”Nykyään yksi ratkaiseva tekijä jäseneksi tulemiseen on se, millaista toimintaa missäkin eläkeläisyhdistyksessä järjestetään. Toiminnalla tähtäämme siihen, jotta kenenkään ei tarvitsisi jäädä yksin kotiinsa eläkkeelle jäädessään, vaan voisi tulla harrastustemme pariin ja voisi viettää virkeänä eläkepäiviään kotonaan asuen mahdollisimman pitkään.”

Eläkkeensaajien Keskusliiton tulevaisuusseminaarissa vuonna 2007 tarkasteltiin ennusteita, joiden mukaan yli 65-vuotiaita on maassamme vuoteen 2020 mennessä lähes 1,3 miljoonaa. Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaisesti vuonna 2030 Suomen väestöstä on yli 65-vuotiaita 26 prosenttia. Luku tulee nousemaan kolmeen kymmeneen prosenttiin vuoteen 2060 mennessä. (Vuonna 2021 eläkeläisiä oli 1,5 miljoonaa).

Kyselytutkimuksessa eläkeläisjärjestöt nähtiin tarpeellisiksi myös tulevaisuudessa, mutta järjestöiltä vaadittiin lisää aktiivisuutta ja jopa ärhäkkyyttä edunvalvontaan sekä enemmän näkyvyyttä julkisuudessa.

Eläke-etuuksien turvaaminen, verotuksen korjaaminen, tiedonsaanti ja neuvonta eläkeasioissa sekä vaikuttaminen päätöstentekoon nousivat eläkeläisjärjestöjen tehtävälistan kärkisijoille.

Vastaajien mielestä järjestöjen tärkein tehtävä on sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaaminen ikäihmisten hyvinvoinnin kannalta.

Tutkimuksessa pyydettiin arvioimaan, mitkä ovat eläkeläisten suurimmat ongelmat kymmenen vuoden kuluttua eli vuonna 2017.

Ykköseksi nousi sosiaali- ja terveyspalveluiden riittämättömyys ja niiden korkeat hinnat. Seuraaviksi sijoittuivat yksinäisyys, taloudelliset vaikeudet ja nuorempien ikäluokkien kielteinen suhtautuminen ikäihmisiin. Samat ongelmat olivat olemassa jo kyselyä tehtäessä, mutta eläkkeiden pienuus mainittiin tuolloin ensimmäisenä.

Eläkeläisten katsottiin olevan merkittävä voimavara yhteiskunnassa. Ilman heidän apuaan ja työpanostaan laitoksissa asuisi paljon enemmän ihmisiä. Omaishoidon, lastenhoidon, ystävätuen ja monien muiden eläkeläistoimintojen tuomilla säästöillä on suuri merkitys kaupungeissa ja kunnissa, samoin kuin ikääntyvillä kuluttajina. Se, missä määrin ikäihmiset tulevat kuulluiksi, ei tyydyttänyt vastaajia.

Eläkkeensaajat

Mitä eläkkeensaajat yhdistys on?

Se on tointa, kun on toimeton,

siell' ystäviä tapaa, on kaltaistensa kanssa vapaa.

Jää toimeettomuus sivulle, kun on kiire kerholle,

nyt on aikaa vaikka taitojansa testata,

siihen voisi apuakin pestata.

Varsin viisas ompi joukko tuo kun kuuntelee,

mutta harvoin kukaan mukavia ulos tuo.

Mutta kyllä sieltä ystävänkin löytää,

kun vain istuu sopivaan kahvipöytään.

(Hyvinkään Työkyvyttömyyseläkkeensaajien

oma lehti, syksy 1990)

Me-henkeä ja toimintaa

”Eläkkeelle siirryttäessä on aika ajatella itseään ja nauttia elämästä. Mutta uusi elämäntapa ei saisi olla vain iloista joutilaisuutta! Odotetut vapaa-vuodet alkavat ikävystyttää pian, jos aika käytetään pelkästään olemiseen, kuluttamiseen tai matkusteluun. Syrjään jäävä ansiotyö vaatii tilalle uusia haasteita, sisältöä ja voimien mukaista ponnistelua itsensä ja muiden hyväksi. Silloin eläkevuosina viihdytään ja kuljetaan kevein askelin. Silloin tunnetaan aitoa elämäniloa”, Kirkkonummen Eläkkeensaajat pohtivat historiikissaan.

Ylivoimaisesti suurin syy liittyä yhdistyksen jäseneksi on sosiaalinen yhdessäolo ja uusien ystävien saaminen. Säännöllisesti toistuvan sosiaalisen kanssakäymisen tuoma läheisyys ja sen luoma turvallisuuden tunne on

hyväksi niin fyysiselle kuin psyykkiselle kunnolle. Yhdistyksissä luodaan me-henkeä, joka on tunne siitä, että kuulumme johonkin tuttua kotipiiriä suurempaan ryhmään. Se poistaa yksin jäämisen pelkoa ja täyttää työelämän jälkeistä tyhjiötä.

”Eläkkeellä oloajan on oltava ihmisen parasta aikaa hyvien ystävien ja mielekkään toiminnan parissa”, Eläkkeensaajien Keskusliiton toiminnanjohtaja Timo Kokko sanoo.

Kiinnostavat harrastusmahdollisuudet ovat toinen syy liittyä eläkeläisjärjestöön. Yhdistysten toiminta on järjestettyä ja monipuolista, viikoittain tapahtuvaa liikuntaa ja kulttuuritoimintaa sekä kädentaitoihin liittyviä harrastuksia. Toiminnan vahvuuksia ovat yhteistyö, tuttuus ja yhteishenki, ja sen suunnittelussa otetaan aina huomioon jäsenistön ikä ja sen tarpeet. Ikäihmiset kokevat tärkeäksi omassa yhdistyksessä vallitsevan ilmapiirin ja sen toiminnoissa viihtymisen.

Kysyttäessä, mitkä harrastukset mahtavat kiinnostaa eläkeläisiä, vastaukset olivat: liikunta ja ulkoilu, ystävät ja yhdessäolo, matkailu, mökkeily ja puutarhatyöt sekä kulttuuritoiminta ja kädentaitotyöt. Myös uusien asioiden oppiminen, tiedon saaminen, perinteinen yhdistystoiminta ja aktiivinen mukanaolo kiinnostivat, joskin huomattavasti vähemmän. Aktiivitoimijoita oli kyselyn mukaan vain yksi kuudesosa vastaajista.

Kerhoissa puhalletaan yhteen hiileen

Ihmiset haluavat löytää nykyisin yksilöllisiä vapaa-ajan toimintoja, mikä asettaa yhdistyksille haasteita saada sopeutettua toimintaansa jokaiselle jotakin kerhoja. Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n jäsenyhdistyksistä on aina löytynyt halukkaita ja asiasta innostuneita henkilöitä vetämään erilaisia harrastuskerhoja jäsenten iloksi ja hyödyksi.

Asiaa tutkineen dosentti Markku T. Hyypän mielestä teatteri- ja museokäynnit, elokuvat, taidenäyttelyt, opiskelu, kirjallisuus ja ryhmissä tehdyt kädentaitotyöt ovat tehokkaita terveyden edistäjiä. ”Kun mummo kutoo sukkaa lapsenlapsilleen, ovat tyytyväisiä niin tekijä kuin sukkiensa saaja”, Hyypä toteaa.

Kädentaidot ovat luova harrastus, jossa opitaan koko ajan uutta. Ikäihmisten oppiminen on erilaista kuin nuorten, mutta heidän on vain uskottava omiin oppimiskykyihinsä, sillä oppiminen ei ole iästä kiinni. Yhdessä tehdään asioita, joihin ei yksin pystyisi. Yhdessä tekeminen, toinen toisiinsa luottaminen ja kulttuurin harrastaminen pidentävät ikää.

”Kädentaidot ovat inhimillistä toimintaa. Käsillä tekemisessä syntyy sekä mielihyvää, taitavuutta, estetiikan ymmärryksen lisääntymistä sekä konkreettista käsin kosketeltavaa tulosta. Kädentaitoryhmissä vallitsee sosiaalisen innostamisen ilmapiiri”, Petra Toivonen iloitsi Keskusliiton ideoiman ”Harmaat Pantterit” -kampanjan aikaan, kun yhdistyksiä pyydettiin kertomaan kerhojen toiminnoista.

Useimmat yhdistysten käsityökerholaisista ovat vanhoja tekijöitä, joiden taidot saattavat olla peräisin jo lapsuudenkodista. Jotkut ovat liittyneet kerhoon, kun eläkkeelle päästyä on aikaa tehdä käsillä kaunista jälkeä. Joukossa voi olla myös aloittelijoita, jotka tahtovat oppia uutta ja joita ryhmä opastaa. Jos puikkoja ei ehdi kilitellä tarpeeksi kerhossa, työtä jatketaan kotona televisiota katsellessa.

Myyjäistuloilla on varsin suuri merkitys yhdistysten taloudelle. Yhdistysten käsityökerhojen myyjäiset ovat näkyvä tapa tuoda esille eläkkeensaajien toimintaa. Kerholaisten laadukkaat, taitavasti tehdyt, kauniit neulomukset ja käsityöt herättävät aina ansaittua ihastusta.

Liike on lääke

Tutkimuksissa on todettu hyvän terveyden kokemisen liittyvän aktiivisen harrastamiseen, kulttuuriin, yhdistys- ja kerhotoimintaan, opiskeluun ja matkustamiseen. Dosentti Markku T. Hyypä kehottaa: ”Kannattaa etsiä sopiva eläkeläisporukka ja mennä vapaaehtoisesti mukaan. Kuntoilukin on yhdessä suoritettuna mukavampaa, virkistävämpää ja tehokkaampaa.”

Omasta fyysisestä kunnostaan huolehtivat yhdistysten liikuntaryhmien vertaisohjaajat haluavat auttaa jäsenistöä kohentamaan ja ylläpitämään kuntoa. Liikunnan myötä arkielämässä jaksaminen paranee. Säännöllisistä suorituksista saa lihasvoimaa, joka puolestaan lisää liikkumisvarmuutta. Kuntosaliharjoittelu voi olla uusi ja outo, mutta hyödyllinen kokemus. Ei niin huonokuntoista olekaan, joka ei voisi kuntosalilla harjoitella, tutkimus osoittaa. Mutta yhtä tärkeää kuin liikunta, on tavata harjoittelukavereita ja ystäviä, joiden kanssa voi vaihtaa viikon kuulumiset ja ottaa kantaa päivänpolttaviin kysymyksiin.

Vapaita paikkoja esiintyjille ja matkaajille

Yhdistyksissä on tarjolla runsaasti vapaita paikkoja niin laulajille, soittajille, tanssijoille, runonlausujille kuin näyttelijöillekin. Lauletaan, halataan ja

luotetaan. Näillä kolmella keinoilla lisääntyy yhdistysten ja yhteisöjen henki.

Yhdistykseen liittyttyään monilla on mahdollisuus tehdä sitä, mihin ei aikaisemmin, työelämän tuoksinassa ole ollut mahdollisuutta. Mukavilta ja edullisilta kotimaan retkiltä sekä Euroopan turuilta ja toreilta tai ”Umpimähkästä” on palattu virkistynein mielin, paljon uutta nähneenä ja oppineena. Naapurimaan kylpylät ovat hellineet kehoa ja mieltä.

Keravalainen Vieno Laitinen kertoo matkasta yhdistyksen *Iltarusko*-lehdessä vuonna 1976: ”Käytiin pikimmin ulkomailtakin. Raotettiin esirippua itään. Kotiin tultiin pullot kassissa ja kultakellot tissin päällä. Haitarinkin joku osti, halvalla kun kehui saaneensa. Matkamuistoa monenlaista, kellä kassissa, kellä mielessä muuten vaan.”

”Kulttuurimatkat ovat antaneet lisää voimia ja hyvää mieltä”, sanoo matkoja järjestänyt Asta Järvenpää Tapiolan Eläkkeensaajista. ”On ollut hauskaa järjestää matkoja ja nähdä sellaista, josta on haaveillut. Olen saanut viettää muistorikkaita lomapäiviä ystävien kanssa.”

Tuulikki Nikulainen, kymmenen vuotta matkavastaavana

”Otaessani Lohjan Eläkkeensaajien matkavastaavan tehtävät vuonna 2008 en osannut aavistaa, mitä se toi tullessaan. Olin aika uusi yhdistyksen jäsen, enkä tuntenut montakaan jäsentä ennestään, joten aloitin aika alusta. Ensimmäinen vuosi meni: pari risteilyä ja kylpylämatka Viron puolelle, Samppalinnan Kesäteatteri ja muutama vierailu toisiin yhdistyksiin.

Ensin oli luotava suhteet liikennöitsijään, jonka kanssa tehtiin kahdeksan vuotta yhteistyötä. Nyt on jatkettu uuden kanssa melkein kaksi vuotta. Tehtäväni on selvittää hintatiedot, varata teatteri- ja konserttimatkat, tehdä väliaikakahvi-, ruokailu- ja bussivaraukset sekä laskea matkan kokonaishinta ja hoitaa mainostaminen paikallislehden järjestöpalstalle, kokoontumistilan ilmoitustaululle ja yhdistyksen kotisivuille. Lisäksi otan vastaan ilmoittautumiset, laskutan lähtijät ja huolehdin maksusuorituksista.

Retket ja matkat ovat lisääntyneet ja monipuolistuneet melkoisesti kymmenessä vuodessa. Yhdistys tekee vuodessa kahdesta viiteen matkaa teatteriin, kahdesta neljään konserttikäyntiä, kaksi tai kolme risteilyä Ruotsiin ja Viroon, jonne tehdään lisäksi ainakin yksi kylpylämatka. Kotimaan päiväretkiä järjestetään yhdestä kolmeen. Uudenmaan piirin järjestämiä tilaisuuksia on kolme–neljä.

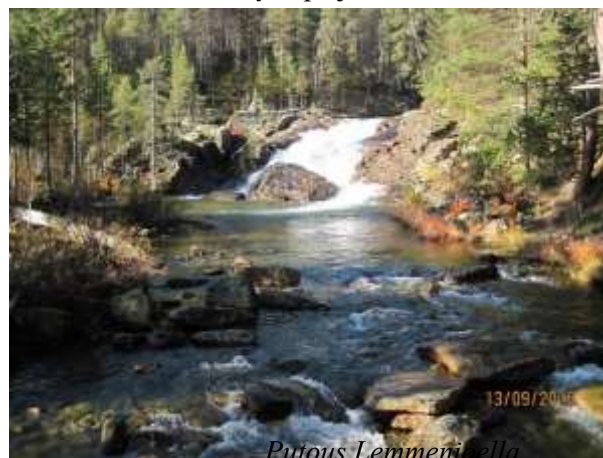
Kerran vuodessa on tehty myös ulkomaan matka. Ensimmäinen oli Sortavalasta laivalla Laatokan Valamoon ja takaisin. On käyty Islannissa, Hurtigruten-risteilyllä, Irlannin Dublinissa, Pietarissa ja Karibian risteilyllä.

Amsterdamin tulppaanimatka osui tuhkapilven aikaan. Menomatka lentäen muuttui laivamatkaksi Turusta Tukholmaan ja sieltä bussilla Amsterdamiin. Matkasimme koko yön ja aamukahvit joimme Saksassa. Kotiin pääsimme lentäen. Lento oli toinen, joka laskeutui Seutulaan. Kaikki muistelevat matkaa lämmöllä.

Ruskamatka Ivaloon oli mieleenpainuva syksyllä 2016. Vuoden 2017 matka tehtiin Kroatiaan syys- ja lokakuussa. Vuoden ohjelmassa oli myös matka Ilmajoen musiikkijuhlille Mannerheim-oopperaa kuuntelemaan.

Tämä kymmenen vuotta on ollut mielenkiintoista ja tapahtumarikasta aikaa. Se on antanut uusia ystäviä, ja olen nähnyt mielenkiintoisia paikkoja ja kokenut monenlaisia kulttuurielämyksiä. Olen ollut onnekas, että olen saanut lähtijöitä kaikille ehdottamilleni matkoille, joskus jopa yllättävillekin ehdotuksille.

Suosittelen matkavastaavaksi ryhtymistä, jos on valmis tekemään töitä vapaa-ajalla, eikä kaihda pieniä vastoinkäymisiä ja yllätyksiä matkoilla. Pesti teettää kyllä töitä, mutta antaa myös paljon sisältöä arkeen.”

(Kuva: Lohjan Eläkkeensaajien kotisivut)

Puhe kiinnostaa.

Täällä valokuvataan.

Neuvonpito.

Kokoukseen valmistaudutaan.

(Kuvat: Leena Heikkilä.)

ESPOONLAHDEN ELÄKKEENSAAJAT RY

”Pohtiessamme ensimmäisen kerran, kuinka yhdistyksemme historia tulisi kirjoittaa, järjestimme jo ikääntyneiden yhdistyksen toimijoiden kanssa tapaamisen päiväkahvin merkeissä. Me nykyiset toimijat saimme kuulla, kuinka yhdistyksen alkutaipaleella jäsenistön naiset leipoivat ja keittivät kahvinkin kotona tuoden sen kokouksiin ”villasukka”- tai termospulloissa. Tämän jälkeen historian laatiminen on ollut pohdinnassa, kunnes nyt oli aika tarttua ”härkää sarvista” ja panna toimeksi.

Espoonlahden Eläkkeensaajat ry, josta käytetään nimeä Eles, on perustettu 21.2.1991. Perustamiskokoukseen osallistui 65 espoolaista eläkkeensaajaa lähinnä Soukasta, Kivenlahdesta, Laurinlahdesta, Olarista, Nöykkiöstä ja Iivisniemestä. Perustamiskokous hyväksyi Eläkkeensaajien Keskusliiton perustamissäännöt ja päätti hakea sen sekä Uudenmaan piirin jäsenyyttä. Samalla tehtiin päätös yhdistyksen rekisteröimisestä. Yhdistys hyväksyttiin EKL:n jäseneksi jo 28.2.1991 ja Uudenmaan piiriin 19.3.1991. ”Yksi yhteinen meillä on matka ja tie”, todettiin piirin kirjeessä. Yhdistys liittyi myös kaikki espoolaiset eläkeläisyhdistykset kattavaan Espoon Eläkeläisten Keskusliittoon ja päätti osallistua espoolaisten eläkkeensaaja-yhdistysten aluetoimikunnan työskentelyyn.

Perustamiskokouksen jälkeisessä järjestäytymiskokouksessa yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin Aaro Peuraniemi. Hän hoitikin tätä tehtävää peräti 17 vuoden ajan (1991–2007). Varapuheenjohtajaksi valittiin Eero Santala, sihteeriksi Aimo Heikkinen ja taloudenhoitajaksi Pirkko Ojanen. Tämä nelikko sekä muut ensimmäiseen johtokuntaan valitut Taimi Veijalainen, Vilho Kivimäki, Oili Aalto, Hilikka Klint ja varajäsenet Martti Heiskanen, Pentti Rekonen, Irja Määttänen, Nils Wessman ja Maija-Liisa Niskanen tarttuivat jämäkästi tehtäviinsä ja ryhtyivät suunnittelemaan ja toteuttamaan yhdistyksen toimintaa. Toiminnan tarkoitus ja tavoitteet määriteltiin yhdistykselle laadituissa säännöissä. Ne on sittemmin päivitetty kahdesti, viimeksi keväällä 2018.

Perustamisvaiheessa yhdistykseen liittyi 48 jäsentä, joista 20 allekirjoitti perustamisasiakirjan. Toiminnan kiinnostavuudesta kertoo se, että jäsenmäärä kasvoi ensimmäisen viiden vuoden kuluessa jo lähelle 200:aa ja lähenteli 300:aa yhdistyksen toimittua 10 vuotta. Elämän ja toiminnan jatkuvuutta symbolisoimaan yhdistys sai oman lipun maaliskuussa 1993. Lipun vihkiäispuheen piti EKL:n puheenjohtaja Sinikka Luja-Penttilä.

Yhdistyksen ensimmäinen EKL:n tunnuksella ja Espoon kaupungin vaakunalla varustettu standaari valmistui toukokuussa 1995 ja luovutettiin tasavallan presidentti Martti Ahtisaarelle

Yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja Aaro Peuraniemi. Keskusliitto myönsi Peuraniemelle suuransiomerkin vuonna 2000.

Solisevat-kuoron alkutaivalta.

Anne-Maj Simanainen (Ruohonen) sai tunnustusmitalin vuonna 2002.

Kun Vilho löysi Anne-Majn näin kuoro alun sai” (1993)...

Samoihin aikoihin kuoron kanssa toimintansa aloitti senioritanssiryhmä ”Ilakoivat”. Muina alkuvaiheen toimintoina mainittakoon sukka-, liikunta- ja valokuvauskerho. Vähän myöhemmin ovat aloittaneet shakki-, biljardi-, boccia-, muisti- sekä teatterikerho. Jokaisella toiminta-ryhmällä on ollut ja on nimetty vetäjä.

Yksi yhdistyksen saama mainittava huomionosoitus oli silloisen puheenjohtaja Aaro Peuraniemen valinta Espoon vuoden eläkeläiseksi (1996). Valinnan suoritti ja suorittaa yhä edelleen vuosittain Espoon Eläkeläisten Keskusliitto ry:n hallitus jäsenyhdistyksiltään saamiensa esitysten pohjalta.

Meidän Espoonlahden Eläkkeensaajien nykyisten toimijoiden ja jäsenten sekä muidenkin espoolaisten eläkeläisten on syytä tuntea suurta kiitol-lisuutta yhdistyksen ensimmäistä puheenjohtajaa ja muita hallituksen jäseniä

kohtaan, sillä heidän pitkäjänteisen ja määrätietoisen toimintansa ansiosta vuonna 1997 Espoossa aloitti toimintansa Suomen ensimmäinen vanhusneuvosto.

Espoonlahden Eläkkeensaajilla oli tiivis yhteistoiminta 1990-luvulla ja vielä 2000-luvun alkupuolella vuonna 1996 perustetun Espoon Lähimmäispalveluyhdistys ry:n kanssa. Maaliskuusta 1999 alkaen sen rakennuttamassa ja omistamassa Palvelutalo Merikartanossa on mittava määrä espoolaisia ikäihmisiä saanut ja saa edelleen hyvän ja turvallisen vanhuudenkodin sekä tarvitsemansa palvelut ko. yleishyödyllisen yhdistyksen tuottamina.

Tarkasteltaessa kuluneita vuosikymmeniä nousee yhdistyksen aktiivitoimijoina esille mittava joukko nimiä: Pekka ja Ritva Tirronen, Aino Peuraniemi, Raili ja Taavi Maaranen, Sinikka Pohja, Unto ja Ritva Sievinen, Matti ja Anja Mäki sekä monet, monet muut.

Edelleen, 30 vuotta perustamisen jälkeen, yhdistyksen tarkoitus ja keinot toiminnan toteuttamiseksi ovat pääpiirteissään yhtenevät. Tiedotteet, nykyiset jäsenkirjeet, lähetettiin ja lähetetään keväisin ja syksyisin. Sääntömääräisten kevät- ja syyskokousten lisäksi järjestettiin ja järjestetään jäsenkokouksia, nykyisin joka toinen viikko sekä kevät- että syyskaudella.

Tapaamisissa on käsitelty ja käsitellään alan asiantuntijoiden avulla ikääntyvien toimintakykyyn ja sosiaaliseen sekä henkiseen hyvinvointiin vaikuttavia kysymyksiä. Jäsentapaamisia on täydennetty mm. pakinoin, sketsein ja lausuntaesityksin. On myös muistettava vuosittain määrävuosia 65-, 70-, 75-, 80-, 85-, 90 v täyttäneille jäsenille järjestetty ja edelleen järjestettävä ”ruusujuhla”.

Alusta alkaen suosituiksi muodostuivat vuosittainen Hanikan virkistyspäivä ja veneretket Espoon saaristoon samoin kuin syyskesän kuutamotanssit, joita sittemmin on toteutettu ja toteutetaan yhteistyössä kaupungin kanssa. Tämän lisäksi on jo vuosia järjestetty tansseja, nykyisin kerran kuussa, yhteislaulutilaisuuksia ym., myyjäisiä ja arpajaisia unohtamatta.

Espoolaisille vauvoille myssyjä vuonna 2016.

Ruusujuhlan viettäjiä Soukan Elä - ja Asu Seniorikeskuksessa.

Yhtenä huomattavana toimintamuotona jo alkuvuosista alkaen ovat olleet ja ovat edelleen matkat ja retket esim. eteläisen Suomen merkittäviin kulttuuri-kohteisiin. Lisäksi on mainittava yhteiset teatteri- ja konserttikäynnit, unohtamatta ns. pötkömatkoja, joiden kohde osallistujille selviää vasta määränpäässä.

Alusta alkaen jäsenistö on ollut runsaslukuisesti mukana myös yhdistyksen omilla ulkomaanmatkoilla ensin Ruotsiin ja myöhemmin Viron kylpylöihin. Jäsenistö on osallistunut toistuvasti ja runsaslukuisesti myös EKL:n loma- ja kurssikeskuksessa Rajaniemessä järjestetyille hyvin-vointilomille.

***Kiitää päivät, kuukaudet, vaihtuu vuodet, vuosikymmenet ...
puheenjohtajat, hallituksen jäsenet ja aktiivitoimihenkilöt...***

Tarkasteltaessa eri vuosien toimintakertomuksia ja viisivuotiskausien historioita voidaan todeta, että jokainen puheenjohtaja on suunnannut ja luotsaa toimintaa omien ja kulloisenkin hallituksen ja jäsenistöltä saadun palautteen mukaisesti. Ensimmäisen puheenjohtajan toimikaudella korostui kerhotoimintojen sekä retkien ja matkailun ohella yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Toisen puheenjohtajan, Lauri Ojasen (2007–2012) ja kolmannen puheenjohtajan Taisto Vihkon (2013–2014) aikana toiminnoissa korostuivat esim. liikunta, teatterikerhon esitykset, matkailukertomukset ja esitelmät eri maakunnista. Jäsenistömme ”viisunikkari” Matti sanaili joulujuhlaan 2014 seuraavasti:

On homma jatkunut tasaisesti, on käyty matkoilla, pötköt sekä Pärnut tutustuttu matkanvetäjän johdolla”. Nyt Elesissä opetellaan naisen tahdissa ja uutta ollaan oppimassa kukin ajallaan.

Yhdistyksen lähestyessä toimintansa 30-vuoden merkkipaalua on viimeisten vuosien naispuheenjohtajan (Kaija Viitakoski, vuodesta 2015 alkaen) aikana korostunut yhteisöllisyys jäsenmäärän vaihdellessa 380–390 vaiheilla. Vanhimmat yhdistyksen jäsenistä ovat jo 90+ ikäisiä.

Tekijän lisäys: Vuoden 2021 alussa oli 359 jäsentä.

Jo vuosien ajan yhdistyksen kuoro sekä senioritanssijat ovat vierailleet ja vierailevat lähialueen palvelutaloissa ja ovat useita kertoja olleet mukana myös Espoon kaupungin järjestämässä ”Sykettä Syksyyn”-juhlassa.

Hyvät suhteet yhteistyökumppaneihin, niin kaupunkiin kuin muihinkin tahoihin, on pystytty säilyttämään, kehittämään ja monipuolistamaan. Yhdistyksen jäsenistöllä on ollut useita kertoja mahdollisuus vierailla myös eduskunnassa.

Vaikka useat järjestöt etenkin 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä ja myös nykyisellään kokevat jäsenkatoa, Espoonlahden Eläkkeensaajien jäsenmäärä on ollut ja on kasvusuunnassa.

Yhdistys toimii edelleen Soukan palvelutalolla, jonka nykyinen virallinen nimi on Soukan Elä- ja asu Seniorikeskus. Soukassa yhdistyksellä on toimintaa viitenä päivänä viikosta. Kaikki ryhmätoiminnot ovat kehittyneet ja nykyaikaistuneet. Uusimpana toimintana syksyllä 2018 on aloitettu bingo kerran kuussa.

Mik’ on tää ELES-yhdistys, ei tälle vertoa. Se yksi eläkeläisyhdistyksistä onhan Espoossa. On jäseniä runsaasti, toiminta vilkasta, ja kokoon-tumiset toteutetaan pääosin Soukassa.

Yhdistyksen perustajajäsenten ja alkuvuosien vaikuttajien rakentamalta vankalta pohjalta on ollut ja on edelleen hyvä ylläpitää ja kehittää Espoonlahden Eläkkeensaajien toimintaa. Voidaankin hyvällä syyllä todeta, että Espoonlahden Eläkkeensaajat on merkinnyt ja merkitsee espoolaisille eläkeläisille monipuolisia toiminta-, vaikuttamis- ja virkistysmahdollisuuksia. Yhdistyksen taloutta on ylläpidetty alusta alkaen suunnitelmallisesti ja harkiten jäsenistön hyväksi. Varainhankinta on perustunut jäsenmaksu-, myyjäis-, arpajais- ja yleisötilaisuuksien kahvitustuloihin. Myös kaupungilta on anottu ja saatu järjestöavustusta.

Tulevaisuuden haasteita

Espoonlahden Eläkkeensaajat kuten monet muutkin vastaavat eläkeläisyhdistykset ovat tulevana vuosina suurien haasteiden edessä. Meitä nykyisiä toimijoita nuoremmilta ei aina heti eläkkeelle siirtymisen jälkeen löydy samaa talkoohenkeä, joka näkyy yhdistyksen alkuaikojen kirjauksissa. Monet eläkeläiset toimivat työelämän velvoitteiden jälkeen aktiivisesti vapaaehtoisina tai auttaen ja hoivaten omia vanhempiaan sekä lastensa perheitä. Osa haluaa nauttia elämästään ja matkustella. Varhaiseläkeläisenä toiminta eläkeläisyhdistyksissä ei vielä kiinnosta eikä etenkään sitoutuminen vastuulliseen toimintaan. Mitä pitäisi tehdä toisin, että turvataan eläkeläisyhdistysten toiminta jatkossakin – siinä riittää pohdittavaa!”

Espoossa helmikuussa armonvuonna 2019.

Espoonlahden Eläkkeensaajien hallitus

puheenjohtaja *Kaija Viitakoski*

(Kuvat: Espoonlahden Eläkkeensaajien arkisto)

HAKUNILAN SEUDUN ELÄKKEENSAAJAT RY

Lyhyt historiikki

”Yhdistyksen perustamiskokous pidettiin 27.3.1978, ja yhdistys merkittiin yhdistysrekisteriin 2.8.1979. Vietimme 24.3.2018 yhdistyksen 40-vuotisjuhlaa Lehtikuusen koulun Kaarnassa. Vieraiksi oli kutsuttu kaikkien Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n 36 yhdistyksen puheenjohtajat aveceineen. Yhdistyksemme 13 perustajajäsentä olivat se sinapinsiemen, josta neljässäkymmenessä vuodessa on kasvanut keskikokoinen yhdistys; jäsenmäärämme on tällä hetkellä parisataa henkeä.

Maailma on muuttunut neljässäkymmenessä vuodessa. Eläkeläisyhdistykset ovat olleet todellisia tienraivaajia monessa mielessä. Niin kuin nuorisoseurat aikoinaan, eläkeläisseurat ottivat järjestääkseen mielekästä ja kehittävää toimintaa asiasta kiinnostuneille tovereilleen. Tarve vaihtaa mielipiteitä ja tehdä asioita yhdessä on ihmisen sisään kirjoitettu.

Eläkeläisyhdistysten toiminnan sisältö on tietysti pitkälle määräytynyt puheenjohtajien ja muiden toimijoiden persoonista käsin, mutta halu olla yhdessä ja tehdä yhdessä mielekkäitä asioita lienee yhteinen tarve kaikissa yhdistyksissä. Kun eläkkeensaajien piirit järjestäytyivät, ja Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry on tullut mukaan kuvioihin, on eläkeläisyhdistysten toiminta monipuolistunut ja saanut aivan uusia ulottuvuuksia.

Keskusjärjestöjen koulutus- ja kurssitustoiminta, matkojen järjestäminen ja yhdistysten toimihenkilöiden koulutus ja monenlainen tukeminen auttaa yhdistyksiä kamppailemaan yhdistysten vetovoiman vähenemistä ja jäsenmäärän supistumista vastaan. On pakko huomata, että kilpailu jäsenistä on käynnissä. Erityisliittoja on lukemattomia, ja ne kaikki haluavat kasvattaa jäsenmääräänsä.

Eläkeläisyhdistysten on siis käytettävä kaikki voimavaransa, jotta kiinnostus jäsenyyttä kohtaan ei pääse heikkenemään. Niinpä yhdistyksen matkanvetäjät, voimisteluttajat ja muun ohjelman suunnittelijat yrittävät parhaansa. Pelkkä yhteen kokoontuminen ei useimmille jäsenille enää riitä. Tarvitaan kiinnostavia vieraita eri aloilta kerhoon, retkiä toisiin yhdistyksiin, boccian pelaajille kilpailuja, onnistuneita teattereissa ja konserteissa käyntejä.

Yksi suuri haaste on tällä hetkellä digitalisaation pakollinen tuleminen myös yhdistysten toimintaan. Kun yhdistyksen jäsenistö on hyvin heterogeeninen joukko ihmisiä, on oltava erittäin varovainen, että kaikkien jäsenten katsomukset ja tilanne tulee otetuksi huomioon, ennen kuin tietokoneen ja muiden sähköisten välineidenkäyttö alkaa olla suorastaan edellytys jäsenyydelle yhdistyksessä.

Suhtaudumme toiveikkaasti yhdistyksemme tulevaisuuteen.
Kaikki yhden ja yksi kaikkien puolesta.”

Hallitus
sihteeri *Annikki Vesalainen*

Yhdistyksen puheenjohtajana toimii Taisto Mäntynen.
Vuoden 2021 alussa jäsenmäärä oli 180.

HANKONIEMEN ELÄKKEENSAAJAT RY

Hankoniemen Eläkkeensaajat ry:stä on muodostunut nuoresta iästään huolimatta Hangon suurin eläkeläisyhdistys, vuoden 2019 puheenjohtaja Pekka Kemppainen sanoo. Yhdistys perustettiin vuonna 2004. Jäsenmäärä oli vuoden 2021 alussa 139. Joukkoa johtaa Marianne Niskanen. Pääasiassa näppäräkätiset naiset tekevät kerhoissa taidetta ja askartelevat mitä taidokkaimpia ja kauniita asioita. ”Näppärät” onkin osuvasti yhden kerhon nimi.

Yhdistyksen kymmenvuotisjuhlan aattona menneitä muisteli entinen puheenjohtaja Riitta Vaahtera, ja muistin virkistäjänä toimi perustajajäsen Hely Haavisto:

”Tänään juhlaa viettää saavat, unohdetaan arkipäivän kaavat. Palatkaamme aivan alkuun, juurillemme muistoihimme, yhdistyksen syntyyn.

Pietarsaaresta Hankoon muutti pari, joka toimintaa täällä oli vailla. (Sulo ja Raili Mehtätalo) Heidän kotonaan käymässä kerran oli Voitto. Yhdessä he hiivan alustukseen laittoi, toimeksi panivat Hely, Antti sekä Voitto. (Voitto Ala-Luhtala, varapuheenjohtaja)

Kutsu perustavaan kokoukseen kulki, niin tulivat asiat julki. Heti kaksikymmentäkolme henkeä koolle tuli, ja kaikkien mielet asialle sulii: tuoda mukaan yksinäiset, yhteen hiileen puhaltamaan, pari kertaa kuussa työväentalolle. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Sulo, joka kaupungissa oli jo tuttu, ja häneltä luisti juttu. Sihteerin tehtäviä hoiti Raimo, Irene sujuvasti jatkoi. (Raimo Talja, Irene Repo)

Kerhoja myös perustettiin. Porinakehosta kehittyi ”Jälkiviisaat”. Tätä parasta viisautta alkoi ylläpitää Voitto, mielenkiintoisia asioita mukaan tuoda ja puheenvuoroja jäsenille suoda. On käsitelty maailmankaikkeuden synty, uskontoja, elämäntarkoitusta, ajankohtaiset asiat maailmalla, Suomessa ja tietenkin myös Hangossa. Uimaan hän myös sopimuksen mukaan johtaa, Tammisaarella vesipedot kohtaa.

Käsityökerho myös silloin alkoi, nykynimeltä Näppärät. Työväentalolla taitavat naiset tyhjästä polkaisi mahtavan pajan, joka toiminut koko ajan. Näppärissä häärii ahkera joukko. Siellä naiset rahaa takoo, matkoihin ja lystinpitoon – myyjäisistä ja arpajaisista vastuun kantaa. Kiitos siitä heille, kun jaksavat iloa tuoda meille!

Suuri ponnistus ja taito tarvittiin, kun pannuhuoneesta ”Salonki” loihdittiin. Paikka löytyi oma, onhan sopukka niin soma. Hurraa huuto tekijöille!

Salongissa kaiku laulu sekä soitto, musiikin saloihin johtaa taitavasti Taisto. Myös naisten kroat Salongissa liikkuu, Anitan johdolla lanteet kiihkuu. Itämaisen tanssin silloin on vuoro, ei tarvitse miestenkään olla kuoro. Senioritanssin askelista pitää huolen Maija. Joka juhlaan löytyy tanssit omat, ja puvutkin heillä on somat.

”Herrain keittiössä” pääkokkina häärii Heikki, ruuan teko sujuu kuin leikki. Marjan kanssa taideharrastajat ahkeroi, siellä taito ja luovuus elää voi. Kuntosalilla huolta pitää Erkki.

Siitäpä löytyy jokaiselle harrastusta, ei tarvitse kenelläkään olla mieli musta.

(Mainitut harrastekerhot toimivat edelleen ja lisäksi ”Ruokarouvat”, laulukuoro, turinakerho ja kahvipussikerho.)

Moninainen kulttuuritarjonta kirkastaa mielen, teatterit, konsertit, museot, nähtävyyksiä vaikka mitä, kaikkea kertoa ei voi sitä. Suomea matkattu ristiin rastiin, vuoroin itään, vuoroin länteen. Ehditty on kotoisaan Rajaniemeen, Viipuriin ja joulutorille Tallinnaan. Monesti matkalla yövytty on, hotelleja testattu, ruokia maisteltu ja rattoisaa ollut on.

Kauden päättää kesäjuhla. Osmon ja Lisbetin pihalla grilli on kuuma, juoma ja ruoka huumaa. Nyyttärit mahtavat, seura iloinen, tuntuu että naamakin on siloinen.

Sulon jälkeen Riitalla oli pari vuotta puheenjohtajan nuija, vaikka olikin hän muija. Nyt porukkamme koossa pitää puheenjohtaja Jouko. (Jouko Veikanmaa) Matkan varrella vastaavat ovat vaihtuneet, mutta yhdistyksen parhaaksi asiat hoitaneet.

(Perustajajäseniä: Raimo Talja, sihteeri/rahastonhoitaja, Toivo Kavander, rahastonhoitaja, Annikki Immonen, matkanvetäjä.)

”Onpa meillä nyt mukava juttu, vieraaksi saatu ystävä ja tuttu. Yhdessä kun vietämme juhlaa, emme hetkeäkään ikävään tuhlaa.

Laulu kaikaa, nauru raikaa, tämä on elämän parasta aikaa!”

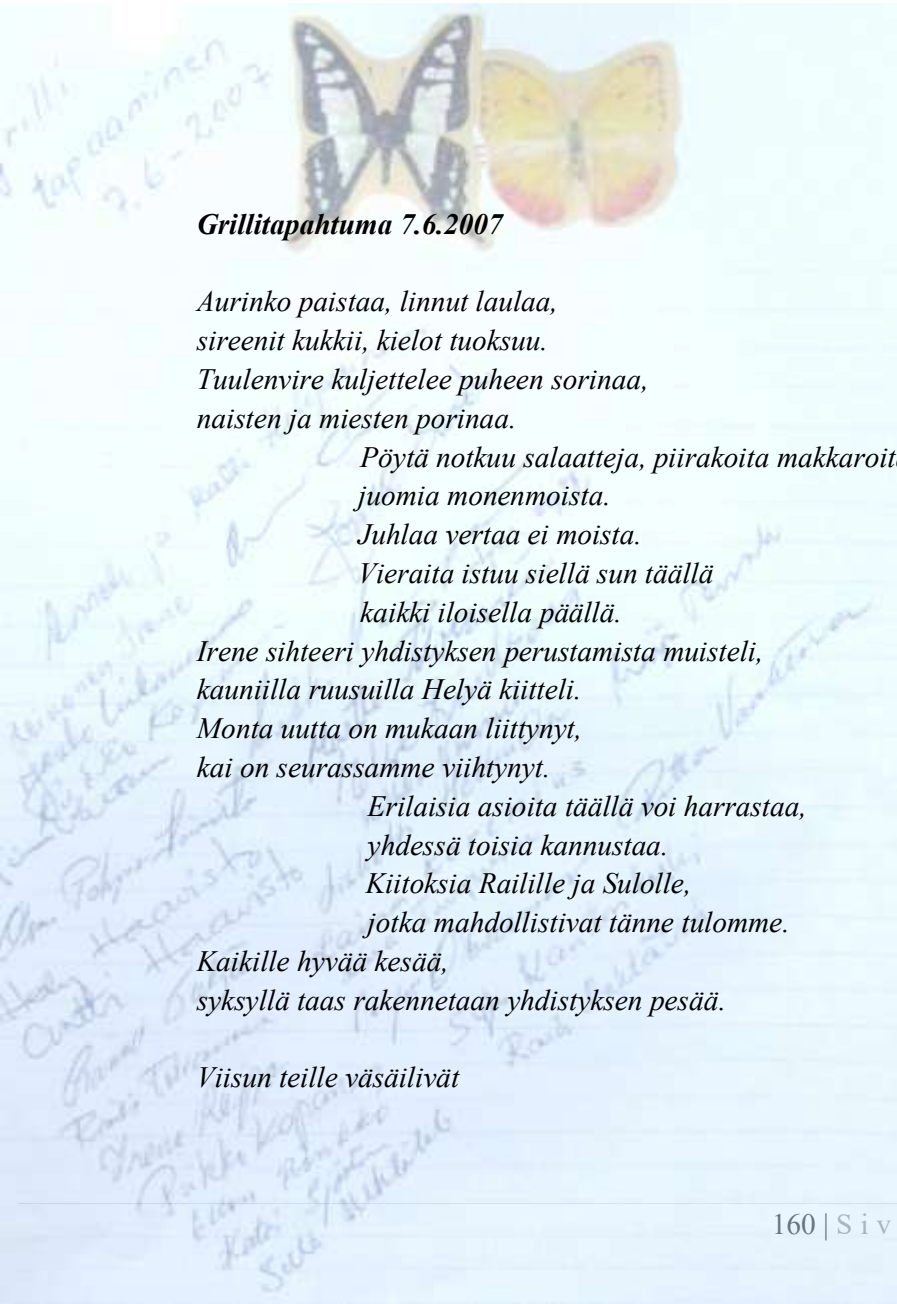
10-vuotisjuhla 2014: Puheenjohtaja Jouko Veikanmaa luovuttaa kunniakirjan ensimmäiselle puheenjohtajalle, Sulo Mehtätalolle.

Kaikki palkitut: Marita Näsänen, Jouko Kavander, Raili Hokkanen, Tarmo Hokkanen, Hely Haavisto, Sulo Mehtätalo, Erkki Nevanperä, Raili Mehtätalo, Voitto Ala-Luhtala, Antti Haavisto, Jouko Veikanmaa. Takana Toivo Kavander.

(Kuvat: Hankoniemen Eläkkeensaajien

kotisivut)

Grillitapahtuma 7.6.2007

*Aurinko paistaa, linnut laulaa,
sireenit kukkii, kielot tuoksuu.
Tuulenvire kuljetlee puheen sorinaa,
naisten ja miesten porinaa.*

*Pöytä notkuu salaatteja, piirakoita makkaroita,
juomia monenmoista.*

Juhlaa vertaa ei moista.

*Vieraita istuu siellä sun täällä
kaikki iloisella päällä.*

*Irene sihteerin yhdistyksen perustamista muisteli,
kauniilla ruusuilla Helyä kiitteli.*

*Monta uutta on mukaan liittynyt,
kai on seurassamme viihtynyt.*

*Erilaisia asioita täällä voi harrastaa,
yhdessä toisia kannustaa.*

*Kiitoksia Railille ja Sulolle,
jotka mahdollistivat tänne tulomme.*

*Kaikille hyvää kesää,
syksyllä taas rakennetaan yhdistyksen pesää.*

Viisun teille väsäilivät

Raikka ja Riitta

HYVINKÄÄN ELÄKKEENSAAJAT RY

Eläkkeensaajien Keskusliitto ry:n perustamisen innoittamana joukko hyvinkäläisiä eläkeläisiä aktivoitui ja ryhtyi puuhaamaan omaa eläkeläisyhdistystä. Hyvinkään Kansaneläkkeensaajat ry aloitti toimintansa lokakuun lopussa vuonna 1963. Yhdistykseen liittyi runsaasti jäseniä, ja se toimi mutkattomasti, kunnes kahdeksan vuoden kuluttua osa jäsenistä erosi villiksi yhdistykseksi erimielisyyksien takia.

Hyvinkään Kansaneläkkeensaajat ry:stä eronneen rouva Lilly Lindforsin kutsumana Osuusliike Ahjon kerhohuoneelle kokoontui 14.12.1971 neljäkymmentä henkilöä ja Keskusliiton toiminnanjohtaja Aarre Lauliainen, joka tähdensi järjestäytymisen merkitystä ja kertoi Liiton tavoitteista. Kannustuspuheen siivittämänä päätettiin perustaa Keski-Hyvinkään Eläkkeensaajat ry. Nimi muutettiin koko kaupunkia käsittäväksi Hyvinkään Eläkkeensaajat ry:ksi vuonna 1997.

Yhdistyksen jäsenmäärä on vaihdellut ajoittain paljonkin, mutta noussut alkuaikeiden sadasta toisen mokoman. Tekemällä aktiivisesti työtä yhdistys pyrkii saamaan joukkoonsa hiljattain eläkkeelle siirtyneitä tai pian siirtyviä henkilöitä. Eila Tuomisto, 1990-luvulla pitkään vaikuttanut sihteeri, kirjoitti toimintakertomukseen:

”Vaikka eläkeikäisten joukko jatkuvasti kasvaa, ei nuoremasta polvesta saada riittävästi täydennystä vanhemman polven luonnolliseen poistumaan. Mistä löytäisimme sen viisasten kiven, jolla kiinnostus saataisiin uudelleen heräämään.”

Keski-Hyvinkään Eläkkeensaajat oli perustamassa Hyvinkään eläkeläisyhdistysten kattojärjestöä Hyvinkään Eläkeläistuki ry:tä vuonna 1972 ja seuraavana vuonna Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:tä.

Piiritoimikunnassa/-hallituksessa on ollut varsinainen tai varajäsen vuodesta 1974 lähtien. Aikanaan myös piirin naisjaostossa oli hyvinkääläisjäsen. Yhdistys on osallistunut Keskusliiton, piiriyhdistyksen ja sisaryhdistysten tapahtumiin ja vuosijuhliin mahdollisuuksien mukaan. Liittokokouksissa Hyvinkään Eläkkeensaajat ry:llä on ollut aina yksi edustuspaikka.

Eläkkeensaajien Keskusliitto ry myönsi vuonna 2006 Hilka Häkkinenille suuransiomerkkin. Tunnustusmitalilla on palkittu Eila Tuomisto, Aira Sälkäkivi ja Valma Soini. Hilka Häkkinen on Liiton kunniapuheenjohtaja.

Hyvinkään Eläkkeensaajat järjesti ”Hiljaiset päivät” vuonna 1989. Vuoden 1997 kirkkotapahtuman järjestelyissä oli mukana myös Hyvinkään Työkyvyttömyyseläkkeensaajat ry. Arvostusta saaneet ja satoja osanottajia keränneet kirkkopäivät pidettiin Hyvinkäällä myös vuosina 2004 ja 2009.

Hyvinkään Eläkkeensaajat ry oli edunvalvonta-asioissa näköalapaikalla, kun järjestöneuvos Hilka Häkkinen toimi Eläkkeensaajien Keskusliitto ry:n puheenjohtajana vuosina 2002–2011. Hän toimi vielä oman yhdistyksen puheenjohtajana vuoteen 2016, jolloin pestin otti hoitaakseen Kaisa Lantola. Järjestöneuvos Häkkinen kannanottoja ja mielipiteitä on voitu lukea sanomalehdistä ja kuulla radio- ja televisiohaastatteluissa.

Hyvinkään Eläkkeensaajilla on ollut ajoittain pula sopivista kerhotiloista, kuten monilla muillakin yhdistyksillä. Nordean kokoustilat, akustiikaltaan olematon kirkon yläsali ja seurakunnan työkeskus ovat olleet kokoontumipaikkoja. Aikanaan jumpattiin taidemuseon kokoussalin tuolien välissä ja häirittiin jytkeellä museokävijöiden taidenautintoa.

Hyvinkään Eläkkeensaajat on kautta aikain toivonut, että kaupunki osoittaisi jonain päivänä pysyvät kokoontumistilat eläkeläisille. Mutta anomukset ovat jääneet virkamiesten pöydille makaamaan. Yhdistysten yhteiskäyttöön tarkoitettussa Järjestökeskus Onnensillassa on ollut mahdollisuus pitää pienehköjä harrastuskerhoja ja hallituksen kokouksia. Liikuntakerhot ovat saaneet käyttää palvelutalojen saleja maksutta.

Henkistä ja fyysistä huolenpitoa

Joka toinen keskiviikko Veteraanitalossa kokoontuvaan ”Isoon kerhoon” osallistuu 220 jäsenestä 70–90. Kerho mahdollistaa sosiaalisen kanssakäymisen samanhenkisten ystävien ja tuttavien kanssa. Yksinäisyyden lisääntyessä kerhotapaamiset ovat monille ikäihmisille turvallisuutta tuova tukiverkko.

Hilka Häkkinen lainaten: ”Ihmisen elämä ei kulje niin kaavamaisesti, että elämän onnen ja tyytyväisyyden avaimet löytyvät vain itsekkään toiminnan

kautta. Elämänkaaremme rakentuu monista osista. Siihen liittyy vastoinikäymisiä, onnistumista, iloa ja myös surua. Silloin on tärkeää, että meillä on turvallisuutta luova tukiverkosto ja luottamus ihmisten välisissä toiminnoissa. Antakaamme oma panoksemme hyvään elämään toisiamme tukien ja kannustaen.”

Kerhotilaisuuksissa viihdytään kahvikupposen ja vehnäsen, yhteislaulujen sekä omatoimisen ohjelman parissa tai asiantuntijoita kuunnellen. Entinen puheenjohtaja Veikko Laine on sanonut: ”Kerhossa ei istuta ja surra maailmanmenoa. Se on aina viihteellinen kerääntyminen.”

Alkuinnostuksen aikana, 1970-luvulla, viikoittain kokoontuvia kerhoja oli parisenkymmentä. Kesäisin yhdistyksen kahdeksan vanhinta jäsentä tapasi viettää viikon kaupungin omistamassa Haukilammen leirikeskuksessa korttia pelaten, marjastaen ja yhdistyksen myyjäisiin käsitöitä tehden.

”Tänne tulemme niin kauan kuin jalka nousee”, virkeät ihmissuhdekerholaiset uhkasivat. Vielä vuonna 2011 kerhossa kävi uskollisesti viisi–kuusi jäsentä viikoittain. Vuoden lopussa, kun kulkeminen alkoi olla monelle hankalaa, kerho päätettiin lopettaa. Mietelause Eeva Suomalaisen muistivihosta:

*Niin kuin aalto uittaa aallon yli valtameren,
niin selviämme mekin,
toinen toistamme tukien.*

Ohjelmaryhmä Haukilammella vuonna 1992.
(Kuva: Hyvinkään Eläkkeensaajien arkisto.)

Hyvinkään Eläkkeensaajien ”Laulusiskot” harjoittelee uusia lauluja ja hioo ohjelmistoa viikoittain. Kuoro käy viihdyttämässä laulullaan palvelutalojen asukkaita ja esiintyy yhdistyksen omien tilaisuuksien lisäksi Hyvinkään Eläkeläistuki ry:n ystävänpäivä- ja kevätjuhliissa ja muissa ikäihmisten tapahtumissa.

Yhdistyksen haitaritrio ”Omat pojat”, jonka jäsen Arvo Haapanen on voittanut Keskusliiton mestarikisan soittajien sarjassa kunniakirjan, esiintyi aikanaan pääkaupunkiseudulla saakka.

Yhdistyksen käsityökerhon jäsenien käsissä ovat kilisseet puikot ja koukut, ja myyjäisiin on syntynyt neuletoita kerhotunteina ja kotona televisiota katsellessa. Töitä on ollut esillä näyttelyissä, muun muassa piirin kulttuurikatselmuksessa Hyvinkää-salissa. ”Kun ikää tulee, rohkeus tuoda töitään esille kasvaa”, Maija Färling totesi vuonna 2005 pidetyssä harrastustaitojen näyttelyssä.

Hyvinkään kaupunki tilasi vuonna 2006 käsityöryhmältä matkamessuja varten neljä virkapukua. Virkatuista pyörylöistä kootun Lady L -puvun malli oli suunniteltu Hyvinkään Villatehtaalle vuonna 1966. Pukuja virkattiin kolmen kerholaisen voimin kaksi kuukautta ja niitä esiteltiin pariin otteeseen paikallislehden palstalla.

Yhdistyksen järjestämät kylpylämatkat, kesäretket ja teatterikäynnit ovat turvallisia, virkistäviä ja antoisia yhteisiä tapahtumia, jossa on aina omanlaista matkaseuraa. Toimintavuoden päätteeksi järjestettävä joulujuhla virittää mielet syystalven suuren juhlan odotukseen.

”Vanheneminen ei olekaan niin kurjaa, kun vain osaamme elää”, kirkkoherra Tapio Turunen totesi syntymäpäiväkerhossa käydessään.

Näin notkeita meillä ollaan.

(Kuva: Leena Heikkilä)

Ahjon eläkeläisten kerho Hyvinkään Eläkkeensaajiin

Osuustoimintalaki säädettiin Suomessa vuonna 1901, jonka jälkeen edistysmielisiä, työläistäustaisia osuuskauppoja syntyi lähinnä kaupunkeihin. E-osuuskunta Ekaksi yhdistyi 39 osuusliikettä vuonna 1983.

Osuusliike Ahjo, toimialueenaan Hyvinkää ja Riihimäki ympäristökuntineen, perustettiin vuonna 1902. Toimipaikkoja oli vielä 1960-luvun alussa kuutisenkymmentä mukaan lukien saha, meijeri ja leipomo. Ahjon vuonna 1935 rakennettu funktionalistinen tavaratalo oli ensimmäinen Helsingin ulkopuolella. Rakennuksen toisessa kerroksessa sijaitsi legendaarinen iltaravintola Hopealyhty, joka toimii edelleen.

Epävirallista kerhotoimintaa ahjolaisilla oli ollut aikaisemminkin, mutta varsinainen Ahjon työntekijöiden eläkeläiskerho perustettiin Hopealyhdyssä vuonna 1987. Kerho liittyi Eläkkeensaajien Uudenmaan Piiri ry:n jäseneksi. Ahjon Eläkkeensaajien puheenjohtajia ovat olleet Veikko Perälähti, Terttu Pihkola ja Maila Äijänen. Aino Waltzer toimi sihteerinä koko toiminnan ajan. Aloituvuonna jäseniä oli 75, lopetettaessa vuonna 2006 määrä oli puolittunut. Useat kerholaiset siirtyivät lopettamisen jälkeen Hyvinkään Eläkkeensaajien jäseniksi.

Kerhon 15-vuotisjuhlassa vuonna 2002 muistettiin aktiivijäseniä, Helvi Jantusta, Terttu Kiivasta, Sanni Tammela, Aino Waltzeria ja Maila Äijästä piiriyhdistyksen myöntämällä hopeisilla ansiomerkeillä. Maila Äijänen on kuulunut piiritoimikuntaan.

Ahjon Eläkeläisten kerho kokoontui aluksi, kesäaikaa lukuun ottamatta, kerran kuukaudessa Ahjon ravintolatiloiissa, kunnes sopiva tapaamispaikka löytyi Jussintori-nimisen kiinteistön kerhohuoneelta. Naiset huolehtivat kerhotarjoilusta leipomalla vuorotellen. Siirryttyään viettämään yhteisiä kerhohetkiä kaupungin Sahanmäen Palvelukeskuksesta osoittamiin tiloihin tarjoomukset tulivat talon keittiöstä. Harrastuskerhoja ahjolaisilla ei ollut.

”Kerhoissa oli aina mukava tunnelma, oli mukavia muistoja työssäoloajoilta. Oli Kiivasen Tertun runot ym. esitykset ja Ainon tietous monista

asioista. Ja olihan arpajaisetkin. Jokainen vei pienen paketin, entiset Ahjon työntekijät Aira Vivolin ja Mirja Lindgren muistelevat. ”Retkiä tehtiin päivän retkinä lähiseudun nähtävyyksiin ja pikkujoulutkin vietettiin. Tuetuilla lomilla käytiin Lautsiassa, Päiväkummussa ja Leporannassa”, nykyiset Hyvinkään Eläkkeensaajien jäsenet Mirja ja Aira kertovat.

Piirin jäsentilaston

sivu vuonna 1985.

Ahjolaisia: Vilho ja Mirja Lindgren,

Aira Vivolin ja Aira Pitkänen.

(Kuvat: Aira Vivolin)

HYVINKÄÄN TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEENSAAJAT RY

Mitä me olemme? Olemme eläkeläisiä!

”Me olemme työkyvyttömyyseläkkeellä, olemme perustaneet kerhon, jossa tapaamme toisiamme. Olemme mekin työtä tehneet ehkä raskaammin kuin nuorempi sukupolvi, mutta valittamatta olemme raataneet ja eläneet omalla tavallamme täyttä elämää. Nyt meillä on aikaa, nyt voimme kulkea omia teitämme, ei sido enää kellokortin leimaaminen, ei aamuisin työhön lähtö, on aikaa. Me olemme iloisia, tyytyväisyys on tärkeää, aina on pitänyt tulla vähällä toimeen ja tultiin myös. Mutta yksi asia on tärkeä, ei saa jäädä yksin ja ajatella, olen eläkeläinen, vanhus, jolla ei tee mitään. Ei, me haluamme elää vielä niin kuin kuka tahansa ihminen, meillä on siihen oikeus.

Me olemme ehkä toisenlaisia kuin toiset eläkeläiset, meissä on kaikenikäisiä, jokainen on omalla kohdallaan kokenut elämän vaikeudet ja elää yhä niiden kanssa. Jokaisella meillä on jotain vammaa tai sairautta, juuri tämä yhdistää meitä, ehkä ymmärrämme paremmin toisiamme tässä valossa. Ei meitä auta, jos jäämme valittamaan ja suremaan yksin, vaan joukossa nuo vaivat ja vaikeudet helpottuvat hetkeksi. Kun olemme olleet kerhossa ja keksineet kaikkea hauskaa ja hyödyllistä, niin kotiin mentyämmme meillä on taas kuin uutta voimaa jatkaa elämäämme eteenpäin.

Ja mikä parhainta on se, että saamme vierailla toisten paikkakuntalaisten eläkeryhmien luona, näemme että samoja vaikeuksia mutta myös samaa yrittämisen halua on toisillakin. Vain yhteisvoimin me pystymme löytämään ratkaisuja ongelmiimme ja tunnemme olevamme kuin suurta perhettä. Kaikki tämä antaa meille voimaa yrittämään ja yhdistää meitä kaikissa toiminnoissa.”

Hyvinkään Työkyvyttömyyseläkkeensaajat toimitti kymmenen vuoden ajan omaa lehtistä, joka ilmestyi aina keväällä ja syksyllä. Toimintakalenterin lisäksi lehdet sisälsivät jäsenistön kertomuksia, muistelmia, runoja ja vitsejä. Lehtitoimikuntaan kuuluivat Betty Hyppönen ja Aino Nikkinen. Betty piirsi lehden kansi- ja sisäsivujen kuvat.

Hyvinkään Työkyvyttömyyseläkeläisten perustama yhdistys sai hyvin tuulta purjeisiin ja ryhtyi toimimaan innokkaasti. Jäsenmäärä nousi, tarmokkaita toimijoita löytyi, ja harrastuskerhoja syntyi niin, että parin vuoden kuluttua niitä oli jo kymmenkunta. Alkuaikoina yhdistyksen musikantteina toimivat Maria ja Eino Katajisto. Kuoron epävirallinen nimi oli ”Mollisysterit”. Joku lohkaisi, että laulettiinpa nuoteista tai nuottien vierestä, pokka piti aina.

”Tarkoituksena on pitää vireää toimintaa yllä. Keskitymme lähinnä viihtyisyyteen”, päiväkerhonvetäjä Anna-Liisa Koski kirjoitti yhdistyksen omassa lehdessä keväällä 1985, jolloin hän otti vastaan puheenjohtajan tehtävät Alpo Toivoselta. ”Uudet jäsenet ovat tervetulleita. On hyvä saada mukaan hyviä kuuntelijoita, kuin myös aktiivisti toimivia jäseniä, molempia tarvitaan”, puheenjohtaja toivoi.

Eikä laakereilla suinkaan leväty. Rahapussin paikkaamiseksi käsityö- ja askartelukerho teki työtä pitkin vuotta, ja myyjäisissä ahkeruus palkittiin. Ne olivat iloisia tapahtumia, joissa kudotut, ommellut ja askarrellut tuotteet, herne- ja sekahedelmäsoppa sekä tuoreet nisut ja arvat tekivät kauppansa.

Hyvinkään Työkyvyttömyyseläkeläiset olivat myös erittäin innokkaita matkailijoita. Päiväretkiä, teatterimatkoja sekä ystävyysvierailuja toisiin yhdistyksiin tehtiin runsaasti. Rajaniemessä ja Keitelerannassa vietettiin lomapäiviä sekä virkistyspäiviä Nurmijärven Haukilammella, Sääksjärven rannalla. Ruskaretki Lapin lumoihin oli elämys. Ulkomaisista kaupungeista katsastettiin Moskova ja Kööpenhamina. Ja hyvin järjestetyistä matkoista osattiin iloita. ”Se oli ihana viikko, oli iloinen mieli kaikilla, oli jumppaa sekä humpppaa, virkeinä palasimme kotiin”, muisteli eräs Rajaniemen kävijä.

Syysterveisissä 1987 puheenjohtaja tiedotti: ”Kerhojen valtionavun saanti vaikeutuu, vaaditaan teoreettista opetusta, pelkkä mukanaolo ei enää riitä. Ei kerhoja silti ole syytä lopettaa. Siellähän parhaiten tapaamme toisiamme. Toivottavaa olisi, että voisimme toimia rauhassa ja rakkaudessa ilman suurempia ristiriitoja. Se onnistuu, kun muistamme, että olemme samalla tasolla – ei ole ylä- eikä alaluokkia.”

Kahden vuoden kuluttua yhdistys kuuli uutisen, joka ei ollut iloinen: Kerhotilat tulevat maksullisiksi. ”Oma apu, paras apu”, yhdistyksessä tuumattiin. ”Mutta yhteen hiileen puhaltaminen vaatii kaikkien mukana oloa. Ei tällaiset yhdistykset, lopu, näillä on tulevaisuus. Me luomme pohjaa niille, jotka jatkavat meidän jälkeemme.”

Yhdeksänkymmentäluvun lähestyessä toiminta alkoi hiljentyä, ja kerho-toiminta väheni puoleen, koska vetäjistä oli puute. ”Onhan aivan inhimillistä, että vuosien mittaan yksi ja toinen väsyä ja turhautuu ja haluaa pitää sapattivuoden. Yritetään kuitenkin yhteisvoimin pitää näitä jäljellä olevia koossa”, puheenjohtaja Koski toivoi. ”Tärkeintä on yhdessä oleminen niin, ettei kenenkään tarvitse tuntea itseään yksinäiseksi.”

Anna-Liisa Kosken jälkeen puheenjohtajaksi valittiin alusta lähtien varapuheenjohtajana toiminut Viljo Nieminen. Hän luotsasi yhdistystä vuodet

1992–2013. Nieminen luovutti tehtävän Irma Svahn-Valkoselle. Sihteerin tehtäviä hoiti vuodesta 2005 saakka Seija Hellström.

Piiritoimikuntaan ovat kuuluneet: puheenjohtaja Alpo Toivonen vuonna 1984, sihteeri Maire Talikka 1986, Anna-Liisa Koski 1987–1990 ja Viljo Nieminen 1993–1995 ja 1999–2006. Yhdistys kuului Työväen Sivistysliitto ry:n Hyvinkään opintojärjestöön.

Parhaimmillaan Hyvinkään Työkyvyttömyyseläkkeensaajat ry:n jäsenmäärä kipusi hiukan yli sadan, mutta alkoi laskea noin kymmenen jäsenen vuosivauhdilla. Lopulta yhdistyksen jumppa- ja päiväkerhossa kävi vain kourallinen jäseniä. Yhdistys lopetettiin vuoden 2018 alussa.

INKOON ELÄKKEENSAAJAT RY

Kirjoittaja: Marita Järvinen

Torstai on toivoa täynnä.” Vanha sanonta siivitti Inkoon Eläkkeensaajia torstaitapaamisiin pian sen jälkeen, kun yhdistys oli perustettu muutamien aktiivisten inkoolaisen toimesta tammikuun loppupuolella vuonna 1993. Perustajajäsenistä valittiin puheenjohtajaksi Olavi Hurri, sihteeriksi Vuokko Marttala-Hurri, rahastonhoitajaksi Aulis Martikainen ja johtokunnan

jäseniksi Yrjö Aalto, Eino Antinoja ja Kerttu Vähämäki. Muita perustaja-jäseniä olivat: Sigrid Aalto, Sanna Hartikainen, Rauni ja Olli Häyrinen, Pertti ja Tuovi Laamanen, Annikki ja Risto Malmgren, Lydia Wessberg ja Mauri Vähämäki. Puheenjohtajina ovat toimineet: Ilkka Lehtinen, Esko Juvonen, Soile Gustafsson, Reijo Stenroos. Nykyisin joukkoa vetää Reijo Hevonoja.

Torstaitapaamisissa ryhdyttiin heti kartuttamaan uuden mutta varattoman yhdistyksen kassaa. Arpajaiset, joihin jäsenet leipoivat kakkuja ja toivat pieniä arpajaisvoittoja, ovat olleet alusta asti osa rahoitusta. Ensimmäisen kesän Inkoo-päivillä yhdistys myi kakkuja ja neuletöitä, ja siitä muodostui jokakesäinen perinne.

Inkoon Eläkkeensaajat ry on saanut avustuksia Inkoon kunnalta, seurakunnalta, Aktia pankilta ja viime aikoina Säästöpankkisäätiöltä. Nykyiset lahjoitukset ovat kuitenkin pienempiä kuin entiset. Sen vuoksi jäsenten aktiivisuudella, myytävien tuotteiden valmistamisella sekä arpajaisvoittolahjoituksilla on suuri merkitys samoin kuin kahvimaksulla. Kahvitarjoilun hoitavat jäsenet ansaitsevat kiitoksen!

Näkyvyyttä yhdistys sai osallistumalla joulumarkkinoille ja Kalevalajuhliin. Yrjö Aalto hauskuutti monissa tilaisuuksissa, ja Sigrid Aalto lausui runoja. Perinteisiin kuuluu joulujuhla. Alkuaikoina se oli puurojuhla, mutta sittemmin jouluruokaa on nautittu muun muassa KTV-opistolla, Siuntion hyvinvointikeskuksessa ja Kylpylähotelli Päiväkummussa.

Liikuntaa Inkoon Eläkkeensaajat ry on harrastanut vuosien varrella eri muodoissa: on vesi- ja tuolijumppaa, liikuntapäiviä ja joka toinen viikko järjestettävä pelitapahtuma. Maanantaisin pelataan mölkkyä. Yhdistys on osallistunut myös piiriyhdistyksen virkistyspäivän kilpailuihin. Mölkkyjoukkue on menestynyt. Irmeli Nilssonille tuli naisten tikka-mestaruus vuonna 2018.

Koti- ja ulkomaanmatkailu on ollut monimuotoista. Ensimmäinen matka suuntautui Punkaharjun maisemiin. Vuoden 1996 Lapin matka, jonka pohjoisin kohde oli Nordkap, kesti 12 päivää.

Tarinan mukaan eräällä Kustavin matkalla oli ollut ilmeisesti hauska illanvietto, koska Annikki, Vieno, Elisa, Pepe, Kerttu ja Aulis oli nimetty ”apinaorkesteriksi”. Yhdistyksen vieraillessa Viron ystävyyskunta Oisussa Inkoon kunta otti osaa kustannuksiin. Rajaniemi oli kokoontumispaikkana oisulaisten vastavierailulla. Matkainnostuksen hiukan hiipuesssa järjestettiin teatteriretkiä ja veneretkiä lähivesille.

Yhdistyksen kymmenvuotisjuhlan merkeissä matkailtiin reitillä Helsinki-Viron Vimsin kylpylä ja Torin kylä-Pietari-Helsinki. Myös Etelä-Viro ja

Saarenmaa on katsastettu. On nähty Turun saariston Iso Rengastie, Rauma/Kylmäpihlajan majakka, Valamo ja Punkaharju, Ahvenanmaa, Itä-Suomi sekä Kassnäs ja Bengtskärin majakka. Lappiin on tehty ruskamatka. Vuonna 2018 vietettiin hieno viikko Gotlannissa, ruusujen saarella.

Inkoon Eläkkeensaajat ry on aktiivinen, noin 120 jäsenen yhdistys. Torstaitapaamiset, joissa kuullaan asiantuntijoita, pelataan bingoa ja tuoli-jumpataan, järjestetään Hembygsgårdenissa joka toinen viikko. Samassa paikassa vietettiin yhdistyksen 25-vuotisjuhlaa vuonna 2018. Suuri kiitos kuuluu toimivalle hallitukselle ja matkanvetäjälle.

Gotlannissa kesällä 2018.

(Kuva: Inkoon Eläkkeensaajien arkisto)

ITÄ-HAKKILAN ELÄKKEENSAAJAT

Itä-Hakkilan omakotialue sijaitsee Vantaalla, Hakunilan pohjois- ja Lahden-väylän itäpuolella. Pohjoisessa on Kolohongan alue. Etelässä viheralue-kaistale erottaa kaupunginosan Hakunilan Nissaksesta, idässä sitä sivuaa

Sotungin laakso. Kaupunginosan rakentaminen alkoi 1950-luvun alkupuoliskolla ja jatkui nopeana kahdenkymmenen vuoden ajan samoin kuin väestönkasvu.

Kannattaako näin pienelle paikkakunnalle perustaa eläkeläisten asioita ajavaa yhdistystä? Tätä mietti Arvid Houni kevättalvella 1973, mutta löysi asukkaiden joukosta 17 rohkeaa yhdistysihmistä, ja niin lausuttiin Itä-Hakkilan Eläkkeensaajat ry:n syntysanat. Jäsenmäärä kipusi kymmenessä vuodessa kahdeksaankymmeneen ja pyörii edelleen samoissa lukemissa.

”Joko ne taas ovat täällä”, kaupunginisät siunailivat, kun pienen kylän eläkeläisyhdistyksen tarmokkaat jäsenet taas kerran koputtelivat kaupunginhallituksen ovea puute- ja aloitelistat kourassa. Näitä eläkeläisyhdistyksen jäseniä on valittu Vantaan kauppalan/kaupungin lautakuntiin, valtuustoon, vanhusneuvostoon/työvaliokuntaan ja Hakunilan aluetoimikuntaan.

Itä-Hakkilan Eläkkeensaajien puheenjohtaja Reino Syrjänen valittiin Eläkkeensaajien Uudenmaan Piiri ry:n varapuheenjohtajaksi vuonna 1973. Pesti kesti kolme vuotta. Piiritoimikuntaan ovat kuuluneet Kauko Pulkka ja Helvi Lindborg. Taimi Viiala toimi piiriyhdistyksen rahastonhoitajana vuosina 1998–1999 ja tilin-/toiminnantarkastajana vuosina 2005–2014. Eläkkeensaajien Keskusliitto myönsi hänelle suuransiomerkkin vuonna 2013.

Itä-Hakkilan yhdistyksen lopettamista mietittiin vakavasti vuonna 2002, kun käytössä ollut Kolohongan nuorisotila tuli maksulliseksi. Vuoden kuluttua kaupunki kuitenkin pyörsi korotuspäätöksen voimakkaan kritiikin takia. Toiminta-avustusta yhdistys on saanut kaupungilta alusta alkaen. Muita rahalahteita ovat jäsenmaksut, kahvitulot, arpajaiset ja myyjäiset. Spesiaalituloja yhdistys on saanut tv-kuvausten avustajapalkkioista.

Yhdistyksen jäsenet ovat kokoontuneet kerhoihin joko kerran tai kaksi kertaa kuukaudessa. ”Suomi tällä vuosisadalla”, ”Kotikaupunki Vantaa” ja Martta Salmela-Järvisen teos *Tuhannen tarinan talo* ovat olleet opinto-kerhojen aiheina. Alkuaikojen kerhot runoineen, tarinoineen ja sketseineen aloitettiin laululla ja päätettiin tanssiin. Yhdistysvierailuja ja retkiä tehtiin paljon. Teatterikäynnit ja retket ovat edelleen suosittuja.

”Meillä oli tarve tutustua muihin samassa elämäntilanteessa oleviin ja saada ideoita omaan kerhotoimintaan. Alkuvuosien toimijat olivat vielä vahvan iltamaperinteen taitajia ja siksi ohjelmantekijöitä ja esittäjiä löytyi joka yhdistyksestä.”

Itä-Hakkilan Eläkkeensaajat ry:n laulu- ja tanhuryhmä liittyi Suomen Työväen Musiikkiliitto ry:n jäseneksi vuonna 1984. Ryhmät esiintyivät yhdessä ja erikseen piiriyhdistyksen ja eläkkeensaajayhdistysten juhlissa ja

tilaisuuksissa. Yhdistys on osallistunut myös piirin kulttuuritapahtumaan Keravalla ja järjestänyt vanhustenviikoilla Hakunilan aluetoimikunnan tuella kaksi kertaa avoimen, ilmaisen teatteriesityksen Kolohongan nuoriso-tiloissa ja kolme kertaa musiikkitilaisuuden. Kylän yhdistysten yhteis-tapahtumiin Itä-Hakkilan Eläkkeensaajat on osallistunut jo 1990-luvun lopusta lähtien ja ollut ajoittain jopa järjestelyvastuussa.

Nykyisiä jäseniä on vaikea houkutella ohjelmasuorituksiin, ja yhdistysvierailuja tehdään tilanpuutteen vuoksi harvoin. Tanhu- ja senioritanssiharrastus hiipui ohjaajien puutteeseen. Lomaviikoille tai Keskusliiton ja piiriyhdistyksen tilaisuuksiin ei tahdo olla lähtijöitä. Harrastuksiaan jatkavat torstaikerho käsityöntekijöineen, myyjäisineen ja kortinpeluineen, huvitoimikunta ”Hutikka”, muistikerho, runopiiri ja ulkoilijat. Boccian- ja mölkynpelaajat ovat osallistuneet kilpailuihin menestyksekkäästi.

Tilapäisistä notkahduksista huolimatta yhdistyksen toiminta on voinut jatkua elinvoimaisena, osallistuvan, aktiivisen ja tehtäviä pelkäämättömän jäsenistön ansiosta.

Vuoden 2019 alussa taloudenhoitaja Rauni Mäki-Petäys kertoi, että kerho kokoontuu nykyisin kaksi kertaa viikossa. Tiistait on omistettu vierailijoille, mutta torstaisin tehdään edelleen käsitöitä, pelataan ja kunto-jumpataan. Muutama mieskin on uskaltanut mukaan.

”Nykyinen tietokoneiden ja älypuhelimien aika asettaa jäsenistölle haasteita. Tilanne muuttuu jatkossa, kun uudet sukupolvet siirtyvät eläkkeelle. Heille tämä digiviidakko on tuttua ja itsestään selvää. Me tässä murrosvaiheessa yritämme luoda sähköiset toimintatavat ja paperiversiot niille jäsenille, joilla ei ole tietokoneita eikä muita älylaitteita. Tämä siirtymävaihe on melko jännittävä ja opiskelua vaativa. Uskomme, että pienikin yhdistys pärjää jatkossakin. Maasta se pienikin ponnistaa.”

Yhdistyksen puheenjohtaja on Tarja Eklund. Jäseniä on noin seitsemänkymmentä.

JOKELAN ELÄKKEENSAAJAT RY

ei ole pelkkä neulomaseura.

Tähän tulokseen tuli paikallislehti *Kellokaan* toimittaja vuonna 2006 tehdessään juttua Jokelatalossa kokoontuvista yhdistyksistä. Lehti otsikoi:

Katto korkealla

***Jokelan Eläkkeensaajien riveissä ei taatusti sammaloitu:
siitä pitää huolen monipuolinen kerhotoiminta.***

”Olemme hyvin vireä yhdistys”, puheenjohtaja Anna Issakainen vakuutti toimittajalle. ”Meillä on ovenpielet leveällä, katto korkealla ja lumetkin harjataan oven edestä pois. Meillä on myös hyvä yhteishenki. Jos joku on pulassa, häntä autetaan.”

Vuonna 1971 perustettu Jokelan Eläkkeensaajat ry on saanut näkyvyyttä lehtien palstoilla kiitettävän tehokkaasti kautta vuosikymmenten. Eri lehtien toimittajia on kutsuttu viiden vuoden välein pidettyihin merkkipäiväjuhliin ja muihin yhdistyksen järjestämiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin.

Kellokkaan toimittaja oli paikalla jo silloin, kun Jokelan Eläkkeensaajat ry täytti kymmenen vuotta. Silloinen puheenjohtaja Taisto Ruonansuo sanoi nuoren yhdistyksen halunneen järjestää juhlan perustajajäsenten kunniaksi. ”Elämän kulkua ajatellen monikaan näistä iäkkäistä jäsenistä ei ehkä olisi myöhemmin läsnä”, Ruonansuo pohti. Juhlatilaisuudessa kukitettujen perustajajäsenten kiitospuheen piti yhdistyksen ”isä” ja järjestyksessä toinen puheenjohtaja Toivo J. Lindberg. Ensimmäinen puheenjohtaja Eino A. Silander ei enää ollut juhlassa mukana.

”Harjoittelemme jatkuvasti lauluja, tanhuja ja muuta ohjelmaa. Lisäksi on jumppakerho, kahvikerho, ihmissuhdekerho ja käsityökerho. Poliittisia kannanottoja emme harrasta, mitä nyt vähän kahvikupin ääressä”, puheenjohtaja Kirsti Suomi valotti yhdistystoimintaa sanomalehtien 20-vuotis-juhlahaastatteluissa.

Keskusliiton puheenjohtaja Sinikka Luja-Penttilä sanoi juhlapuheessaan järjestöissä toimivien olevan vireitä, ja että he rakastavat ja välittävät toisistaan.

”He eivät tunne yksinäisyyttä; pelot jaetaan ja ystäviä autetaan. Ihminen tarvitsee aina toista ihmistä. Mikään järjestelmä tai kone ei voi koskaan antaa sitä lämpöä ja läheisyyttä, jota me kaipaamme ja tarvitsemme. Nyt eläkkeellä olevat ihmiset ovat tehneet mahtavan työpanoksen yhteiskunnan hyväksi”, Luja-Penttilä kiitteli. ”On turha luetella erikseen kaikkia saavutuksia, mutta todettakoon nyt ylpeydellä se, että me loimme jokaiseen kansalaiseen hänen syntymästään aina elämäniltan ulottuvan perusturvallisuuden. Sitä emme

halua romutettavan. Harmaahiuksisinakin jaksamme taistella oikeudenmukaisten järjestelmiemme puolesta.”

Jokelan Eläkkeensaajien jäsenet ovat innostuneita tekemään erilaisia asioita. Yhdistyksen 30-vuotisjuhlissa Keskusliiton puheenjohtaja Hilkka Häkkinen totesi jokelalaisten kulttuuritoiminnalla olleen suuriarvoinen merkitys piiriyhdistyksen tilaisuuksissa. Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan piirin kulttuurikatselmus järjestettiin Jokelan Eläkkeensaajien aloitteesta vuonna 2000 Jokelan Kolsan koululla. Puheenjohtaja Matti Färling myönsi, että talkoourakka oli melkoinen. Kuinka laaja-alaisesti eläkeläiset harrastavat kulttuuria, oli yllätys. Lukuisat yhdistysten jäsenet ovat alkaneet harrastaa jotain, mitä eivät ole aikaisemmin ennättäneet tai rohjenneet aloittaa. Muun muassa useat Jokelan Eläkkeensaajien jäsenet ovat kirjoittaneet muistojaan elämän varrelta.

Tulin taas talven tanhunneeksi. Edellisen talven olin koikkelehtinut Jokelan Eläkkeensaajat ry:n tanhuryhmä ”Karoliinoiden” mukana. Nyt kuvittelin jo osaavani jotain, kun ”tico ticokin” oli onnistunut kevään 2007 esityksissä.

Luulot menivät syksyllä, kun ryhmänvetäjä räpäytti uudet rytmit. Kuviot tuntuivat liian mutkikkailta: vastuut, karkelot, hoppalssit ja sottiisit alkoivat tuntua painajaisilta. Olisi pitänyt muistaa, millä jalalla lähdetään liikkeelle, minne päin käännytään ja milloin, kenen käteen milloinkin tartutaan. Epätoivomme lähenteli kipukynnystä, mutta keväällä olimme valmiit esiintymään keväthuhlassa, emmekä enää ajatelleet vasta- tai myötäpäivää.

Tästä on hyvä ponnistella kohti uusia painajaisia.

(Rauno Ahlmaa, Jokelan Eläkkeensaajien tanhuryhmän jäsen.)

Jokelan Eläkkeensaajat ry:n uusiin kulttuurikerho KUKE etsii vielä toimintamuotoaan. Aulikki Klemetti, toinen kerhon vetäjistä kertoo, että tarkoitus on tehdä jotain uudenlaista yhdessä, milloin minkäkin menon merkeissä. Pikkupyrähdykset ovat mukavia. Ne tuovat hyvää mieltä ja iloa.

(Kuvat: Jokelan Eläkkeensaajien arkisto.)

Jokelatalon valmistuminen vuonna 1986 auttoi yhdistystä tilakysymyksessä. Vanha työväentalo oli jo käynyt ahtaaksi. Juhlia ja naapuriyhdistysten vierailutapahtumia on kuitenkin järjestetty tuttuja ja turvallisten seinien suojissa edelleen. Myös Jokelan Eläkkeensaajille satelee vierailukutsuja – kaikkiin ei vain ole mahdollisuus osallistua.

Yhdistyksen pitkäaikaisen puheenjohtajan Anna Issakaisen mielestä liikkeelläolosta on paljon hyötyä. Juhlat, matkat ja tapahtumat ovat kontakti muihin eläkeläisiin. ”Ikäihmisen ei kannata jäädä kotiin yksin nyhjäämään. Ennen vanhaan ihmiset saattoivat tavata toisinaan kaupassa ja postissa ja jutella siellä. Mutta enää ei ole sellaista tapaa, eikä sopivia paikkoja.”

Jokelassa pyritään kohottamaan mielen ja kehon kuntoa. Meille liikunta on perinne.

Vuosi 2000 oli Eläkkeensaajien Keskusliiton ”Eiku liikkumaan” -vuosi, ja se innosti yhdistysväen kuntoilemaan. Haasteesta vaarin ottanut Jokelan Eläkkeensaajat sijoittui yhdistyskilpailussa toiselle sijalle, sai kunniakirjan, tuhannen markan palkinnon ja sauvakävelijöiden kuvan *Eläkkeensaaja*-lehden kanteen. ”Kunnossa Kaiken Ikää” -ohjelma myönsi yhdistykselle kunnan kohentamiseen kahdeksansataa euroa, joten kahvikerhokin päätettiin aloittaa jumppaamalla ja saada näin tasapaino kohdalleen ja nivelet liikkuviksi. Liikuntaharrastus vakiintui Jokelan yhdistyksen yhdeksi toimintamuodoksi. Liikuntaa ja luontoretkeä harrastaa ”Köpöttelijät”-kerho.

Boccian pelaamista Jokelan Eläkkeensaajien joukkue alkoi harjoitella vuonna 1991, ja jo seuraavana vuonna käytiin ensimmäinen ystävyysottelu Keravan Eläkkeensaajien kanssa. Kiertopalkinnosta kamppailtiin kiivaasti, mutta lopulta voitto tuli kotiin. Jokelan Eläkkeensaajat on voittanut myös tuusulalaisten eläkeläis-, kansanterveys- ja vammaisjärjestöjen perinteisiä kuntokampanjan boccia-turnauksia. Yhdistys on saanut kaksi kertaa Tuusulan kunnan liikuntatoimiston kunniakirjan erityisliikuntatalkoisiin osallistumisesta. Jokelan Eläkkeensaajat ry Tuusulan napapiiriltä oli paras kunnan järjestämässä kuntokampanjassa 3114 suorituksella vuonna 2008. Seuraavan vuoden hopeasija vaihtui kultaan vuonna 2010.

Yhdistyksen jäsenet ovat osallistuneet keväisin piiriyhdistyksen ideoimaan ja sittemmin Eläkkeensaajien Keskusliiton valtakunnalliseen liikunnan haastekilpaan sijoittuen aina kärkijoukkoon. Menestyksekkäänä liikuntavuonna 2010 yhdistys nappasi kiertopalkinnon vuodeksi haltuunsa.

Olemme saaneet talkoilla paljon hyvää aikaan.

Lahjoituslangoista syntyi ahkerasti puikkoja kilisyttämällä 57 paria sukkia Jokelan Eläkkeensaajien talkoolaisten käsissä vuonna 2015. Kotipalvelun joulun alla jakamat villasukat lämmittivät yksinäisten vanhusten jalkoja ja mieltä. Jokavuotiset marraskuun lopulla järjestetyt myyjäiset käsitöineen, leivonnaisineen, laatikoineen, arpajaisineen, kirpputoreineen ja kahvioineen kartuttavat yhdistyksen kassaa. Merkkipäiväjuhlien yhteydessä on järjestetty kädentaitonäyttelyitä.

”Kädentaitokerho on todellakin kädentaitoa.”

Vuonna 2009 Jokelan Eläkkeensaajia ryhtyi luotsaamaan Aarno Järvinen. Piirihallitukseen hän tuli pohjoisen alueen edustajana samana vuonna. Piirin koulutustoiminta on ollut Järvisen vastuualueena vuodesta 2013 lähtien. Varapuheenjohtajaksi hänet nimitettiin 2016 syyskokouksessa. Lappeenrannan liittokokouksessa vuonna 2017 Aarno Järvinen valittiin Eläkkeensaajien Keskusliitto ry:n varapuheenjohtajaksi.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n luottamustehtävissä ovat Jokelan Eläkkeensaajista olleet aikaisemmin puheenjohtajat Toivo J. Lindberg taloudenhoitajana, Hilikka Niemi piiritoimikunnan jäsenenä sekä kaksi kautta liittovaltuustossa. Kirsi Suomi oli rahastonhoitaja ja liittohallituksen varajäsen, Matti Färling puheenjohtaja, Martta Syrjänen piiritoimikunnan jäsen ja Anja Lukjanov toiminnantarkastaja.

Hilikka Niemelle myönnettiin Eläkkeensaajien Keskusliiton myöntämä suuransiomerkki vuonna 1996. Kirsti Suomi sai merkin vuonna 2001. Piiriyhdistys anoi Matti Färlingille tunnustusmitalin vuonna 2005.

Jokelan Eläkkeensaajat ry:ssä oli vuonna 2021 184 jäsentä.

JÄRVENPÄÄN ELÄKKEENSAAJAT RY

Järvenpään Eläkkeensaajat ry on yksi suurimmista Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n yhdistyksistä. Vuonna 2021 jäseniä oli 319. Osuuskauppa Perhelän ravintolaan kokoontui joulukuussa 1970 Johannes Rautsialan kutsusta parikymmentä innokasta henkilöä pohtimaan eläkeläisyhdistyksen perustamista. Hanke toteutui. Viralliseksi perustamispäiväksi on merkitty 3.3.1971.

Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Kalle Valtavuori ja sihteeriksi Irja Virta, joka vei asioita reippaasti eteenpäin lähes kahdenkymmenen vuoden ajan. Myöhempiä puheenjohtajia ovat olleet: Toivo Vuoristo, Katri Paakkunainen, Kalle Virta, Esko Järvinen, Ann-Mari Kortelainen, Anu Ryyänen, Anja Martinpelto ja Viljo Smed.

Toiminnan alussa yhdistys kokoontui kaupungin Harjuvaaran kiinteistön nuorisotiloissa ja Perhelän ravintolassa, kunnes tapaamispaikaksi vakiintui Järvenpään Seuratalo. Se on ollut ja on edelleen monille kuin toinen koti. Seurojentalo tarjoaa puitteet monipuoliselle ja vireälle harrastuskerhotoiminnalle. Talon yläkerrassa sijaitsee yhdistyksen toimisto.

Hyväntuulisia harrastuksia

Järvenpään Eläkkeensaajat ry on ollut vuosikymmenien saatossa lukuisten piiriyhdistyksen kevät- ja syysjuhlien sekä kahvikonserttien järjestäjä ja kantava voima. Järvenpää-talon tapahtumat ovat houkuttelleet satoja sisaryhdistysten jäseniä nauttimaan hyvästä ohjelmasta ja musiikista. Ministeri Sinikka Mönkäre muisti yhdistystä onnistuneen syysjuhlan vuoksi kiitoskortilla vuonna 2005.

”Hyväntuuliset” -lauluryhmässä on noin neljäkymmentä laulajaa. Ryhmä pyrkii pitämään keväällä ja syksyllä kahvikonsertin ja esiintymään aina pyydettyä. Yhdistyksen kotisivuilla mainitaan: ”Lauluryhmä on kaikkien laulutaitoisten ja haluisten yhteinen harrastus.”

Teijo Lindström, joka on johtanut Hyväntuulisia, on opiskellut klassista laulua ja saavuttanut finaaliapaikan Savonlinnan oopperajuhlien Timo Mustakallio -laulukilpailussa sekä Kangasniemen Valtakunnallisissa

laulukilpailussa. Tangokuninkuuden hän voitti Seinäjoella vuonna 2017. ”Yleisössä kaikki nousivat seisomaan viimeistä penkkiriviä myöten, kun voittaja valittiin”, *Ilta-Sanomat* kirjoitti. Myös säveltäjä, sanoittaja ja laulaja Jani Uhlenius on yhdistyksen jäsen. Hän on käynyt usein tiistaikerhossa jutustelemassa ja laulattamassa väkeä.

Ystäviä, vaihtelua ja ajankulua mitä parhaimmassa seurassa

Yhdistyksen yhteinen, viikoittainen tapaaminen on tiistaikerho, johon kutsutaan vierailijoita pitämään alustuksia eläkeläisiä sivuavista aiheista. Muusta ohjelmasta vastaa huvitoimikunta. Liikunta- ja kulttuuripainotteiset harrastekerhot, joita Järvenpään Eläkkeensaajilla on toistakymmentä, voivat järjestää myös omia virkistystapahtumia. Vuoden mittaan yhdistys järjestää konsertti- ja teatterimatkoja sekä virkistys- ja päiväretkiä yllätysmatkoineen.

Niin naisille kuin miehillekin sopivan liikuntakerhon pyrkimys on kohentaa yhdistyksen jäsenten kuntoa monipuolisen, ohjatun jumpan avulla kaksi kertaa viikossa. Jokainen tuoli-, väline- tai perinteiseen lattiajumpaan ja venyttelyyn osallistuva voi suorittaa liikkeit oman vointinsa ja kykijensä mukaan. Myös pyöräilykerho ”Pyöriäiset” sopeuttaa vauhdin polkijoiden kunnon mukaan ja evästaukoja pitäen. Kilpapyöräily ja välineurheilu eivät kuulu Pyöriäisten imagoon.

Järvenpään Eläkkeensaajat ry:n jäsenet iloitsevat *Eläkkeensaaja*-lehden jutussa vuonna 2011: ”Olen ottanut osaa kaikkeen, mihin kykenen. Tärkeintä on saada ihmiset pois kotoa tekemään jotain, mistä he pitävät”, yhdistyksen aktiivijäsen, juontaja ja juttujen kertoja Pekka Luukkonen sanoo ja mainitsee perheen koko ystäväpiirin koostuvan yhdistyksen jäsenistä.

”Kotiin ei passaa jäädä roikkumaan. Olen varmasti terveempi ja tyytyväisempi, kun puuhaan yhdistyksessämme”, miettii Eila Asikanius, jolla on ollut yhdistyksessä useita tehtäviä. ”Olen aina ollut aktiivisesti mukana hoitamassa yhteisiä asioita. Parasta ovat tutut ja ystävät. Olen saanut yhdistyksestä vaihtelua elämääni ja ajankulua.”

Anna-Mari Kortelaisen, entisen matkanvetäjän, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan mielestä yhdistystoiminta virkistää. Aktiivinen nainen laulaa, jumppaa ja senioritanssii. ”Joskus joudun järjestelemään menoja, että ehtisi kaikkien mukaan.” Kortelainen sai tunnustusmitalin vuonna 2002.

KESKI-UUSIMAA

MAANANTAINA 8. LOKAKUUTA 2012

Yli 500 ikäihmistä kokoontui Järvenpäässä

Presidentti Tarja Halonen vieraili Järvenpäässä

Vanhustenviikon valtakunnallinen pääjuhla vuonna 2012 pidettiin yli viidensadan ikäihmisen voimin Järvenpää-talossa. Juhlapuheessa presidentti Tarja Halonen mainitsi saaneensa virka-aikanaan paljon kirjeitä, joissa kerrottiin vanhustenhoidon ongelmista. Joskus kirjoittajana oli rakkaasta läheisestään huolissaan oleva omainen, joskus lopen uupunut työntekijä, joka suri, ettei millään ehtinyt tehdä niin hyvää työtä kuin olisi osannut ja mitä hänen potilaansa olisi tarvinnut.

Presidentti toivoi vanhuspalvelulain muuttavan hoitolaitoksissa olevien vanhusten tilanteen paremmaksi. Hän kiinnitti huomiota myös kotona asuvien ikäihmisten tukemiseen muun muassa asuntoja korjaamalla ja apuvälineitä hankkimalla. Tulevaisuutta ajatellen presidentti Halonen kertoi testailleen niitä itsekin.

Juhlissa pitämässään puheessa Järvenpään Eläkkeensaajien ja Eläkeläisneuvoston puheenjohtaja Viljo Smed muistutti vanhusten olevan parhaita asiantuntijoita heitä koskevissa asioissa. ”Vanhuksia tulee kuunnella heitä koskevassa päätöksenteossa. Eläkeläisjärjestöt tekevät tässä mielessä erittäin arvokasta vapaaehtoista työtä, joka täydentää kunnallista vanhus-palvelua.”

Järvenpään Eläkkeensaajat ry:llä on edustus Kivipuiston Palvelukotisäätiön hallintoneuvostossa ja Järvenpään Palvelusäätiön hallituksessa.

Viljo Smed valittiin Järvenpään Eläkkeensaajien puheenjohtajaksi ja piiritoimikunnan jäseneksi vuonna 2005. Piiriyhdistyksen varapuheenjohtajana ja työvaliokunnan jäsenenä Smed toimi vuodesta 2012 lähtien. Vuoden 2014 liittokokouksessa hänet valittiin liittohallituksen varajäseneksi Keski-Uudeltamaalta. Kolme edellistä vuotta hän oli ollut Eläkkeensaajien Keskusliitto ry:n valtuuston jäsen.

Yhdistyksen 45-vuotisjuhlissa. Viljo Smedille ojennettiin Keskusliiton myöntämä suuransiomerkki pitkäaikaisesta toiminnasta eläkeikäisten hyvinvoinnin edistämisessä. Ansiokkaiden, työntäyteisten vuosien jälkeen Viljo Smed päätti jäädä ”eläkkeelle”. Liittokokouksessa 2017 hänet nimettiin kunniajäseneksi.

Tunnustusmitalit on myönnetty Esko Järviselle, Ann-Mari Kortelaiselle, Olavi Korhoselle, Arja Martinpellolle ja Anneli Virralle.

Järvenpään Eläkkeensaajia ryhtyi vuonna 2018 luotsaamaan Seppo Fahlström. Seuraavana vuonna hänet valittiin piiriyhdistyksen puheenjohtajaksi.

KARAKALLION ELÄKKEENSAAJAT RY

SYNTY KASVU JA KEHITYS

Kirjoittanut: Veikko Simpanen

Karakallion Eläkkeensaajat ry:n puheenjohtaja 2009–2018

Karakallion ja sen lähellä olevien asuntoalueiden synty

Karakallion ja sen lähialueet olivat 1960 vuosikymmenen loppuun saakka pelkkää metsää. Alueella oleskeli pysyvästi vain metsän eläimiä. Espoo oli

silloin vielä maalaiskunta. Espoon maalaiskunta aloitti Karakallion ja lähellä olevien asuntoalueiden kaavoituksen vasta 1950-luvun lopulla. Ensimmäiset talot, jotka olivat omakotitaloja, rakennettiin Karakallion alueelle kaavojen mukaisesti 1962–1963.

Varsinainen aluerakentaminen käynnistyi kuitenkin useita vuosia myöhemmin. Espoosta tuli kauppalaksi 1963. Tämän jälkeen lähti Espoon kaavoitus etenemään vauhdilla ja samalla käynnistyi alue- eli grynderi-rakentaminen, kuten sitä nimitettiin. Karakallio on yksi Espoon ensimmäisistä ns. aluerakennuskohteista.

Rakennuskunta HAKA rakensi Karakallion kerrostalolähiön Espoon kanssa vuonna 1966 laaditun sopimuksen mukaisesti vuosikymmenen lopulla. Myös muita Karakallion lähiasuntoalueita ryhdyttiin kaavoittamaan ja rakentamaan noina aikoina. Niinpä Karakallioon, Viherkallioon, Viherlaaksoon, Laaksolahteen, Lähderantaan, Jupperiin, Lippajärvelle, Järvenperään, Kiloon, Leppäsiltaan ja Rastaalaan syntyi uusia asuntoja, ja muuttoliike toi alueelle uusia asukkaita. Tuolloin tänne muuttanut ja tänne jäänyt väestö on nyt eläkeiässä. Jäsenistämme suurin osa on Karakalliosta, mutta useita kymmeniä jäseniä on myös muilta edellä mainituilta lähiasuin-alueilta ja muualtakin Espoosta.

Koko Espoon ja myös yhdistyksemme pääasiallisen toiminta-alueen väestömäärä kasvoi vauhdilla. Espoo sai kaupunkioikeudet vuonna 1972. Tämän jälkeen käynnistyi asuntorakentaminen ja väestön muutto Espoon uusille asuntoalueille, ja sen seurauksena käynnistyi lukuisten paikallisten yhdistysten toiminta Espoon asuntoalueilla.

Karakallion Eläkkeensaajat ry:n perustaminen 1976

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry oli perustettu 1962. Karakallion alueen väestömäärän noustessa ja eläkeikäisten määrän kasvaessa 1970 vuosikymmenellä EKL toimi aktiivisesti yhdistyksen perustamiseksi myös Karakallion alueelle. Vanhemmilla Suur-Leppävaaran asuinalueilla, kuten Leppävaarassa ja Lintuvaarassa olivat jo toimivat EKL:n yhdistykset, kun Karakalliossa ryhdyttiin perustamaan yhdistystä.

Marraskuun 3. päivänä 1976 kokoontui Karakallion koululle 18 henkilöä perustamaan EKL:n jäsenyhdistystä, ja he tekivät myös tuossa kokouksessa päätökset perustamisesta ja toiminnan käynnistämisestä. Tästä käynnistyi yhdistyksemme toiminta.

Perustamiskokouksessa valittiin yhdistyksen ensimmäiseen johtokuntaan

Bildjasckin Aili, Dahlgren Eeva, Turunen Mirjam, Vihermaa Onni, Virtanen Aini ja Ärmänen Sanni. Johtokunta valitsi perustamiskokouksen jälkeen kello 19.30 alkaneessa järjestäytymiskokouksessa keskuudestaan puheenjohtajaksi Aini Virtasen, varapuheenjohtajaksi Onni Vihermaan, sihteeriksi Mirjam Turusen ja rahastonhoitajaksi Eeva Dahlgrenin. Heidän jälkeensä yhdistyksessämme on ollut satoja eri toimihenkilöitä.

Olemme kiitollisia näille nimeltä mainituille ensimmäisille ja kaikille heidän jälkeensä toimineille toimihenkilöille. Heidän työnsä tuloksena on Karakallion Eläkkeensaajat ry syntynyt, kasvanut ja kehittynyt. Jo ensimmäisenä täytenä toimintavuonna jäseneksi liittyi 40 henkilöä. Nyt yhdistyksemme jäsenmäärä on jo tuosta nelinkertaistunut ja kasvaa hyvällä vauhdilla.

Toiminta oli alusta alkaen innostunutta ja vilkasta

Pöytäkirjoista ilmenee, että jo kahden ensimmäisen toimintavuoden aikana syntyi lukuisa määrä toimintakerhoja ja -ryhmiä, jotka kokoontuivat ja harjoittelivat ahkerasti. Kaikille jäsenille yhteinen kerho kokoontui kerran viikossa. Lisäksi jäsenet muodostivat mielenkiintonsa mukaisesti opinto-, kirjallisuus- ja kamerakerhon sekä kuntovoimistelu-, käsityö-, elokuva-, teatteri-, tanhutanssi- ja koti- ja ulkomaanmatkaryhmät. Yhdistys on järjestänyt toimintansa alusta alkaen jäsenilleen yhdistysvierailu- ja tutustumismatkoja ja järjestänyt myös itse kutsujuhlia muille yhdistyksille. Ensimmäinen pöytäkirjoista havaittava yhdistyksen yhteiskunnallinen edunvalvontatoimenpide oli vuoden 1982 lopulla yhdessä muiden Espoon eläkeläisyhdistysten kanssa Espoon Vanhustyön neuvottelukunnalle osoitettu kirje eläkeläisten hammashoito- ja proteesikysymyksestä. Myöhemmin yhteiskunnallinen vaikuttaminen eläkeläisväestön hyväksi on ollut merkittävä osa yhdistyksemme toiminnassa.

Yhdistys oli päättänyt jo alkuvuosista lähtien vapauttaa 80 vuotta täyttäneet jäsenmaksusta. Jäsenten ikääntyessä ja keski-ikä joka vuosi noustessa vapautuspäätös muutettiin myöhemmin koskemaan 90 vuotta täyttäneitä ja sitä vanhempia jäseniä. Tämä on myös nykyinen käytäntö.

Ensimmäisen täyden toimintavuoden jälkeen yhdistys anoi ja sai myös toiminta-avustusta Espoon kaupungilta. Siitä lähtien se on ollut oikeutettu avustukseen toimintansa ja jäsenmääränsä perusteella.

Merkille pantavaa yhdistyksen ensimmäisten toimintavuosien aikana oli, että se pystyi varsinaisen toiminnan tuotoilla sekä jäsenmaksu-, arpajais- ja

myyjäisten tuotoilla sekä Espoon kaupungin avustuksella järjestämään mm. tutustumis- ja teatterimatkoja jäsenille yhdistyksen rahoituksella. Tämä oli mahdollista tuon ajankohdan suhteellisen edullisen kustannustason ansiosta.

Myöhemmin, 1980 luvulta lähtien, jäseniltä ryhdyttiin perimään 1/3 kuluista, 1990 vuosikymmenellä jo puolet. Nykyisin yhdistyksemme joutuu perimään jäseniltä mm. teatterilipuista täyden hinnan sekä matkakuluista suurimman osan. Tämä muutos johtuu välttämättömyydestä pitää jäsenmaksu pienenä sekä kustannustason rajusta noususta 2000 luvulla. Päätöksiin vaikuttaa myös jäsenten yhdenvertaisuudesta huolehtiminen. Uudenmaan sosiaali- ja terveystalvelujen asiakasmaksuja ei saisi tulevaisuudessakaan korottaa Kela-indeksikorotusta enempää. Suuremmat korotukset johtaisivat siihen, että köyhyydessä ja maksuvaikeuksissa elävät eläkeläiset joutuisivat tinkimään ravinnosta ja lääkeannoksista. Korotukset johtaisivat sairauksien pahenemiseen ja sitä kautta myös kustannusten

Toimintatilojen puute oli ongelma uudella asuntoalueella

Ensimmäisten kymmenen vuoden aikana yhdistys pystyi tarjoamaan jäsenilleen toimintapaikan, jossa oli tilaa silloiselle, jo alusta alkaen olleelle innostuneelle ja aktiiviselle toiminnalle. Näin oli aina vuoden 1985 keväthalveen saakka. Tämä oli mahdollista Espoon nuorisotoimen hallinnoimassa nuorisotalossa, joka oli tiloiltaan vaatimaton parakkimainen rakennus. Rakennus purettiin kuitenkin 1985, ja yhdistys joutui siirtämään toimintansa väliaikaisesti etäämmälle Karakalliosta. Toimintaa harjoitettiin mm. Laaksoilahdessa ja Viherlaaksossa. Puretun rakennuksen paikalle Espoon kaupunki rakensi monitoimitalon, josta yhdistyksen jäsenet odottivat innokkaana itselleen uusia toimintatiloja. Tämän ”Karataloksi” nimetyn monitoimitalon valmistuttua 1987 yhdistys vuokrasi talosta tiloja kerho-ryhmien ja hallituksen käyttöön.

Talon muu käyttö ja osittainen esteellisyys eivät kuitenkaan mahdollistaneet näissä kaupungin tiloissa täysimääräistä toimimista, joten yhdistys joutui edelleen etsimään sopivia tiloja Karakalliosta ja myös lähiasuin-alueilta. Mahdollisten toimintatilojen esteellisyys, käyttörajoitukset, vuokrataso tai sopivien käytettävissä olevien tilojen puute vaikuttivat tietenkin matkan varrella myös yhdistyksen toimintaan. Näistä ongelmista lamaantumatta yhdistys toimi kuitenkin jäsentensä parhaaksi sopeuttaen toimintansa olosuhteisiin mahdollisimman hyvin.

Toimintatilaongelmaan tyydyttävä ja toiminnan vakiinnuttanut ratkaisu

Vasta vuoden 2009 syyskaudesta lähtien yhdistyksemme on voinut toimia vakiintuneesti ilman suuria tilaongelmia Espoon Eläkekotisäätiön Palvelutalo Hopeakotkan tiloissa, jonne sopii yhtä aikaa keskiviikkoiltapäivisin kokoontumaan ja viihtymään kaikki paikalle pääsevät jäsenemme. Kiitos siitä kuuluu Espoon Eläkekotisäätiölle sekä erityisesti Espoon kaupungille, joka on tehnyt yhdistyksemme kokoontumiset taloudellisesti mahdollisiksi vuokraamalla tämän ravintolatilán käyttöömme kahdeksi tunniksi viikossa kesäkuukausia lukuun ottamatta.

Keskiviikkokerhomme kokoaakin nykyisin lähes puolet jäsenistämme yhteen näinä päivinä Hopeakotkan ravintolaan viihtymään yhdessä. Lauluryhmämme, jota säestää taitava harmonikan soittaja, lausujamme, tarinan- ja vitsinkertajat, tietokilpailut, arpajaiset, bingo, asiakeskustelut, vierailijat ja tietenkin yhteislaulanta tekevät näistä tuokioista kiinnostavia ja viihtyisiä.

Olemme saaneet lisäksi mahdollisuuden vuokrata palvelutalon kunto-salia viikoittain. Käytämme tilaa musiikki- ja laulukurssin sekä kehonhallintakurssin kurssitilana. Espoon kulttuuritoimi sekä nuorisotoimi ovat mahdollistaneet myös monitoimitalo Karatalon viikoittaisen käytön mm. sisäboccian pelaamiseen, ohjelmaryhmämme ”Karamimmien” harjoitteluun ja vuosittain suurempien tapahtumien järjestämiseen. Toimitilaongelmien näin tyydyttävästi ratkettua toimintamme on vakiintunut, lisääntynyt ja monipuolistunut vuodesta 2009 lähtien merkittävästi. Teemme erittäin paljon vierailu-, tutustumis- ja teatterimatkoja. Näille matkoillemme jäsenemme ovat osallistuneet vuosittain innostuneesti.

Toiminta aktiivisesti eläkeläisväestön elämänlaadun parantamiseksi

Vuodesta 2009 alusta yhdistyksemme toiminta on harrastustoiminnan ohella suuntautunut myös vahvasti ja näkyvästi jäsenemme ja lähiasuinalueiden eläkeläisväestön elämänlaadun puolesta toimimiseksi.

Olemme ”taistelleet” onnistuneesti mm. Viherlaakson terveysaseman ja sen yhteydessä toimivan HUS:n laboratorion säilymisen puolesta. Yhdistyksemme järjesti myös Karakallioseuran kanssa mielenosoituksen seteliautomaatin säilymisen puolesta Karakalliossa. Mielenosoitus keräsi torin täydeltä väkeä ja median huomion.

Vetosimme yhdistyksen jäsentemme puolesta myös kirjallisesti seteli-automaatin omistamaan yritykseen ja kaikkiin rahalaitoksiin. Seteli-automaatti poistettiin Karakalliosta, mutta erinäisten vaiheiden jälkeen se palautettiin aika pian entiselle paikalleen. Seteliautomaatin Karakallioon palauttamiseen vaikutti muun ohella yhdistyksemme aktiivinen toiminta.

Olemme toteuttaneet kumppanuusyhteistyötä Espoon kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa löytääksemme ja saadaksemme sosiaaliseen toimintaan mukaan yksinäisyyden tunteesta kärsiviä sekä virkistäviin tapahtumiimme kotihoidossa olevia eläkeläisiä saattajansa kera.

Vaikuttaminen Espoon virkamiehiin ja päättäjiin

Karakallion Eläkkeensaajat on toiminut myös eläkeläisväestön kokemusten ja tuntojen viestin viejänä johtaville Espoon virkamiehille ja poliittisille päättäjille. Espoon eläkeikäisen väestön määrän kasvaessa erittäin nopeasti kasvuvauhti on ollut suuri haaste Espoon päättäjille. Olemme välittäneet yhdistyksemme jäsenten näkemyksiä ja kokemuksia valmistelijoille ja päättäjille. Jatkamme toimintaa edelleen, sillä tällä hetkelläkään terveys- ja hoivapalvelut eivät riitä oikea-aikaisesti ja laadultaan kunnollisten palvelujen järjestämiseen kaikille niitä tarvitseville espoolaisille.

Vanhusväestön terveydenhoidon ja hoivapalvelujen puutteiden poistamiseksi ja nopeasti lisääntyvän avun tarpeen kasvun tyydyttämiseksi Karakallion Eläkkeensaajat ry on vaatinut Espoon kaupungilta huomattavan suurta henkilöstön määrän lisäystä kotihoitopalveluihin ja myös henkilöstömäärältään riittävien hoivapaikkojen lisäystä Espoon kaikkiin alueellisiin palveluyksiköihin sekä lääkäreitä lisää terveyskeskuksen terveysasemille.

Yhdistyksemme on ottanut kantaa myös Karakallion asuntoalueen ja sitä ympäröivän lähialueen asemakaavasuunnitteluun erityisesti ikääntyneen väestön turvallisuuden ja turvallisuudentunteen näkökannalta.

Kiinnitimme asemakaava-arkkitehdeille luovuttamassamme lausunnossa huomiota erityisesti jalankulkijoiden turvallisuuteen vaikuttaviin liikennejärjestelyihin, kävelyteiden ja yleisten alueiden talvikunnossapitoon, suojateiden määrään ja valo-ohjaukseen, alikulkutunneleiden tarpeeseen ja turvallisuuteen sekä yleisen valaistuksen huomattavaan lisäämistarpeeseen asuinalueilla.

Huomionosoitus ja kunniakirja Karakallion Eläkkeensaajille

Asukas- ja kotiseutuyhdistys Karakallio-Seura valitsi yhdistyksemme vuoden 2015 karakalliolaiseksi. Tämän huomionosoituksen myöntämisen perusteeksi Karakallio-Seura mainitsee luovuttamassaan kunniakirjassa Karakallion Eläkkeensaajat ry:n pitkäaikaisen ja aktiivisen toiminnan alueen asukkaiden hyväksi. Karakallio-Seura julkisti tämän valintansa ja ojensi asiaan kuuluvan kunniakirjan yhdistyksellemme yleisömäärältään suuressa ohjelmallisessa Espoo Päivän torijuhlissa 29.8.2015.

Karakallion Eläkkeensaajien toimintaperiaate

Yhdistyksemme toiminnan tavoitteena on antaa kaikille tapahtumiimme osallistuville henkilöille mahdollisuus sosiaalisen vuorovaikutukseen, hyvää mieltä ja virkistävä kokemus. Olemme toimineet ja toimimme edelleen siten, että arvostamme jokaisen jäsenemme yksilöllisyyttä ja ainutlaatuisuutta, hänen ihmisarvoaan. Toista samanlaista ei ole, ei ole ollut, eikä tule olemaan. Periaatteemme on ollut kaikessa vuorovaikutuksessa asenne: SINÄ olet OK ja MINÄ olen OK.

Yhdistyksessämme on kuultu aina toimintaa jäsenille järjestettäessä jäsenten mielipiteitä. Toimimme yhteiskunnassa vaikuttamalla eläkeläisväestön elämänlaadun hyväksi ja erityisesti heikoimpien ja hauraimpien puolesta, sillä he eivät itse siihen pysty. Karakallion Eläkkeensaajat ry:ssä huolehdimme kaikki yhdessä ja erityisesti vastuutehtävissä toimivat 30 toimihenkilöä tämän toimintaperiaatteen toteutumisesta.

Lämpimät kiitokset yhdistyksemme rakentajille ja kunnossapitäjille

Yhdistyksemme on järjestänyt jäsenille ja kutsuvieraille juhlat yhdistyksen täyttäessä tasavuosikymmeniä ja myös yhdistyksen täyttäessä 35 vuotta. Juhlat ovat olleet onnistuneita tilaisuuksia, ohjelmaltaan hyviä ja arvostettujen, kutsuttujen puhujien ansiosta juhlavia ja kiinnostavia. Suuri hetki pitkäaikaisesti ja ahkerasti toimineille jäsenillemme on juhlissamme ollut ansiomerkkien ja kunniakirjojen luovutus heille. Heitä yhdistyksemme toiminnassa ansioituneita on ollut jo kymmeniä.

Olemme kiitollisia yhdistyksemme perustajille ja kaikille heille jo tuonpuoleiseen siirtyneille yhdistyksemme parhaaksi toimineille. Lämmin kiitos myös teille vielä elossa oleville ja erilaisilla tavoilla yhdistyksemme hyväksi kuluneiden vuosikymmenien aikana toimineille.

Lämpimät kiitokset ja tekemisen iloa myös teille tällä hetkellä yhdistyksemme tulevaisuudesta huolehtiville ja jäsentemme puolesta työskenteleville yhdistyksemme toimihenkilöille.

Karakallion Eläkkeensaajien 140 jäsenen joukkoa luotsaa nykyisin Aarno Turunen.

Sosiaalineuvos Veikko Simpanen kesäteatteriretkellä.

(Kuva: Karakallion Eläkkeensaajien kotisivut.)

KARJAA-PINJAISTEN ELÄKKEENSAAJAT RY

*Seitsemäntoista rohkeaa aikoinaan mietti,
miten ihmiset aikaansa vietti.
Meeri Ahlfors – hän innoitti,
yhdistystä perustamaan houkutti.
Karjaa-Pinjaisten Eläkkeensaajat tulokas nimekseen sai.
Isommat järjestöt kummeiksi ryhtyivät totta kai.
Meeri oli tarmokas johtaja,
kolmetoista vuotta hän jaksoi touhuta.*

(Tuulikki Hirvonen, 2015)

”Yhdistyksen perustavan kokouksen pöytäkirja 20.2.1980 on täydellinen kertomus hyvästä esityslistasta, kokouksen johtamisesta ja tarkasta ja erinomaisesta sihteerin työstä”, Kaarlo Saarela totesi yhdistyksen 20-vuotishistoriikissa. ”Toiminta pöytäkirjojen kautta on kertomusta vilkkaasta toiminnasta, jonka parissa viihtyy. Yhdistys on tärkeä kiinnekohta jäsenistölle.”

Karjaa-Pinjaisten Eläkkeensaajat ry:n toimintaa luotiin ja vakiinnutettiin järjestämällä arpajaisia ja pitämällä kevät-, syys- ja pikkujoulujuhlat sekä osallistumalla suosittuun ruskaretkeen ja Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n kesäjuhliin Helsingin työväentalossa. Yhdistyksessä oli aloitusvuoden lopussa 88 jäsentä.

Meeri Ahlforsin luotsatessa joukkoaan toiminta laajeni toimihenkilöiden koulutuksilla, yhdistysvierailuilla, risteilyillä, teatterimatkoilla ja tanssien järjestämisellä. Juhlatilaisuuksiin alettiin tilata soittaja. Joulujuhlat, joissa syötiin ”Portmanskan” puuroa, keräsivät aina runsaasti väkeä. Yhdistys osallistui Keskusliiton vuosijuhliin, piiriyhdistyksen järjestämiin kevät- ja syysjuhliin sekä sisaryhdistysten kulttuuripäiville.

Yhdistyksessä toimi askartelu-, liikunta- ja kirjallisuuspiiri, ja kuoro-toiminta oli virkeää. Kokoontumisia, jotka olivat samalla neuvonta- ja tiedotustilaisuuksia, pidettiin kerran kuukaudessa. Vuoden ensimmäinen kokoontuminen aloitettiin aina laulamalla kauneimpia joululauluja. Tavaksi tuli myös täyskymmeniä täyttäneiden jäsenten onnitteleminen joulujuhlissa lauluin ja ruusuin.

*Kun pitää huolta toisistaan siitä itsekin paljon saa
siis pidetään huolta, on lupa välittää...*

(Tuulikki Hirvonen, 2015)

Vuosikymmeniä kestänyt yhteistyö Karjaan Sos. Dem. yhdistyksen kanssa on mahdollistanut Karjaa-Pinjaisten Eläkkeensaajien toiminnan Karjaan työväentalossa. Talousasioissa Karjaan kaupunki ja Pohjan kunta ovat ojentaneet auttavan kätensä. Kymmenen toimintavuoden aikana jäsenmäärä kipusi 230:een, mutta on sittemmin vaihdellut molemmin puolin. Vuoden 2021 alussa luku oli 189. Tuulikki Hirvonen totesi kootessaan yhteenvetoa 35-vuotistaipaleesta: ”Sama ohjenuora vieläkin on, suunnan näyttäjä verraton. Matkat, juhlat, vierailut, kurssit, laivaseikkailut vieläkin meitä kiinnostaa, ilon hetkiä arjessa aikaan saa.”

Karjaa-Pinjaisten Eläkkeensaajat ry:n kymmenvuotisjuhlissa työväentalo täyttyi useiden yhdistysten onnittelijoista. Eläkkeensaajien Keskusliitto ry:n tervehdyksen toivat puheenjohtaja Sinikka Luja-Penttilä ja toiminnanjohtaja Teuvo Ikonen. Ohjelmassa sisälsi kuorolaulua, runonlausuntaa ja Erkki Tabermanin kirjoittaman kronikan yhdistyksen historiasta. Kuoro lauloi sen 30-luvun iskelmän ”Kun elämäni päättyy ja kuolla minun täytyy, hautani tuonne Havaijiin” -sävelellä. Tabermanin päivitetty kronikka laulettiin myös 15-vuotisjuhlissa. Sihteeri Iris Laaksosen 25-vuotishistoriikissa sanotaan: ”Näissä Erkki Tabermanin säkeissä kiteytyy kaikki olennainen, mikä on ollut Karjaa-Pinjaisten Eläkkeensaajien ohjenuorana.”

*Työtä joukolla on tehty, ei usko meiltä ehdy.
Sill yhteistyöhön me luotetaan.
Ei vanhuus meitä vaivaa, vaikk kolottaa ja kaivaa.
Pari asperiinii, niin taas valssi käy.
Mones matkassa on oltu, kului siinä housut, koltut.
Vaan ruskaretket ne muistetaan.
Siellä porot melkein puski, huusi karjaalainen kuski:
För banna, mikä tuo lehmä on?
On koluttu me Suomi, Eesti sekä Ruotsin puoli.
Vaan tämä Talo, meill se koti on!*

Vaikka Karjaa-Pinjaisten Eläkkeensaajien toimintasuunnitelma, selkäranka, on aikojen saatossa pysynyt lähes samana, toimihenkilöt ovat luonnollisesti vaihtuneet useaan kertaan. Pitkäaikainen puheenjohtaja Meeri Ahlfors jätti pestin vuonna 1993, mutta toimi vielä kolme vuotta varapuheenjohtajana ja kunniapuheenjohtajana elämänsä iltaan asti. Eläkkeensaajien Keskusliitto ry myönsi Meeri Ahlforsille suuransimerkin vuonna 1995. Gun-Lis Linden sai merkin vuonna 1999 ja Ritva Rehnström vuonna 2004. Tunnusmitali

ojennettiin sihteerinä ja 16 vuotta rahastonhoitajana toimineelle Eino Engströmille vuonna 2002.

Yhdistyksen yhdeksästä puheenjohtajasta kuusi on ollut naisia: Meeri Ahlfors 1980–1992, Sinikka Sippo 1993–1995, Terttu Jokinen 2000–2010, Iris Laaksonen 2011–2014 ja Seija Kannelsuo 2016. Leena Ruusunen, yhdistyksen taloudenhoitaja vuosina 2005–2012, otti vastaan puheenjohtajuuden vuonna 2017. Naisissa on voimaa!

Yhdistystä luotsanneet miehet: Armas Andström 1996, Kalevi Julin 1997–1999 ja Juha Kaunismaa 2015.

Leena Ruusunen tuli Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n johtokunnan jäseneksi vuonna 2010 ja hoiti sihteerin tehtäviä seuraavan vuoden. Vuonna 2012 hänet valittiin piiriyhdistyksen puheenjohtajaksi. Vuoden 2018 lopussa Leena jäi ”eläkkeelle”.

Näiltä menneiltä ajoilta paljon nimiä vois’ mainita.

Mutta nöyrinä muistaen annamme heille kiitoksen.

KARKKILAN ELÄKKEENSAAJAT RY

”Ja mikäs sen hauskeempaa kuin olla yhdessä ja toimia ja matkustella, voiko sen rikkaammin vanhuutta viettää. Siinä aikakin pyörähtää, ettei aina huomakaan, että päivä on pyörähtänyt iltaan”, sihteerä Tuulikki Karjalainen iloitsi kirjoittaessaan toimintasuunnitelmaa viisitoista vuotta täyttäneelle yhdistykselle.

Karkkilan Eläkkeensaajat ry perustettiin vuonna 1975. Suuntaviivat kerhoineen, matkoineen, juhlineen ja jäsenhankintoineen olivat selvät, mutta toimintaa muovailtaisiin ajankohtaisten tapahtumien ja mielialojen mukaan. ”Yhteisapelillä se sujuu. Tarjotkaamme jokaiselle jotakin.”

Vuoden 1986 johtokunnan kokouksen pöytäkirjasta ilmenee yhdistyksen historiassa sattunut arvokas tapaus: ”Keskusteltiin kovin asiasta kun Karkkilan Seurakunnassa on Piispan tarkastus ja on meille Eläkkeensaajille esitetty että me ottaisimme Piispan vierailulle tänne työväentalolle 7.3.86 kello 19.00 ja päätettiin tämä kunnia ottaa vastaan ilomielin.”

Pieni yhdistys on vuosien varrella tehnyt itseään tunnetuksi ja saanut äänensä kuuluviin muun muassa tapahtumien kautta. *Karkkilan Tienoo* -lehti otsikoi vuonna 1996: ***Eläkkeensaajat tempaisi syöpätyön hyväksi.***

Sata katsojaa keränneen tilaisuuden huikean ohjelman eteen oli nähty vaivaa. Sketsissä elettiin vuotta 2029: Karkkilassa oli rikottu miljoonan asukkaan haamuraja, Pyhäjärven rannalla seisoivat 26-kerroksisia tornitaloja, mutta teollisuuskylän kohtalosta väännettiin vielä kättä. MTV-sketsi piikitteli television tarjoamalle maailmankuvalle: *Kauniiden ja rohkeiden* Sally Spectra ja Ridge Forrester olivat edelleen hengissä. Tohtori Warvickin vastaanotolla ahne Ridge nuortui liikaa, mutta Sallylle tehty operaatio onnistui. Tilaisuuden tuotosta lahjoitettiin Etelä-Suomen syöpäyhdistykselle kaksituhatta markkaa.

Varttuneen väen syysjuhlassa huumori varasti shown, lehti tiedotti lukijoilleen vuonna 1999. ”Meillä on ollut tapana, että lähetämme kutsuja muille ryhmille, kun järjestämme tällaisia ohjelmallisia tilaisuuksia”, puheenjohtaja Elsa Nenonen kertoi. Juhlaan oli saapunut kaksisataa henkeä Karkkilan rajojen ulkopuolelta.

Vakioesiintyjiin kuuluva pelimanni Reijo Jokinen vakuutti, että hänellä ei ole koskaan niin kiire, ettei ehtisi tulla Karkkilaan esiintymään. Yli 80-vuotias Lyyli Lagercrantz sai runoillaan väen hymyilemään, ja lauluryhmä oli virittäytynyt tilaisuuden henkeen. Illan hämärtyessä pistettiin vielä tanssiksi vanhan tavan mukaan. Seuraavaa tapahtumaa suunniteltiin jo kevääksi.

Vauhdikas musiikkitunnelma, kirjoitti *Karkkilan Tienoo* vuonna 2000. ”Karkkilan työväentalon sali täyttyi viimeistä paikkaa myöten ja väkeä kurkisteli vielä eteisestäkin.” Puheenjohtaja Raimo Lehdon toivotettua kevätjuhlavieraat tervetulleiksi pelimanni Reijo Jokinen laulatti yleisöä. Turkiksiin ja korkeakorkoisiin kenkiin pukeutunut Inga Andersin esitti sävelmän ”Ranskalaiset korot” ja sai yleisöltä valtavat suosionosoitukset. Karkkilan Eläkkeensaajien lauluryhmä ”Syysshortensiat” hiljensi yleisön herkkyydellään. Yhteislauluissa muisteltiin ”Kultaista nuoruutta” ja todettiin, että ”Väliaikaista kaikki on vaan”.

Karkkilan Eläkkeensaajat ry kokoontuu työväentalon kerhohuoneella. Maanantaikerhossa askarrellaan, neulotaan ja pelataan pelejä ja torstai-

kerhossa käsitellään ajankohtaisia aiheita. Kuntosali ja bocciaharjoitukset ovat palvelukeskuksessa ja Nyhkälän koululla joka viikko. Yhdistyksessä oli 29 jäsentä vuoden 2021 alussa. Pitkään yhdistyksen ja piiriyhdistyksen toiminnassa mukana ollut Anja Kinnunen vetää joukkoa.

Tuetulla lomalla Vääksyssä vuonna 2009.

(Kuva: Karkkilan Eläkkeensaajien arkisto.)

VIELÄKÖ MUMMO KUTOO SUKKA HÄMÄRÄSSÄ?

Kirjoittanut: Marja-Liisa Lahtinen
Kauklahden Eläkkeensaajat ry:n puheenjohtaja

”Kotimaisista elokuvista ehdoton suosikkini on Opri. Johtuu varmaan siitä, että juureni ovat jääneet tuonne rajan taakse, mutta murre on säilynyt lämpimänä mielessäni.

Opri on asunut evakkomatkan jälkeen pienessä mökissä, johon tulee omistajan sukua asumaan. Opri joutuu taas muuttamaan, nyt vanhainkotiin. Vanhainkodissa asukkaat (taisivat olla potilaita silloisessa kielenkäytössä) istuvat päivät yövaatteissaan sängyn päädyssä ja ainoa, joka liikkuu, taitaa olla Opri. Opri huolehtii muista, myös Huru-ukoista sekä vanhainkodin johtajan ja hoitajan sydämenasioista.

Vanhan ajan vanhainkodeista lienemme päässeet jo eroon, mutta Espoossakin tarvitaan vielä paikkoja, joissa vuoteenomaksi joutuneita hoidetaan hyvin ja ihmisoikeuksia kunnioittaen riittävillä resursseilla. Sanotaan niitä nyt sitten laitospaikoiksi.

Koska espoolaiset ikääntyvät pääasiassa terveisin, Opri ja kumppanit asuvat nyt itsenäisesti tai kotihoidon avulla omissa kodeissaan tai sitten hoivakodeissa, joissa asutaan omissa huoneissa omien huonekalujen keskellä. Hoivakodeissa on tai tulee olla tarpeeksi käsipareja tekemään asukkaitten elämästä elämisen arvoista.

Tuollaisia Opreja mekin tarvitsemme ja onneksi heitä onkin. Espoossa on lukuisia eläkkeensaaja- ja muita vapaaehtoisjärjestöä, joissa toiminnan lähtökohta on toisista huolehtiminen. Järjestötoiminta yhteistyössä kaupungin ennakoivan vanhustyön kanssa antaa molemmille osapuolille lisää mahdollisuuksia järjestää tapahtumia, joissa tutustutaan muihinkin ikääntyviin. Järjestötyö haluaa myös auttaa yksinäisyyden estämisessä.

Me muut kynnelle kykenevät voimme olla vapaaehtoisina viemässä asukkaita ulkoilemaan tai vain olla keskustelukavereina. Espoon kaupungilla on laaja vapaaehtoisverkosto, jossa toimivista pidetään huolta koulutuksenkin muodossa.

Erityisesti haluan mainita ja suositella *Intoa elämään* -kurssin, ystäväpiirit ja erilaiset liikuntaryhmät, joita liikuntatoimi ja työväenopisto järjestävät ikääntyneille. Kulttuurikavereista saa seuraa ja apua vaikka teatteriin.

Ja kyllä, mummot kutovat vielä sukkaa, ei kuitenkaan hämärässä. Istun punaisessa, äidiltä perityssä keinutuolissa ja kudon sukkaa, jonka saa lapsenlapsi, hoivakodin asukas, pakolainen tai muu tarvitseva.

Hyvä henkinen ja fyysinen kunto auttaa meitä omalta osaltamme toteuttamaan ikääntymispoliittisen ohjelman slogania: Täyttä elämää ikääntyneenä.”

Kauklahden Eläkkeensaajat -yhdistykselle 5.9.1996

25-vuotisjuhlaan kirjoittanut Marjatta Saarinen

(Marjatta Saarinen on julkaissut kirjat *Olkoot ohrat ja ruumenet* vuonna 2001 ja *Polunvarтта itu istui* vuonna 2003.)

Aurinko nousi – nousin minäkin.

Työhöni lähdin.

Kerälle kiertyivät päivät vuodesta toiseen.

*Kierrynkö kaarelle minäkin.
Pulkassa päiviä lieneekin melkoinen liuta.
Pitkiä päiviä.*

*Nuorena voimaa niin rutosti vallan,
herkässä nauru.
Lenteli iloinen huuli.
Ei pieniä surtu,
suuremmat pohdittiin yksissä neuvoisin.
Näin elämän veturi puuskutti,
kuljetti askelta työhön ja lepoon.
Kunnia – taksa:
kukin kortensa kekoon.*

*Erään kerran, kun aurinko laski, minäkin laskin – eläkesaldoa.
Siitäpä paperit vetoon.
Neuvoja kuulin: ”Jos äkisti pysähdyt, pian raatona kaadut ketoon.”
Siispä joudupa siitä, kerholle ennä,
liikunta tärkeä, hiippaa ja lennä.*

*Talvella varsin, kun luppoa aikaa,
kerho suo viihtyä, laulukin raikaa.
Juhlassa valssi valttia on,
reippaalle rumba ei mahdoton.*

*Vaan juhlat on harvassa, arkea toinenkin tovi;
kotoiset työt ja asiain juoksu.
Kerran viikossa aukeaa tietty ovi.
Jo eteiseen kuuluu jorina, leijuu kahvin tuoksu.*

*Siinä, kun tutuksi tulee kylän kaikilta kulmilta väki,
monet eläkeikäisten asiat noin niin kuin samassa veneessä näki.*

*Joku rohkea äänensä auki saa ja lohkoo mojovan vitsin.
Joku toinen yrttejä kasvattaa; tautiin toiseenkin tietää niksien.*

*Vaan annas olla, kun matkaillaan,
ei muisteta vaivaishuita.*

*Valtarajat ei estä, se tiedetään.
On kuvattu kuninkaan puita,
museot tutkittu, kierretty kirkkojen holvit,
on kylpylät käyty, johan parani selkä tai polvi.*

*Matka-apuna arpajaispuuha – pienimuotoinen perin
ja sinnikäs säästö, itse kunkin ”kukkarokurssilla” opittu vähin erin.*

*Monin toimin on kerhoiltu,
vuosia kertynyt neljännessata.
Moni kasvo on kuvasta jäänyt,
on kutsuttu pois, katkennut elämänrata.
Monen hymy ja sana on piirtynyt viestin siltaan,
jokaista odottavaan.
Älä pelkää astua elosi iltaan.
Pilke silmässä kuljetaan.*

Keski-Espoon Eläkkeensaajat ry purettiin vuoden 2016 alussa, jolloin 63 jäsentä liittyi Kauklahden yhdistykseen. Vuoden 2021 alussa jäseniä oli 115.

KERAVAN ELÄKKEENSAAJAT RY

”Keravan Eläkkeensaajat ry lähtee seuraaville vuosikymmenille perinteistä toimintaa noudattaen, mutta on myös valmis ottamaan vastaan uusia toimintamuotoja. Ihmisten vapaaehtoinen yhteistoiminta yhteisten asioiden hyväksi on varmasti edelleen linjamme”, puheenjohtaja Matti J. Laine kirjoitti yhdistyksen 50-vuotispäivän aattona.

Keravan Eläkkeensaajilla tuli puoli vuosisataa täyteen 3. kesäkuuta vuonna 2012. Yhdistys on vanhin Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:een kuuluvista yhdistyksistä. Alkuperäinen Keravan Kansaneläkkeensaajien yhdistys ry muutettiin Keravan Eläkkeensaajat ry:ksi vuonna 1968, koska jo tuolloin työeläkkeellä olevia keravalaisia oli enemmän kuin kansaneläkeläisiä.

Keravan Työväenyhdistyksen tiloihin kokoontui vuonna 1962 kaksitoista henkilöä tavoitteenaan perustaa yhdistys, joka toimisi kansaneläkkeen-

saajien edunvalvojana, työkyvyttömiä ja vanhusten yhdyssiteenä sekä järjestäisi valistus- ja harrastustoimintaa. Uuden yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Karl Emil Johansson, varapuheenjohtajaksi Aili Viitamäki ja sihteeriksi Saima Sofia Pajunen. Muiksi johtokunnan jäseniksi nimettiin Arvi Hellsten, Jalmari Hautala ja Toivo August Peltonen sekä loput kuusi henkilöä varajäseniksi. Eläkeläiset, jotka halusivat valvoa etujaan, alkoivat liittyä yhdistyksen jäseniksi heti perustamiskokouksen jälkeen.

Viidenkymmenen vuoden aikana yhdistyksellä on ollut neljätoista puheenjohtajaa. Matti. J. Laine, joka toimi myös Uudenmaan piirin puheenjohtajana vuosina 2005–2007, johti Keravan Eläkkeensaajat ry:tä vuodesta 2002 lähtien vuoteen 2013 saakka, jolloin Marja-Liisa Nykänen otti ohjat käsiinsä. Jäseniä on ollut 2000-luvulla keskimäärin 250. Suurin jäsenmäärä, 377, oli vuonna 1993. Vuoden 2021 alussa luku oli 226.

Keravan Eläkkeensaajien toiminta käynnistyi vapaamuotoisena. Oma porukka, ”Ikinuoret”, kokoontui kaksi kertaa kuukaudessa maanantai-kerhoon työväentalon pihapirttiin tapaamaan ystäviä ja tuttuja, keskustelemaan, kahvittelemaan ja suunnittelemaan retkiä ja muuta yhteistä tekemistä.

Yhdistys järjesti myös tilaisuuksia, joissa tiedotettiin eläkekysymyksistä. ”Voimme järjestöme kautta tuntea olevamme ikään kuin yhtä perhettä”, eräs jäsen totesi.

Nelihenkinen työvaliokunta ryhtyi ideoimaan ja panostamaan virkistys- ja retkeilytoimintaan. Arpajaistuotoilla ja jäseniltä perityllä pienellä kahvimaksulla saatiin kerättyä rahaa retkiä varten. Naapuriyhdistysten kanssa järjestettiin vierailuja puolin ja toisin ja omasta väestä huolehdittiin. Kukaan ei saanut jäädä syrjään. Mustakantiseen vihkoon kerholaiset, kukin vuorollaan, kirjoittivat muistoja retkistä, yhdistyksen tapahtumista, mutta myös yhteiskunnallisista asioista.

Lähes kaikissa kokoontumisissa laulettiin ja joskus jopa tanssittiin hanurimusiikin tahdissa. Suosikkilaulu oli: ”Rakastan elämää”. Ennen pitkää maanantai-kerho muuttui jokaviikkoiseksi keskiviikkokerhoksi, sillä sosiaalisen kanssakäymisen tarve oli suuri. Kerho toimii edelleen omatekoisine ohjelmineen ja kutsuttuine alustajineen.

Harrastuskerhoja syntyi jäsenten mieltymysten mukaan. Parhaimmillaan, 1970-luvun lopulla, kerhoja oli yli kaksikymmentä. Voimistelu-, tanhu- ja lauluryhmät saivat ohjaajaksi kaupungin palkkaaman henkilön. Keskusliiton kursseilla oppia saaneet omat ohjaajat olivat tunnollisia kerhojen vetäjiä.

Vuonna 1983 Keravan Eläkkeensaajat järjesti paljon työtä vaatineen Uudenmaan piirin kulttuuritapahtuman, jossa yhdistyksen näytelmäkerho esitti Olavi Hurmerinnan ohjaaman näytelmän ”Tupaantuliaistanssit”. Vastaava tapahtuma järjestettiin vuonna 2007 Keuda-talossa.

Musiikilla on ollut Keravan Eläkkeensaajille suuri merkitys kautta aikojen. Suuresta joukosta on löytynyt aina soittajia ja säestäjiä niin senioritanssijoille, tanhuryhmille kuin huvitoimikunnan järjestämiin viikkotansseihin, joihin on osallistunut myös yhdistyksen ulkopuolisia tanssia harrastavia kuntalaisia ja jopa naapurikuntalaisia. Tanssit olivat yksi yhdistyksen rahalähteistä.

Tanhuharrastus oli suosittua 1970-luvulla. Kun esiintymiskutsuja alkoi sadella, yhdistys perusti kaksi ryhmää. Naistanhuajat teettivät ”Feresi”-puvut, jotka asetettiin yleisön nähtäväksi Kansallis-Osake-Pankin ikkunaan. Tanhuajia luotsasi kymmenen vuoden ajan Tuulikki Kettunen. Hänen jälkeensä vetovastuun otti Mauno Salmi, joka innostui jopa opiskelemaan suomalaisia kansantansseja.

Eläkkeensaajien Keskusliitto myönsi Salmelle tunnustusmitalin vuonna 2009 samoin kuin Pentti Hakalalle, joka toimi piiriyhdistyksen sihteerinä vuodet 2005–2010. Mitalisteja ovat myös Tyyne Kanervo vuonna 2002 ja Anja Kauppi vuonna 2012.

Yhdistyksen mieslaulajista koottiin ”Viisuveikot”-niminen ryhmä laulukoron lisäksi. Laulajat, tanhuajat ja runoryhmä ovat esiintyneet yhdistyksen kerhoissa ja juhlissa sekä Keravan kaupungin ja työväenyhdistyksen tilaisuuksissa. Kulttuuriryhmät ovat ilahduttaneet taidoillaan seurakunnan ikäihmisten syntymäpäiväjuhlatilaisuuksia ja palvelutalojen vanhuksia.

Aikanaan perustettu askartelukerho, jonka tuotteet menivät lähinnä arpajaisvoitoiksi, muuttui käsityökerhoksi. Käsityökerhon myyjäiset ovatkin merkittävä osa yhdistyksen taloutta.

Muistikerho Muike

”Olin mieheni Kalevin kanssa vuoden 2005 lopulla Rajaniemessä muistikerhon ohjaajille järjestetyssä koulutuksessa. Myöhemmin kävimme vielä jatkokurssin samassa paikassa. Aloimme vetää 2006 vuoden alussa kerhoa Keravalla. Meitä silloin aloittaneita on vielä mukana neljä.

Läsnä kerhossa on ollut 8–12 henkilöä. Kokoonnumme joka toinen viikko keskiviikkoisen yleiskerhon jälkeen samoissa tiloissa. Kokoonnumme-kertoja on 2015 lokakuun loppuun mennessä ollut 108.

Muistikerhon ohjelma on seuraavanlainen: Jos silmiin on osunut jokin aiheeseen liittyvä artikkeli tai uutinen, keskustelemme siitä. Ratkomme erilaisia aivopähkinöitä, joita etsin kirjoista ja lehdistä tai laadin itse. Ainakin kerran vuodessa teemme retken lähiseudulle. Erityisen onnistuneita retkiä ovat olleet käynti Fallkullan kotieläintilalla Helsingissä ja Keravan Heikkilän talomuseossa.

Opettajataustani on avuksi muistikerhon ohjelman laatimisessa ja ryhmän vetämisessä, mutta ohjaajaa tärkeämpi on ryhmä ja siinä syntyvä vuorovaikutus.”

Anja Valtanen

Keravan Eläkkeensaajat alkoi panostaa terveyteen ja liikuntaan enemmän 2000-luvulla. Kuntoilu aloitettiin keppijumppakerhossa. Tasapainokerho, johon saattoivat osallistua kaikki halukkaat kuntalaiset, toimi yhteistyössä kaupungin kanssa.

Nykyisessä RALI eli ravinto- ja liikuntakerhossa harrastetaan tuoli- ja seisontajumppaa musiikin tahdissa. Boccia-peli tuli kuvioihin jäädäkseen.

Nahkapalloja on heitelty Keravan invalidien kanssa. Uudenmaan piirin ulkoboccian mestaruuskisat järjestettiin Keravalla vuonna 2004.

Yhdistys on osallistunut Keskusliiton ja piiriyhdistyksen virkistys-päiville ja liikuntakampanjoihin. Jäsen Päivi Enovaara on voittanut II palkinnon Liiton valtakunnallisissa Golf-mestaruuskisoissa.

Ensimmäiselle yhdistyksen järjestämälle Rusutjärven retkelle lähdettiin jalkaparikassa. Tästä kevätretkestä Kesärinteen leiri- ja kurssikeskukseen tulikin sittemmin traditio. Suosittuja olivat myös matkat ”umpimähkään”. Kotimaan matkoilla vierailtiin, jos vain mahdollista, muissa Eläkkeensaaja-yhdistyksissä. Tukholma, Tallinna, jopa Moskova ja Viron kylpyläviikot ovat olleet yhdistyksen jäsenten matkakohteina.

Keravan Eläkkeensaajat ry muistaa jäseniään heidän merkkipäivinään järjestämällä juhlan ruusuin ja kakkukahvein. Poismenneille järjestetään muistohetki. Yhdistyksen omia vuosijuhlia on pidetty viiden vuoden välein. Pitkäaikaisille aktiivijäsenille luovutetaan juhlassa ansiomitalit.

Aktiivinen eläkkeensaajayhdistys on lähestynyt Keravan kaupungin päättäjiä vanhusten asunto- ja ruokahuoltotilanteen parantamiseksi. Palvelukeskuksen rakentamisesta ja vanhusneuvoston perustamisesta lähetettiin

kirjeet ja järjestöjen tilakysymyksistä keskusteltiin. Posti- ja pankki-palvelujen muutoksiin on otettu kantaa. Taitetun indeksin, ylimääräisen SAVA-maksun poistamisen ja kansaneläkkeen pohjaosan leikkauksen tiimoilta lähestyttiin sosialidemokraattien eduskuntaryhmää, samoin liikenneministeriä rautatieliikenneasioissa.

*Ja näin sitä kustomme elämän kangasta joka päivä
jonkin näköinen raita,
mitä ei voi purkaa,
muistot jää vain elon pintaan.*

Saima Pajunen

KESKI-UUDENMAAN TYÖKYVYTTÖMYYS- ELÄKKEENSAAJAT RY

on yksi EKL:n Uudenmaan Piiri ry:n jäsenyhdistyksistä. Joulukuussa 1980 perustetun yhdistyksen tarkoituksena on toimia jäsentensä edunvalvojana sosiaalisen ja taloudellisen oikeudenmukaisuuden saavuttamiseksi ja tarjota mahdollisuuksia sosiaaliseen kanssakäymiseen sekä järjestää kulttuuri-, harraste- ja muuta virkistystoimintaa, edistää jäsentensä fyysistä ja henkistä toimintakykyä ja tehdä toimintaa tunnetuksi eläkkeelle siirtyvien ja jo eläkkeellä olevien keskuudessa.

Yhdistys kokoontuu viikoittain Järvenpäässä, Myllytie 3:n nuoriso-tilassa. Maanantaisin pelataan bocciaa klo 9.30 alkaen. Klo 11.30 kahvitellaan ja seurustellaan. Klo 12.00 kuullaan puheenjohtajan, sihteerin ja retki/teatterivastaavan ajankohtaiset tiedotteet. Vuoroviikoin jumpataan, järjestetään arpajaiset sekä bingotaan. Eri alojen asiantuntijoita kutsutaan kertomaan omista toiminnoistaan.

Lisäksi:

- Kerhon retket ja vierailut muiden yhdistysten tapaamisiin
- Perjantaisin klo 10–13 lauluharjoitukset tai Skipon pelaamista
- Yhdistyksen omat juhlat jäsenille ja kutsuvieraille
- Joulumyyjäiset ja pikkujoulut
- Boccian peluuta toimintakauden aikana joka kuukauden ensimmäinen keskiviikko Järvenpään Seurojentalossa
- Kesäaikana pelataan mölkkyä ym. pelejä keskiviikkoisin rantapuistossa

Keski-Uudenmaan Työkyvyttömyyseläkkeensaajat ry:n puheenjohtajana toimii Tapio Tenhunen. Yhdistyksessä oli 43 jäsentä vuoden 2021 alussa.

KIRKKONUMMEN ELÄKKEENSAAJAT RY

Jatkosodan jälkeen Porkkalan alue, johon kuului osa Kirkkonummea ja lähikuntia, oli Moskovon välirauhansopimuksen mukaisesti pakkovuokrattu Neuvostoliitolle merivoimien tukikohdaksi viideksikymmeneksi vuodeksi. Neuvostoliiton palautettua Porkkalan alueen vuonna 1956 Kirkkonummella alkoi varsinainen murroskausi. Koska halpaa teollisuusmaata oli runsaasti tarjolla, kolme suurta helsinkiläisyritystä perusti sinne tuotantolaitoksensa, ja niin maaseutupaikkakunnasta kehkeytyi hetkessä teollisuusyhteiskunta.

Teollistumisen takia Kirkkonummen väestönkasvu vuosina 1960–1970 oli kolminkertainen muihin Uudenmaan alueen kuntiin verrattuna. Mutta paikkakunnalle eri puolilta Suomea muuttaneet asukkaat eivät tunteneet oloaan kotoisaksi uudella kotiseudulla.

Jotta ihmisillä olisi mahdollisuus olla toistensa kanssa enemmän kanssakäymisissä, Kirkkonummella ryhdyttiin puuhaamaan sosialidemokraattisesti ajattelevien eläkkeensaajien yhdistystä. Eläkeikäisiä oli väestöstä vai viitisen prosenttia, mutta kovan työn tuloksena Lauri Lankinen Kirkkonummen sos.dem -puolueyhdistyksestä sai järjestettyä 6.9.1974 perustavan kokouksen. Paikalla oli 13 puolueen jäsentä. Lankinen valittiin

yhdistyksen puheenjohtajaksi. Viimeisin puheenjohtaja on Pekka Jäppinen. Häntä edelsi Jukka Tammi.

Aluksi eläkeläisyhdistys joutui sovittelemaan kerran kuukaudessa kirkonkylän koulukeskuksessa tapahtuvia kokoontumisia oppilaiden lukujärjestysten mukaan. Vuokraa kunta ei perinyt. Nuorisohotellin kerhohuone ratkaisi sittemmin tilakysymyksen pitemmäksi ajaksi.

Sadan markan pesämunan yhdistyksen kassaan lahjoitti sos.dem. -yhdistys. Jäsenet lahjoittivat kokoustarvikkeita, kahvia, pullaa ja arpajaispalkintoja. Taloutta kohennettiin myös askartelumyyjäisten ja kirpputorien avulla. Aktiiviset naistoimikunnat pitivät eri yhdistysten juhlissa ravintolaa kantaakseen kortensa kekoon. Yhdistys anoi ja sai vuosittain kunnalta toiminta-avustusta jäsenmäärän mukaan.

Kirkkonummen kunnanvaltuuston Sos.Dem ryhmälle

”Me Eläkkeensaajat rohkenemme kääntyä Teidän puoleenne jakaessanne ns. joulurahoja, että muistaisitte meitä eläkeläisiä, onhan yhdistyksemme taustajärjestö muulloinkin kuin äänestys aikaan. Teatteri retki tai konsertti matka olisi meille virkistävää terapiaa. Perustelumme on, että olemme eläkeläisiä ja tämä kertoo paljon teille tukeaksenne meitä.”

Kirkkonummi 18.10.1990
Johtokunta

Kirkkonummen Eläkkeensaajat on pyrkinyt jäsenkyselyiden avulla selvittämään jäsentensä toiveita ja toteuttanut niitä mahdollisuuksien mukaan.

”Kaikki ihmiset ovat tervetulleita seuraamme ja karvoihin katsomatta toivotamme kaikki uudet jäsenet lämpimästi tervetulleiksi mukavaan ja iloiseen seuraamme. Ja joka kerran tulee, ei voi olla tulematta uudelleen ja siitähän se alkaa”, historiikissa vuosilta 1974–1994 sanotaan. Vuonna 1990 jäsenmäärä nousi alun 14:stä yli sadan. Nyt, yhdistyksen lähennellessä ”miehen ikää”, luku on 185.

Perustavassa kokouksessa päätettiin tiedottaa yhdistyksen toiminnasta *Demarissa*, *Kirkkonummen Sanomissa*, jäsenkirjein ja kokouksissa, jotka ovat joka tapauksessa tehokkain tiedotuskanava. ”Kaikki onnistuneet tapahtumat mainostavat itse itseään.”

Harrastukset ovat kaikkea muuta kuin ajan tappamista

Toisessa kokouksessa Kirkkonummen Eläkkeensaajat perusti kaksi opinto-kerhoa aiheena ”Vanhene viisaasti” sekä huvitoimikunnan, joka järjesti oitis tanssi-iltamat Masalan nuorisotalolla. Matkailuasiat delegoitiin matkailu-asiamiehelle. Naisten panos askartelukerhoissa on ollut suuri: ”Mistään ei saa enää selvää kuinka paljon sukkia ja lapasia yhdistyksen naiset ovat saaneet aikaan myytäväksi ja arpajaispalkinnoiksi. Ei auta muu kuin pokata nätisti ja kiittää naisia arvokkaasta työstä, yhdistyksen hyväksi. Miehiltä olisi jäänyt tekemättä.”

Nykyisin askartelukerho kokoontuu joka maanantai askartelun, kahvikupposen ja keskustelun merkeissä. Pelikerhossa, joka on uusi toimintamuoto, pelataan korteilla muun muassa Skippoa ja Uunoa. Lisäksi harrastetaan lautapelejä ja tietokilpailuja. Boccia-peli käynnistyy tiistaisin palvelukeskuksen liikuntasalissa ja kesällä Kuusalan kentällä. Myös ”Aatamit ja Eevat” pitävät parituntisen laulusession palvelukeskuksessa. Kuukausitapaamiset ovat kerhohuoneella.

Kuten yhdistyksissä on tapana, Kirkkonummen Eläkkeensaajatkin muistavat jäseniään sekä muita yhdistyksiä näiden merkkipäivinä. Omissa vuosijuhlissa ansioituneet jäsenet ovat saaneet kunniamerkit rintapieleensä tai yhdistyksen standardin kirjahyllyn koristeeksi.

”Nuorempana onnittelut tehtiin potkaisemalla takamuksiin ja onnea toivottamalla, mutta meiltä se ei käy, kun jalka ei enää nouse niin korkealle. On keksittävä muita konsteja ja se maksaa.”

Yhdistys liittyi jo toiminnan alussa kolmen eläkeläisyhdistyksen yhteistoimikuntaan. Vuosien saatossa ja yhdistysten lisääntyessä perustettiin Kirkkonummen seudun vammais-, eläkeläis- ja veteraanijärjestöjen koordinaatioelin, johon kuuluu 16 yhdistystä. Järjestö on ajanut vanhusten ateriapalvelu- ja kuljetusasiaa sekä palvelutalon saamista Kirkkonummelle. Myös Suomalaisen seurakunnan kanssa on tehty yhteistyötä.

”Olisi hyvä, jos löytyisi oikeat tiet ja oikeat nuotit, joiden pohjalta ikihana yhteinen melodia tulisi esiin kaikkien eläkkeensaajien iloksi. Sillä

ihanteet ja niiden kunnioittaminen säilyy ajan myrskyissä, tapahtui sitten elämässä mitä vain”, historiikissa toivotaan.

(Historiikki 1974–1994: Laajaa aineistoa, joka sivuaa myös Kirkkonummen historiaa, alkoi kerätä Pentti Glans, mutta työ jäi häneltä kesken. Matti Lankinen on avustanut taltioinnissa.)

Ritva Savola muistelee

”Kirkkonummen Eläkkeensaajat ry on toiminut jo yli neljäkymmentä vuotta. Itse olen ollut yhdistyksen jäsenenä yli kaksikymmentä vuotta. Ensin johtokunnan varajäsenenä, seuraavaksi varsinaisena johtokunnan jäsenenä ja sitten sihteerinä yhtäjaksoisesti 17 vuotta.

Puheenjohtajia on ollut kuusi tämän kahdenkymmenen vuoden aikana. Yksi puheenjohtaja värvättiin kesken kokouksen kirjaston käytävältä. Värväys ei ollut oikein onnistunut, sillä varapuheenjohtaja joutui astumaan remmiin puolen vuoden päästä.

Yhdistyksen 25-vuotisjuhla oli Porkkalan lukion auditoriossa. Tarjoilun hoiti yhdistyksen emäntä apujoukkoineen. Eipä keittiön väki tiennyt ohjelmasta, kun juhlatamineissa tiskattiin ja siivottiin. Ylijäämäruusut tuotiin kuitenkin keittiössä ahertaneille. 30- ja 40-vuotisjuhlat vietettiin omalla joukolla teatterissa. Ensin mainittu Espoon teatterissa ja toinen Vihdin teatterissa Lepolammilla nautitun lounaan jälkeen. 35-vuotisjuhla pidettiin palvelukeskuksessa. Silloinen puheenjohtaja oli juhlassa toipilaana ja 40-vuotisjuhlien aikaan sairaalassa.

Vierailuilla olemme käyneet totta puhuen harvakseltaan, mutta käyty kuitenkin. Pisimmän vierailumatkan teimme Tukholmaan ruotsinsuomalaisten ”Ikinuoret”-yhdistyksen vieraiksi. Tapiolan Eläkkeensaajat olivat kanssamme. Laivalla mentiin. Bussi oli satamassa odottamassa ja vei

meidät Suomi-talolle. Paikalla olleet esittelivät meille talon, hoitelivat ruokailun ja kahvin. Ohjelmaa esitimme puolin ja toisin. Erityisesti jäi mieleeni erään miehen esitys Lauri Pohjanpään runosta ”Kurki”. Päivän kääntyessä kohti iltaa kiiruhdimme jälleen satamaan ja kotimatka alkoi. Kotiin pääsimme väsyneinä mutta onnellisina.

Ikinuoret saapuivat myöhemmin meidän vieraaksemme. Varasimme VPK:n talon vierailua varten. Luulimme, että tilaa on tarpeeksi, mutta vieraita tuli bussilastillinen ja omaa väkeäkin kiitettävästi. Pikkuisen oli ahdasta. Tarjoilusta vastasi taas emäntä apujoukkoineen. Ruokailun jälkeen oli tietysti ohjelman vuoro, ja sitä esitettiin molemmin puolin. Porkkalan palauttamisesta oli tuolloin (2006) kulunut viisikymmentä vuotta. Puheenjohtaja Kauko Väistö sotilashenkilönä oli ensimmäisten joukossa nähnyt, mitä miehitys oli tehnyt. Näin saimme itse kokeneelta kuulla historiaa Porkkalasta.

Keitelerannassa kävimme tuetulla lomalla -08. Alussa lähtijöitä oli lähes kolmekymmentä, mutta pikkuhiljaa peruutuksia tuli niin, että kolmetoista henkeä oli mukana.

Lähtö oli vasta kello kahdeksan, mutta sainpa käydä herättelemässä yhden lähtijän.

Bussi oli koko ajan mukana ja kuljettaja joka aamu lähtövalmiina, jos haluttiin maakuntaan lähemmin tutustua. Kolmesataa kilometriä kuului vielä matkan hintaan. Ei kierretty missään, ilmeisesti ohjelmaa riitti muutenkin. Sirkka ja Eikka kävivät noukkimassa puolukoita ja muut ostivat paikallisilta. Lähtöaamuna oli auton tavaratilassa valehtelematta kaksi-kymmentä ämpäriä täynnä meheviä puolukoita.

Meillä on laulukuoro: ”Aatamit ja Eevat”. Ennen oli laulajia parikymmentä, nyt puolet vähemmän. Muutamia vuosia sitten olimme Käpylässä piirin syyskokouksessa laulamassa. Siellä esiintymislavalla lauloimme Kuoppamäen ”Sinistä ja valkoista” ja pari muutakin laulua. Lopuksi lauloimme ”Veteraanin iltahuuto”. Ja kuinka ollakaan! Kokousväki nousi ja kuunteli laulun seisten.

Vuosien saatossa naiset ovat hoitaneet kaikki juhlista koituneet tehtävät, eivätkä päässeet nauttimaan juhlista ollenkaan. Nyt ei niin vain löydy vapaaehtoisia, joten olemme ostaneet palvelut. Pikkujoulua olemme viettäneet jo kymmenen vuoden ajan palvelukeskuksessa, koska huonokuntoisten on sinne helppo päästä ja hinta on pysynyt kohtuullisena. Lähes puolet jäsenistä on ollut juhlissa mukana, mikä on melkoinen saavutus.”

KLAUKKALAN ELÄKKEENSAAJAT RY

Klaukkalan Eläkkeensaajat on energinen, vireästi toimiva yhdistys. ”Toimintaperiaatteisiimme kuuluu paitsi jäsentemme edunvalvonta, sosiaalisen- ja taloudellisen oikeudenmukaisuuden saavuttaminen, antaa jäsenillemme mahdollisuus sosiaaliseen kanssakäymiseen sekä järjestettyyn kulttuuri- ja virkistystoimintaan osallistumiseen. Päämääränämme on saada aikaan jäsenillemme mieluisia ja viihtyisiä yhdessäolonhetkiä, jotka lisäävät porukkamme me-henkeä.” Näin luonnehti puheenjohtaja Tuula Pesola yhdistystä kotisivuilla.

Klaukkalan Eläkkeensaajat ry:n perustaminen tuli ajankohtaiseksi paikkakunnan kasvaessa voimakkaasti 1980-luvulla. Aikaisemmin alueen eläkeläisiä oli ollut jäsenenä Nurmijärven Eläkkeensaajat ry:ssä. Jäsenmäärä on noussut tasaisesti alun neljästäkymmenestä 141:een. Jäsenhankinnassa panostetaan erityisesti nyt eläkkeelle jääviin.

Perustamiskokouksen, 27.9.1982, jälkeen johtokunta, johon valittiin Nanna ja Birger Granö, Siiri Fors, Lauri Koivunen, Kalle Pirttijärvi, Hilma Savinainen ja Aino Vilja, laati seuraavalle vuodelle toimintasuunnitelman. Se

painottui neljään harrastuskerhoon, myyjäisiin, teatteri- ym. matkoihin ja vierailuihin muihin yhdistyksiin. Lähes kaikille kokouksessa olleille löytyi yhdistyksestä tehtävä joko kerhon vetäjänä tai muissa toiminnoissa. Askartelu- ja porinakerhon ohjaajaksi ryhtyi puheenjohtajaksi valittu Nanna Granö. Varapuheenjohtaja/jäsenkirjurin tittelin sai Birger Granö ja Kalle Pirttijärvi lupautui vastaamaan sihteeri/rahastonhoitajan tehtävistä.

Klaukkala Eläkkeensaajien puheenjohtajina ovat olleet: Nanna Granö, Aarne Uusitalo, Valto Rantala, Kaino Elomäki, Liisa Söderlund, Ilta-Maria Weck, Teuvo Suhonen, Ossi Lehto, Kalle Juutinen, Eila Kuvaja, Kaija Eklund, Maire Suomi ja viimeisimpänä Tuula Pesola.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n piiritoimikunnan/hallituksen ja työvaliokunnan jäseninä ja tehtäviä hoitamassa ovat olleet: Nanna Granö, Ossi Lehto, Jaakko Lindgren, Kalle Juutinen ja Kaija Eklund. Maire Suomi toimi piiriyhdistyksen sihteerinä vuodet 2015–2017. Tuula Pesola on nykyisessä hallituksessa varajäsenenä.

Yhdistyksen kymmenvuotisjuhlaa, jossa vieraina olivat Nurmijärven ja Pohjois-Espoon yhdistykset, vietettiin Klaukkalan työväentalolla. Keskusliiton puheenjohtaja Sinikka Luja-Penttilä oli lupautunut juhlapuhujaksi. Harrastuskerholaiset huolehtivat ohjelmatarjonnasta, ja tarjoilu hoitui omien ”jauhopeukaloiden” voimin. Aktiivijäsenet palkittiin hopeisin ja kultaisin ansiomerkein ja kukkasin. Klaukkalan Eläkkeensaajien 20-vuotisjuhlassa vuonna 2002 puhui kansanedustaja Antti Kalliomäki.

Päivänpolttava kysymys yhdistyksen 30-vuotisjuhlien aikaan oli vanhuspalvelulaki. ”Keskusliiton puheenjohtaja Matti Hellsten nosti kissan pöydälle juhlapuheessaan”, paikallislehti kirjoitti. Vakavan osuuden jälkeen rentouduttiin muun muassa ooppera-aarioiden, senioritanssin sekä Meeri Mustosen pakinan ja Eila Kuvajan lausumien runojen parissa.

Harrastuskerhojen määrä lisääntyi jäsenmäärän kasvaessa. Askartelukerhoon mukautettiin käsityöt ja perustettiin kirjoitus- ja perinnetietoryhmä ja ohjelmatoiminta-, senioritanssi-, keskustelu-, tasapaino- ja kuntovoimistelukerhot. Boccia käynnistyi vuonna 1994. Uusimpia harrastuksia ovat rivitanssi, vesijumppa ja aivojen verryttely muistikerhossa. Yhdistys on järjestänyt perinteisesti joulujuhlan ja -myyjäiset vuosittain.

Yhdistyksen kahdenkymmenen hengen senioritanssiryhmä esiintyi vuonna 2002 Eläkkeensaajien Keskusliitto ry:n 40-vuotisjuhlassa Helsingin jäähallissa. Uudenmaan piirin kulttuurikatselmuksessa Vantaalla vuonna

2003 Eila Kuvaja lausui runon. Piirin kirkkopäivät järjestettiin Klaukkalan Eläkkeensaajien isännöiminä vuonna 2005.

Klaukkalan Eläkkeensaajat on hyödyntänyt Uudenmaan piirin koulutusta ja osallistunut kilpailuihin, liikuntakampanjoihin sekä kulttuuritapahtumiin. Yhdistys on vierailut sisaryhdistysten juhlissa ja merkkipäivillä, käynyt tervehdyskäynneillä vanhainkodeissa ja sairaaloissa, osallistunut kirkon pääsiäisvaellukseen ja ollut Kimmo Kiljusen kutsumana eduskunnassa. Yhdistys on Nurmijärven kunnan vanhusneuvoston jäsen ja harjoittaa yhteistoimintaa TSL:n Nurmijärven opintojärjestön ja muiden Nurmijärven eläkeläisjärjestöjen kanssa.

Vuosien saatossa yhdistysväki on matkaillut Lapissa Norjassa, Viipurissa, Saarenmaalla, Pohjois-Ruotsissa ja Itä-Virossa. Terveyttä on hoidettu Viron kylpylöissä ja virkistytty Tallinnan ja Ruotsin laivoilla. Kesäretki kotimaassa on traditio. Kohteita on lukemattomia, mukaan lukien Keskusliiton lomapaikat. Teatterikäyntejä niin isoissa kuin pienissäkin teattereissa on vuosikymmenien aikana kerääntynyt lukuisa määrä.

Keväällä 2015 Klaukkalan Eläkkeensaajat sai haasteen, neuloa pipoja, sukkia ja lapasia johonkin synnytyssairaalaan. Yhdistys valitsi Hyvinkään sairaalan, koska siellä syntyy vauvoja myös Nurmijärvelle.

”Haluamme vaikuttaa ikäihmisten hyvinvointiin kunnassamme”, Klaukkalan Eläkkeensaajajoukko ilmoitti toimittajan tehdessä juttua yhdistyksen toritapahtumasta. Yleisöllä oli mahdollisuus tutustua tansseihin, erilaisiin liikuntamuotoihin ja kädentaitoihin kaikissa neljässä kesän 2016 aikana järjestetyssä tapahtumassa.

Hei eläkkeensaaja!

Tuntuuko päiväsi joskus pitkältä ?

Tule katsomaan miten me toimimme eri kerhoissamme.

Kerhoja : Muistikerho, Käsityö, Jumppa, Kuntopiiri, Kävely, Vesijumppa, Senioritanssi, Rivitanssi ja Boccia- peli.

Päiväkerhossa ma keskustelemme yhteisistä asioista 13 -14.

Kerhopäiviä ovat maanantai klo 10-15 ja torstai klo 11-13.

Klaukkalan työväentalo Männikkö
Kiikkaistenkuja 21, 01800 Klaukkala.
Tervetuloa käymään tai etsi lisätietoa
Kotisivu: klaukkala.elakkeensaajat.fi

Klaukkalan Eläkkeensaajat ry

(Kuva: Klaukkalan Eläkkeensaajien kotisivut)

KORSON ELÄKKEENSAAJAT RY

Kirjoittanut: puheenjohtaja Jouko Koskinen

Korso oli vielä pieni kylä 52 vuotta sitten eli vuonna 1966 verrattuna tähän päivään. Junanradan ylikulku oli vaarallista, ei ollut kahta hienoa alikulkua, kuten nyt on. Sattui kuulemma myös monia onnettomuuksiakin. Asukkaita oli noin 10000 (nyt 26000). Oli muutama kauppa, elokuvateatteri, ravintola, kioski ja yleinen sauna sekä työväentalo. Kerrostaloja ei Korsossa silloin vielä ollut. Teollisuuslaitoksia oli rautavalimo, kattohuopatehdas ja Korson Puu, joka olikin tärkeä, koska Korsossa rakennettiin silloinkin paljon.

Eläkeläisillä oli toki yhdistys jo ennen tämän yhdistyksen perustamista, mutta jotenkin se oli epäsopeva poliittisesti. Oli siis tarvetta saada oma yhdistys. Kipinä oli syttynyt Lauri Jokisalon päässä, ja hän oli kutsunut kotiinsa Sirkka Allénin ja Yrjö Korpelaisen neuvotteluun.

Yhdistys vaatii toimiakseen myös toimitilat, ja niinpä Lauri Jokisalo otti asian esille Korson Työväenyhdistyksen kuukausikokouksessa, ja tilat järjestyivät. Työväentalo oli päivisin käytettävissä ilman korvausta, mikä oli tärkeää. Silloinkaan ei ollut ylimääräistä rahaa. Siis tuumasta toimeen.

Perustavaan kokoukseen 15.9.1966 oli kutsuttu 12 asiasta kiinnostunutta henkilöä ja silloinen Eläkkeensaajien Keskusliiton puheenjohtaja Onni Hiltunen. Puheenjohtajana toimi Lauri Jokisalo ja sihteerinä Sirkka Allén. Kokouksessa päätettiin nimi: Korson Eläkkeensaajien yhdistys. Se rekisteröitiin 12.5.1967, ja siitä tuli Eläkkeensaajien Keskusliiton alainen.

Johtokuntaan valittiin Lauri Jokisalo, Johannes Lumiaho, Oma Urho Mäkien, Yrjö Korpelainen, Veikko Hakkarainen, Sirkka Allén ja varajäseniksi Artturi Palenius, Usko Vuoristo, Aabel Vuokko ja Anna Jokisalo. Seuraavassa kokouksessa varajäseniksi valittiin: Antti Jantunen, Kerttu Kettunen ja Toivo Eloranta. Oma Urho Mäkien kieltäytyi johtokunnan jäsenyydestä ja hänen tilalleen valittiin 29.9. kokouksessa Usko Vuoristo.

Yhdistyksen tarkoitus oli järjestää vanhemmalle väelle toimintaa ja harrastuksia sekä saada samansuuntaisesti ajattelevat omaan yhdistykseen.

Parin kuukausikokouksen jälkeen päätettiin perustaa kerho, joka kokoontui kerran viikossa. Tapanilan Eläkkeensaajat oli alkutaipaleella mukana auttamassa yhdistystä. Eräänä kerhopäivänä se järjesti monipuolisen ja arvokkaan ohjelman ja myös kahvitarjoilun tarvikkeineen ja lahjoitti koko kassan vähentämättömänä kerhomme alkupääomaksi. Sirkka Allén oli kertonut, että innostus oli kova, ja kaikki halusivat olla mukana talkoo-hommissa, jotta toiminta pääsisi alkuun.

Alkuvuodet olivat ahkeraa rahanhankintaa ja myös virkistävää toimintaa ja yhdessä oloa. Kerho oli kokoontunut aluksi työväentalon keittiössä ja siirtyi sitten jäsenmäärän kasvaessa salin puolelle. Keväisin ja syksyisin pidettiin Kekrijuhlia, ja yleisöä oli aina salin täydeltä. Erään Kekrijuhlan ohjelmanä oli:

- * alkusoittoa: Kalevi Pekkolan soittama ”Muistoja Pohjolasta”
- * tervehdyssanat: yhdistyksen puheenjohtaja Sven Lindblom
- * juhlapuhe: toimitsija Anni Vallanti Työväen Sivistysliitosta

- * virkeä 79-vuotias Maija Lampinen lauloi Sannamuorista
- * taiteilija Väinö Kiikkinen pakinoi tunnetulla rutiinillaan
- * nuoremman polven ohjelmansuorittajina toimivat sisarukset Merja ja Maritta Ronkainen hanureineen
- * ryhmälaulua esitti Eläkkeensaajien oma kuoro ja lopuksi oli
- * V. Kuorikosken näytelmä ”Se oli aika rumilus”.

Harrastaminen ja matkustaminen täyttivät viikko-ohjelmat. Hovikuljetta-jana oli liikennöitsijä Leevi Saari Keravalta. Teatteriretket olivat silloinkin suosittuja. Vuosien mittaan toiminta on vakiintunut. Matkat, retket ja juhlat kuuluvat kerhojen ohella ohjelmaan. Mutta toiminta vaatii myös rahaa. Vuonna 1970 oli ensi kertaa anottu avustusta Helsingin mlk:n hallitukselta 1000 markkaa, joka myös saatiin. Jäsenmäärä on kasvanut vuosien varrella. Perustettaessa jäseniä oli 12 ja viiden vuoden kuluttua jo 120 – nyt se on noin 250 sisältäen kymmenen vapaajäsentä.

Lehtien palstoille yhdistys on päässyt virkeän toimintansa vuoksi, ohessa yksi ote menneiltä vuosilta: ”Eläkkeensaajien yhdistyksellä jytää hyvin Korsossa. Yhtenä perjantai-iltana se järjesti jäsenilleen remakat naamiaiset ja ensi sunnuntaina on iltamien vuoro. On kuitenkin hyvä muistaa, että ne pidetään keskellä kirkasta tai pilvistä päivää klo 13. Ohjelma on vanhaan hyvään tapaan monipuolinen ja tanssiakin lopuksi.”

Vuonna 1979 työväentalolla oli tulipalo, ja jonkin aikaa yhdistys toimi Mikkolan kerhotiloissa. Vuonna 1990 oli työväentalon remontti saatu päätöksen, ja keittiökin hohti uutuuttaan. Yhdistykselle ostettiin astioita 900 markalla. Oliko kuudes aisti vai joku aavistus, kun päätettiin järjestää yhdistyksen paperit ja viedä Työväenarkistoon? Tuhopolttaja iski Työväentaloon marraskuussa 1990, ja koko talo paloi. Sytyttäjä on edelleen vapaalla jalalla. Yhdistyksen rahallinen menetys oli 35000 markkaa, josta vakuutus korvasi osan. Tämän jälkeen saatiin Korson nuorisotiloista kokoontumispaikka.

Talkootöillä, joihin yhdistyskin osallistui vahvalla panoksella, saatiin vuonna 1991 kokoontumistila vanhasta Sokevan talosta, joka sittemmin tunnettiin Korsotalona. Uusi Korsotalo avattiin vuonna 2002 vanhan Korson ensimmäisen Alkon tiloihin, jotka Vantaan kaupunki omisti. Myös tämä tila oli talkoovoimin kunnostettu. No nyt sekin on historiaa, kun talon purkutyöt valmistuivat syyskuussa 2016. Osa toimitiloista on nyt Ruusupaviljongissa, jossa yhdistyksellä on vahva panos, ja jälleen talkoovoimin. Vuodesta 2016 olemme taas olleet Korson nuorisotiloissa.

Yhdistyksen puheenjohtajina ovat toimineet: Lauri Jokisalo, Johannes Lumiaho, Sven Lindblom, Tuomas Lahtinen. ja Väinö Lappalainen. Irja Ruusu valittiin yhdistyksen ensimmäiseksi naispuheenjohtajaksi vuodelle 1977. Hänen jälkeensä tulivat: Hannes Tammiruusu, Terttu Korpelainen, Lilja Seger, Saara Nevalainen, Aarno Peltola, Erkki Pekola ja Jouko Koskinen 4/2011. (Tunnustusmitalin on saanut Margit Hjelm vuonna 2004.)

Korson Eläkkeensaajat ry, Vantaan vanhin, kokoontuu joka keskiviikko kerhotapaamiseen. Kerho alkaa kello 11.00, mutta heti kymmenen jälkeen reippaita ikäihmisiä kokoontuu Korson Nuorisotiloihin. Viime aikoina on ollut jopa ”ryysistä”. Paikalla on ollut yli sata henkeä (ennätys on tähän mennessä 142).

Missä muussa yhdistystoiminnassa on osanotto näin runsasta? Kuka väittää, että ikäihmiset ovat passiiviväestöä! Kerho on monelle ikäihmiselle viikon kohokohta, ja sitä odotetaan. Kerhoissa välitetään, ketään ei jätetä yksin. Ikäihmisten karmein ongelma, yksinäisyys halutaan voittaa.

Korson Eläkkeensaajien jäsenet osallistuvat laajamittaisesti viikko-kerhoihin ja useimmat myös harrastuspiireihin. Kerhotapaaminen alkaa yleensä yhteislaululla. Usein vierailijaksi on kutsuttu joku asiantuntija. Puhumme terveydestä, sosiaalisista kysymyksistä, eikä yhteiskunnallisia vaikuttajiakaan vierasteta. Eläkeläiset haluavat tietää ja elää ajassa. Sille kerhot antavat tilan. Siksi kerhoon niin innolla ja runsaslukuisasti tullaan.

Puheenjohtaja Jouko Koskinen ruusutillassa 2018.

Ulkoilupäivä Etelälahdessa 2018.

Retkievää.

(Kuvat: Korson Eläkkeensaajien kotisivut)

Erityisen kiitoksen esitän meidän kaikille talkootyötä tekeville jäsenille ja EKL:n Uudenmaan piirille, jossa olemme yrittäneet olla osaltamme merkittävä voima.

Jouko Koskinen

LEPPÄVAARAN ELÄKKEENSAAJAT RY

Espoon Leppävaaran vanhalla pientaloalueella asui 1970-luvun alussa paljon ikääntyviä ihmisiä, joten oli tarkoituksenmukaista perustaa paikka-kunnalle Eläkkeensaajayhdistys. Lokakuussa 1971 Lintuvaaran Työväen-yhdistyksen toimitalon kutsuttiin asiaa järjestämään Sinikka Luja-Vepsä, Torsti Vepsä, Aune ja Wiljam Ahjokoski, Anni Järvinen, Seija Sutinen; Niilo Makkonen, Holger Ekström, Kaarlo Kanninen, Esa ja Sylvi Turpeinen sekä Eläkkeensaajien Keskusliitto ry:n puheenjohtaja Uno Raatikainen.

Leppävaaran Eläkkeensaajien ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Holger Ekström, varapuheenjohtajaksi Anni Järvinen ja sihteeriksi Aune Ahjokoski, jonka nimissä on yhdistyksen pisin puheenjohtajakausi.

Perustajajäsen Sinikka-Luja Penttilä (ent. Vepsä) oli Eläkkeensaajien Keskusliiton puheenjohtaja vuosina 1987–1993. Yhdistys anoi hänelle suuransiomerkkin vuonna 1991. Holger Ekström toimi EKL:n Uudenmaan Piiri ry:n sihteerinä vuosina 1973–1976 ja puheenjohtajana vuoden 1977. Aune Ahjokoski sai suuransiomerkkin äitienpäiväjuhlassa vuonna 1994.

Leppävaaran Eläkkeensaajissa oli vuoden 1972 alussa 45 jäsentä, mutta kolmen vuoden kuluttua luku oli jo 157. Vapaaajajäseniä oli kymmenen. Kuukausikokouksia pidettiin Työväenyhdistyksen kerhotalossa kerran kuukaudessa. Johtokunta kokoontui aluksi vain asioiden niin vaatiessa. Yhdistys laati oitis Espoon sosiaali-, vapaa-aika- ja raittiuslautakunnalle apuraha-anomuksen. Varojen keräämiseksi järjestettiin lounastilaisuus.

Silloin ennen

Alkuaikoina, kun virallisia asioita ei juurikaan ollut, kuukausikokoukset sujuivat valistuksen merkeissä. Rouva Liisa Mustonen puhui ravinnon merkityksestä todeten lihan ja vihannesten käytön tarpeelliseksi ikääntyvien ruokavaliossa. Elannon konsulentti Nissinen esitelmöi ”Syömällä solakaksi” -teemalla oikean ravinnon tärkeydestä kaiken ikäisille mutta erikoisesti ikääntyneille henkilöille. Enemmän vitamiineja ja vähemmän kaloreita.

”Oli Elannon veriohukaisten maistiaiset punakaalin kera. Hyvät Saludo-kahvit juotiin, myös Elannon tarjoamat.”

Suomen sosialidemokraattisen raittiusliiton iloinen ja temperamenttinen rouva Honkavaara piti tilannetiedotuksen sen hetkisestä alkoholien käytöstä. Vuotta myöhemmin hän saapui monisteineen. ”Ja kohta alkoikin yhteislaulu raikua. Monet hauskat leikit leikittiin, joka samalla oli myös jumppaa. Lopuksi vähän pyörähdeltiin.” Mutta rouvalla oli myös vakavaa kerrottavaa: Alkoholit ja muut huumeet yleistyivät erikoisesti nuorten keskuudessa, mikä surullisina todettiin. Yksi Raittiusyhdistyksen teemoista, josta Honkavaara kävi puhumassa, oli kunto ja liikunta.

Myös Soukan ”Mummeliin” rouva Salo jutteli liikunnan ja jumpan tärkeydestä jäsenille ja verenkierrolle. ”Siinä sitten samalla venyteltiin ja hokuteltiin jäseniämme.” Anni Järvinen oli järjestänyt arpajaiset. Voittoina oli pari pientä pitsiliinaa ja kahvipaketti.

Seurakunnan kanttori, jolle kerhovierailut olivat mieluisaa vaihtelua, kävi opettamassa ”Eläkkeensaajien laulua”. Vappuräppiäiskokouksessa hän lauloi ja soitti tanssimusiikkia. ”Oli hauska saada elävää musiikkia. Taas venyteltiin, pyöriteltiin ja ravisteltiin jäseniämme niin, että rutina kuului.”

Ensimmäistä pikkujoulujuhlaa vietettiin vuonna 1972. Puheenjohtajan tervetuloiluvotuksen jälkeen laulettiin: ”No onkos tullut kesä...” Soukan Mummeliit esittivät lauluja ja leikkejä, ja joulupukki Ekström muoreineen jakoi jokaiselle pienen paketin. Ohjelman lomassa pantiin humpaksi, jotta maistuva joulupuuro, jota monet olivat jopa santsanneet, painuisi vatsassa.

Leppävaaran Eläkkeensaajien viisivuotisjuhlassa Liiton toiminnanjohtaja Aarre Lauliainen ja piiriyhdistyksen puheenjohtaja pitivät puheen. Vieraksi oli kutsuttu naapuriyhdistyksiä. Anni Järviselle ojennettiin kunniamerkki. Yhdistys on järjestänyt juhlan kaikkina merkkivuosina.

Vuonna 1978 yhdistys sai uudet toimitilat Espoon kaupungin nuorisotiloista. Tupaantuliaisnyyttikesteihin osallistui seitsemänkymmentä jäsentä,

ja ei jäseniäkin tuli kuuntelemaan englantilaista Pietro Abbatia, joka viihdytti lauluillaan ja kitaran soitolla.

Kassaa kartutettiin arpajaisilla ja kirpputorimyynnillä. Askartelutyöt tekivätkin hyvin kauppansa. Askartelukerhon rahoituksesta syntyi kuitenkin erimielisyyttä kerhon vetäjän ja johtokunnan välillä, ja kolme henkilöä ryhtyi kerhotilaisuudessa perustamaan uutta yhdistystä. Sääntöihin vedoten heidät erotettiin jäsenyydestä.

Kuukausikokouksiin nimettiin vakituinen jumpanvetäjä. Myöhemmin tehtäviä ja harrastekerhojen vetovastuuta on jaettu useammalle aktiiviselle jäsenelle. Omaa ohjelmaa pyrittiin tuottamaan kykyjen mukaan. Tyttöjen sketsit olivat suosittuja ohjelmanumeroita, ja niitä esitettiin vierailuilla ja piiriyhdistyksen juhlissa. Musiikin suhteen ei haluttu olla toisten armoilla, joten yhdistys hankki oman magnetofonin.

Matkat ja retket ovat olleet merkittävä osa Leppävaaran Eläkkeensaajien toimintaa alkuaajoista nykypäivään saakka. Kesäretki Espoon kaupungin omistamalle Suomensjärven lomamajalle vuonna 1973 aloitti Leppävaaran Eläkkeensaajien matkailuinnostuksen. Keskeisintä matkailussa olivat sisaryhdistysvierailut, samoin kuin näiden vastavierailut.

Muistiinpanoja keväältä 1988:

3.3. Oli Kauklahden vierailu.

23.3. Saatiin vieraita Keski-Espoon Eläkkeensaajista.

13.4. Saatiin vieraita Järvenpään Eläkkeensaajista.

20.4. Mentiin vierailulle Tuusulaan, Hyrylän Torpalle.

27.4. Mennään taas vierailulle Lohjalle. Ei ollut kerhoa ollenkaan.

30.4. Vietettiin vappurieha Tapiolan Eläkkeensaajien vieraana.

17.5. Saadaan vieraita Thorstorpalle Karakalliosta ja Karkkilasta.

18.5. Mentiin vierailulle Hyvinkäälle.

Yhdistys teki lukuisia kotimaanmatkoja, kävi silakkamarkkinoilla ja Hietalahden kirpputorilla. Kulttuurinätkää torjuttiin teatteriesityksillä ja Keskusliiton sekä piiriyhdistyksen kurssit, seminaariristeilyt, juhlat ja muut tilaisuudet hyödynnettiin. Ulkomaanmatkat suuntautuivat Moskovaan, Hollantiin, Norjaan ja Tukholman kautta Tanskaan. *Rosella*-autolautalla seilattiin Ahvenanmaalle. *Georg Otsin* rantauduttua Tallinnaan alkoi bussikierros Eestin kaupungeissa ja maaseudulla. ”Napakymppi”-ohjelmaan ilmoitauduttiin yleisöksi. Matkojen vetäjän toimi pitkään Aune Ahjokoski.

Kerhotilaisuudet alkoivat aina ”meidän laulullamme”. Harjoiteltiin tanhuja ja lauluja, voimisteltiin ja pidettiin tanssikilpailuja sekä järjestettiin myös ensimmäiset lauantaitanssit. Toukokuun kerhossa oli tapana kukittaa äidit ja syksyllä viettää isänpäivää. Vuosia täyttäneitä muistettiin synttär juhlassa ja poisnukkuneita hiljaisella hetkellä.

Lama-aika

Poliitikot ja luennoitsijat eri aloilta kävivät usein informoimassa jäsenistöä. ”Sinikka Luja-Penttilä puhui meille taas niistä tulevista, perusturvallisuus, indeksivero, Kansaneläkkeen pohjaosa, taitettu indeksi, maatilaverotus, omakotiverotus, kiinteistöverotus. Voi Kauheaa!” Eläketiedotustoimiston edustaja puhui eläkkeistä. ”Saapi nähdä, mitä tulee, mitä tulevaisuus tuopi. Verotus ja kaikki muu kallistuu. Eläkkeet eivät nouse!”

Useimmin toi terveisiä ”pääkallonpaikalta” espoolainen kansanedustaja ja ministeri Leena Luhtanen. Hänen puoleensa voitiin aina kääntyä. Suomen historiasta esitelmöinyt Erno Paasilinna tähdensi EU-jäsenyyden tärkeyttä.

Tammikuussa 1992 todettiin, että laman takia Espoon sosiaalilautakunta ei myönnä avustusta virkistykseen. Asiasta tehtiin valitus. Vuonna 1999 merkittiin: ”Espoon kaupunki ei ole myöntänyt avustusta kuuteen vuoteen järjestöille. Seuraavan kerran, kun anotaan avustusta, painotetaan kulttuuria ja opiskelua.”

Kaupungin edustajat kävivät selittämässä lama-ajan tilannetta: palvelujen leikkauksista ja vanhusten hoidosta, kiinteistöveroja ja veroäyrin noususta. Yhdistys vei Leppävaaran alueen epäkohdista tietoa vanhusneuvostoon. Neuvoston puheenjohtaja kehotti vierailullaan ottamaan yhteyttä Leena Luhtaseen. 2000-luvun kynnyksellä Espoossa oli yli 65-vuotiaita kahdeksan prosenttia koko maan luvun ollessa 14 %. Espoon heikkouksia olivat hissittömät talot, liikenneyhteydet ja kaupalliset palvelut.

Kerhopäivämuistoja

Harrastekerhojen lisäksi toimintaan on vakiintunut jokaviikkoinen keski-viikkokerho. Yhdistyksen hallitus kokoontuu kuukausittain kerhon yhteydessä. Kerhoissa aloitettiin 2000-luvun loppupuolella käytäntö, jossa jäsenillä oli mahdollisuus tervetuliaislaulun jälkeen esittää mietelause.

- Jokainen päivä on ilon päivä, jos vain suhtaudumme siihen oikein.
- Ystävyyden polulla ei ruoho kasva, kun menet kylään sinne, ei siellä kahvi maksa.
- Kolme onnen salaisuutta: Et näe pahaa, et kuule pahaa, etkä tee pahaa.

19.3.2008 ”Myyjäiset ja arpajaiset Leppävaaran Palvelutalolla: Aika monta ahkeraa kerholaista oli leiponut, tehnyt käsitöitä, neuleita, linnunpönttöjä, pääsisäiskukkoja sekä Tikka-ovenkolkuttimia. Leivonnaiset ja puutyöt myytiin kaikki ja arpojakin mukavasti. Hyvä me Kaikki!!!”

Syyskokouksessa 2008 Leppävaaran Eläkkeensaajilla oli ratkaistavana yleinen ongelma: yhdistyksen toimihenkilöiden valinta. Kerhoissa kävi viikoittain noin 90 jäsentä, mutta tehtävien hoitamiseen ei tahtonut löytyä halukkaita.

Sihteeri kirjoitti: ”Iästä ja osaamisesta ei varmastikaan ole kysymys vaan ei viitsitä sitoutua. Tässä noin 1,5 tuntia pähkäiltiin ja itse asiakin jo karkasi välillä käsistä. Väki alkoi pikkuhiljaa liueta koteihinsa ja siinä me toimihenkilöt jäimme tyhjän kysymyksen eteen, että mitä tästä nyt seuraa. Saas nähdä!”

Asia ratkaistiin onnistuneesti ylimääräisessä palaverissa piiriyhdistyksen puheenjohtajan Matti Hellstenin tukemana. Yllättäen Heikki Konttinen lupautui puheenjohtajaksi ja jatkoi tehtävässä ansiokkaasti vuodet 2009–2016, jotka olivat yhdistyksen kasvukauden aikaa.

4.3.2009 ”Alueuutisista kävi kuvaaja paikalla ihmettelemässä meidän ahtaita tiloja. (TV-2 alueuutiset) Mirjami Martikainen on toiminut puuhanaisena ja vienyt asiaa eteenpäin. Ehkä vielä päivä koittaa, jolloinka Bussi kuljettaa ylös Palvelutalolle. Voitaisiin unohtaa raskas nousu mäen päälle.”

18.11.2009 ”On poissa kesä ja kukkasen, on käytössä pipo ja rukkaset. Ei perhonen enää lennä kukkaan, ja varpaat piiloutuu villasukkaan. Ei kaikki valo ole poissa, se loistaa lyhdyissä ja ikkunoissa. Kohti joulua mennään!”

Kun Leppävaaran Eläkkeensaajien jäsenmäärä kasvoi kahteensataan vuonna 2003, tilanahtaus palvelukeskuksessa alkoi vaikeuttaa toimintaa. Yhdistyksen viikoittaiset toiminnot tapahtuvat nyt palvelukeskuksen uusissa tiloissa.

Vuoden 2021 alussa jäsenmäärä oli 431. Puheenjohtaja on Pekka Granqvist. Yhdistyksen sihteeri Kari Närhi valittiin piiritoimikuntaan vuonna 2012. Hän on toiminut piiriyhdistyksen tiedottajana, jäsenrekisterin hoitajana

ja kotisivujen ylläpitäjä vuodesta 2014. Kari Närhi kuuluu *Eläkkeensaajat*-lehden toimitusneuvostoon.

Leppävaaran Eläkkeensaajat ry on anonut Keskusliitolta tunnustusmitalit seuraaville jäsenilleen: Hans Holmström ja Hilja Lind vuonna 2001 sekä Toivo Nikander vuonna 2011.

LOHJAN ELÄKKEENSAAJAT RY

Kirjoittanut: Mirja Janérus 14.1.2015

Lohjan työväentalo on ollut Eläkkeensaajien kotipesä koko sen 45-vuotisen historian ajan. Tähän kokoonnuttiin perustavaan kokoukseen 13. tammi-kuuta 1970 ja täällä on toimittu sen jälkeen. Perustavassa kokouksessa oli yhdeksän lohjalaista eläkkeensaajaa, tukijoukkona helsinkiläisiä tovereita.

Yhdistys käynnistyi rivakasti heti perustamisen jälkeen. Ensimmäisenä toimintavuonna jäsenmäärä nousi yli viidenkymmenen ja kaksivuotiaassa yhdistyksessä oli jäseniä jo 91. Tästä kasvu tasoittui niin, että 10-vuotiaalla yhdistyksellä oli jäseniä 150 ja 30-vuotiaana oli ylitetty 300 jäsenen raja. Viisi vuotta sitten oli jäseniä jo yli 400. Nyt, vuonna 2018, jäseniä on 602. (Tekijän lisäys: vuoden 2021 alussa 547)

Viime vuosien kasvussa näkyy luonnollisesti se, että me suuret sodan jälkeiset ikäluokat olemme alkaneet siirtyä eläkkeelle. Pelkästään uusien eläkkeensaajien lukumääräinen kasvu Lohjalla ei kuitenkaan selitä oman yhdistyksemme jäsenkehitystä. Selitys löytyy enemmänkin toimintamme monipuolisuudesta ja runsaudesta. Lohjalla on useita kilpailevia eläkeläisjärjestöjä, me olemme kuitenkin ylivoimaisesti suurin. Mitä se houkutteleva toiminta sitten on? Retkiä, kerhoja, juhlia, kilpailuja, kulttuuria ja liikuntaa eri muodoissaan.

Jo ensimmäinen syyskokous valitsi yhdistykselle ohjelmatoimikunnan, retkeilyasiamiehen ja *Eläkkeensaaja*-lehden asiamiehen. Silloin lehti oli tilattava erikseen, se ei ollut jäsenetu kuten nykyisin. Vuonna 1977 johtokunnalla oli apunaan opintosihteeri, naisten ja miesten käsityöjaosto, ohjelmatoimikunta, retkeilytoimikunta ja patikkatoimikunta.

Jäsenmaksu oli ensimmäiset viisi toimintavuotta kolme markkaa, vuonna 1977 se oli viisi markkaa. Vaikka taloudellista tukea saatiin kaupungilta ja

seurakunnalta, oli oman varainhankinnan merkitys suurempi. Käsityö- jaoston, opintojaoston ja arpajaisten tuotto olivat kukin suurempia kuin avustukset yhteensä. TSL:n kautta saatiin tukea niin opintokerhotoimintaan kuin luentotilaisuuksien järjestämiseenkin. Yhdistys olikin opintojärjestön jäsen aina vuoteen 2005 saakka.

Valtionapuehdot ovat kuitenkin vuosien mittaan muuttuneet sellaisiksi, ettei tukea ole juurikaan mahdollisuuksia saada, joten jäsenmaksu olisi kohtuuton saatuun hyötyyn verrattuna.

Suuri merkitys toiminnan ensimmäisinä vuosina oli myös sillä, että Työväenyhdistys antoi tilansa käyttöön ilman vuokraa vuoden 1978 loppuun saakka. 1979 alusta Työväenyhdistys peri vuokraa 50 markkaa/kk ja kaupungin avustus kattoi tasan tämän tilavuokran. 1980-luvulla alkoi myös kunta myöntää avustusta yhdistyksellemme, olihan jäsenten joukossa niin kaupunkilaisia kuin kunnan puolella asuvia. Seurakunta korotti myös oman avustuksensa sadasta kolmeensataan markkaan.

Tilojen käytössä tapahtui hallinnollinen muutos 1983, kun Työväenyhdistys vuokrasi talon kaupungille ja kulttuurilautakunta jakoi käyttövuorot. Tilat saatiin maanantaiksi ja keskiviikoksi ja ne olivat ilmaisia viidentoista vuoden ajan. Molemmille päiville riitti myös ohjelmaa täysipainoisesti. Kaupunki alkoi 1999 periä päivävuokraa, joka euroaikaan siirryttyä oli seitsemän euroa päivä ja tanssipäiviltä 70 euroa. Kaupunki irtisanoi vuokrasopimuksen aiemmassa muodossaan 2003. Syystoimintakauden alkaessa yhdistys saisi käyttöönsä vain yhden toimintapäivän, maanantain. Tämä oli melkoinen shokki, ja Työväenyhdistyksen kanssa käynnistettiin välittömästi neuvottelut torstaipäivän saamiseksi yhdistyksen käyttöön.

Vain yksi toimintapäivä merkitsisi toiminnan tuntuva supistamista ja siihen ei haluttu alistua. Nopeata päätöstä Työväenyhdistyksen kanssa ei kuitenkaan saatu. Vielä syyskuun alussa ei vuokrasta ollut päästy sopimukseen, ja kesti marraskuun alkuun, ennen kuin edes suullinen sopimus saatiin. Työväenyhdistykselle alettiin maksaa 27 euroa torstailta ja 90 euroa tanssipäiviltä. Kun Liikuntakeskus alkoi myöntää yhdistykselle toimintaavustusta vuodesta 2005, oli se tervetullut talouteen, jota kiinteät kulut rasittivat aiempaa enemmän.

Risteilyt, kylpylä- ym. matkat ja teatteriretket sekä vierailut ovat olleet suosittuja toimintamuotoja koko toiminnan ajan. Esimerkiksi 1990, kun jäsenmäärä oli alle puolet nykyisestä, järjestettiin 18 matkaa ja niillä oli lähes 700 osanottajaa. Vierailuja oli 15 kpl ja niissä osallistujia 660.

Kalastus, niin pilkkionginta kuin laiturikalastuskin, on löytänyt omat innokkaat harrastajansa. Lohja on useita kertoja ollut piirin pilkkikisojen isäntä, ja kalastuskisat ovat myös tulouttaneet plussaa yhdistyksen kassaan.

Juhlien järjestäminen tarkoitti, että piti olla ohjelmaa.

Tyypiltään ohjelmamuodot ovat säilyneen kautta näiden vuosikymmenien. Osoituksena yhdistyksemme ohjelmallisesta ja järjestelyvoimasta voidaan pitää järjestelyvastuuta piirin keväthuhlasta 2001. Tanhuhovissa pidettyyn juhlaan osallistui noin 800 henkeä, ja Lohjan yhdistys vastasi koko ohjelmasta.

Nyt kun juhlimme 45-vuotista toimintaamme, meillä on samalla ilo onnitella 20-vuotista ”Los Dementos”-kuoroa. Los Dementos ja ”Lola” sekä 2006 mukaan liittynyt naiskuoro ”Helenat” ovat olleet kysyttyjä esiintyjiä lukuisissa paikoissa ja tilaisuuksissa ympäri Lohjaa.

Toiminnassa on ja on ollut runsaasti sitoutuneita ja uskollisia jäseniä. Jo usean vuoden ajan on työryhmiä ja niillä vastuullisia vetäjiä ollut parisen kymmentä. Yhdistys ei onneksi ole joutunut kokemaan tilannetta, jossa toimijoita ei löydy, jolloin jouduttaisiin supistamaan toimintaa. Toiminnan laajentamisen rajat ovat kuitenkin vastassa, ellei löydy lisää jäseniä, jotka ottaisivat vastuulleen jonkun toiminnan.

Jarmo Niemen nyt aloittaessa puheenjohtajakautensa hän on yhdistyksen kahdeksas puheenjohtaja. Puheenjohtajapestit ovat yhtä poikkeusta lukuun ottamatta olleet pitkäkestoisia. Myös moni sihteeri ja rahastonhoitaja ovat hoitaneet tointa pitkään. Ulla Viidalla on juuri tullut kymmenen vuotta täyteen rahojemme tehokkaana vartijana. Anja Korhonen toimi edelliset kymmenen vuotta. Kalevi Tukiaisella tuli täyteen kymmenen vuotta sihteerinä, ja Uolevi Viidalla alkaa nyt kymmenes vuosi.

Vähintään yhtä arvokasta työtä ovat tehneet ja tekevät kaikki lukuisat ohjaajat ja vetäjät eri toimintamuodoissamme. Vaatii erinomaisen arvokasta sitoutumista ohjata liikuntaryhmää tai lauluryhmää joka viikko vuodesta toiseen ilman muuta korvausta kuin jäsenten kiitollisuus.

Eteenpäin katsoessamme haasteita riittää, vaikka tällä hetkellä voimmekin olla ylpeitä yhdistyksestämme. Löytyykö tulevaisuudessakin yhtä sitoutuvia vetäjiä eri toimintoihin? Talkootyö kun ei oikein ole muotisana hieman nuorempien parissa. Miten onnistuisimme laajentamaan toimintaamme kasvaneen Lohjan reuna-alueille? Jotta se onnistuisi, tarvittaisiin sekä ihmisiä että tiloja. Eläkeliitolla on yhdistyksiä miltei joka kylällä. Jos meillä olisi joku liikuntavuoro esimerkiksi Nummella, sieltä varmasti ajan mittaan löytyisi osallistujia matkoillemme, retkillemme ja

tansseihimme. Tämän vuoden asioita tällaiset ajatukset eivät ole, mutta ehkä jatkossa ainakin pohtimisen väärtejä.

Nyt ”perhepiirissä” 45-vuotista taivaltamme muistellessa voimme vilpittömästi todeta, että kaupungin avustus on pieni korvaus siitä monipuolisesta ennaltaehkäisevästä toiminnasta, mitä harjoitamme lohjalaisten eläkkeensaajien fyysisen ja psyykkisen kunnon ylläpitämiseksi. Toimintamme tarjoaa kaikkea sitä, mitä ihmiset tutkijoiden mukaan tarvitsevat pysyäksensä toimintakuntoisina: liikuntaa, kulttuuria ja sosiaalista yhdessäoloa. Eikä tässä emäntämme rooli tarjoiluista huolehtijana ole suinkaan vähäisin.

Sukkia synnytysosastolle.

Laulavat soittajat:

*Uolevi Viita, Ossi Peltola
ja Pertti Palmu*

Puheenjohtaja Jarmo Niemi, Finn Andersson ja Jorma Salin kevätjuhlassa 2018. Finn toimi yli 20 vuotta kuorojen johtajana ja Jorma yli 13 vuotta jumpan vetäjänä.

(Kuvat: Lohjan Eläkkeensaajien kotisivut)

LOVIISAN ELÄKKEENSAAJAT RY

Kirjoittanut: Anja Husu

Loviisan Eläkkeensaajat ry

taloudenhoitaja/matka-, teatteri- ja keittiövastaava

Olemme noin 150 jäsenen yhdistys, joka on perustettu vuonna 1972. Toimimme aika vilkkaasti. Meillä kokoonnutaan syys–marraskuussa ja tammi–toukokuussa joka torstai ns. torstaikerhoon, joka pidetään seurakuntasalissa. Mukana on yleensä noin 50–70 jäsentä. Juomme kahvit, ja sitten on jotain omaa ohjelmaa tai joku luennoitsija tms. Kuukauden viimeisenä torstaina pidetään arpajaiset. Keväisin on äitienpäiväjuhla ja marraskuussa yhdistetty isänpäivä- ja syntymäpäiväjuhla. Keittiötiimi hoitaa torstaikerhon ja juhlien kahvituksen. Yhteisapelillä se sujuu.

Kerhoja ovat runokerho, muistikerho, laulukerho ja huumorilössi, joka suunnittelee ja esittää erilaista ohjelmaa. Runoryhmä ja huumorilössi vierailevat silloin tällöin hoito- ja vanhainkodeissa. Maanantaisin on vesijumppaa ja torstaisin on varattu kahden tunnin kuntosaliaika.

Sokkomatka tehdään kerran vuodessa. Olemme käyneet muun muassa Verlassa, Lahdessa, Kirkkonummella Pokrovan ortodoksisen veljeskunnan yhteisössä ja kirkossa ja Hyrsylänmutkassa. Matkat tehdään sellaisen matkan päähän, että ehditään illaksi kotiin. Rajaniemessäkin on lomailtu.

Joulujuhlia on vietetty maittavaa jouluruokaa syöden, erilaisesta ohjelmasta ja tanssista nauttien. Joskus olemme yhdistäneet teatterimatkan joulujuhlaan. Perinteenä on ollut jo muutamana kesänä käydä Ruotsin-pyhtään Ruukin teatterissa. Siellä Kymijoen rannalla esittävät aina jonkun hauskan näytelmän, jolle antavat naurutakuun. Ja kyllä on naurettukin!

Touko-kesäkuun vaihteessa on pidetty Uudenmaan piirin rannalta-ongintakilpailut Loviisan Sahaniemessä.

Kevät- ja syyskokoukset tietysti kuuluvat asiaan. Hallitus kokoontuu kerran kuussa. Senior-Shop käy keväisin ja syksyisin myymässä vaatteita. Yhdistyksen puheenjohtajana toimii Raija Viklund.

LÄNSIMÄEN JA RAJAKYLÄN ELÄKKEENSAAJAT RY

30-vuotispuheen on kirjoittanut vuonna 2016
puheenjohtaja Seppo Heimolinna

*Hyvät Länsimäen ja Rajakylän eläkkeensaajat
meidän toimiemme vaikutukset Vantaalla ja Suomessa
ovat laajat
Yhdistyksemme on ollut pystyssä 30 vuotta
mennyttä toimintaamme tarkastellen ei se ole ollut suotta
Olemme läpikäyneet kiintoisia aikoja
ja selvinneet kaikesta ilman taikoja
moninaiset kerhot on pyöritetty matkan varrella
ja niitä vetäneet ovat jäsenemme sydän karrella
Pyyteettömästi on tehty työtä
onnikin on joskus ollut myötä
Kaikki ovat täällä viihtyneet, vaikka
monet ovat kaupungin toimista joskus kiihtyneet.
Päiväkerhon suurista tiloista muuttaa piti
siitä tuli sekä ruumiillinen että henkinen kylmä hiki
Luomme alueellemme tulevaisuuteen uskoa
ja annamme sille aamuruskoa
Valtiotakaan emme kiitä
vastaus avustuksiin on suurin piirtein: sori siitä
Olemme kolmekymppinen
ja takana on luja putki tolkun vuosien
Mitä olisi Vantaan kaakon kulma,
jollei toiminnallamme olisi ratkennut moni pulma
Meistä on tullut iso perhe
eikä se ole mikään Luojan erhe
Kaikki on meidän omaa ansiota
niistä on tehty jo monta kansiota
Osa meistä on alkuperäisiä asukkaita
ja joistakin on tullut pikkuisen masukkaita
Täällä monet ovat alkaneet käydä koulua
ja viettäneet monta joulua
Jotkut ovat olleet koulusta lähtien kavereita*

Seppo Heimolinna.

*ja kokeneet yhdessä sekä onnea että havereita
Yhteiset ovat täällä olleet hetkemme
ja monipuoliset retkemme
Uusia jäseniä on tullut
ja moni on matkan varrella kuollut
Yhteistä tarinaa meillä riittää
ja siitä voi vain kaikkia teitä kiittää*

*Hyvät ystävät! Vuosi on 30 kertaa vaihtunut
eikä innostuksemme ole haihtunut
Yhteisömme on tuonut meille hyvää mieltä
se johtuu siitä, että käytämme yhteistä kieltä
Mikä on yhdistyksemme todellinen tarkoitus
lienee tiivistettynä epäviihtyvyyden karkoitus
Päivääkään en vaihtaisi pois,
ettei mitään tärkeää unohtua vois
Meille on säilytetty riesaksi taitettu indeksi,
mutta siitä huolimatta meillä on varhaisvanhuuden hyvä seksi
Kaikilla meillä täällä on sana vapaa,
kunhan puheissa ja vitseissä noudatetaan hyvää tapaa
Yhdistyksemme on antanut vuosien mittaan hyvää oloa
voi sitä ulkopuolelle jäänyttä poloa
Yhdistyksemme luo alueelle ymmärtämystä ja sopua
ja näin vältämme turhaa suukopua
Juhlamme ei ehkä ole uutisissa päivän sana
mutta kuitenkin toiminnastamme on jäänyt merkittävä vana.*

*Nyt on aika luottaa kuohuvaan juomaan
ja antautua sen tuomaan hyvänolon huomaan
Nauttikaamme vähän juhlahumua
suattaapi se aiheuttaa joillekin juhlasumua
Viettäkäämme 30-vuotisjuhlaamme lasten lailla
ja ollaan nyt huolia vailla.
Länsimäen ja Rajakylän eläkkeensaajat: hyvää 30-vuotispäivää
nyt ei ole surun häivää.*

Kiitos! Nyt juoman kanssa liitos.

Kolmekymmentä vuotta toimintaa

Länsimäen ja Rajakylän Eläkkeensaajat ry:tä perustettaessa vuonna 1986 yhdistykseen liittyi kymmenen jäsentä. Puheenjohtajaksi valitun Thyra Saanavuon kymmenvuotiskauden lopussa jäsenmäärä oli yhtä vaille sata, nyt lähes 150. Saanavuo kuului piiritoimikuntaan vuosina 1989–1993. Hän oli myös liittoneuvoston varajäsen ja nimitettiin Eläkkeensaajien Keskus-liitto ry:n kunniajäseneksi.

Yhdistyksen kerhotoiminnat muotoutuivat jäsenten tarpeista, ja ne ovat edelleen voimissaan. Tikkakerho on menestynyt hyvin Keskusliiton ja piiri-yhdistyksen kisoissa: Lauri Hiltunen on voittanut miesten henkilökohtaisen mestaruuden ja Paavo Olin selviytynyt hopealle. Vuosien 2010–2012 puheenjohtajan Osmo Herrasen ideoimasta joulukuusen koristelusta ja joulutervehdysten viemisestä kartanon metsäpolulle on tullut perinne. Yhdistys järjestää kuukausittain avoimia lauluiltoja haturistinsa Martti Turpeisen johdolla. Länsimäen ja Rajakylän Eläkkeensaajat toimi piiri-yhdistyksen kulttuurikatselmuksen järjestäjänä vuonna 2003.

Kokoontumistilojen osalta yhdistys koki pettymyksen vuonna 2007, kun Vantaan kaupunki luopui Länsimäen Päiväkeskuksen vuokratiloista ja osoitti yhdistykselle tilaa, johon mahtui vain 68 henkilöä. Mitkään esitykset eivät saaneet päättäjiä pyörtämään päätöstä, eikä myöskään vuonna 2014 uusien tilojen osalta. Toimintaa pystyttiin kuitenkin jatkamaan.

*Kaimo
Koponen*

*Thyra
Saanavuo*

Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin vuonna 1996 Kaimo Koponen, jonka työskä oli kymmenen vuoden pituinen. Hän toimi vuosina 2000–2004 piiriyhdistyksen sihteerinä, liikunta- ja kilpailutoimikunnassa ja kotisivujen tiedottajana. Liittohallituksen varajäseneksi hänet nimitettiin vuonna 2005. Eläkkeensaajien Keskusliitto ry myönsi Koposelle tunnustusmitalin vuonna 2003. Vuosina 2007–2009 ohjissa oli kaksi Raijaa, Halttunen ja Turunen. Seppo Heimolinnan puheenjohtajakausi alkoi vuonna 2013.

LÄNSI-VANTAAN ELÄKKEENSAAJAT RY

”Olemme saavuttaneet keski-iän, mutta onneksi eläkeikään on vielä matkaa”, Länsi-Vantaan Eläkkeensaajien joukko iloitsi 40-vuotisjuhlissaan vuonna 2016. Tilaisuutta kunnioittivat läsnäolollaan SDP:n eduskunta-ryhmän puheenjohtaja/kansanedustaja Antti Lindman, Eläkkeensaajien Keskusliiton puheenjohtaja Matti Hellsten ja piiriyhdistyksen puheenjohtaja Leena Ruusunen.

*Nyt voimme tämän tilaisuuden laulaen aloittaa
ja kaikki teidät tervetulleeks' näin myös toivottaa.
Tulkaa peremmälle, olkaa niin kuin kotona
on meillä jotain ohjelmaakin teille tarjota.*

*On muutenkin niin hauska, että joskus tavataan
tullaan tutuiksi, ja asioista kerrotaan.
On arjen piristeesi nyt hauska juhla
ken tässä haluaa ja jaksaa voi myös tanssia.*

Länsi-Vantaan Eläkkeensaajat ry:n perustaminen sai alkunsa sosiaalidemokraattisista naisista. Merkkipäivän vietossa mukana ollut ja aplodein kunnioitettu Eija Grönfors oli 40 vuotta sitten pyytänyt Runar Wirtasta perustamaan eläkeläisyhdistyksen. Perustaminen tapahtui Friherssin WPK:n talolla, ja Wirtanen valittiin yksimielisesti puheenjohtajaksi. Pian kuitenkin todettiin, että kaupunki ei tue jaostopohjaista toimintaa, minkä takia jouduttiin perustamaan uusi, rekisteröity yhdistys.

Aikaisempien puheenjohtajien työsarjat yhdistyksen hyväksi ovat olleet varsin pitkiä: Runar Wirtanen 8 vuotta, Yrjö Mukkala 12, Esko Leinonen 13 ja Helge Grönfors 7 vuotta. Nykyinen puheenjohtaja liittyi yhdistykseen jo Esko Leinosen aikana. Elma Ollikaisen 18 vuoden pituinen sihteerin ura on merkki syvästä luottamuksesta.

Puhuessaan juhlayleisölle puheenjohtaja Rantala oli huolissaan jäsenistön vähenemisestä, mutta totesi saman tien aktiivisten toimijoiden polkaiseen äskettäin liikkeelle jäsenhankintakampanjan. ”Olemme näyttäneet sen ennenkin, mitä tarkoittaa yhdessä tekeminen”, Rantala sanoi. Hänen

mielestään eläkeläiset eivät saa antaa periksi, vaikka heitä kuritetaan maksujen korotuksilla ja palveluja lakkauttamalla.

Länsi-Vantaan Eläkkeensaajat ovat kokoontuneet Friherssin torpalla jo 1980-luvun alkupuolelta saakka. Joka toinen tiistai kerhopäivä aloitetaan laululla ja kahvitelulla, jonka jälkeen päivitetään yhdistyksen tapahtumat ja pikkuisen juoruillaan. Yhdistys järjestää jäsenille luentoja, teatterikäyntejä, musiikkiesityksiä ja retkiä. Talvisin bocciaa pelataan Myyrmäen toimintakeskuksessa ja kesäisin Martinlaakson pallokentällä.

*Kun yhteispeli kaikessa, se sujuu parhaiten
jokainenhan seuraa kaipa, toisen ihmisen.
Niin kuin joskus sanotaan, on turva kelkassa
kun rentoutua voidaan vain teidän seurassa
Mitalistit.*

(Kuva: Länsi-Vantaan Eläkkeensaajien kotisivut)

”Me ollaan sankareita kaikki, kun oikein silmiin katsotaan, me ollaan sankareita elämän, ihan jokainen”.

(J. Karjalainen)

Yhdistys lopetettiin joulukuussa 2019.

MYYRMÄEN ELÄKKEENSAAJAT RY

Vuosikymmeniä elämäniloa

Harrastuksia joka päivälle
Arkki Cafén palvelut monille
Jäsenmäärä kasvanut tasaisesti
Soivat laulu, banjo, kitara, kannel ja hanuri
Hyötyliikuntaa tanssien
Runonlausuntaa ja kuvien katselua
Menestystä kulttuurikilpailusta
Vanhustenviikolla mukana
Buldersissa viihdytään, bocciaa pelataan
Talkoorinki auttaa ja korjaa
Tanssin tahtiin – kuntoilun rytmiin
Uutta Mimmi-kerho ja englantia
Ajan hermolla verkossa
Naapurit tutuiksi ja kaukokaipuuta
Teatterin taika houkuttaa
”Umpimähkään, Umpimähkään”
Osallistutaan ja opitaan
Nimekkäitä vierailijoita ja tietoa
Veteraanipäivä, pikkujoulu ja tasavuosijuhla
Talous pidetty kunnossa
Tuokioita elämästä

(Historiikin 2007–2016 sisällysluettelo)

”Mitä siitä kertoisin”...? Leo Karetvaara kirjoitti Myyrmäen Eläkkeensaajat ry:n 30-vuotishistoriikin esipuheessa vuonna 2006. Leo sanoi yrittävänsä kertoa sen kaiken rikkauden Myyrmäen Eläkkeensaajien toiminnasta. Köyhyydestä ei ole tietoaakaan. Aivan kaikkea, mitä yhdistyksessä on tehty ja koettu, ei kuitenkaan voi kertoa. Rajauksia on tehtävä, vaikka kaikkia vuosikausia uhrautuvaa työtä tehneitä kohtaan se ei ole oikeudenmukaista. Jokaisella on ollut annettavaa ja jokainen on saanut silmien, korvien ja suun iloksi monenlaista herkkua.

Monet opintokerhot ja aktiviteetit, jotka vuonna 1976 aloitettiin, toimivat vieläkin. Harrastusmahdollisuuksia riittää jokaiselle arkipäivälle, ja vapaa-päivinäkin eli lauantaisin talkoorinki auttaa jäseniä tarpeen mukaan.

Myyrmäen Eläkkeensaajat ry syntyi harrastusten, yhdessäolon sekä henkisen hyvinvoinnin tarpeeseen. Yhdistykseen liittyi jäseniä kaikkialta Länsi-Vantaalta. Jäsenmäärä kasvoi tasaisesti. Kahdensadan etappi saavutettiin vuonna 2001. Vuoden 2021 alussa luku oli 375.

Yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin perustajajäsenien joukosta Onni Pitkänen. Vuonna 2016 puheenjohtajaksi lupautunut Marja Leppänen, joka on toiminut kahteen otteeseen piiriyhdistyksen sihteerinä, oli järjestyksessä yhdestoista. Yhdistystoiminnalle antautuneiden toimihenkilöiden luettelo on Myyrmäen Eläkkeensaajien neljäkymmenen toimintavuoden ajalta kunnioitettavan pitkä.

Yleisiä kokouksia ryhdyttiin järjestämään viikoittain ilmaisissa tiloissa Uomarinteen kansakoululla. ”Kokouksen välillä tapahtuneeseen voimisteluun osallistui seitsemänkymmentä prosenttia osanottajista. Lopuksi oli tanssia nauhoitetun musiikin tahdissa. Tai: Tänään ei tanssittu ollenkaan”, pöytäkirjoista ilmenee.

Syyskuussa 1983 yhdistys alkoi toimia Myyrinkodissa. Jäsenet tapasivat siellä toisiaan hyvässä hengessä yli kahden vuosikymmenen ajan, viettivät vuosijuhlat, ”Iloiset iltapäivät” ja tanssivat ”ykköstanssit”. Yleisölle avoimia tansseja järjestetään kuukausittain elävän musiikin, mutta myös karaoken tahdittamana sen tultua kuvioihin vuonna 2009. Vuodesta 2005 lähtien yhdistys on kokoontunut Vantaan kaupungin nuorisotoimen moni-toimitila Arkissa.

Heti toiminnan alussa yhdistys anoi kaupungilta lupaa saada käyttää kesäaikojen kokoontumisiin Vantaanjoen rannalla sijaitsevaa Pikku Buldersin mökkiä. Pikku Buldersissa jäsenet tapaavat edelleen kesäisin. Alkuaikoina myös kaupungin omistama saari Mölandet oli vakituinen vierailupaikka useiden vuosien ajan.

Yhdistyksen viisivuotisjuhlan kynnyksellä toiminta ei sujunut sopuisasti. Erimielisyyttä saatiin aikaan muun muassa sääntöjen ja yhdistyslain noudattamisesta ja kirjoituskoneen hallussapidosta. Kärhämiä takia kuusi toimihenkilöä erosi yhdistyksestä. Myös puheenjohtajalle ehdotettu matka-avustus johti siihen, että asianomainen ja 11 jäsentä erosivat. Sittenmin asiat ovat sujuneet yhteisymmärryksessä.

Myyrmäen Eläkkeensaajat ry on osoittanut aktiivisuutta lähestymällä kaupungin päättäjiä toivein, että kaikki eläkeläiset saisivat samat edut iästä

riippumatta ja että kaupunki kiirehtisi vanhusten talon rakentamista Etelä-Vantaalle. Myös liikennekysymyksistä on tehty esityksiä. Vuonna 1994 kaupunki pienensi avustuksia. Yhdistyksessä harmiteltiin, että kaupunki vähättelee sitä vapaaehtoistoimintaa, jota yhdistykset järjestävät. Kaupungin vuosittain järjestämään Vanhusten viikkoon yhdistys on osallistunut toistakymmentä kertaa.

Yhdistys on tehnyt sopimuksen Vantaan kaupungin nuorisotoimen kanssa Arkki Cafén asiakaspalvelusta viitenä päivänä viikossa. Kaikilla jäsenillä on mahdollisuus osallistua talkoisiin. Työstä saatu korvaus käytetään yhdistyksen kulttuuri- ja virkistystoimintaan.

Joukko Myyrmäen Eläkkeensaajien jäseniä päätti aloittaa hintatarkkailun kaupoissa vuonna 1995 Suomen liittyttyä EU:n jäseneksi. Kerttu Mielonen kauhisteli, että hintaerot kaupoissa ovat olleet aivan järkyttäviä, ja sanoi hintojen keräyksen olevan kuin jännityskertomuksen lukemista. Kuluttajaliiton *Kuluttajauutiset*-lehden haastattelussa todettiin, että joissakin myymälöissä hintavahtien työtä yritettiin estää, kun taas toisissa myyjät auttoivat ystävällisesti. Asiakkaat kokivat hintatarkkailun hyväksi asiaksi ja kiittelivät Myyrmäen Eläkkeensaajia. Tulokset raportoitiin Kuluttajaliitolle.

Kulttuuritoimintaa

Kaksikymmentä henkeä käsittävä sekakuoro ”Myyrin Laulavat Seniorit” äänitti vuonna 2011 omaan ja jäsenistön käyttöön CD-levyn ”Lauluja elämän varrelta”. Lauluryhmä ”Mirjat” on esiintynyt kymmenisen vuotta. Oiva Rakkolainen banjoineen ja Esko Penttinen hanureineen ovat säestäneet ”Huru-Ukkoja”. Mauno Poikela on ryydittänyt lauluesityksiä steppaamalla. Ryhmä on esiintynyt yhdistysten tilaisuuksissa, yksityisillä merkkipäivillä, sairaaloissa ja vanhainkodeissa pientä maksua eli kahvikupposta vastaan.

Kerhon juhlissa kanteleensoittoa on esittänyt Veikko Niemimäki, kantrimusiikkia Kari O. Korhonen ja yksinlaulua Kerttu Nuppola. Aktiivisia runonlausujia ja myös kirjoittajia yhdistyksessä on useita. Myyrmäen Eläkkeensaajat on päässyt kulttuurikilpaluissa palkintosijoille erinomaisten taitajien ansiosta. Maire Sievinen osallistui Vuonna 2018 Joutsenossa pidetyn Eläkkeensaajien Keskusliiton kulttuurikatselmuksen lausuntasarjaan ainoana Uudenmaan piiriyhdistyksen esiintyjänä.

Leo Karetvaara on esiintynyt kerhoissa ja yhdistyksen järjestämien tanssien laulusolistina vuodesta 1993. Keikkojen määrä lähentelee jo sataa. ”Laitakaupungin Kavaljeerit” -duo, Leo Karevaara/Tapio Rahkola, ovat

esiintyneet vuodesta 2000 lähtien. Karetvaaran ”Kirje lapsenlapselle” voitti toisen palkinnon eurooppalaisen eläkeläisjärjestö FERPAN julistamassa kirjoituskilpailussa vuonna 1998.

Myyrmäen Eläkkeensaajat ry näytti osaamistaan Vantaan viettäessä 650-vuotisjuhliaan. Pitkäaikainen hallituksen jäsen Maija-Leena Mero ideoi ja kirjoitti ja Leo Karetvaara ohjasi kuvaelman ”Vanhusten elämää kautta vuosisatojen Helsingin pitäjässä”. Näytelmä esitettiin neljässä eri tilaisuudessa, ja se olisi ansainnut lisää uusintoja. Kaupunki lähetti yhdistykselle kiitoskirjeen.

Maija-Leena Mero, joka oli Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n taloudenhoitajana vuodet 1999–2003 ja on edustanut yhdistystä Vantaan vanhusneuvostossa, sanoo ”Mimmien” olevan hieno porukka. Marja Leppänen perusti vuonna 2011 kerhon, jossa keskustellaan kirjallisuudesta ja teatterista, käydään näyttelyissä, tehdään kulttuuriretkiä ja valmistetaan kerho-ohjelmia sekä lauletaan ja kerrotaan tarinoita.

”Mikään ei silti ole kuin ennen”, monessa mukana ollut Maija-Leena Mero huokaisee. ”Ennen tunnettiin toisemme ja oltiin läheisempiä.” Hän toivoo, ettei oltaisi aina vain omassa joukossa, vaan yhdistykset tekisivät yhdessä jotain, järjestäisivät vaikkapa yhteisen juhlan muutaman vuoden välein.

Mutta: ”Milläs voimilla sitä yhä jaksetaan? Henkistä hyvinvointia edistää yhdistyksen ystävöiminta, ihmisten kaveruus ja ystävyys.

Muistoja näin muodostuu... Aika kulkee, ystäviä poistuu, uusia saadaan. Mitä jää jäljelle? Jotain hyvin arvokasta, joka säilyy.”

Lähes neljänsadan jäsenen Myyrmäen Eläkkeensaajien puheenjohtajana on vuodesta 2017 alkaen toiminut Jussi Särkelä.

MÄNTSÄLÄN ELÄKKEENSAAJAT RY

Kirjoittanut: puheenjohtaja Aija Lavikainen

”Yhdistyksemme toiminta on alkanut syksyllä 1979. Näiden vuosien varrella on ollut monenlaista toimintaa: kalastusta, bocciaa, mölkkyä, korttipelejä ym. ajanvietettä. Tansseja olemme järjestäneet Mäntsälän Seurojentalolla neljästä viiteen kertaa vuodessa. Loppiaistanssit ovat käynnistäneet aina vuoden toiminnan. Aikaisemmin retkitoiminta oli vilkkaampaa, johtuen tietenkin jäsenistömme silloisesta iästä. Nyt keski-ikä on 80 vuotta, mikä kertoo, että enää ei voida tehdä pitkiä, useamman päivän retkiä.

Mutta kerhotoimintamme on edelleen vilkasta. Kaksi kertaa viikossa, maanantaisin ja keskiviikkoisin, meillä on vilkkaat kerhopäivät. Maanantait vaihtelevat liikunnan ja aivojumpan ym. pelien merkeissä. Keskiviikkoisin teemme käsitöitä, askartelemme ja saatammepa toisinaan lähteä pikku retkelle, vaikka viettämään pientä herkutteluhetkeä lähistölle. Ikä on monella korkea, mutta siltikin väkemme on iloista ja pirteää. Yhdessäolomme on hauskaa.

Vuosi 2019 on juhlavuosi, kun 40 vuotta tulee täyteen. Uskon että vietämme sitä juhlistaen yhdistyksemme toimintaa. Ikävä kyllä perustaja-jäseniä ei ole enää mukana toiminnassa. Viimeinen heistä nukkui pois 96-vuotiaana vuonna 2017.

Eläkkeensaajien toiminta on tärkeää ja suuri voimavara jäsenistöllemme. Valitettavasti uudet nuoremmat mukaan tulevat jäsenet eivät tätä yhdessäoloa ja yhteistä toimintaa osaa ottaa sillä tavoin vastaan, kuin me vanhempi polvi olemme tottuneet tekemään. Tämä on varmasti jokaisen yhdistyksen toiminnassa huomattu.

Mutta me menemme eteenpäin, kohti tulevaisuutta. Ja mitä elämä tuokin tullessaan, sen me kestämmme. Olemmehan sitkeää sukupolvea.”

Yhdistyksen jäsenmäärä vuonna 2021 oli 64.

NUMMELAN ELÄKKEENSAAJAT RY

Nummelan työväentalo Rientolassa pidetyssä perustavassa kokouksessa paikalla olleet 36 henkilöä päättivät nimetä uuden yhdistyksen Nummelan Seudun Eläkkeensaajat ry:ksi. Puheenjohtajaksi valittiin Helge Laakso. Hän toimi myös Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n varapuheenjohtaja vuosina 1976–1977 ja 1982 sekä puheenjohtaja 1978–1981.

Yhdistysrekisteri-ilmoituksen laatijalle lieenee sattunut kirjoitusvirhe tai ajatuskatko, koska nimi ei ollut päätöksen mukainen. Oikaisupyyntöön tuli vastaus: ”Yhdistyksen ilmoitus yhdistysrekisteriin v.-74 on tehty Nummelan Eläkkeensaajat -nimisenä, jonka nimisenä yhdistys on myös rekisteröity, joten yhdistyksen virallinen nimi on Nummelan Eläkkeensaajat r.y.”

Yhdistyksen toiminta alkoi täysin ilman varoja. Paikkakunnan ”oma poika” Veikko Helle (sosialidemokraattinen poliitikko, työvoimaministeri, pääministerin sijainen ja eduskunnan puhemies) lupautui järjestämään tarvittaessa lainaa. Vieraan pääoman turvin ei haluttu lähteä eteenpäin, vaan ryhdyttiin talkootyöllä ja ”kohtalon arvoilla” hankkimaan pesämunaa.

Näppäräkätiset naiset leipoivat tansseihin, iltamiin ja myyjäisiin pullat ja kakut, kutoivat sukat ja lapaset. Ensimmäisenä vuonna yhdistys pystyi tekemään kolme teatterimatkaa, kesä- ja syysretket, järjestämään joulujuhlan, kahdet myyjäiset ja arpajaiset. Helsingin työväentalolla käytiin kulttuuritapahtumassa. ”Tästä se alkoi. Tämä oli perusta, johon Nummelan Eläkkeensaajat ry:n toiminta on tukeutunut kaikki nämä toiminnan vuosikymmenet.”

Alusta alkaen ”Nummelan Eläkkeensaajien Laulajat” on tuottanut tapahtumiin ohjelmaa ja siten vetänyt yhdistykseen jäseniä. Ansiomerkkien jakamista kuorolaisille harkittiin 15-vuotisjuhlassa, mutta päätös oli kielteinen: ”Pitäisi hakea kaikille kerholaisille, jotka toimineet yli 10 vuotta. Mikä on se mittari, joka tekee laulun arvokkaammaksi kuin sukan kutomisen tai leipomisen?” Tunnustusmitalin ovat saaneet: Martta Jalava 2009, Hilikka Järvinen 2004 ja Irja Varjamo 2013.

Mikä on yhdistys, jossa ei kilpailla? Nummelan Eläkkeensaajat ry on osallistunut erilaisiin kulttuurikatselmuksiin ja kilpailuihin.

Vuonna 2011 laulu- ja tanssiryhmä ”Seiskat” sijoittui sarjassaan toiseksi valtakunnallisessa veteraanien kulttuurikilpailussa ja osallistui näytelmäpiirin kanssa Valkeakosken musiikkitapahtumaan.

Tikanheittäjät napsivat aikanaan kiertopalkintoja mennen tullen, ja kalastuskerholaiset noukkivat lähes kaikki palkinnot onki- ja pilkkikisoissa.

Opintokerhotoiminta on ollut vireää. Ohjaajia on koulutettu hoitamaan sarkaansa. Vuoden 2021 alussa jäseniä oli 389. Joukkoa johtaa Hanna Jokela.

Kerhoissa käy viikoittain noin puolet jäsenistöstä. Suurimmissa kerhoissa osallistujia on nelisenkymmentä, ja tunteja kerääntyy kolmisen-kymmentä, melkein normaalin työviikon verran.

Tanssien järjestäminen aiheutti aikanaan keskustelua siellä ja täällä. 1980-luvun puolivälissä päätettiin luopua yötanssien järjestämisestä. Päivätanssien musiikista vastasi ”Vanhat pelimannit” edullisine hintoineen. Myös ”Vihti Foxin” palkkaamista ”meidän soittoihin” pohdittiin. Orkesteri olikin menossa mukana vielä 2000-luvun puolella.

Vuosikymmenien kuluessa syntyi jo perinteeksi muuttuneita tapahtumia: syyskauden avajaiset nyyttikesteineen Hiidenrannassa, laskiaisrieha, aprilli-iltamat ja yhteistyö Vanhusten Tuki ry:n kanssa. Kulttuurimatkat ja vierailut toisiin yhdistyksiin ovat antaneet henkistä vireyttä, kylpylämatkat Viroon hellivät kehoa ja sielua.

Nummelan Eläkkeensaajat on osallistunut Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n koulutus- ym. tilaisuuksiin ja neljän piirin kulttuuri-tapahtumiin. Piiriyhdistyksen johtokunnassa/hallituksessa on kautta aikojen ollut yhdistyksen jäseniä. Jaakko Martelin toimi rahastonhoitajana 1985–1991.

Vuonna 1980 yhdistyksessä huolestuttiin kansaneläkkeiden verotuksesta sekä pienituloisten asemasta ja toimeentulosta. Eipä mitään, todettiin ja laadittiin eduskuntaan Veikko Helteelle, ”omalle edustajalle”, vaatimus pieneläkkeiden verotuksen poistamisesta tai huomattavasta alentamista ja kansaneläkkeiden verovapauden säilyttämisestä. Vaatimuksen liitteenä oli 267 henkilön ja viiden eläkkeensaajajärjestön allekirjoittama adressi.

Nummelan Eläkkeensaajat ry:n 40-vuotiskatsauksen laatija kritisoi:

”Pöytäkirjojen, etenkin vanhempien, lukeminen on mielenkiintoista puuhaa. Niistä saa jopa rivien välistä lukemalla mielenkiintoista tietoa. Mutta: Nykyiset päätöspöytäkirjat eivät anna enää samanlaista kuvaa toiminnasta. Toimintakertomuksetkin laaditaan mahdollisimman lyhyesti. Säästetäänkö paperia vai mitä?”

NURMIJÄRVEN ELÄKKEENSAAJAT RY

Kirjoittanut: Eero Peltonen 16.1.2017

Nurmijärven suuri poika, kansalliskirjailijamme Aleksis Kivi kirjoittaa teoksessa *Seitsemän veljestä*: ”Jukolan talo sijaitsee eteläisessä Hämeessä.” Niinpä me hitaat hämäläiset heräsimme perustamaan Nurmijärvelle eläkkeensaajayhdistystä vasta samana vuonna, kun Eläkkeensaajien Keskusliitto ry vietti jo 15-vuotisjuhliaan.

Perustava kokous pidettiin Punatorpalla, Nurmijärven kirkonkylän Työväenyhdistyksen kerhohuoneessa 1.3.1977. Kokouksen oli kutsunut koolle Työväenyhdistyksen silloinen puheenjohtaja Mauri Leivo, joka toimi myös kokouksen puheenjohtajana. Paikalla oli 12 henkeä sekä Eläkkeensaajien Keskusliiton ja sen Uudenmaan piirin edustajat. Kokouksessa perustettiin Nurmijärven Eläkkeensaajat ry ja päätettiin liittyä EKL:n ja Uudenmaan piirin jäseniksi. Kuusihenkiseen johtokuntaan valittiin Matti Valajärvi puheenjohtajaksi, Lauri Bergman sihteeriksi, Paavo Eloranta varapuheenjohtajaksi, Tuulikki Koskinen rahastonhoitajaksi, Nanna Granö opintosihteeriksi ja Lauri Koivunen lehtiasiamieheksi. Yhdistyksen toiminta lähti erittäin vireästi käyntiin. Kuukauden kuluttua perustamisesta pidetyssä kokouksessa oli jo 32 jäsentä ja perustamisvuoden lopussa yhdistyksessä oli 70 jäsentä. Kahden vuoden jälkeen saavutettiin sadan jäsenen raja.

Yhdistyksen toiminta vakiintui heti alusta lähtien siten, että joka toinen viikko oli ns. viikkokokous, jossa jäsenillä oli mahdollisuus tavata uusia ja vanhoja ystäviä juttutuokion ja kahittelun merkeissä, esittää omaa ohjelmaa, saada tietoa ja kuunnella asiantuntijoiden alustuksia ikäihmisiä koskevista aiheista. Varain hankkimiseksi myös arpajaiset ovat kuuluneet viikkotapaamisten ohjelmaan alkuaajoista lähtien.

Yhdistykseen kuului myös Klaukkalan taajamassa asuvia eläkkeensaajia. Vuorotellen kokoonnuttiin Kirkonkylän Punatorpalla ja Klaukkalan työväentalolla. Vuonna 1982 perustettiin yhteistoiminnassa nopeasti kasvaneeseen Klaukkalan kylään oma Eläkkeensaajien yhdistys, ja yhdistyksemme antoi pesämunaksi uudelle yhdistykselle 1433,25 mk. Nurmijärven Eläkkeensaajien toiminta jatkui Punatorpalla. Kun kunta remontoi Ahjolan nuorison monitoimitaloksi, sai yhdistys sieltä tilat korvauksetta juhliensa ja harrasteryhmiensä käyttöön. Isompia juhlia on järjestetty myös seurakuntakeskuksessa ja yhteiskoululla. Aluksi johtokunta kokoontui jäsentensä kotona ja seurakuntakeskuksessa, mutta nykyisin pääsääntöisesti Punatorpalla.

Harrastemuodot: Kuntovoimistelu eli jumppa kerran viikossa on kuulunut yhdistyksen harrastusmuotoihin alusta aina näihin päiviin saakka. Lyhyempinä jaksoina on harrastettu mm. vanhoja tansseja, joka hiipui

lähinnä miespulaan 80-luvun lopulla, mutta käynnistyi runsaan kymmenen vuoden tauon jälkeen uudestaan senioritanssin nimellä. Käsityö- ja askartelukerho on valmistanut tuotteitaan joulumyyjäisiin. Laulu-, lausunta- ja näytelmäryhmät ovat vuosien saatossa yhtyneet yhdeksi ohjelma-ryhmäksi, joka aikoinaan menestyi erinomaisesti EKL:n ja Uudenmaan piirin kulttuuritapahtumissa, mutta on viime vuosina kärsinyt jonkin verran ohjaajapulasta.

Boccian pelaaminen tuli ohjelmaan vuonna 1994. Sitä pelataan talvella Ahjolassa ja kesällä päiväkodin kentällä ja vuodesta 2015 alkaen kirkonkylän liikuntapuistossa kerran viikossa. Keväisin on pelattu boccia-turnaus Klaukkalan Eläkkeensaajia ja Palojoen bocciaharrastajia vastaan. Yhdistys on voittanut kiertopalkinnon omakseen kaksi kertaa.

Uusina harrastusmuotoina aloitettiin vuonna 2007 muistikerho ja tasapainokerho sekä 2009 keilailu ja ATK-kerho. Kaikkiin harrastusmuotoihin on yhdistyksen tuella koulutettu ohjaajia EKL:n ja Uudenmaan piirin järjestämällä kursseilla, joissa yhdistyksen jäseniä on ollut myös kouluttajina ja ohjaajina.

Koko neljänkymmenen vuoden ajan on järjestetty teatterimatkoja lähiseudun teattereihin, vierailuja naapuriyhdistysten tilaisuuksiin, loma- ja virkistysmatkoja Eläkkeensaajien omiin lomakohteisiin ja esim. Viroon. On käyty yhteiskuljetuksella EKL:n vuosijuhlissa, Uudenmaan piirin kevät- ja syysjuhlissa sekä kirkkotapahtumissa. Keväisin on osallistuttu EKL:n liikuntakampanjaan ja syksyisin Uudenmaan piirin virkistyspäivään Kisakalliossa ja Kisakeskuksessa. Vuonna 1983 järjestettiin Nurmijärven yhteiskoululla suuret kevätjuhlat, jossa ohjelmansuorittajia ja osanottajia oli ympäri Suomea n. 600 henkilöä. Vuonna 1996 yhdistys järjesti yhdessä Klaukkalan Eläkkeensaajien ja Nurmijärven seurakunnan kanssa EKL:n Uudenmaan piirin kirkkotapahtuman, jossa oli n. 600 eläkkeensaajaa.

Vuonna 2003 vastaavassa tapahtumassa Nurmijärven kirkossa oli 400 osanottajaa. Vuonna 2002 oltiin mukana piiriyhdistyksen syysjuhlan järjestelyissä Nurmijärven Ruusulinnassa, osanottajia oli noin 700. Nurmijärven Eläkkeensaajat on osallistunut säännöllisesti edustajiensa kautta EKL:n ja Uudenmaan piirin liitto- ja piirikokouksiin ja yhdistyksen jäseniä on ollut monissa liiton ja piirin luottamustehtävissä Paikallisesti on osallistuttu Nurmijärven eläkeläisyhdistysten yhteistyötoimikunnan toimintaan ja sen kautta yhteisen syysjuhlan järjestelyihin ja Viron Raplan eläkeläisten vierailuihin Nurmijärvellä ja vastavierailuille Raplaan.

Yhdistyksellä on ollut edustus Nurmijärven vanhusneuvostossa sen perustamisesta lähtien.

Jäsenistö: Yhdistyksen jäsenmäärä on kasvanut tasaisesti ollen nyt 40-vuotispäivien alla noin 260. Valtaosa jäsenistä on Kirkonkylän alueelta, mutta myös muista kylistä on väkeä, varsinkin pohjoisnurmijärveltä.

Talous: Toimintaa on rahoitettu joulumyyjäisillä, arpajaisilla, kerhojen kahvimaksuilla ja jäsenmaksuilla sekä kunnan avustuksella. Eläkeläisyhdistysten kunnan avustuksen reaaliarvo on viime vuosina huomattavasti pienentynyt, mikä tietää sitä, että yhdistyksen mahdollisuus tukea eri toimintoja heikkenee, ja jäsenten omavastuuosuus osallistumiskuluista uhkaa kasvaa kohtuuttomaksi.

Tulevaisuus: Nurmijärven väkiluku on neljänkymmenen vuoden aikana kasvanut rajusti. Vaikka tänne muuttaa nykyisin etupäässä lapsiperheitä, myös eläkeläisten määrä kasvaa, kun suuret ikäluokat ovat jääneet eläkkeelle ja ihmiset elävät entistä vanhemmiksi. Siitä seuraa haasteita myös eläkeläisjärjestöille. Mitenkä ajaa ikäihmisten etua ja järjestää mielekästä harrastustoimintaa eri ikäisille eläkeläisille: alle 60-vuotiaille tai 90-vuotiaille? Nurmijärven Eläkkeensaajat ry pyrkii näihin tulevaisuuden haasteisiin vastaamaan jäsentensä tuella ja toivottaa kaikki eläkeläiset mukaan toimintaan, tuomaan uusia ideoita ja viihtymään kanssamme.

Lopuksi: Nurmijärven Eläkkeensaajat ry kiittää kaikkia yhteistyötahoja, erityisesti kuntaa ja seurakuntaa vuosikymmenten aikana tapahtuneesta toiminnasta eläkeikäisten hyväksi.

Jäseniä oli vuonna 2021 313. Puheenjohtajan toimii Erkki Partanen.

POHJOIS-ESPOON ELÄKKEENSAAJAT RY

Muistoja puheenjohtajakaudeltani

Lyhennelmä Sirkka Miinalaisen kirjoituksesta.

(Kirja: *Tämän halusin sinulle kertoa*

Pohjois-Espoon Eläkkeensaajien elämää ja kokemuksia 2013)

”Aikana, jolloin toimin Pohjois-Espoon Eläkkeensaajien puheenjohtajana kymmenen vuotta, on tietenkin ehtinyt tapahtua monen moista, niin yhdistyksen kuin omassa elämässäni. Vuonna 1992, heti eläkkeelle jäätyäni, liityin yhdistyksen jäseneksi. Se tuntui luonnolliselta, sillä mieheni oli edellisenä vuotena ollut jo mukana yhdistyksen tapahtumissa.

Seuraavana vuonna minut valittiin johtokunnan jäseneksi ja pian myös sihteeriksi. Pöytäkirjat ja muut paperit silloin vielä tehtiin kirjoituskoneella. Sehän oli tietysti työlästä, sillä mitään ei voinut korjata, kuten tietokoneessa voi. Kaiken piti mennä oikein. Tietokoneeseen on ollut vähän pakkokin tutustua. Ikä ei ole haitannut oppimista. Halu ja innostus oppimiseen kun vaan on, niin hyvin sujuu. Tilinpidossa otettiin pitkä harppaus eteenpäin, kun hankittiin liiton suosittelema ja tukema kirjanpito-ohjelma. Toinenkin atk-järjestelmä, kotisivuohjelma, otettiin käyttöön aikanani.

Syyskokouksessa 2002 oli taas se tuttu tilanne, että kukaan ei halunnut puheenjohtajan toimeen ryhtyä. Niinpä, kuin pakkotilanteessa, minä siihen jouduin. Siirtyminen sihteeristä puheenjohtajaksi oli verraten helppoa, kun tunsin nämä asiat jo melko hyvin. Kun tulin yhdistyksen puheenjohtajaksi, jäseniä oli noin 122–124, ja melkein jokaisen heistä opin tuntemaan ainakin nimeltä. Uusia jäseniä tulee kyllä joka vuosi, mutta jäsenkunta lisääntyy hitaasti, koska moni iäkkäämpi henkilö siirtyy joko helpommin asuttaviin asuntoihin tai saa kutsun ikuisuuteen.

Ennen johtokunnassa oli enintään kuusi jäsentä. Uudet säännöt antoivat mahdollisuuden ottaa 6–8 jäsentä. Meillä onkin ollut nykyään melkein joka vuosi maksimimäärä johtokunnan jäseniä. Kiitän hyvästä yhteishengestä hallituksen parissa sekä kaikkia avuliaita jäseniä erilaisten asioiden hoitamisista. Se on kaiken a ja o, että yhteishenki on hyvä ja hyvänä säilyy.

Alkuvuosina minut valittiin Uudenmaan piiritoimikuntaan ja olin siellä kahdeksan vuotta vara- tai varsinaisena jäsenenä, vuosina 2006–2008 kulttuuri- ja koulutusvastaavana. Se oli todella mielenkiintoista ja hyvää aikaa. Liittokokouksissa olen useamman kerran yhdistyksen valitsemana edustajana ollut.

Ruskatalolle siirryimme vuonna 1995, kun talo valmistui. Saimme käyttöön paremmat tilat, jotka tekivät mahdolliseksi yhdistyksemme toiminnan kehittämisen ja laajentamisen sekä isojenkin vierailujuhlien järjestämisen. Siitä lämmin kiitos Espoon kaupungille, joka on luovuttanut tilat käyttöömme.

Ruskatalolle siirryttyämme aloittivat teatterikerho ja laulukuoro Työväenopiston johdolla. Teatterikerhomme on esittänyt yleisölle joka kevät ”lukuvuoden” aikana opettelemansa näytelmän. Lisäksi olemme esittäneet näitä vierailujuhlistammekin. Laulukuoromme esiintyy omien tilaisuuksien lisäksi Espoon hoivakodeissa ja muissa tilaisuuksissa. Vuonna 2004 piiriyhdistyksen kulttuurikatselmus pidettiin Ruskatalossa.

Senioritanssia tanssittiin monena vuotena, mutta viime vuonna emme enää saaneet vetäjää. Tuolijumppaa kokeilimme takavuosina jonkin aikaa videokasettien avulla. Samoja kasetteja ei jaksettu jatkuvasti katsella. Nykyisin on taas tuolijumppa suosiossa kai siksi, että on niin paljon meitä vanhempaa porukkaa, joka ei jaksa enää jumpata työväenopiston vetäjän tahdissa. Bocciaa alettiin pelata minun aikanani. Innokkaita pelaajia on usein yli 15 henkilöä. Karaokelaulu on viimeisin uusi harrastusmuoto.

Kuukausikerhossamme on yleensä aina ollut joku ulkopuolinen esiintyjä tai luennoitsija kertomassa aiheista, jotka liittyvät ikäihmisten elämään. Lisäksi on oman jäsenistömme esittämää ohjelmaa: laulua, runoja, sketsejä, leikkejä ja myös joskus arpajaiset. Tietysti yhteislaulu kuuluu myös vakio-ohjelmistoomme, sanat heijastamme kalvojen avulla helposti seurattavaksi. Kahvinjuonti kuuluu itsestäänselvyytenä lähes joka tilaisuuden ohjelmaan, kerhotapahtumat alkavatkin aina kahvitelulla.

Yhdistyksen alkuvuosina jäsenistö teki joitain matkoja kotimaassa ja ulkomaillekin. Olemme edelleenkin innokkaita retkeilijöitä, teatteriretkiä on yleensä kolme vuoden mittaan. Kesälomamatkoja on tehty joka vuosi ja ne ovat aina olleet 5–7 vuorokauden pituisia. Useimmiten on käyty Virroilla Rajaniemessä tai Keitelerannassa, EKL:n omistamissa lomakohteissa.

Turkissa on kerran oltu viikon matkalla pitkän aikaa sitten.

Ulkomaanmatkat ovat jääneet, paitsi että Virossa on oltu muutaman kerran kylpyläreissulla. Minun aikanani ei enää ole tehty kuin yhden päivän retkiä. Jäsenkunta ei oikein luota enää siihen, että kunto kestää, ja oma peti on niin rakas.

Vierailujuhlat ovat aina olleet tosi mukavia. Aina on kiitosten myötä mainittu meillä olevan niin hyvät ohjelmat ja tarjoilut, että mielellään tulevat toistekin. Joulujuhlia on vietetty joka vuosi.

Ruusujuhlaa ei voi jättää mainitsematta, sillä se on aina vuoden kohokohta. Silloin kutsumme kunniavieraiksi tasan viisiä tai kymmeniä vuosia täyttävät jäsenemme elämäkumppaneineen. Sankareille ojennamme ruusun ja valmistamme tilaisuuteen sopivaa ohjelmaa. Ruusujuhlassa

muistamme myös vuoden aikana pois nukkuneita jäseniämme kynttilän sytytyksellä, muistorunolla ja hiljaisella hetkellä. Ruusujuhla on monen mielestä vuoden kaunein ja mieluisin juhla.

Hyvä henki meillä on ollut yhdistyksessä. Joskus tuntuu kuin olisimme samaa perhettä tässä elämämme vaiheessa. Ihmiset ovat kokoontuneet hyvillä mielin. Uskon, että ovat saaneet sen tunteen, että ovat tervetulleita ystävien joukkoon.

*Varjele vakainen Luoja.
Kaitse kaunoinen Jumala.
Hyvin ain'eleäksemme,
kunnialla kuollaksemme
aina yöllisnä tukena,
päivällisnä vartijana.*

Pohjois-Espoon Eläkkeensaajat ry on perustettu 18.12.1973. Uudet jäsenet toivotetaan aina lämpimästi tervetulleiksi piristämään toimintaa ja saamaan sisältöä eläkevuosiinsa. Tarkoitus on ylläpitää ja kehittää ikäihmisten fyysistä ja henkistä kuntoa ja tarjota piristystä mukavien yhdessäolohetkien parissa. Täältä löytyy ystäviä torjumaan yksinäisyyttä. Mukaan voi tulla mihin tahansa järjestämäämme tapahtumaan.”

*Elä elämäsi, unohda ikäsi ja käytä päiväsi oikein!
Ystäviemme ystävät ovat meidän ystäviämme.*

Leena Karhun johtamassa yhdistyksessä oli vuonna 2021 yhdistyksessä 169 jäsentä.

PORNAISTEN ELÄKKEENSAAJAT RY

Katsaus Pornaisten Eläkkeensaajat ry:n toimintaan viime vuosina

Kirjoittanut: puheenjohtaja Matti Leivoja

Yleinen kerhomme kokoontuu kesätaukoa lukuun ottamatta joka toinen viikko vuorotellen Halkian ja Laukkosken työväentaloilla. Jäseniä on yleensä kerhoissa paikalla 15–25 henkilöä. Yhdistyksen toiminnan rahoitamme jäsenmaksutuotoilla, juhla- ja arpajaistuotoilla ja kahvi-maksuilla.

Jäsenmaksu on 15 euroa. Kerhossamme vierailee eri alojen asiantuntijoita ja toimijoita, heistä mainittakoon Vuokko Leirimaa Mustijoen perusturvasta, valtiotieteen tohtori Kimmo Kiljunen ja Pornaisten VPK, joka opasti meitä ensisammutuksessa.

Osallistuimme Ikä-ihmisten neuvoston järjestämiin ikäinfoihin ja muistiyhdistyksen järjestämään muistikahvilatoimintaan vanhusten palvelukeskus Aurinkomäessä. Yhdistyksellä on edustaja vanhusneuvostossa. Vanhusten viikon kunniaksi järjestämme perinteisesti lounasruokailun ja samoissa merkeissä ulkoilutamme Aurinkomäen palvelukeskuksen asukkaita ulkoilutapahtumassamme.

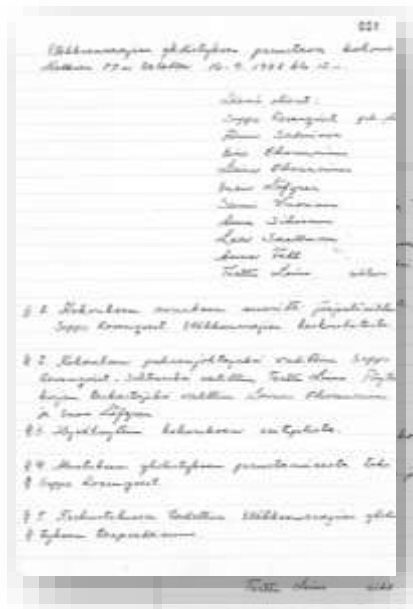
Olemme osallistuneet EKL:n Uudenmaan piirin ja EKL:n järjestämiin koulutuksiin ja kokouksiin, piiriyhdistyksen kevät- ja syysjuhliin, syksyn liikuntatapahtumaan ja Kulttuuritalon yhteiskonserttiin. EKL:n liikunta-haasteessa olemme olleet mukana joka vuosi ja sijoittuneet aina kymmenen aktiivisimman yhdistyksen joukkoon.

Boccia-joukkueemme ja heittäjämme osallistuvat vuoden aikana viiteen piirimestaruuskisaan ja EKL:n henkilökohtaisiin sisäboccian mestaruuskisoihin. Bocciaa harrastaa lähes 40 % jäsenistämme eli 15–20 pelaajaa, ja sitä pelaamme torstaisin Halkiassa. Olemme saavuttaneet Uudenmaan piirin mestaruuskisoissa menestystä niin joukkue- kuin henkilökohtaisissa kisoissa.

Perinteiset helatorstaihipat järjestämme Halkian työväentalolla, ja juhlijoita on poikkeuksetta ollut salin täydeltä. Mukaan tähän vuoden kohokohtaan kutsumme lähimpiä piirin jäsenyhdistyksiä ja pornaislaisia paikallisyhdistyksiä ja luonnollisesti jäsenemme.

Keväisin teemme linnunpönttöjä, ja osallistuimme viimeksi myös valtakunnalliseen ”Miljoona pönttöä” -tapahtumaan. Kevätkauden päättäjäisiä vietämme yleensä Vermijärven kodalla Laukkoskella. Käymme kesäteatterissa tai retkeilemme lähitöillä. Viimeksi teimme kesäretken Ainolaan ja Halosenniemeen. Kesäpäivää vietämme Sipoon Eläkkeensaajien vieraina Lövhyddanissa. Vuoden varrella pidämme arpajaisia, lottoamme porukalla, veikkaamme olympialaisten, EM- ja MM- kisojen suomalaismenestystä sekä lumen tuloa ja jäiden lähtöä. Bingoamme kerhossa Laukkoskella Erkki ja Inkku Mattilan vetämänä. Osallistumme Eläkeliiton paikallisyhdistyksen järjestämään Pakkaspolkaisuun Kivistön nuorisoseurain talolla.

Vuoden lopun ohjelmaan kuuluu perinteiset pikkujoulujuhlat, joissa nautimme emäntiemme laittaman erinomaisen jouluaterian ja muistamme vuoden aikana pyöreitä vuosia täyttäneitä jäseniämme ruusuilla.

Henkilöt vasemmalta:
 Seppo Rosenqvist
 Eino Ohvanainen
 Terttu Leino
 Laina Ohvanainen
 Sanna Vuorinen
 Aune Felt
 Aune Sihvonen
 Lea Snellman
 Ensio Löfgren

Halkian
 työväentalolla

*Bocciaa
työväentalon
kentällä.*

(Kuvat: Pornaisten Eläkkeensaajien arkisto)

Yhdistyksessä oli viisikymmentä jäsentä vuonna 2021.

PORVOON ELÄKKEENSAAJAT 50 VUOTTA VUONNA 2018

Kirjoittanut: puheenjohtaja Matti Hellsten

Porvoon Eläkkeensaajien 50-vuotiseen taipaleeseen mahtuu erilaisia käänteitä alun noususta laskuun ja nyt taas viime vuosien aika voimakkaaseenkin nousuun ja toiminnan vilkastumiseen. Porvoon Eläkkeensaajien historiasta puhuttaessa aloitetaan usein sanonnalla: ”Alussa oli Siiri Korttinen ja Kultaisen Iän Kerho”. Tosiasiassa toiminnan alkaminen ei ollut aivan näin yksiselitteistä. Itse asiassa toiminnan tarkkaa alkamisaikaa ei ole pystytty selvittämään.

Toiminta alkoi hiljalleen osin rinnakkain kahta kautta. Liikkeellelähtö tapahtui epävirallisesti Porvoon Työväennaisjaoston kautta. Siellä syntyi epävirallinen ”Pian kerho”, jota alkoi vetämään Pia Lehtinen. Hänen tyttärensä toimii nykyään aktiivisesti Porvoon Eläkkeensaajien kuoro ”Laulavaisissa”. Kerhon toiminnassa mukanaolo ei edellyttänyt Porvoon Työväenyhdistyksen jäsenyyttä. Toinen merkittävä tapahtuma toiminnassa oli Siiri Korttisen eläkkeelle jäänti. Hän alkoi eläkkeelle jäätyään vetämään Työväenyhdistyksen naisjaostoa. Kultaisen Iän kerho irtaantui pian naisjaostosta täysin omaksi kerhokseen. Pian jäädessä ikänsä vuoksi pois

toiminnasta molempien kerhojen toiminta keskittyi Kultaisen Iän Kerhoon. Se rekisteröitiin virallisesti 5.5.1968. Tosiasiassa se oli toiminut jo ennen rekisteröintiä useita vuosia. Tarkkaa päivämäärää ei ole mahdollista selvittää. Vuonna 1989 Kultaisen Iän Kerhon nimi muuttui Porvoon Eläkkeensaajiksi.

Alkuvuosina jäsenmäärä kasvoi voimakkaasti. Osin vilkkaan toiminnan vuoksi, osin sen takia, että Porvoossa ei toiminut muita eläkeläisyhdistyksiä. Toiminta oli monipuolista. Se piti sisällään matkoja sekä kotimaahan että ulkomaille. Leimallista oli se, että liikkeellä oltiin aina suurella joukolla. Kulttuurilla oli merkittävä rooli toiminnassa. Yleistä oli se, että sekä näytelmien kirjoittajat että ohjaajat olivat omaa väkeä. Myös tanssi-tapahtumat olivat suuressa suosiossa.

Vuosien kuluessa toiminta paitsi vakiintui, myös hiljeni erityisesti sen vuoksi, että jäsenmäärä laski vuosien saatossa voimakkaasti.

Se ei niinkään johtunut toiminnan hiljenemisestä vaan siitä, että Porvooseen perustettiin ”kilpailevia” yhdistyksiä. Näitä olivat valtakunnallisten liittojen paikalliset yhdistykset sekä erityisesti työpaikkakohtaiset yhdistykset. Erityisesti WSOY:n piiriin perustettavat yhdistykset verottivat jäsenmäärää.

Siiri Korttinen jätti puheenjohtajan tehtävät vuonna 1983. Hänen jälkeensä puheenjohtajan tehtäviä hoito Veikko Stigell, joka myös kutsuttiin EKL:n kunniajäseneksi. Hänen toimikautensa päättyi 1996. Tämän jälkeen puheenjohtajana toimi Juhani Pessala vuoteen 2001 saakka. Sen jälkeen vetovastuu siirtyi Eero Honkaselle, joka hoiti tehtävää vuoteen 2006. Sen jälkeen puheenjohtajana on toiminut Matti Hellsten.

Porvoon Eläkkeensaajilla niin kuin monella muullakin yhdistyksellä oli se ongelma, että toimihenkilöiden vaihtuessa tahtoi käydä niin, että arkistot katosivat näiden muutosten myötä. Vähän tarkempia tietoja alkoi löytyä vasta 1980/1990-lukujen taitteesta alkaen.

Alimmillaan jäsenmäärä taisi olla vuonna 2007, jolloin maksavia jäseniä oli 47. Sen jälkeen on yritetty hankkia aktiivisesti uusia jäseniä lähinnä suusta korvaan menetelmällä sekä monipuolistamalla toimintaa. Vuoden 2017 päättyessä jäsenmäärä oli runsaat 170. Yhdistyksellä on vahva usko siihen, että 200 jäsenen raja rikkoutuu 50-vuotisjuhlavuotena. Jäsenmäärä kasvu on mahdollistanut myös kerhotoiminnan laajentamisen. Tällä hetkellä kerhotoimintaa on käytännössä kaikkina muina viikonpäivinä paitsi sunnuntaisin. Asia, jota kerhossa vielä kaivataan, on näytelmätoiminnan henkiin herättäminen. Usko eteenpäin menoon on vahvaa.

MH/1.3.2018

Matti Hellstenin jälkeen puheenjohtajana toimi Toivo Hämäläinen. Nykyinen puheenjohtaja on Leena Sorjonen.

PORVOONSEUDUN ELÄKKEENSAAJAT RY

”Vuosi 1977 oli monella tapaa merkittävä ja tapahtumarikas. Neuvostoliitto laukaisi avaruuteen Sojuz 24 -aluksen, Suomen markka devalvoitiin, SDP:n suosio alkoi merkittävästi nousta ja Suomen pitkäaikaisimpana (1972–1987/3652 vrk) pääministerinä toimi Kalevi Sorsa.”

Näillä sanoilla alkoi Porvoonseudun Eläkkeensaajat ry:n muisteluosuus 40-vuotisjuhlassa. Samana vuonna Porvoon maalaiskunnassa tapahtui jotakin merkittävää. Gammelbacka Kilta ry:lle tuli jostain käsky, että Porvoon maalaiskuntaan pitää perustaa Eläkkeensaajien oma yhdistys.

Porvoon maalaiskunnan Eläkkeensaajat ry:n perustava kokous pidettiin 28.3.1977 Gammelbackassa. Perustamistehtävä oli annettu Maijaliisa Alatalolle. Porvoon kaupungin ja maalaiskunnan yhdistyessä samana vuonna yhdistyksen nimi muuttui Porvoonseudun Eläkkeensaajat ry:ksi.

Perustavassa kokouksessa puheenjohtajaksi valittiin Matti Rintala, joka vei yhdistystä eteenpäin vuoteen 1986 saakka. Hänen jälkeensä tehtävän otti vastaan ensimmäistä kertaa nainen, Ilona Palkivaara. Siitä alkoi viisitoista vuotta kestänyt Maijaliisa Alatalon, Helena Liimataisen, Elvi Koskisen ja Anja Vainion naispuheenjohtajaputki. Välivuosina 2003–2012 nuijaa heiluttivat Hannu Juvani ja Toivo Hämäläinen. Topin jälkeen vetovastuu siirtyi jälleen naiselle, Heli Heiskaselle, joka johtaa edelleen noin 130 jäsenen joukkoa.

Aloittavan yhdistyksen toimintasuunnitelma oli lyhyt ja ytimekäs: ”Porvoon maalaiskunnan Eläkkeensaajat jatkaa entiseen tapaan voimistelu-

iltoja ja tekee jäsenhankintaa. Viikonloppumatkoja tehdään Virroille ja lähitienoolle. Varojen hankkimiseksi pidetään arpajaisia, myyjäisiä ja anotaan avustuksia.”

Perustavasta kokouksesta alkoi myös perinne osallistua Annan joulumarkkinoille kahvilanpitäjänä. Kahvia ja puuroa keitettiin ja arpoja myytiin yli kaksikymmentä vuotta. Varojen hankkimistavat ovat vieläkin voimassa.

Kokouksia pidettiin Peipon ja Kerkkoon kouluilla, Pellingin leirikeskuksessa ja Hamarin työväentalolla sekä Gammelbackan monitoimikeskuksessa sen valmistuttua. Viimeisin kokoontumispaikka on ollut Gammelbackan seurakuntakeskus.

Kolmisenkymmentä kertaa vuodessa kokoontuva keskiviikkokerho antaa jäsenille virikkeitä ja tietoa luennoitsijoiden kautta. Kerhossa myös jumpataan, pelataan bingoa, lauletaan, jutellaan ja järjestetään arpajaisia. Porvoonseudun Eläkkeensaajien toiminta on ollut vilkasta, ja sen eteen on tehty ja tehdään edelleen kovasti työtä. Yhdistyksen jäsenmäärä on noin sata, joista 2/3 on naisia, mutta miesten osuus on nousemassa.

Boccia-harrastus on Porvoonseudun Eläkkeensaajien juttu. Vuosien varrella eri turnauksissa on voitettu mitaleja roppakaupalla varsinkin EKL:n vuoden 2106 naisten henkilökohtaisen sisäbocciamestaruuden voittajan Maila Hallikaisen ja seitsemänneksi tulleen Raili Välimaan ansiosta. Ystävyysturnaus Tikkurilan Seudun Eläkkeensaajien kanssa käydään joka vuosi. Yhdistys järjestää aina marraskuussa pariboccian sisämestaruuskisat Kokonhallissa. Innokkaita kalastuskisoihin lähtijöitä ei enää viime aikoina ole ollut.

Yhdistyksen tanssiryhmä esiintyy juhlatilaisuuksissa, ja kulinaristikerho katsastaa ravintoloita kerran kuukaudessa lounaan merkeissä. Tavoitteena on syödä hyvää ruokaa hyvässä seurassa. Vuosittaisia tapahtumia ovat ruusujuhlat, muistotilaisuudet sekä joulun ja kevätjuhlat. Kevätjuhlaan kutsutaan vieraaksi muita yhdistyksiä. Matkat kaukomaihin ovat vähentyneet, sillä ikä tuo mukanaan erinäisiä rajoitteita. Lähialueretket, sokko-, teatteri- ja konserttimatkat sen sijaan ovat suosittuja.

Porvoonseudun Eläkkeensaajat ry:llä on aina ollut suora yhteys niin Porvoon maalaiskunnan kuin kaupungin päättäjiin. Maijaliisa Alatalo on istunut maalaiskunnan valtuustossa ja hallituksessa ja toiminut kuntaliitoksen jälkeen kaupunginhallituksen ensimmäisenä varapuheenjohtajana muutaman vuoden ajan. Alatalo oli Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n piiritoimikunnan jäsen vuosina 1995–1999. Piiriyhdistyksen

sihteerinä ja tiedotusvastaavana hän toimi vuodesta 1997 alkaen. Maijaliisa Alatalolle myönnettiin tunnustusmitali vuonna 2002.

Elvi Koskiselle, joka toimi piirin varapuheenjohtajana vuonna 1994, ojennettiin tunnustusmitali vuonna 2007. Betty Kinnunen ja Hannu Juvani, joka oli piiriyhdistyksen varapuheenjohtaja vuosina 2005–2006 sekä liikunta- ja kilpailutoiminnan vetäjä vuoteen 2008, saivat mitalin vuonna 2012.

Porvoonseudun Eläkkeensaajat ry:llä on ollut kunniakas taival. Sen perustajat ja kymmenet kerhojen vetäjät, puuhanaiset ja -miehet ansaitsevat suuret kiitokset. ”Ilman heitä ei olisi meitä!”

REKOLAN-KOIVUKYLÄN ELÄKKEENSAAJAT RY

”Yhdistyksemme toiminta on ollut vilkasta ja monipuolista koko olemassaolomme ajan. Uskomme täyttäneemme ainakin suurimman osan niistä tavoitteista, jotka alkujaan yhdistykselle asetettiin”, historiakerholaiset totesivat kerättyään aikanaan tietoja perustamisvuodesta 1974 vuoteen 1989 saakka. Kirjoittamassaan 40-vuotishistoriikissa puheenjohtaja Veli Heikkilä paneutui vuosiin 1990–2014.

”Vuosien mittaan jäsenistön keskuudessa on muodostunut luonnollisia ja toimivia kaveripiirejä, jotka voivat joskus toimia ’omaishoitoa’ vastaavina epävirallisina toimintayksikköinä auttaen toinen toistaan. Tämä on kolmannen sektorin toimintaa parhaimmillaan varsinaisen yhdistystoiminnan lisänä”, Veli Heikkilä toteaa.

Yhdistyksen jäsenmäärä on pysytellyt 150–200 tienoilla kautta aikain. Jäsenistön suurin ikäryhmä on 70–75-vuotiaat. Rekolan Eläkkeensaajien tavoitteena onkin ollut saada mahdollisimman moni eläkeläinen mukaan toimintaan.

Kun Koivukylää rakennettiin 1970-luvulla, alueelle tuli paljon uusia asukkaita. Samalla nousi eläkeikäisten määrä, mutta omaa eläkeläisyhdistystä ei vielä ollut – lähimmät olivat Tikkurilassa ja Korsossa. Niinpä yhdistysasian puolesta puhuneet päättivät järjestää Rekolan työväentalolle keskustelutilaisuuden, johon kutsuttiin myös Eläkkeensaajien Uudenmaan Piiri ry:n puheenjohtaja Niilo Sjögren hanketta kannustamaan. Rekolan

Eläkkeensaajat ry:n perustaminen oli 22 henkilön yksimielinen päätös. ”Vastasyntynyt päätettiin viedä heti kasteelle, rekisteröidä.”

Yhdistyksessä on oltu tyytyväisiä toimitilakysymykseen. On saatu olla hyvien tähtien alla. Työväentalo on ollut koti, ja Vanhusten kotiapusäätiön palvelutalon kerhosali on palvellut aina tarpeiden mukaan muuttuneiden opintokerhojen ja tiistaitapaamisien pitopaikkana syyskuusta toukokuuhun jatkuvilla toimintakausilla. Yhteisellä lomalla, matkalla tai retkellä ihmisten on helppo tutustua toisiinsa ja luoda perhehenkeä yhdistykseen.

Rekolan Eläkkeensaajat ry on toimintansa aikana järjestänyt useita lomamatkoja kotimaassa, naapurimaissa ja Euroopassakin. Arkipuuhiin lomassa on päiväretkely, käyty teatterissa, MTV:ssä sekä Tarvajärven aikaan ”Tervetuloa aamukahville” -ohjelmassa.

Rekolan Eläkkeensaajien alkuaikojen ”Puukkojunkkarit”-niminen käsityökerho valmisti Rekolan Pyhän Andrean kirkkoon esirukouspyyntölaatikon. Taiteenharrastajat ovat pitäneet näyttelyitä, ja useiden kotien seinillä on naisten tekemiä kudonnaisia.

Tanhukerholla on ollut paljon esiintymisiä, ja yksittäiset jäsenet ovat kilpailleet valtakunnallisella tasolla – Annikki ja Oiva Jeskanen voittivat polkan Suomen mestaruuden alle 60-vuotiaiden sarjassa vuonna 1988. Viihdetaiteilijana ja koomikkona suosiota saavuttanut kuvataiteilija ja tv-grafiikan kehittäjä Niilo ”Nipa” Niemi oli aikanaan yhdistyksen aktiivinen opintosihteri.

Yhdistys järjestää vuosittain kevät- ja joulujuhlan ja muistaa päivän-sankareita ruusuin ja kakkukahvein syntymäpäiväjuhlassa. Yhdistyskaverit hoitavat juhlaohjelman. Laulajia ja esiintyjä säestää ammattitaitoisesti Pär Corelius.

Rekolan Eläkkeensaajat on tehnyt aloitteita Vantaan kaupungille muun muassa eläkeläis- ja vammaisjärjestöjen monitoimitalon rakentamisesta sekä vanhusten lumitöiden teon helpottamisesta. Yhdistyksen edustajia on istunut Vantaan sos.dem. kunnallisjärjestön eläkeläistoimikunnassa ja eläkeläisjärjestöjen neuvottelukunnassa.

Suurin osa yhdistyksen rahoituksesta saadaan omasta toiminnasta: jäsenmaksuista, myyjäisistä, arpajaisista ja joistakin pikkutuloista. Vantaan kaupungin tuki ei ole suuri, mutta se käytetään ehtojen mukaisesti yhdistyksen toimintaan. Yhteisesti kerätyt toiminnan tuotot kohdistetaan yhteistoiminnan järjestämiseen.

Rekolan Eläkkeensaajat ry:n nimi muutettiin Rekolan-Koivukylän Eläkkeensaajat ry:ksi vuonna 2017. Yhdistyksen toimialue käsittää

Havukosken, Koivukylän, Asolan, Leinelän, Päiväkummun ja Rekolan lähiöt ja omakotialueet, mutta toimii pääasiallisesti Havukoskella Kotiapu-säätiön ja Nuorisotalon tiloissa. Yhdistyksessä oli hiukan yli kaksisataa jäsentä vuonna 2021. Puheenjohtaja on Asta Heikkilä.

SIMONKYLÄN ELÄKKEENSAAJAT

25-vuotishistoriikista päivittänyt
tiedottaja Marjaana Heinonen

Simonkylään asettui 1960- ja 1970-luvuilla uusien asuinalueiden myötä runsaasti nuoria perheitä. Vuosien kuluessa alueen ikärakenne muuttui, sillä paikkakunnalle mainiosti kotiutuneet ihmiset vaihtoivat ikääntyessään ja perheiden pienentyttyä asuntoa paremmin tarpeitaan vastaavaksi. Eläköidyttyään alueen ihmiset liittyivät jo vuonna 1970 perustettuun Tikkurilan Seudun Eläkkeensaajiin ja muihin eläkeläisjärjestöihin.

Suurten ikäluokkien alkaessa siirtyä työelämästä eläkkeelle 1990-luvulla esimerkiksi Tikkurilan yhdistyksen kokoontumistiloissa seinät tulivat vastaan. Työnantajat puolestaan ryhtyivät “säästämään” eläkeläiskerhojaan kuoliaiksi. Niinpä syntyi ajatus perustaa oma eläkkeensaajayhdistys myös Simonkylään.

Kokenut järjestöaktiivi Erkki Halttunen Simonmetsästä lupautui perustavan tilaisuuden kokoonkutsujaksi, ja yhdistys pantiin pystyyn 30.1.1991. Paikalla oli peräti kuusi eläkeläistä ja kaksi keskusjärjestön edustajaa. Kokoontumispaikaksi vakiintui Hiekkaharjun nuorisotila eli “kolmekutonen”, jossa tilat olivat riittävät kasvavalle joukolle ja jossa oli käytössä myös keittiö. Ensimmäisen toimintavuoden lopulla jäseniä oli 42, toisen jo 87 ja vuoden 2017 lopussa yli 150.

Yhdistyksen tarkoituksena on ollut alusta asti toimia jäsentensä edunvalvojana sosiaalisen ja taloudellisen oikeudenmukaisuuden saavuttamiseksi, tarjota jäsenilleen mahdollisuuksia sosiaaliseen kanssakäymiseen, järjestää kulttuuri-, harraste- ja muuta virkistystoimintaa, edistää jäsentensä

fyysistä ja henkistä toimintakykyä sekä tehdä toimintaansa tunnetuksi eläkkeelle siirtyvien ja jo eläkkeellä olevien keskuudessa.

Näiden tarkoituksien toteuttamiseksi yhdistys kokoontuu joka keski-
viikko ohjelmalliseen ”keskiviikkokerhoon”, jossa vuoroin kuunnellaan
lyhyitä ikäihmisten elämää käsitteleviä täsmäluentoja ja keskustellaan.

Kerhossa tuolijumpataan, pelataan bingoa ja seurataan teatteri- ja musiikki-
esityksiä sekä yhdistyksen omaa sketsituotantoa vaikkapa ”Simpan Seniori-
radiosta”.

Yhteinen kahvitelu kuuluu myös keskiviikkojen mukaviin rutiineihin.
Lisäksi yhdistyksen piirissä harrastetaan bocciaa, käsitöitä ja tanssia,
harjaannutetaan muistia ja keskustellaan lukupiirissä sekä sauvakävellään
yhdessä. Alusta asti yhdistys on järjestänyt teatteri- ja konserttikäyntejä sekä
tutustumisretkiä ja matkoja. Jo kymmenen vuoden ajan Tikkurilan
urheilukentällä on pelattu ulkoboccian piirimestaruuskilpailut, joiden
järjestelyistä Simonkylän Eläkkeensaajat on mallikkaasti vastannut.

Osa yhdistyksen jäsenistä tekee vapaaehtoistyötä Simonkylän vanhusten-
keskuksessa muun muassa ulkoiluttamalla Simonkodin asukkaita. Tiedon-
välityksen yhdistys hoitaa jäsentensä mahdollisuuksia myötäillen sekä
sähköisen median että jäsenkirjeiden välityksellä.

Yhdistyksemme tulevien vuosien iso haaste on toiminnan laadun ja
jäsenmäärän säilyttäminen. Järjestötoimintaan tottuneet ikäihmiset siirtyvät
jo lepoon, eikä tämän ja tulevien päivien eläköityjiä välttämättä innosta ne
toimintamuodot ja asiasisällöt, jotka meitä kiinnostavat. Muuttumatonta on
kuitenkin se, että yhdessä toimiminen tuottaa iloa, ja ilo ja ystävät lisäävät
aina seniorinkin elämän laatua.

Simonkylän Eläkkeensaajat ry:n puheenjohtajat:

Erkki Halttunen 1991–1996, piiriyhdistyksen sihteeri 1995–1996.

Kerttu Leini 1996–2000

Seija Puhakka 2000–2009

Viola Marjanen 2009–2017

Leila Kallio 2018–2019

Kristiina Andersson 2020–2022 johtaa noin 150 henkilön joukkoa.

SIPOON ELÄKKEENSAAJAT RY SIBBO PENSIONSTAGARE RF

Sipoon Eläkkeensaajat ry:n yli kolmeasataa jäsentä ryhtyi johtamaan Juha Huotari vuonna 2015. Puheenjohtajuuden hänelle luovutti Kauko Virtanen, joka oli vienyt joukkoa eteenpäin kymmenen vuoden ajan. Luopuessaan tehtävästä hän toivotti uudelle puheenjohtajalle menestystä ja lupasi olla vielä toiminnassa mukana voimiensa mukaan. Sipoon Eläkkeensaajat olivat odottaneet pari vuotta Virtasen eläkkeelle siirtymistä saadakseen hänet johtoon. Edellinen pitkäaikainen puheenjohtaja Väinö Lahtisalo halusi jo luopua tehtävästä. Virtanen oli toiminut ennen puheenjohtajakauttaan vuosia yhdistyksen tilintarkastajana, perehtynyt sen toimintaan ja tutustunut jäsenistöön.

Vuoden 2015 alussa toimitetussa Sipoon Eläkkeensaajat ry:n *Lehtisessä* Kauko Virtanen kiittää:

”Olen tyytyväinen siitä jos olen voinut jotenkin edistää tai parantaa eläkeläisten elämän laatua. Itse olen saanut paljon tukea ystäviltä Eläkkeensaajilta; eihän näitä hommia muuten jaksaisikaan. Monet kiitokset siitä.”

Puheenjohtaja Juha Huotarin kiitokset *Lehtisessä* vuoden 2019 alussa: ”Emännät ja talkooporukat eri tapahtumien järjestäjinä saavat ison kiitokseni kuluneesta vuodesta. Kaikkine talkootunteineen olette tehneet elämästämme paljon ihanamman ja värikkäämmän, siitä on tullut elämisen arvoista.”

Kauko Virtanen kirjoittaa 14.3.2019 yhdistyksen historiasta ja puheenjohtajakaudestaan:

”Yhdistyksen perustava kokous pidettiin 22.3.1976 vanhalla kunnantalolla. Keskeisenä alullepanijana oli Mauno Kilpinen, mukana vahvasti myös kunnallispolitiikassa. Jäsenistö oli vuosisadan lopulle asti pääosin Nikkilän suuresta sairaalasta eläkkeelle siirtyneitä työntekijöitä.

Jäsenmäärä oli 259 henkilöä jo vuonna 1989. Sitten määrä väheni pääasiassa poistuman kautta niin, että se oli tullessani puheenjohtajaksi vuonna 2005 yli 200 henkilöä.

Kymmenvuotiskauden jälkeen vuonna 2014 jäseniä oli yli 300 henkilöä, mikä oli tavoitteenikin. (350 jäsentä vuonna 2021.)

Yhdistyksen kerhotoiminta on ollut varsin vilkasta. Kymmenkunta kerhoa on toiminut vähän vaihtelevasti. Liikuntapainotteiset kerhot, kuten uinti-, kuntosali- ja boccia-kerhot ovat olleet suosittuja. Teatteri- ja konserttimatkat vetävät hyvin. Jäsenten keski-ikä nousu tosin vaikuttaa. Yhdistyksen perinteisessä, jouluisessa puurojuhlassa Juhlatalolla on suosittu taitavia lapsiesiintyjä. Heistä on pidetty kovasti.

Kunnan kokoontumistiloja olemme yleensä saaneet käyttää maksutta. Muutenkin yhteydet Sipoon kuntaan ja Sipoon suomalaiseen seurakuntaan sekä *Sipoon Sanomiin* ovat mutkattomat. Kunnalta ja Aktia Säästöpankkisäätiöltä olemme saaneet avustusta.

Ruotsinkieliseen eläkeyhdistykseen olemme yhteydessä ja käymme Uudenmaan Eläkkeensaajayhdistyksissä heidän tilaisuuksissaan. Kutsumme vastaavasti järjestämillemme kesäpäiville vieraita muista yhdistyksistä Sipoon kunnan vapaa-ajan kohteeseen meren rannalle.

Meillä Sipoossa on monet asiat hyvin Eläkkeensaajien kannalta. Kunnan viranhaltijat ja luottamushenkilöt antavat arvoa toiminnallemme. Ainahan tietenkin on parantamisen varaa.”

Kaksi Kaukoa.

(Kuva: Sipoon Eläkkeensaajien kotisivut)

TAPIOLAN ELÄKKEENSAAJAT RY

”Tapiolaan on perustettava uusi eläkkeensaajien yhdistys, joka ryhtyy vakavasti hoitamaan eläkkeensaajien etuja sekä Espoon kaupungissa että yleisimminkin”, Espoon Eläkkeensaajat ry:ssä edunvalvontaan vakavasti suhtautuneet henkilöt päättivät syksyllä 1987. Yhdistyksen toimintaa oli kritisoitu voimakkaasti jo edellisenä vuonna: ”Ei ole mahdollista palauttaa Espoon Eläkkeensaajat ry:n toimintaa muotoihin, joita yhdistyksen sääntöihin merkityt periaatteet ja tavoitteet sekä yhdistyksiä koskeva lain-säädäntö yleensä edellyttävät.”

Tapiolan Eläkkeensaajat ry:n perustavassa kokouksessa, joka pidettiin 27.10.1987, yhdistykseen siirtyi 33 Espoon Eläkkeensaajat ry:n entistä jäsentä. Johtokuntaan valittiin kahdeksan varsinaista jäsentä ja heille varajäsenet. Puheenjohtajaksi nimitettiin Jaakko Viitasaari. Eläkkeensaajien Keskusliitto myönsi Viitasaarelle suuransiomerkin vuonna 1997.

Uuden eläkeläisyhdistyksen päämäärä oli selkeä: ”Valvoa ja edistää eläkkeensaajain etuja yhteiskunnassa. Tähän päästäkseen yhdistys tekee aloitteita ja esityksiä kunnan viranomaisille ja keskusjärjestöille. Lisäksi se ylläpitää jäsenistönsä henkistä vireyttä järjestämällä heille erilaista opinto-harrastus- ja viihdytystoimintaa sekä retkeilyä.”

Tapiolan Eläkkeensaajat ry:n toiminta alkoi ripeästi. Kahden kuukauden aikana kolme harrastusryhmää, kuusi toimikuntaa ja aikaisemmin perustettu opintokerho alkoivat toimia täydellä höyryllä. Vaikka kerhojen hajasijoitus useisiin kohteisiin hankaloitti toimintaa, silti pystyttiin järjestämään kuusi yhteistä tilaisuutta. Jäseniä oli vuoden lopussa 128 ja seuraavana vuonna jo 270. Erilaisia tapahtumia järjestettiin vuoden aikana kaikkiaan viisitoista, mutta myös yhdistysväki itse harrasti kulttuuria, matkaili, risteili ja kävi teatterissa ahkerasti.

Uuden yhdistyksen vireydestä kertoo arvovaltaisten vierailijoiden määrä. Erityisen tärkeä ja muisteluiden arvoinen päivä Tapiolan Eläkkeensaajien historiassa on 22.1.1988. Tuolloin Mauno ja Tellervo Koivisto vierailivat yhdistyksessä presidenttikampanjan merkeissä.

Myös useat kansanedustajat, ministerit, kaupungin edustajat ja muut arvohenkilöt ovat käyneet puhumassa yhdistyksen tilaisuuksissa vuosien saatossa.

Toiminta vakiintui ja jäsenmäärä kasvoi vuosi vuodelta samoin kuin harrastusryhmien, toimikuntien ja retkitapahtumien määrät. Kun jäsenistö oli lisääntynyt kahdeksallakymmenellä vuonna 1990, Tapiolan Eläkkeen-saajat voitti 250 markan palkinnon, Uudenmaan piirin jäsenhankinta-kilpailussa.

Yhdistyksen talous oli kaupungin toiminta-avustuksen, jäsenmaksujen, myyjäisten ja arpamyyntin varassa. Kun Espoon kaupunki päätti lopettaa vanhustyötä tekevien yhdistysten tukemisen, Tapiolan Eläkkeensaajat ei hyväksynyt päätöstä, vaan ryhtyi toimeen. Se neuvotteli asian niin, että Espoossa toimivat Eläkkeensaajien Keskusliiton alaiset yhdistykset saivat kaupungilta käyttövaroja.

Pankkitoimihenkilöiden pitkään kestäneen lakon aikana yhdistyksessä huolestuttiin. Kuinka eläkeläiset voivat hoitaa raha-asiansa ja taloutensa, kun eläkkeitä ei maksettu määräpäivänä? Vuoden 1990 toiminta-kertomuksessa mainitaan, että Tapiolan Eläkkeensaajat oli ”aivan selvästi ensimmäinen eläkeläisjärjestö, joka ryhtyi toimenpiteisiin eläkkeensaajien etujen valvomiseksi tässä tilanteessa.”

Lamavuonna 1991 seitsemänkymmentä yhdistyksen jäsentä protestoi eläkeläisiin kohdistuvia säästötoimia eläkkeensaajajärjestöjen yhteisessä mielenosoituksessa eduskuntatalon portailla. Myös kaupunginhallitukselle lähetettiin toivomuksia ja valituksia ja valtiovallalle kirjeet koskien indeksihyvitysten poistamista ja terveystakeskuskäyntien maksuttomuutta.

Työttömyys nousi Suomessa lamakauden aikana yli puoleen miljoonaan, ja ostovoimaa sekä sosiaaliturvaa leikattiin rajusti. Inflaatiotarkistuksia ei tehty ja palkansaajilta perittiin vähemmän sosiaaliturvamaksuja kuin eläkkeensaajilta, joille myös määrättiin kohtuuton kansaneläkemaksu.

”Tällaiset toimenpiteet ovat siten osoittaneet yhdistyksen toiminnan tarpeellisuuden eläkkeensaajien edunvalvontajärjestönä.

Puolueeton arvostelu punnitkoon yhdistyksen toiminnan tulokset ja arvon. Itse voinevat yhdistyksen jäsenet todeta tyydytyksellä, että he ovat joka tapauksessa kyenneet luomaan yhdistyksestään jo ensimmäisen viisivuotiskauden aikana elinvoimaisen, työkykyisen ja tasokkaan yhteisön”, viisivuotishistoriikin kirjoittaja toteaa.

Tapiolan Eläkkeensaajien kulttuuritapahtumia, lukemattomia teatteriretkiä ja matkoja niin kotimaahan kuin ulkomaille, satoja tanssi-, tanhu-, laulu- ja lausunta- sekä näytelmäryhmien esiintymisiä on mahdoton luetella. Mutta mainittakoon Eläkkeensaajien Keskusliiton vuosijuhlat, seminaarit ja muut tapahtumat, piiriyhdistyksen kevät- ja syysjuhlat ja kulttuurikatselmukset, kirkkopäivät, omat ja sisaryhdistysten vuosijuhlat, lauantaihipat sekä Espoon vanhusneuvoston ”Sykettä syksyyn” -juhlat. Tukholmassa esitettiin Alvikin Eläkeläisille tanssisikermä. Esiintymisiä sairaaloissa, vanhain-kodeissa ja veteraanien juhlissa ei sovi unohtaa.

Harrasteryhmien vetäjät ovat kouluttautuneet Keskusliiton kursseilla Rajaniemessä. Leena Koskela on opettanut salonkitanssijoita. Keskusliiton myöntämä suuransiomerkki ojennettiin vuonna 1999 tanhu- ja tanssiryhmän vetäjä Elli Lindstedtille ”Ellin iltamissa”. Leena Koskela ryhtyi huolehtimaan tanhuryhmä ”Varttuneista” Lindstedtin jälkeen. Ryhmässä on tanssijoita kahdeksasta kahteentoista paria. Koskela kiittelee miehiä, jotka uskollisesti harjoittelevat tätä nuorentavaa liikuntamuotoa.

Yhdistyksen jäseniä on kautta vuosien osallistunut Eläkkeensaajien Keskusliitto ry:n ja piiriyhdistyksen seminaareihin, risteilyihin ja koulutus-tilaisuuksiin. Kolmas puheenjohtaja Maire Tommola toimi Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n varapuheenjohtajana vuosina 1995–1999 sekä työvaliokunnan jäsenenä ja matkavastaavana. Hän oli varasijalla liittohallituksen jäseneksi vuonna 1999 ja myös sitä edeltäneellä kaudella.

Pisimpään Tapiolan Eläkkeensaajia luotsannut puheenjohtaja Börje Eklund on vastannut innokkaana tanhuajana ja round-tanssijana yhdistyksen kulttuuritoiminnasta. Piiriyhdistyksen kulttuurivastaavana sekä virkistys- ja liikuntapäivien yhtenä organisaattorina hän toimi vuosina 2005–2011. Eklund oli varaedustajana liittovaltuustoon vuosina 2008 ja 2011. Sykettä syksyyn -juhlat ovat pitkälti Börje Eklundin ideoimia.

Kulttuurisihteeri Asta Järvenpää organisoi piiriyhdistyksen syysjuhlan Espoon kulttuurikeskuksessa vuonna 2011. Laadukasta ohjelmaa olivat järjestämässä kaikki espoolaiset eläkkeensaajayhdistykset. Järvenpää kuului piiriyhdistyksen hallitukseen vuosina 2013 ja 2014. ”Jäin eläkkeelle vuoden 1999 lopussa ja tulin 2000-luvun alkupuolella mukaan Koskelan Leenan tanhuporukkaan ja samalla liityin Tapiolan Eläkkeensaajiin. Minusta tuli seuraava sihteeri ja olinkin sihteerinä ja matkavastaavana vuoden 2016 loppuun. Silloin päätin lopettaa toimintani, mutta olen kuitenkin vielä järjestänyt teatterimatkoja mm. menneenä kesänä

Turkuun Samppalinnan kesäteatteriin Matkavastaavana järjestin ulkomaan-matkojakin esim. Tukholma, Tallinna, Pietari ja myös tietenkin kotimaan teatteri yms. matkoja”, Asta kertoi vuonna 2018.

”Minäkin olen saanut viime vuonna Eläkkeensaajien Keskusliiton ison, kultaisen EKL:n mitalin tunnustukseksi. Vielä olen tanhuryhmässä mukana, mutta eiköhän sekin pian pääty, alkaa olla ikää jo liian paljon.”

Hauskana anekdoottina kerrottakoon, että piiriyhdistyksen kevät- ja syyskokouksissa yhdistyksen toinen piirikokousedustaja Kimmo Jokela ehdotti Ansaa joka kerta pöytäkirjantarkastajaksi tämän vastusteluita huolimatta.

Tapiolan Eläkkeensaajat ry:n jäsenmäärä laski entisaikojen huikeista luvuista sadan kieppeille, ja lopettamiskokous pidettiin vuoden 2020 alussa. Mutta Lauri Viidan sanoin:

*Sanoin niin tai näin
sana, johon jäin,
sanoi: eteenpäin!*

Tanhuryhmän keinahtelua.
(Kuva: Tapiolan Eläkkeensaajien kotisivut)

TIKKURILAN SEUDUN ELÄKKEENSAAJAT RY

Tikkurilan Seudun Eläkkeensaajat ry on yksi vanhimmista Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n jäsenyhdistyksistä. Yhdistys perustettiin vuonna 1970 Tikkurilan Työväenyhdistyksen puheenjohtaja Väinö Virtasen tietojen ja taitojen avustuksella ja lähes kolmenkymmenen ihmisen voimin. Puheenjohtajaksi ehdotettiin Väinö Virtasta ja varalle Eino Jokista, mutta Virtasen sairauden takia roolit kääntyivät päinvastaisiksi.

Sihteeriksi nimitettiin Niilo Sjögren, ja yhdistystoiminta alkoi rullata toden teolla. Niilo Sjögren oli perustamassa Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:tä ja oli sen ensimmäisen piiritoimikunnan puheenjohtaja. Varapuheenjohtajana toimi Tikkurilan yhdistyksen Reino Syrjänen. Kokouksia varten Tikkurilan Työväenyhdistys luovutti vuokratta huoneen, jossa tavattiin kerran kuukaudessa.

Ennen pitkää yhdistys totesi oman laulukuoron saamisen tarpeelliseksi. Se perustettiin, kun tarmokas Niilo Sjögren sai puhuttua työväenopistolta kuorolle johtajan. Kuoro on potentiaalisten aikojen saatossa mieslaulajapulaa ja toisinaan kuolevaa kuoroa on pitänyt herätellä henkiin.

”Kajauttajat”-kuoro, jonka johtajana oli Erkki Räikkönen ja säestäjänä Pertti Huhtamäki, perustettiin 16.1.2004. Säestäjiä on ollut aikojen saatossa useita. Vuonna 2013 kuoron johtajaksi tullut Arja Virtanen-Haapasalmi luotsaa joukkoa edelleen. Keväisin ja syksyisin 23 laulajaa pitää konsertin ja esiintyy palvelutaloissa ja vanhainkodeissa. Kuoro on esiintynyt myös piiriyhdistyksen syyskokouksessa. Kajauttajat on tullut hopeasijalle kaksi kertaa Eläkkeensaajien kulttuurikilpailuissa.

Yhdistyksen naistoimikunta, jonka toimintaa olivat käsityöt, arpajaiset ja huvitoiminta, perustettiin vuonna 1974. Naistoimikunnan perustaja Rauha Virtanen aloitti torkkupeittojen teon, ja työ jatkuu edelleen. Ehkä vielä seuraavienkin sukupolvien aikana, yhdistyksen käsityökerholaiset toivovat. Toimikunnan kokoonkutsuja Jenny Hjelt nimitettiin piiriyhdistyksen naistoimikunnan puheenjohtajaksi.

Kun kerhotoiminta monipuolistui ja vilkastui, kuukauden toista kerhoa alettiin pitää ravintola Calypsossa päivätanssien merkeissä, mutta ilman

alkoholitarjoilua. Yhdistyksessä toimi tuolloin aktiivinen raittiuserho, joten väkevien nauttiminen ei ollut suotavaa.

Matkat ja retket ovat olleet osa yhdistyksen toimintaa. Alkuaikoina, kun ulkomaanmatkat olivat uusia ja mielenkiintoisia, matkailua harrastettiin aktiivisemmin. Myös eri eläkkeensaajayhdistysten välinen kanssakäyminen oli vilkasta. Vierailuilla käytiin puolin ja toisin, pitkienkin matkojen takana.

Johtokunta totesi: ”Tarvitsemme monenlaista virkistystä eläkepäiviemme viihteeksi, tietoutta, kulttuuria ja asiallistakin ohjelmaa. Ja ennen kaikkea. yhteisiä rupatteluhetkiä kahvikupposen myötä. Niistä mieleemme virkistyy, ja pienet huoletkin haihtuvat, kun ne saa jakaa ystävien kesken. Niin kotimatkakkin tuntuu paljon lyhyemmältä. Eikö totta?”

Tikkurilan Seudun Eläkkeensaajien puheenjohtaja ja innostunut bocciamies Kalevi Kousa suoritti Keskusliiton ylituomarikurssin Keitelerannassa vuonna 2004. Jo samana vuonna hänet pyydettiin päätuomariksi Porvoon sisäboccian mestaruuskisoihin. Boccian alkutaipaleella Kalevi Kousa ja Heikki Oksa kävivät opettamassa peliä muissa yhdistyksissä Tikkurilan yhdistyksen palloilla. Kalevi Kousan muistokilpailut järjestetään vuosittain.

Yhdistys on kasvanut voimakkaasti. Sillä on ollut monia tehokkaita puheenjohtajia: Martti Salovaara, Kalevi Kousa, Sinikka Rautakivi, Raija Mattlin, Paula Hakanen ja Heikki Kautiainen. Rautakivi vaikutti piiritoimikunnassa vuodet 2002–2010, varapuheenjohtajana vuodesta 2007 alkaen. Salovaaralle ja Rautakivelle myönnettiin tunnustusmitalit vuonna 2015.

*Kevätmyyjäiset.
Kerhossa tarjotaan tuoreita nisoja.*

(Kuvat: Tikkurilan Seudun Eläkkeensaajien kotisivut)

Tikkurilan Seudun Eläkkeensaajat ry:n päivänpolttava kysymys on alusta alkaen ollut vanhusten palvelutalohanke. Isossa asutuskeskuksessa, jossa on

paljon eläkeläisiä, palvelutalo olisi tuiki tarpeellinen. Puheenjohtaja Eino Rasila vei hanketta, ”meille kaikille ja myös tulevaisuuden eläkeläisille hyvin tärkeää asiaa”, tarmokkaasti eteenpäin neljän muun eläkeläisryhmän kanssa.

Varapuheenjohtaja Martti Vekuri oli Tikkurilan Seudun Eläkkeensaajien edustajana Palvelutalo-säätiön perustamiskokouksessa vuonna 1992. Talon rakentamiskustannukset olisivat nousseet kuitenkin niin suuriksi, että resurssit eivät laman kourissa taisteltaessa olisi riittäneet. Oli jäätävä odottelemaan parempia aikoja.

Puheenjohtaja Sinikka Rautakivi esitti, että koulun tiloihin perustettaisiin Vantaan ensimmäinen vanhusten palvelukeskus tai että tiloja olisi mahdollista käyttää kokoontumis-, harrastus- ja juhlatiloina.

Vuonna 2015 puheenjohtaja Heikki Kautiainen kutsui Tikkurilan suuralueen eläkeläisjärjestöjen edustajat neuvotteluun palvelutalon saamiseksi Tikkurilaan. Järjestöt jättivät esityksen kaupunginhallitukselle. Myös kaikkien kunnassa toimivien vanhus/eläkeläisyhdistysten neuvottelukokousidea sai alkunsa Tikkurilan Seudun Eläkkeensaajista.

Tikkurilan Seudun Eläkkeensaajat ry:n tavoitteena on saada uusia aktiivisia jäseniä mukaan toimintaan.

”Yhdistyksen vaikeutena on, että uusia jäseniä ei saada motivoitua mukaan aktiivitoimintaan. Yhteistyötä toisten sisaryhdistysten kanssa pitäisi myös kehittää”, sanoo entinen puheenjohtaja Raija Mattlin.

”Kun säilyisi tällöin, että ihmiset tulisivat ja viihtyisivät täällä ja että saataisiin yhdistykseen lisää miehiä ja uusia aktiivijäseniä vetäjiksi. Se on kehityksen paikka”, Maija Kuivalainen, yhdistyksen pitkäaikainen toimija toivoo.

Heikki Kautiainen puolestaan sanoi puheessaan: ”Kenenkään ei tarvitse jäädä kotiin viettämään eläkepäiviään yksinäisyydessä. Meiltä löytyy uusia ystäviä ja virikkeitä elämän ehtopuolelle.”

Sanotaanhan runossakin: ”Hyvät ystävät ovat kuin lyhtyjä tiellä – ne eivät lyhennä matkaa, mutta tekevät sen valoisammaksi kulkea.”

Tikkurilan yli noin 220 jäsenen joukkoa vetää Lassi Liljanto.

TUUSULAN ELÄKKEENSAAJAT RY

”Ei me mitään vanhoja olla vaan ikääntyneitä.”

Suomen täyttäessä sata vuotta Tuusulan Eläkkeensaajat ry järjesti vanhusten viikon pääjuhlan Hyrylän Torpalla yhdessä Tuusulan kunnan kanssa. Yhdistyksen puheenjohtaja Jorma Sulander saattoi toivottaa lähes kaksisataa vierasta tervetulleeksi juhlaan. Eläkkeensaajien kuoronjohtaja, ooppera-laulaja Taina Piira esitti yksinlaulua, ja kuoro, jonka asusteet oli soinnutettu Suomi-väreihin, lauloi ”Suomen laulun” ja ”Tuusulanjärven rantaan”. Puheen pitivät Tuusulan pormestari Arto Lindberg ja kirkkoherra Ulla Rosenqvist.

”Suomi-neito 100 vuotta” -musiikkinäytelmän ideoi Annette Nieminen. Sanoituksesta vastasivat Eila Häkkinen ja Seija Kaipio, ohjaus oli Eila Häkkisen ja Taina Piiran käsialaa. Näytelmän musiikiksi valikoitui ”Pieni tytön tylleröinen”. Suomi-neitoa esitti Terttu Lehtonen, venäläistä upseeria Harry Ahonen, presidentti Kekkosta Rauno Turkki ja Tarja Halosta Marja Holopainen. Jääkiekkotähden roolissa oli Lasse Virtanen. Kuoro lauloi ajanvirran tapahtumia.

Satajäseninen Tuusulan Eläkkeensaajat ry on perustettu vuonna 1975. Yhdistys kokoontuu Hyrylän Torpalla joka torstai eri kerhotoimintojen merkeissä. Jos kahvihammasta kolottaa, maksulliset kahvit ja leivonnaiset ovat tarjolla jo klo 10.00. Samaan aikaan aloittaa itämaisen tanssin ryhmä samoin kuin keskustelukerho. Tuntia myöhemmin kuoro alkaa harjoitella Taina Piiran johdolla. ”Kuorolaulu on kiva harrastus, joka virkistää mieltä.” Myös bocciapeli on siirretty Torpalle, ja sitä pelataan kello 12.00 alkaen. Keilailunharrastajat käyttävät Tuusulan keilahallia. Jokaisen kuukauden ensimmäisenä torstaina järjestetään kahvibingo – voittoina on luonnollisesti kahvia. ”Ei kannata ottaa paineita, vaan uskoa yhteistyön voimaan. Tehdään yhdessä”, Tuusulan Eläkkeensaajat sanovat.

Hyrylän Torppa .

Terttu, Harry, Rauno, Marja ja Lasse Suomi-neito 100 vuotta esityksessä.

(Kuvat: Tuusulan Eläkkeensaajien kotisivut)

ARVON MEKIN ANSAITSEMME

*Arvon mekin ansaitsemme
Suomenmaassa suuressa,
Vaikk' ei riennä riemuksemme
leipä miesten maatessa.
Laiho kasvaa kyntäjälle,
arvo työnsä täyttäjälle.
Lal-la-la-la-la lal-lal-lal-lal-lal-lal-lal-
la-lal-la-la-la-la lal-lal-lal-lal-lal-laa.*

*Suomen poika puolestansa
tunnetaan jo jaloksi.
Korvet kylmät voimallansa
perkailee hän pelloksi.
Hän on rakas, rauhallinen,
mies sodassa miehuullinen.
Lal-la-la jne.*

*Suomen tytön poskipäihin
veri vaatii kukkaset.
Hall' ei pysty harmaa näihin,
näit' ei pane pakkaset.
Luonnossa on lempeyttä,
sydämessä siveyttä.
Lal-la-la jne.*

*Opin teillä oppineita
Suomessa on suuria.
Väinämöisen kanteleita
täällä tehdään uusia.
Valistus on viritetty,
järki hyvä herätetty.
Lal-la-la jne.*

(Suomalainen kansansävelmä
Sanat: J. Juteini)

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n virkailijat 1973–1999

(Luettelo: Maijaliisa Alatalo)

Puheenjohtajat:

1973–1974	Niilo Sjögren	Vantaa
1975–1976	Tuomas Lahtinen	Vantaa
1977	Holger Ekström	Espoo
1978–1981	Helge Laakso	Nummela
1982–1984	Mauno Kilpinen	Sipoo
1985–1986	Arvo Kousa	Lohja
1987–1993	Vilho Kiiski	Vantaa
1994	Vilho Kiiski nimitettiin kunniapuheenjohtajaksi	
1994–1999	Kauko E Waris	Vantaa

Varapuheenjohtajat:

1973–1975	Reino Syrjänen	Vantaa
1976–1977	Helge Laakso	Nummela
1978	Tuomas Lahtinen	Vantaa
1979	Sylvester Saastamoinen	Kerava
1980	Eino Siren	Vantaa
1981	Mauno Kilpinen	Sipoo
1982	Helge Laakso	Nummela
1983–1984	Arvo Kousa	Lohja
1985	Terttu Korpelainen	Vantaa
1986	Vilho Kiiski	Vantaa
1987	Arvo Kousa	Lohja
1988–1992	Aune Ahjokoski	Espoo
1993–	Väinö Lehtisalo	Espoo
1994	Elvi Koskinen	Porvoon mlk
1995–1999	Maire Tommola	Espoo

Sihteerit:

1973–1976	Holger Ekström	Espoo
1976–1979	Irja Virta	Järvenpää
1980–1981	Toivo Kuitunen	Lohja
1982–1983	Ester Karlsson	Espoo
1984–1994	Kaino Salminen	Nurmijärvi
1995–1996	Erkki Halttunen,	Vantaa
1997 3 kk.	Jorma Myllyniemi	Espoo
1997–1999	Maijaliisa Alatalo	Porvoo

Rahastonhoitajat:

1973–1974	Toivo J. Lindberg	Jokela
1975–1979	Maini Koistinen-Patja	Vantaa
1980–1983	Irja Virta	Järvenpää
1984	Vilho Parkkonen	Kerava
1985–1991	Jaakko Martelin	Nummela
1992–1998	Kirsti Suomi	Jokela
1998 2.5. alk.	Taimi Viiala	Vantaa
1999	Maija-Leena Mero	Myyrmäki

Tiedotussihteerit/tiedotusvastaavat:

1978–1979	Toivo Kuitunen	Lohja
1982	Lilja Seger	Nummela
1983	Kaino Salminen	Nurmijärvi
1997–1999	Maijaliisa Alatalo	Porvoo

Risteilyjen yhdyshenkilöt:

1987–1995	Vilho Kiiski	Vantaa
1996–1998	Maire Tommola	Espoo

Piiritoimikunnan varsinaiset tai varajäsenet 1973–1999:

Ahjokoski, Aune	Espoo	1977, 1982–1998
Ahlfors, Meeri	Karjaa	1981–1985, 1987–1990
Ahokas, Sylvi	Espoo	1986–1989
Ahonen, Annikki	Espoo	1982
Alatalo, Maijaliisa	Porvoo	1995–1999
Anttonen, Oiva	Vantaa	1980
Boström, Björn	Sipoo	1995
Eerola, Reino	Mäntsälä	1992–1998
Ekström, Holger	Espoo	1973–1977
Eloranta, Lempi	Hyvinkää	1974–1980
Elovirta, Esko	Nummela	1985
Erola, Sulo	Karkkila	1988–1989, 1991
Fagerström, Sulo	Karkkila	1986
Friman, Hanna		1999
Granö, Nanna	Nurmijärvi	1983
Halttunen, Erkki	Vantaa	1994–1996

Harjula, Lauri	Espoo	1990
Hautamäki, Martti	Hyvinkää	1983–1987
Helander, Linnea	Vantaa	1996–1997
Helminen Sinikka	Nurmijärvi	1999
Hietanen, Pirkko		1999
Hjelt, Jenny	Tikkurila	1974–1976
Holmström, Hans		1999
Huldén, Alvar	Lohja	1973–1975
Häkkilä, Hilkka	Hyvinkää	1999
Hänninen, Leo	Vantaa	1983–1984
Isoaho, Urho	Kerava	1985–1991
Jaatinen, Yrjö	Vantaa	1989–1990
Järvinen, Annikki	Karkkila	1989
Järvinen, Hilkka	Nummela	1995–1999
Järvinen, Esko	Järvenpää	1990–1994
Kahila, Olavi	Karkkila	1983–1985, 1990
Karlsson, Ester	Espoo	1973–1986
Karvonen, Edla	Espoo	1974
Kauhanen, Hilja	Vantaa	1982, 1984
Kautinen, Terttu	Lohja	1991–1993
Kiiski, Vilho	Vantaa	1985–1993
Kilpinen, Mauno	Sipoo	1981–1984
Koistinen-Patja, Maini	Vantaa	1974–1980
Koivisto, Vieno	Vantaa	1987–1994
Korpelainen, Terttu	Vantaa	1982–1985
Korttinen, Siiri	Porvoo	1978–1984
Koski, Anna-Liisa	Hyvinkää	1987–1990
Koskinen, Elvi	Porvoon mlk	1992–1994
Kousa, Arvo	Lohja	1982–1989, 1994
Kuitunen, Toivo	Lohja	1978–1981
Kustnetsov, Vappu	Hyvinkää	1991
Laakso, Helge	Nummela	1976–1982
Lahtinen, Tuomas	Vantaa	1975–1976, 1978–1979
Lahti, Elsa	Espoo	1985–1987
Lahtisalo, Väinö	Sipoo	1985–1994
Laine, Anna-Liisa	Hyvinkää	1985
Laine, Voitto	Hyvinkää	1988–1990
Laitinen, Sirkka	Kirkkonummi	1992
Lankinen, Martti	Kirkkonummi	1980–1991, 1996–1998
Lappalainen, Yrjö		1999
Lehto, Greta	Vantaa	1982–1983, 1985

Lehtonen, Heikki	Hyvinkää	1996–1999
Lehtonen, Uuno	Vantaa	1988
Lehtonen, Veikko	Tuusula	1982–1983, 1986–1991
Liimatainen, Helena	Porvoon mlk	1988–1991
Lindberg, Toivo J.	Jokela	1973–1974
Lindborg, Helvi	Vantaa	1982, 1985–1987
Lindroos, Kalervo	Mäntsälä	1982–1991
Malmstedt, Toivo	Lohja	1985
Mansikkaviita, Aino	Vihti	1982–1983
Martelin, Jaakko	Nummela	1985–1992
Martinpelto Arja		1999
Martomaa, Ilmari	Loviisa	1982–1983, 1986–1987
Mattila, Valtteri	Tuusula	1992–1998
Mod, Lempi	Vantaa	1987–1988
Moisio, Laila	Karkkila	1992–1999
Mukala, Yrjö	Vantaa	1986–1993
Nenonen, Silja	Vantaa	1994
Nevalainen, Saara	Korso	1994–1999
Niemi, Hilikka	Jokela	1985–1990
Niemi, Väinö	Hyvinkää	1994–1998
Nieminen, Uuno	Vantaa	1973–1974, 1978–1979
Nieminen, Viljo	Hyvinkää	1993–1995, 1999
Niinimäki, Eine	Kerava	1992–1998
Nurmi, Ahti	Nummela	1993–1994
Nyström, Aune	Loviisa	1975–1976
Ojala, Aune	Espoo	1992–1999
Ojanen, Irene	Nummi	1993
Ojanen, Lauri	Espoo	1997–1999
Oksanen, Lasse	Orimattila	1995–1999
Parkkonen, Vilho	Kerava	1984
Paukkonen, Emil	Vantaa	1983–1985
Petäjä, Helvi	Espoo	1991–1995
Pulkka, Kauko	Vantaa	1981
Rasila, Eino	Vantaa	1982
Riekkinen, Pentti	Karkkila	1986–1987
Riikonen, Gunnar	Loviisa	1992–1995
Roivainen Veli		1999
Romppanen, Veijo	Orimattila	1984–1986
Ruusu, Irja	Vantaa	1977
Saanaavu, Thyra	Vantaa	1989–1993, 1996–1997
Saarikoski, Elina	Espoo	1975–1977

Saastamoinen, Sylvester	Kerava	1978–1983
Salminen, Kaino	Nurmijärvi	1983–1994
Satukangas, Aino	Espoo	1991–1993
Savela, Gunvor	Espoo	1987–1990
Seger, Lilja	Vantaa	1982–1985, 1991–1993
Sippo, Sinikka	Karkkila	1994–1995
Siren, Eino	Vantaa	1980
Sjögren, Niilo	Tikkurila	1973–1974
Stenman, Martti	Loviisa	1991
Stigell, Veikko	Porvoo	1985–1994
Suomi, Kirsti	Jokela	1991–1998
Suominen, Laura	Karkkila	1984
Syrjänen, Martta	Jokela	1992
Syrjänen, Reino	Vantaa	1973–1975
Talikka, Maire.	Hyvinkää	1986
Taljavirta, Sergei		1999
Tanskanen, Eila	Nummela	1986
Tamminen, Viljo		1999
Toivonen, Alpo	Hyvinkää	1984
Toivonen, Martti	Orimattila	1987–1990
Tommola, Maire	Espoo	1996–1998
Tukiainen, Kalevi		1999
Vainio, Voitto	Lohja	1996–1997
Vihavainen, Viljo	Espoo	1988–1991
Viiala, Taimi	Vantaa	1998
Viinikainen, Ritva	Vantaa	1998
Viljamaa, Eino	Vantaa	1996–1998
Willström, Helge	Loviisa	1996–1999
Vilpponen, Yrjö	Loviisa	1984
Virta, Irja	Järvenpää	1977–1988
Väisänen, Kauko		1998–1999
Äijänen, Maila	Hyvinkää	1991, 1993–1994

Toimihenkilöt 2000–2022

(Luettelo: Leena Heikkilä)

Puheenjohtajat:

Matti Färling	Hyvinkää	2000–2004
Matti. J. Laine	Kerava	2005–2007
Matti Hellsten	Porvoo	2008–2011
Taisto Vihko	Espoo	2011 syyskausi
Leena Ruusunen	Karjaa-Pinjainen	2012–2018
Seppo Fahlström	Järvenpää	2019–

Varapuheenjohtajat:

Maire Tommola,	Tapiola	2000–2004
Hannu Juvani	Porvoo	2005–2006
Sinikka Rautakivi	Tikkurila	2007–2010
Taisto Vihko	Espoo	2011
Viljo Smed	Järvenpää	2012–2016
Aarno Järvinen	Jokela	2017
Erkki Partanen	Nurmijärvi	2018
Kaija Viitakoski	Espoo	2019–

Sihteerit:

Kaimo Koponen	Länsimäki-Rajakylä	2000–2004
Pentti Hakala	Kerava	2005–2010
Leena Ruusunen	Karjaa-Pinjainen	2011
Kari Närhi	Leppävaara	2012–2013
Marja-Leppänen	Myyrmäki	2014
Maire Suomi	Klaukkala	2015–2017
Marja Leppänen	Myyrmäki	2018–2020
Irma Uhlenius	Järvenpää	2021–

Taloudenhoitajat:

Maija-Liisa Mero	Myyrmäki	2000–2003
Mirja Lehtonen	Länsimäki-Rajakylä	2004–2011
Leena Heikkilä	Hyvinkää	2012–

Tilintarkastajat/Toiminnantarkastajat

Reijo Timonen ja Johannes Sidoroff	1999
Reino Ruuskanen ja Johannes Sidoroff	2000
Reino Ruuskanen ja Kimmo Jokela	2001–2004

varalla: Raija Halttunen ja Sinikka Pohja Maija-Leena Mero ja Taimi Viiala.	2005–2008
varalla: Sinikka Helminen ja Sinikka Pohja Taimi Viiala ja Ansa Parviainen	2009
varalla: Vilho Oksanen ja Seija Sihvonen Taimi Viiala ja Ansa Parviainen	2010
varalla: Kimmo Jokela ja Vilho Oksanen Taimi Viiala ja Ansa Parviainen	2011–2012
varalla: Vilho Oksanen ja Toivo Kavander Taimi Viiala ja Marja-Riitta Arderos	2013–2014
varalla: Hannu Juvani ja Toivo Kavander Taimi Viiala ja Hannu Juvani	2015
varalla: Liisa Rantasaari ja Toivo Kavander Liisa Rantasaari ja Marja Metsä	2016
varalla: Anja Lukjanov ja Toivo Kavander Liisa Rantasaari ja Anja Lukjanov	2017–2019
varalla: Toivo Kavander ja Leila Suominen Liisa Rantasaari ja Anja Lukjanov	2020–2022
varalla: Toivo Kavander ja Visa Tammi (2021)	

Työvaliokunta:

Matti Färling	2000–2004
Maire Tommola	2000–2004
Kaimo Koponen	2000–2004
Maija-Leena Mero	2000–2003
Lauri Ojanen	2003–2005
Hannu Juvani	2003–2006, 2008
Sinikka Rautakivi	2004–2010
Matti. J. Laine	2005–2007
Pentti Hakala	2005–2010
Mirja Lehtonen	2005–2007
Börje Eklund	2007–2010
Ulla Kallio	2010
Matti Hellsten	2008–2011
Taisto Vihko	2011
Leena Ruusunen	2011–2018
Kaija Eklund	2011–2013
Viljo Smed	2012–2016
Kari Närhi	2012–
Leena Heikkilä	2012–
Aarno Järvinen	2013–

Marja Leppänen	2014, 2018–2020
Marja-Liisa Nykänen	2014–2019
Maire Suomi	2015–2017
Toivo Hämäläinen	2015–2017
Erkki Partanen	2018–
Seppo Fahlström	2019–
Kaija Viitakoski	2019–
Jouko Koskinen	2020–
Irma Uhlenius	2021–
Lassi Liljanto	2022–
Työvaliokunta on kutsunut kokoukseensa tarvittaessa käsiteltävään asiaan liittyviä henkilöitä.	

Matkavastaavat:

Maire Tommola	2000–2004
Pentti Hakala	2005, 2008
Ei nimetty	2006–2007
Tuula Rusi	2011
Marja-Liisa Nykänen	2013–2019

Opintosihteerit:

Lauri Ojanen	2000–2005
Ossi Lehto	2004
Börje Eklund	2007

Liikunta- ja kilpailutoiminta:

Kaimo Koponen	2000–2004
Hannu Juvani	2005–2008
Kyllikki Ruotsalainen	2005
Eero Pollari	2007
Toivo Hämäläinen, boccian ylituomari	2011–2017
Erkki Partanen/ Toivo Hämäläinen	2018–

Kulttuuri ja opinto:

Lauri Ojanen	2000–2004
Juhani Pessala	2000–2001

Irma Hemminki	2002
Matti Färling ja Pentti Hakala	2004
Ossi Lehto	2003–2005
Börje Eklund, kulttuuri	2005–2011
Matti. J. Laine	2005
Sirkka Miinalainen	2006–2008
Erkki Weurlander	2006–2007
Sirkka Luoma, opinto	2011–2012
Marja-Liisa Nykänen, kulttuuri	2012–2019
Aarno Järvinen, opinto	2013–2021
Jouko Koskinen/Maija Rita, matkat ja kulttuuri	2020–
Lassi Liljanto, opinto	2021–

Edunvalvonta ja järjestötoiminta:

Puheenjohtaja ja työvaliokunta	2000–2005, 2008
Sinikka Rautakivi	2006
Martti Hämäläinen	2006
Per-Erik Nelin	2006
Työvaliokunta	2007–

Tiedotus:

Matti Färling, Kaimo Koponen ja työvaliokunta	2002–2004
Kotisivut: Kaimo Koponen ja Teuvo Ikonen	2004
Puheenjohtaja ja sihteeri, s-posti ja posti	2005
Puheenjohtaja ja sihteeri, sisäinen tiedotus	2006
Erkki Weurlander, ulkoinen tiedotus	2006
Puheenjohtaja ja sihteeri	2007–2008
Pentti Hakala ja Sinikka Rautakivi	2008–2010
Kaija Eklund	2011–2013
Veikko Toivonen, kotisivut	2014
Kari Närhi, tiedotus ja kotisivut	2014–

Jäsenrekisterin hoitajat:

Maire Suomi	2014–2017
Kari Närhi	2017–

Piiritoimikunnan/hallituksen jäsenet ja varajäsenet:

(Luettelo: Leena Heikkilä)

Alatalo Maijaliisa	Porvoo	2002

Eklund Börje	Espoo	2005–2011
Eklund Kaija	Klaukkala	2011–2013
Eklund Tarja	Itä-Hakkila	2021
Friman Hanna	Mäntsälä	2000
Fahlström Seppo	Järvenpää	2018–
Grönlund Elis	Myyrmäki	2009–2012
Hakala Anja	Hyvinkää	2007–2008
Hakala Pentti	Kerava	2003–2011
Halonen Pentti	Kauklahti	2007–2008
Halttunen Raija	Länsimäki-Rajakylä	2009–2010
Heikkilä Leena	Hyvinkää	2009–2016
Heikkilä Veli	Rekola-Koivukylä	2015–2020
Heimonen Pentti	Vantaa	2008
Heiskanen Heli	Porvoonseutu	2014–2015, 2018–2020, 2022–
Hellsten Matti	Porvoo	2007–2011
Helminen Sinikka	Nurmijärvi	2000–2002
Hemminki Irma	Nummela	2000–2003
Herttua Arvi	Järvenpää	2019–
Holmström Hans	Leppävaara	2000
Honkanen Eero	Porvoo	2003–2005
Huotari Juha	Sipoo	2017
Häkkilä Hilikka	Hyvinkää	2000–2002
Hämäläinen Martti	Sipoo	2003–2012
Hämäläinen Toivo	Porvoo	2011–2017
Issakainen Anna	Jokela	2006–2008
Jokinen Hannu	Pornainen	2006–2008
Juutinen Kalle	Klaukkala	2007–2010
Juvani Hannu	Porvoonseutu	2003–2006, 2008–2010
Järvenpää Asta	Tapiola	2013–2014
Järvinen Aarno	Jokela	2009–2021
Kallio Ulla	Nummela	2004–2018
Karhu Leena	Pohjois-Espoo	2016–
Kauppi Anja	Kerava	2000–2002
Kautiainen Heikki	Tikkurila	2015–2017
Kiho Pertti	Inkoo	2014
Kinnunen Anja	Karkkila	2013–
Kivikärki Severi	Mäntsälä	2001–2004, 2008–2012
Kivimäki Arja	Espoonlahti	2014–2015
Kolmonen Vuokko	Mäntsälä	2013
Konttinen Heikki	Leppävaara	2010–2011
Koponen Kaimo	Länsimäki-Rajakylä	2000–2004
Korkeakoski Lauri	Lohja	2018–

Korpinen Kalevi	Kirkkonummi	2000
Koskinen Elvi	Porvoon mlk	2000–2001
Koskinen Jouko	Korso	2022–
Kurki Seppo	Nummela	2019–
Laaksonen Sirkka	Simonkylä	2013–
Lahti Laila	Olari	2001–2005
Lahti Pirjo	Pohjois-Espoo	2012–2013
Lahtinen Kimmo	Kauklahti	2016–2017
Lahtinen Marja-Liisa	Kauklahti	2019–
Lavikainen Aija	Mäntsälä	2014–2016, 2018, 2020
Lehtinen Seija	Karakallio	2016–
Lehto Alpo	Tikkurila	2011
Lehto Ossi	Klaukkala	2003–2005
Lehto Raimo	Karkkila	2001–2002
Lehtonen Heikki	Hyvinkää	2000–2002
Lehtonen Mirja	Länsimäki-Rajakylä	2004, 2007
Leivoja Matti	Pornainen	2012–2018, 2021
Leppänen Marja	Myyrmäki	2013–2014, 2016–2020
Leppänen Paavo	Inkoo	2021–
Liimatainen Seija	Kerava	2021–
Liljanto Lassi	Tikkurila	2018–
Lindgren Jaakko	Klaukkala	2006
Lindqvist Helvi	Hyvinkää	2003
Luoma Sirkka	Korso	2010–2012
Marjanen Jaakko	Espoo	2003
Martinpelto Arja	Tuusula	2000–2004
Matikainen Viljo	Tuusula	2006
Mattila Walter	Tuusula	2003
Mero Maija-Leena	Myyrmäki	2001–2003, 2010–2012, 2014–2015
Miinalainen Sirkka	Pohjois-Espoo	2004, 2006–2010
Moisio Laila	Lohja	2000, 2003
Mäntynen Taisto	Hakunila	2016–2020
Nelin Per-Erik	Mäntsälä	2006–2007
Niemi Pirkko	Länsimäki-Rajakylä	2021
Nieminen Viljo	Hyvinkää	2000–2006
Nikander Urpo	Karkkila	2011–2012
Nikulainen Pentti	Lohja	2012–2017
Nissinen Toini		2001
Nuora Marja-Leena	Myyrmäki	2005–2006
Nurmesniemi Eeva	Leppävaara	2022–
Nykänen Marja-Liisa,	Kerava	2012–2019
Nykänen Martti	Mäntsälä	2022–

Närhi Kari	Leppävaara	2012–2021
Ohvanainen Laila	Pornainen	2003
Ojanen Lauri	Espoonlahti	2001–2005
Oksanen Raine	Sipoo	2013–2016, 2019–2021
Pakarinen Kauko	Karkkila	2004–2008, 2010
Partanen Erkki	Nurmijärvi	2018–
Peltola Aarno	Korso	2000–2008, 2010
Peltonen Eero	Nurmijärvi	2005–2017
Peltonen Varpu	Rekola-Koivukylä	2022–
Pessala Juhani		2000–2002
Pesola Tuula	Klaukkala	2017–
Piispanen Kari	Mäntsälä	2005
Pirttilä Jukka	Kirkkonummi	2001–2003
Pollari Eero	Myyrmäki	2004–2008
Pääkkönen Eero	Hyvinkää	2004–2005
Rahkonen Jarkko	Kauklahti	2012–2015
Rask Roger	Porvoo	2019–2020
Rautakivi Sinikka	Tikkurila	2002–2010
Ropanen Hanna	Pornainen	2022–
Riemunen Simo	Myyrmäki	2007
Ruotsalainen Kyllikki	Loviisa	2005–2006
Rusi Tuula	Järvenpää	2009–2011, 2017
Ruusunen Leena	Karjaa-Pinjainen	2010–2018
Ruusunen Maija-Liisa	Keski-Uudenmaan työkyv.	2002
Saarela Esko	Keski-Espoo	2001–2002, 2006
Sarmala Sinikka	Jokela	2022–
Savola Ritva	Kirkkonummi	2008–2013
Savolainen Viljo	Loviisa	2007–2008
Saxberg Annikki	Karakallio	2011–2012
Seppälä Raili	Lohja	2003–2010
Simpanen Sirpa	Karakallio	2015
Simpanen Veikko	Karakallio	2011
Sipilä Airi	Keski-Espoo	2007–2010
Smed Viljo	Järvenpää	2005–2016
Sorjonen Leena	Porvoo	2021
Sulander Jorma	Tuusula	2007–
Suomi Maire	Klaukkala	2014–2017
Särkelä Jussi	Myyrmäki	2021–
Taipale Sirkka	Loviisa	2011–2012
Tammi Jukka	Kirkkonummi	2016–
Tamminen Viljo		2000
Toivonen Veikko	Tikkurila	2012–2014

Tommola Maire	Tapiola	2000–2004
Trebs Edvard	Inkoo	2015–2020
Tukiainen Kalevi	Lohja	2000–2002
Tuomi Aarre	Nurmijärvi	2003–2004
Vekuri Martti		2000–2001
Weurlander Erkki	Kirkkonummi	2006–2007
Vihko Taisto	Espoo	2009–2011
Viitakoski Kaija	Espoonlahti	2016–
Viklund Raija	Loviisa	2009–2010, 2013–2014
Viljo Matikainen	Tuusula	2006
Willberg Airi	Mäntsälä	2004
Willström Helge	Loviisa	2000–2002
Viman Säde	Espoo	2005–2006
Virtanen Riitta	Tuusula	2004–2005
Väistö Kauko	Kirkkonummi	2004–2005
Väisänen Kauko	Sipoo	2000–2002

Hopeiset ansiomerkit:

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry on myöntänyt vuonna 1988 käyttöön otettuja hopeisia ansiomerkkejä seuraavasti:

vuoteen 1997 mennessä	405 kpl
1998	22 kpl
1999	34 kpl
2000	32 kpl
2001	106 kpl
2002	64 kpl
2003	26 kpl
2004	45 kpl
2005	24 kpl
2006	102 kpl
2007	89 kpl
2008	33 kpl
2009	51 kpl
2010	11 kpl
2011	98 kpl
2012	46 kpl
2013	20 kpl
2014	34 kpl
2015	58 kpl
2016	125 kpl
2017	48 kpl

2018	35 kpl
2019	51 kpl
2020	24 kpl
2021	98 kpl

Piirihallitus hyväksyi tammikuussa 2014 työvaliokunnan esityksen puheenjohtaja Leena Ruususen hopeisesta ansiomerkistä. Ruusunen oli toiminut Karjaa-Pinjaisten Eläkkeensaajien taloudenhoitajana vuosina 2003–2012, piirin sihteerinä vuonna 2011 ja puheenjohtajana vuodet 2012–2018. Merkki luovutettiin vuoden 2014 kevätpiirikokouksessa.

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry anoi vuonna 1998 EKL:n kultaista ansiomerkkiä seuraaville henkilöille:

Väinö Niemi,
Kauko E. Waris
Laila Moisio

EKL:n myöntämät suuransimerkit:

Wolin Gösta	1989/25
Nieminen Pauli	1990/28
Luja-Penttilä Sinikka	1991/34
Kiiski Vilho	1993/43
Salminen Kaino	1993/44

Ahjokoski Aune	1994/51
Ahlfors Meeri	1995/55
Niemi Hilikka	1996/72
Viitasaari Jaakko	1997/85
Ojala Aune	1999/112
Linden Gun-Lis	1999/130
Blomqvist Doris	1999/131
Lindstedt Elli	1999/132
Peuraniemi Aaro	2000/137
Waris Kauko	2001/140
Suomi Kirsti	2001/145
Rehnström Ritva	2004/155
Häkkilä Hilikka	2006/168
Lindholm Gunnel	2007/178
Helminen Sinikka	2007/179
Johnsson Per-Erik	2011/194
Viiala Taimi	2013/200
Erolahti Tauno	2014/207
Smed Viljo	2016/209
Matti Hellsten	2017/212
Peltonen Eero	2017/214

Tunnustusmitalit:

Espoon Es	Dickman Onerva	2.12.03
Espoon Es	Kohtamäki Aili	2.12.03
Espoon Es	Syrjänen Jukka	2.12.03
Espoon Es	Virtasalmi Meeri	2.12.03
Espoonlahden Es	Beckman Elina	23.2.04
Espoonlahden Es	Ruohonen Ann-Maj	19.11.02
Hakunilan S. Es	Javanainen Pirkko	7.2.03
Hakunilan S. Es	Kettunen Elsa	7.2.03
Hakunilan S. Es	Loikkanen Paula	7.2.03
Hakunilan S. Es	Nousiainen Kirsti	7.2.03
Hakunilan S. Es	Partanen Toini	7.2.03
Hakunilan S. Es	Helin Marketta	23.1.08
Hakunilan S. Es	Nieminen Rita	23.1.08
Hyvinkään Es	Tuomisto Eila	23.2.04
Hyvinkään Es	Sälpäkivi Aira	14.11.06
Hyvinkään Es	Soini Valma	7.2.2012
Järvenpään Es	Järvinen Esko	19.11.02
Järvenpään Es	Kortelainen Ann-Mari	19.11.02

Järvenpään Es	Korhonen Olavi	10.3.06
Järvenpään Es	Martinpelto Anja	10.3.06
Järvenpään Es	Virta Anneli	19.2.16
Karjaa-Pinjaisten Es	Engström Eino	4.6.02
Kauklahden Es	Honka Esko	30.3.17
Kauklahden Es	Toiviainen Rauha	30.3.17
Keravan Es	Pentti Hakala	11.6.09
Keravan Es	Mauno Salmi	26.10.09
Keravan Es	Anja Kauppi	11.5.12
Keravan Es	Kanervo Tyyne	20.5.02
Keravan Es	Laine Matti J.	30.3.17
Keravan Es	Schlobohm Sirkku	30.3.17
Keravan Es	Heiskanen Pauli	27.1.22
Keravan Es	Valtanen Anja	27.1.22
Keravan Es	Lahnamaa Eeva	27.1.22
Keski-Espoon Es	Heli Sundqvist	3.3.09
Keski-Espoon Es	Hämäläinen Aili	28.8.03
Keski-Espoon Es	Timonen Anna-Kaisa	2.12.05
Korson Es	Hjelm Margit	10.3.04
Korson Es	Meri Haavikkoaho	9.6.16
Korson Es	Marja-Liisa Lumme	9.6.16
Korson Es	Margaretha Peltola	9.6.16
Korson Es	Kauko Penttonen	9.6.16
Korson Es	Seija Pylvänäinen	9.6.16
Leppävaaran Es	Holmström Hans	5.12.01
Leppävaaran Es	Lind Hilja	5.12.01
Leppävaaran Es	Nikander Toivo	9.9.211
Lohjan Es	Saarinen Aila	18.12.14
Lohjan Es	Vuorinen Eila	19.2.02
Loviisan Es	Willström Helge	19.2.02
Länsi-Vantaan Es	Leinonen Esko	10.3.06
Länsi-Vantaan Es	Ollikainen Elma	4.3.11
Myyrmäen Es	Kananen Raakel	27.5.16
Mäntsälän Es	Sisko Koskinen	9.10.09
Mäntsälän Es	Raimo Kyytsönen	9.10.09
Mäntsälän Es	Alina Nikkinen	9.10.09
Nummelan Es	Martta Jalava	3.3.09
Nummelan Es	Järvinen Hilikka	23.2.04
Nummelan Es	Varjamo Irja	12.11.13
Nummelan Es	Kallio Ulla	7.3.19
Nurmijärven Es	Salminen Kaino	18.8.03
Nurmijärven Es	Valajärvi Matti	27.2.08

Nurmijärven Es	Kortelainen Reino	8.5.08
Pornaisten Es	Ohvanainen Laina	9.8.12
Porvoon Es	Hämäläinen Toivo	12.4.18
Porvoon S. Es	Alatalo Majjaliisa	4.6.02
Porvoon S. Es	Koskinen Elvi	27.9.07
Porvoonseudun Es	Betty Kinnunen	11.5.12
Porvoonseudun Es	Hannu Juvani	11.5.12
Rekolan Es	Kyllikki Viira	3.3.09
Sipoon Es	Virtanen Kauko	8.1.16
Sipoon Es	Väisänen Kauko	5.10.06
Tikkurilan Seudun ES	Sinikka Rautakivi	6.3.15
Tikkurilan Seudun ES	Martti Salovaara	6.3.15
Tuusulan Es	Mattila Waltter	22.2.05
Uudenmaan piiri	Färling Matti	22.2.05
Uudenmaan piiri	Koponen Kaimo	10.10.03
Uudenmaan piiri	Tommola Maire	22.2.05

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry anoi EKL:n tunnustusmitalit Kaimo Koposelle 2003
Maire Tommolalle ja
entiselle puheenjohtajalle Matti Färlingille vuonna 2005.

(Luettelo: Eläkkeensaajien Keskusliitto ry)

Piiriyhdistyksen 25-vuotisjuhlassa vuonna 1998 luovutettiin viirit seuraaville henkilöille:

Kaino Salminen, Vilho Kiiski, Sinikka Luja-Penttilä, Veikko Stigell,
Hilkka Niemi, Meeri Ahlfors, Aune Ahjokoski, Elvi Koskinen;
Vieno Koivisto, Gunvor Savela, Arvo Kousa, Kalervo Lindroos,
Yrjö Mukala, Helvi Lindborg, Terttu Korpelainen, Urho Isotalo

Standaarit:	vuosi	n:o
Lohjan Eläkkeensaajat	2000	10
Korson Eläkkeensaajat	2001	11
EKL:n Helsingin piiri	2001	12
Leppävaaran Eläkkeensaajat	2001	13
Jokelan Eläkkeensaajat	2001	14
Hyvinkään Eläkkeensaajat	2002	15
Loviisan Eläkkeensaajat	2002	16

Keravan Eläkkeensaajat	2002	17
Hakunilan Seudun Eläkkeensaajat/	2003	18
EKL:n Hämeen piiri	2002	19
EKL:n Kymen piiri	2002	20
Itä-Hakkilan Eläkkeensaajat	2003	21
Porvoon Eläkkeensaajat	2003	22
Pohjois-Espoon Eläkkeensaajat	2003	23
Rekolan Eläkkeensaajat	2004	24
Nummelan Eläkkeensaajat	2004	25
Mäntsälän Eläkkeensaajat	2004	26
Kirkkonummen Eläkkeensaajat	2004	27
EKL:n Satakunnan piiri	2004	28
EKL:n Ruotsinkielinen piiri	2004	29
Lohjan Eläkkeensaajat	2004	30
Tuusulan Eläkkeensaajat	2004	31
Tikkurilan Seudun Eläkkeensaajat	2005	32
Länsi-Vantaan Eläkkeensaajat	2006	33
Leppävaaran Eläkkeensaajat	2006	34
Karakallion Eläkkeensaajat	2006	35
Hyvinkään Eläkkeensaajat	2007	36
Nurmijärven Eläkkeensaajat	2007	37
Kerava Eläkkeensaajat	2007	38
Loviisan Eläkkeensaajat	2007	39
Porvoonseudun Eläkkeensaajat	2007	40
Hakunilan Seudun Eläkkeensaajat	2008	41
Kauko E Waris	2008	42
Matti Färling	2008	43
Matti J. Laine	2008	44
Pohjois-Espoon Eläkkeensaajat	2008	45

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n edustajia on valittu Eläkkeensaajien Keskusliitto ry:n hallintoon. Irja Virta Järvenpäästä edusti liittohallituksessa ja sen työvaliokunnassa vv. 1981–1987. Kaino Salminen Nurmijärveltä oli liittohallituksen jäsen toimikauden 1987–1990, Vilho Kiiski Vantaalta 1990–1993 ja Kauko E. Waris Vantaalta 1993 alkaen.

Eläkkeensaajien Keskusliitto ry:n liittokokouksissa luottamustehtäviin valitut Uudenmaan piirin jäsenet:

Vuoden 1999 toukokuun 20. päivään EKL:n luottamustehtävissä toimivat:

Kauko E. Waris	Vantaa	liittohallituksen jäsen
varalla liittohallitukseen:		
Maire Tommola	Espoo	
Reijo Eerola		liittoneuvoston jäsen
Hilkka Järvinen	Nummela	”
Aaro Peuraniemi		”
Kirsti Suomi	Jokela	”
varalla liittoneuvostoon:		
Helge Willström	Loviisa	
Voitto Vainio	Lohja	
Vilho Kiiski	Vantaa	
Thyra Saanavuo	Vantaa	
EKL:n kunniajäseneksi valittiin Thyra Saanavuo Länsimäen ja Rajakylän Eläkkeensaajista.		

Liittokokous Lappeenrannassa 1999

Hilkka Häkklä	Hyvinkää	liittohallituksen jäsen
varalla liittohallitukseen:		
Maire Tommola	Espoo	
Helge Willström	Loviisa	liittoneuvoston jäsen
Raija Halttunen	Vantaa	”
Martti Hämäläinen	Sipoo	”
Sinikka Helminen	Nurmijärvi	”
varalla liittoneuvostoon:		
Juhani Pessala		
Tenho Mero	Vantaa	
Kalevi Korpinen	Kirkkonummi	
Sinikka Pohja		

Liittokokous Helsingin Suomenkielisessä Työväenopistossa 2002

Hilkka Häkklä	Hyvinkää	EKL:n puheenjohtaja
Laila Lahti	Espoo	liittohallituksen jäsen
varalla liittohallitukseen:		
Maija-Leena Mero	Vantaa	
Tauno Erolahti	Lohja	liittoneuvoston jäsen
Sinikka Helminen	Nurmijärvi	”
Helge Willström	Loviisa	”
varalla liittoneuvostoon:		
Martti Hämäläinen	Sipoo	

Matti. J. Laine	Kerava
Raija Halttunen	Vantaa

Liittokokous Hämeenlinnassa 2005

Matti. J. Laine	Kerava	liittohallituksen jäsen
varalla liittohallitukseen:		
Sinikka Helminen	Nurmijärvi	
Tauno Erolahti	Lohja	liittovaltuuston jäsen
Kaimo Koponen	Länsimäki-Rajakylä	”
Laila Lahti	Espoo	”
varalla liittovaltuustoon:		
Ulla Kallio	Nummela	
Martti Hämäläinen	Sipoo	
Severi Kivikärki	Mäntsälä	

Liittokokous Seinäjoella 2008

Matti Hellsten	Porvoo	liittohallituksen jäsen
Sinikka Rautakivi	Tikkurila	”
varalla liittohallitukseen:		
Hannu Juvani	Porvoonseutu	
Raili Seppälä	Lohja	
Viljo Smed	Järvenpää	liittovaltuuston jäsen
Kalle Juutinen	Klaukkala	
Marja-Leena Nuora	Myyrmäki	”
varalla liittovaltuustoon:		
Ulla Kallio	Nummela	”
Marja-Liisa Nykänen	Kerava	”
Börje Eklund	Espoo	”

EKL:n kunniajäseneksi esitettiin Aaro Peuraniemeä Espoosta.

Liittokokous Oulussa 2011

Matti Hellsten	Porvoo	EKL:n puheenjohtaja
Taisto Vihko	Espoo	liittohallituksen jäsen
varalla liittohallitukseen:		
Leena Ruusunen	Länsi-Uusimaa	
Marja-Liisa Nykänen	Keski-Uusimaa	liittovaltuuston jäsen
Maija-Leena Mero	Vantaa	”
Aarno Järvinen	Pohjois-Uusimaa	liittovaltuuston jäsen
Toivo Hämäläinen	Itä-Uusimaa	”
varalla liittovaltuustoon:		

Sirkka Luoma	Vantaa
Martti Hämäläinen	Keski-Uusimaa
Ulla Kallio	Länsi-Uusimaa
Börje Eklund	Espoo

Päätettiin tukea ruotsikielisen piirin ehdokasta valtuuston varapuheenjohtajaksi.
Katsottiin, että valtuuston ja hallituksen puheenjohtajien tulee olla eri sukupuolta.

Liittokokous Jyväskylässä 2014

Matti Hellsten	Porvoo	EKL:n puheenjohtaja
Leena Ruusunen	Länsi-Uusimaa	liittohallituksen jäsen

varalla liittohallitukseen:

Viljo Smed	Keski-Uusimaa	
Paula Hakanen	Vantaa	liittovaltuuston jäsen
Veikko Simpanen	Espoo	”
Mirja Janerus	Länsi-Uusimaa	”
Jorma Sulander	Keski-Uusimaa	”

varalla liittovaltuustoon:

Eero Salo	Vantaa
Leena Karhu	Espoo
Toivo Hämäläinen	Itä-Uusimaa
Leena Heikkilä	Pohjois-Uusimaa

EKL:n kunniajäseneksi esitettiin Matti J. Lainetta Keravan Eläkkeensaajista.

Liittokokous Lappeenrannassa 2017

Aarno Järvinen	Jokela, liittohallituksen varapuheenjohtaja
Leena Ruusunen	Länsi-Uusimaa, liittohallituksen varajäsen

Liittovaltuuston jäsenet:

Paula Hakanen	Vantaa
Veikko Simpanen	Espoo
Mirja Janerus	Länsi-Uusimaa
Juha Huotari	Keski-Uusimaa

varalla liittovaltuustoon:

Jussi Särkelä	
Leena Karhu	Pohjois-Espoo
Kaisa Lantola	Hyvinkää
Raija Viklund	Loviisa
Jouko Koskinen	Vantaa
Kari Närhi	Espoo
Jukka Tammi	Länsi-Uusimaa
Eero Markkanen	

EKL:n kunniajäseneksi 2017 valittiin Viljo Smed Järvenpään Eläkkeensaajista.

Liittokokous Turussa 2021

Seppo Fahlström	Järvenpää	liittohallituksen jäsen
Erkki Partanen	Keski-Uusimaa	liittohallituksen varajäsen

Liittovaltuuston jäsenet:

Mirja Janerus	Länsi-Uusimaa	liittovaltuuston puheenjohtaja
Marja Leppänen	Vantaa	
Seppo Kurki	Länsi-Uusimaa	
Aarno Järvinen	Keski-Uusimaa	
Kaija Viitakoski	Espoo	

varalla liittovaltuustoon:

Lassi Liljanto	Vantaa
Pirkko Niemi	Vantaa
Kari Närhi	Espoo
Leena Karhu	Espoo
Sirkka Klint	Länsi-Uusimaa
Jukka Tammi	Länsi-Uusimaa
Martti Nykänen	Itä-Uusimaa
Heli Heiskanen	Itä-Uusimaa

EKL:n kunniajäseneksi 2021 valittiin Leena Ruusunen Karjaa-Pinjaisten Eläkkeensaajista.

LÄHDEAINEISTO

Eläkkeensaajien Keskusliiton Uudenmaan Piiri ry:n arkisto

Majjaliisa Alatalo, *EKL:n Uudenmaan Piiri 25 vuotta 15.5.1998*

Lyhyt katsaus kuluneisiin vuosiin

Pöytäkirjat 1998, 2004–2009, 2011–2021

Toimintasuunnitelmat 2004–2005, 2007–2022

Toimintakertomukset 1999–2021

Kansiot 2005–2008 (tiedotuskirjeet, toimintakalenterit, toimihenkilö- luettelot, kilpailukutsut ja tuloluettelot, Keskusliiton tiedotteet, sähköpostiviestit yms.)

Kotisivut

Internet

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Työväenyhdistys>
<http://www.compuline.fi/Com> Docs/Suomi/Autonomian aika
<http://opinnot.internetix.fi/fi/muikku2> materiaalit/lukio
<http://fi.wikipedia.org/wiki/Ammattiliitto>
<http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/>kansalaisyhteiskunta
http://www.prh.fi/fi/tietoa_prhsta/historia/innogalleria/liitto.html
Yhdistykset yhteiskunnan rakentajina
<http://kans.jyu.fi/snasto/sanat-kansio/yhdistys>
<http://www.viitasaarensuorakunta.fi/00010645-elakelaiset-vanhukset> yhteiskunnan
voimavara
<https://fi.wikipedia.org/wiki/Vanhainkoti>
<http://www.avoinmuseo.fi/nakemyksia/teema.php> ruotu-ukot ja muut
<https://wikipedia.org/wiki/Ruotu>
https://fi.wikipedia.org/wiki/Otto_von_Bismarck
Virhe. Hyperlinkin viittaus ei kelpaa. historia
www.kela.fi Suomen eläkejärjestelmä Wikipedia
https://fi.wikipedia.org/wiki/Helsingin_työväentalo
https://fi.wikipedia.org/wiki/Käpylän_työväentalo
<http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/soster/sosiaalipalvelut>
Kunnat.net- Vanhusneuvostojen toiminta
http://www.stat.fi/til/vaenn/2015/vaenn_2015
<https://fi.wikipedia.org/wiki/Osuustukkukauppa>
<http://www.operamigos.com/tietoa-meista/>
<https://fi.wikipedia.org/wiki/Veikko> Helle
<https://fi.wikipedia.org/wiki/koronavirukset>

Muut lähteet

Ahjon eläkeläisten kerho/Mirja Lindgren ja Aira Vivolin
Antti Toivanen/Haaga-Helia AKK, opinnäytetyö 2011
Yhdistystoiminnan opas
Leena Heikkilä, Puunhaarasta Pengerkosken partaalle 2008
Wilho Siukonen, *Laulukirja*, Helsinki 1950
Suomen perustuslaki, Vammala 2000
EKL, Vastavedosta vetovoimaksi, Eno 1992
Eläkkeensaajien Keskusliitto ry:n luettelo myönnettyistä suuransiomerkeistä ja tunnustusmitaleista
Google

Hankoniemen Eläkkeensaajat ry, 10-vuotishistoriikki, Grillitapahtuma-runo
 Hyvinkään Eläkkeensaajat ry, 40 vuotta toimintaa/Leena Heikkilä
 Hyvinkään Työkyvyttömyyseläkkeensaajat ry:n omat lehdet 1983–1992
 Inkoon eläkkeensaajat ry/Soile Harvio ja Marita Järvinen
 Itä-Hakkilan Eläkkeensaajat ry, 40 v 1973–2013
 Jokelan Eläkkeensaajat ry:n arkisto
 Jokelan Eläkkeensaajat ry:n historiikki *50 vuotta, muttei suotta.*
 Järvinen Aarno: *Kuka on Aarno Järvinen?*
 Järvenpään Eläkkeensaajat ry 45 vuotta/Viljo Smed
 Karjaa-Pinjaisten Eläkkeensaajat ry:n, 20-, 25-, 30- ja 35-vuotiskertomukset
 Keravan Eläkkeensaajat ry 50 vuotta /Marja-Liisa Nykänen
 Kirkkonummen Eläkkeensaajat ry, historiikki 1974–1994
 Klaukkalan Eläkkeensaajat ry, historiaa kotisivuilta
 Leppävaaran Eläkkeensaajat ry, kerhovihkot 1971–2010
 Länsimäen ja Rajakylän Eläkkeensaajat ry 30 vuotta/Heimolinna/Niemi
 Länsi-Vantaan Eläkkeensaajat ry, 40-vuotispuhe, runo, kotisivut
 Myyrmäen Eläkkeensaajat ry, 30-vuotishistoriikki
 Nummelan Eläkkeensaajat ry, 40 vuotta toimintaa
*Tämän halusin sinulle kertoa/Pohjois-Espoon Eläkkeensaajien elämää ja
 kokemuksia 2013*
 Porvoonseudun Eläkkeensaajat ry, 40-vuotismuisteluista/Heli Heiskanen
 Rekola-Koivukylän Eläkkeensaajat 40 vuotta 1974–2014/Veli Heikkilä
 Tapiolan Eläkkeensaajat 1987–2012 25 vuotta/toimituskunta: Osmo ja Anni
 Vuorenmaa, Aune Suhonen, Asta Järvenpää
 Tikkurilan Seudun Eläkkeensaajat ry:n arkisto
 Tuusulan Eläkkeensaajat ry, lehtikirjoitus
 Sipoon Eläkkeensaajat ry/*Lehtinen 2015, 2019*

Kirjoittajat:

Espoonlahden Eläkkeensaajat ry/Kaija Viitakoski
 Hakunilan Seudun Eläkkeensaajat ry/Annikki Vesalainen
 Hankoniemen Eläkkeensaajat ry/Riitta Vaahtera
 Hyvinkään Eläkkeensaajat ry/ Leena Heikkilä, Hilkka Häkkilä ja Katri Huotari
 Inkoon Eläkkeensaajat ry/ Marita Järvinen
 Jokelan Eläkkeensaajat/Aarno Järvinen
 Itä-Hakkilan Eläkkeensaajat ry/ Rauni Mäki-Petäys
 Karakallion Eläkkeensaajat ry/ Veikko Simpanen
 Karjaa-Pinjaisten Eläkkeensaajat/Leena Ruusunen
 Kauklahden Eläkkeensaajat ry/Marja-Liisa Lahtinen
 Keravan Eläkkeensaajat ry/Matti J. Laine ja Anja Valtanen
 Kirkkonummen Eläkkeensaajat ry/Ritva Savola

Korson Eläkkeensaajat ry/Jouko Koskinen
Leppävaaran Eläkkeensaajat ry/Kari Närhi
Lohjan Eläkkeensaajat ry/Mirja Janerus ja Tuulikki Nikulainen
Loviisan Eläkkeensaajat ry/Anja Husu
Länsimäen ja Rajakylän Eläkkeensaajat ry/Seppo Heimolinna
Mäntsälän Eläkkeensaajat ry/Aija Lavikainen
Nurmijärven Eläkkeensaajat ry/Eero Peltonen
Pohjois-Espoon Eläkkeensaajat ry/Sirkka Miinalainen
Pornaisten Eläkkeensaajat ry/Matti Leivoja
Porvoon Eläkkeensaajat ry/Matti Hellsten ja Toivo Hämäläinen
Porvoonseudun Eläkkeensaajat ry/Hannu Juvani
Marjaana Heinonen/Simonkylän Eläkkeensaajat ry
Sipoon Eläkkeensaajat ry/Kauko Virtanen

Haastattelut:

Leena Heikkilä/Leena Ruusunen

Lehdet

Aamuposti
Eläkkeensaaja
Etelä-Uusimaa
Helsingin Sanomat
Helsingin Uutiset
Karkkilalainen
Karkkilan Tienoo
Kellokas
Keski-Uusimaa
Mäntsälän Uutiset
Vartti

Kuvamateriaali

Espoonlahden Eläkkeensaajat ry:n arkisto
Google
Hankoniemen eläkkeensaajat ry, kotisivut
Leena Heikkilä, Hyvinkään Eläkkeensaajat ry ja piiriyhdistys
Hyvinkään Eläkkeensaajat ry:n arkisto
Hyvinkään Työkyvyttömyyseläkkeensaajat ry:n arkisto
Aarre Häkkilä, Hyvinkään Eläkkeensaajat ry
Inkoon Eläkkeensaajat ry:n arkisto
Jokelan Eläkkeensaajat ry:n arkisto
Järvenpään Eläkkeensaajat ry:n arkisto

Karakallion Eläkkeensaaja ry, kotisivut
Karkkilan Eläkkeensaajat ry
Klaukkalan Eläkkeensaajat ry, kotisivut
Korson eläkkeensaajat ry, kotisivut
Leppävaaran eläkkeensaajat ry, kotisivut
Lohjan eläkkeensaajat ry, kotisivut
Loviisan eläkkeensaajat ry, kotisivut
Länsimäen ja Rajakylän Eläkkeensaajat ry
Länsi-Vantaan Eläkkeensaajat ry, kotisivut
Piiriyhdistyksen arkisto ja kotisivut
Pornaisten Eläkkeensaajat ry
Sipoon Eläkkeensaajat ry, kotisivut
Tapiolan Eläkkeensaajat ry, kotisivut
Tikkurilan Eläkkeensaajat ry, kotisivut
Tuusulan Eläkkeensaajat ry:n kotisivut
Aira Vivolin, Hyvinkään Eläkkeensaajat ry
Veikko Toivonen, Tikkurilan Eläkkeensaajat ry
Wikipedia/kartta